

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

TUTANAK DERGİSİ

29'uncu Birleşim

5 Aralık 2023 Salı

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde yer alan ve kâtip üyeler tarafından okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İÇİNDEKİLER

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

II.- GELEN KÂĞITLAR

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Gülizar Biçer Karaca'nın, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ve bugün münasebetiyle söz talep eden tüm kadın milletvekillerine birer dakika söz vereceğine ilişkin konuşması

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Gülizar Biçer Karaca'nın, İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'nın İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

- 1.- İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan'ın, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne, ilişkin gündem dışı konuşması
- 2.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un, kadınların siyasi temsil hakkına ilişkin gündem dışı konuşması
- 3.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin'in, Türkiye'de kadınlara seçme ve seçilme hakkı tanınmasına ilişkin gündem dışı konuşması

V.- AÇIKLAMALAR

- 1.- Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz'un, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 2.- Gaziantep Milletvekili Mesut Bozatlı'nın, vefat eden AK PARTİ Artvin Gençlik Kolları Başkanı Doğukan İslamoğlu'na ilişkin açıklaması
- 3.- Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'in, cezaevlerinde 27 Kasım'da başlatılan açlık grevine ilişkin açıklaması
- 4.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, uzman çavuşların kamuya atanma haklarının yok sayıldığına ilişkin açıklaması
- 5.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne ve hafta sonu Şanlıurfa'da gösteri yapan mehteran ve sıra gecesi ekiplerine, Şanlıurfa Bedensel Engelliler Basketbol Takımı'na ilişkin açıklaması
- 6.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşıl'a'nın, İsrail'in soykırım yapmaya devam ettiğine ve İsrail Cumhurbaşkanı Herzog'un Dünya İklim Eylemi Zirvesi'ne katılmasına ilişkin açıklaması
- 7.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, İsrail'in yenilmesi için gerekenlere ilişkin açıklaması
- 8.- Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir'in, Şanlıurfa'da Özak Tekstil işçisi kadınların sendika seçme hakkını kullanamadıklarına ilişkin açıklaması
- 9.- Mersin Milletvekili Faruk Dinç'in, suça sürüklenen çocuklara ilişkin açıklaması
- 10.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, 10 Aralık Pazar günü İstanbul Kadıköy'de Alevi kurumların öncülüğünde düzenlenecek mitinge ilişkin açıklaması
- 11.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 12.- Sakarya Milletvekili Ali İnci'nin, Sakarya'da gerçekleştirilen Filistin'e özgürlük yürüyüşüne ilişkin açıklaması
- 13.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, staj ve çıraklık sigortası mağdurlarına ilişkin açıklaması
- 14.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, 5 Aralık Dünya Kadın Hakları Günü'ne ve 79 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne ilişkin açıklaması
- 15.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, 79 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne ilişkin açıklaması
- 16.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, Kastamonu'da sağlık sisteminin iflas ettiğine ilişkin açıklaması

- 17.- İzmir Milletvekili Mehmet Salih Uzun'un, Mülkiyenin kuruluşunun 164'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 18.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Eda Kaya'nın gözetiminde yaşadığı olaylara ilişkin açıklaması
- 19.- Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak'ın, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 20.- Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç'in, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 21.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne ilişkin açıklaması
- 22.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, 5 Aralık Dünya Kadın Hakları Günü'ne ve Burdur'un Bucak ilçesinde Belediye Başkanlığına adaylığını açıklayan Hülya Gümüş'e ilişkin açıklaması
- 23.- Kilis Milletvekili Mustafa Demir'in, Kilis Prof. Dr. Alaeddin Yavaşca Devlet Hastanesinde bazı branşlardaki doktor eksikliğine ilişkin açıklaması
- 24.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Kars'ta Halefoğlu köylülerinin elektrik faturası yüküne ilişkin açıklaması
- 25.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin köylerinin sorunlarına ilişkin açıklaması
- 26.- İstanbul Milletvekili Halit Yerebakan'ın, Dünya Toprak Günü'ne ilişkin açıklaması
- 27.- Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'ın, genel atamalarda Türk dili ve edebiyatı öğretmeni kontenjanına ilişkin açıklaması
- 28.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 29.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, hasta mahpuslara ilişkin açıklaması
- 30.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, dün Bursa'da, Marmara'da gerçekleşen depreme ilişkin açıklaması
- 31.-Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu'nun, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 32.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, Kürt kadın siyasetçi Rojbin Çetin'e ilişkin açıklaması
- 33.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 34.- Kastamonu Milletvekili Fatma Serap Ekmekci'nin, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 35.- İstanbul Milletvekili Şengül Karslı'nın, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 36.- İstanbul Milletvekili Türkan Elçi'nin, Mecliste kadınların hakkıyla temsiliyetini göremediklerine ilişkin açıklaması
- 37.- Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy'un, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 38.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 39.- İzmir Milletvekili Şebnem Bursalı'nın, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 40.- Antalya Milletvekili Serap Yazıcı Özbudun'un, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 41.- Kahramanmaraş Milletvekili Zuhal Karakoç Dora'nın, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 42.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 43.- Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici'nin, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 44.- Diyarbakır Milletvekili Sevilay Çelenk Özen'in, cezaevindeki Gültan Kışanak'a ilişkin açıklaması
- 45.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 46.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 47.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy'un, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 48.- Çankırı Milletvekili Pelin Yılık'ın, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması
- 49.- Ankara Milletvekili Semra Dinçer'in, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

50.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verililişinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

51.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Saadet Partisi Grubunu kurdukları günden bu yana uygulamada Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Numan Kurtulmuş'un ayrımcı tutumlarıyla karşı karşıya kaldıklarına ve İç Tüzük'ten kaynaklı bütün haklarını kullanmaya devam edeceklerine, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne, iktidarın İsrail'le yürüten ticari ilişkilerle ilgili hiçbir tavır göstermediğine ilişkin açıklaması

52.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, dün Marmara Denizi Gemlik açıklarında meydana gelen depreme, 5 Aralık Dünya Kadınlar Günü'ne, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne, Rus tanklarının İsrail işgalindeki Golan Tepeleri'ne konumlanmasıyla birlikte Rusya Federasyonu'nun da savaşın gidişatına müdahil olduğuna ve Birleşmiş Milletlerin Gazze'de yaşananlara sessiz kaldığına, Türkiye İstatistik Kurumunun açıkladığı enflasyon rakamlarına ve millî gelir verilerine, 79 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne ilişkin açıklaması

53.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne ve 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne ilişkin açıklaması

54.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne, Diyarbakır'daki Cegerxwin Kültür Merkezi'ne ve tabelalarda Kürtçeye yer verilmemesine, Batman kayyumunun yaptığı açıklamalara ve Vartinis davasına ilişkin açıklaması

55.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın'ın, Türkiye'de kadına seçme ve seçilme hakkının verilmesinin yıl dönümüne, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne, yasama kalitesi bakımından torba kanun düzenlemesinin yanlış olduğuna, 79 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne ve AKP'nin gençlerin hayallerini çaldığına ilişkin açıklaması

56.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Türk kadınlarına seçme ve seçilme hakkının verilmesinin 89'uncu yıl dönümüne, İsrail'in elli altı gündür Gazze'yi bombaladığına ve Türkiye'nin Filistin'in yanında olmaya devam edeceğine, vefat eden Artvin Gençlik Kolları Başkanı Doğukan İslamoğlu'na ve eski Gümüşhane Milletvekili Lütfi Doğan'a ilişkin açıklaması

57.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne ilişkin açıklaması

58.- Kütahya Milletvekili Adil Biçer'in, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne ilişkin açıklaması

59.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verililişinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

60.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, anaokullarında istenen katkı payına ilişkin açıklaması

61.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, deprem bölgesinde çalışan avukatların sorunlarına ilişkin açıklaması

62.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Mersin'deki narenciyecinin sorunlarına ilişkin açıklaması

63.- Batman Milletvekili Zeynep Oduncu'nun, cezaevindeki Gültan Kışanak'a ilişkin açıklaması

64.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, Mersin bakkal ve bayi esnafının sorunlarına ilişkin açıklaması

65.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının Genel Kurulun bilgisine sunulan açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

66.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının Genel Kurulun bilgisine sunulan açıklaması ile İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve kendilerinin de yer tahsisi konusunda benzer sıkıntıları olduğuna ilişkin açıklaması

67.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

68.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

69.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının Genel Kurulun bilgisine sunulan açıklaması ile Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

70.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Saadet Partisi Grubuna tahsis edilen personel ile Grup Başkanı ve Grup Başkan Vekili sayısınca oda ihtiyaçları olduğuna ilişkin açıklaması

71.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın 79 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

72.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

73.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın 79 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

74.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'daki Özak Tekstil işçilerinin zorla ücretsiz izne ayrıldığına ilişkin açıklaması

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Türk Kadınlar Birliğinin Tekirdağ Şubesi Başkanına ve Yönetim Kurulu üyelerine “Hoş geldiniz.” denilmesi

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden İzmir Kent Konseyi Kadın Meclisi Yürütme Kurulu üyelerine “Hoş geldiniz.” denilmesi

3.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Haliç Üniversitesi Atatürkçü Düşünce Kulübünün genç temsilcilerine “Hoş geldiniz.” denilmesi

B) Açıklamalar

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Saadet Partisi Grubunun yer konusundaki eleştirilerine ilişkin açıklaması

C) Önergeler

1.- Manisa Milletvekili Selma Aliye Kavaf'ın, (2/1404) esas numaralı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/35)

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önergileri

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, ülkemizdeki engellilerin sayısını, kategorizasyonunu, sorunlarını ve benzeri hususları göz önüne alıp nitelikli çalışmaların yapılarak mevcut durumlarını tespit etmek ve iyileştirmek, konuya ilişkin güncel sağlıklı verilere ulaşmak ve kapsayıcı politikalar oluşturmak amacıyla 5/12/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Aralık 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

2.- İYİ Parti Grubunun, Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve 20 milletvekili tarafından, engelli vatandaşların yaşadığı ekonomik problemlerin çözümü amacıyla 14/7/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Aralık 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

3.- HEDEP Grubunun, İzmir Milletvekili İbrahim Akın ve arkadaşları tarafından, Deniz Poyraz cinayetinin araştırılması amacıyla 23/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Aralık 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

4.- CHP Grubunun, Antalya Milletvekili Aliye Coşar ve arkadaşları tarafından, Türkiye’de siyaset, kamu ve özel sektör çalışma alanlarında kadın temsiliyetinin yetersizliğinin sebeplerinin araştırılması amacıyla 4/12/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Aralık 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

5.- AK PARTİ Grubunun, bastırılarak dağıtılan 79 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmının 1’inci sırasına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun 5, 6, 7, 26, 27 ve 28 Aralık 2023 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmeyle gündemin “Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler” kısmında yer alan işlerin görüşülmesine; Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerine ve 79 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük’ün 91’inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve Samsun Milletvekili Ersan Aksu ile 120 Milletvekilinin Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1812) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 79)

IX.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Trabzon Milletvekili Vehbi Koç'un, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun 79 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde soru-cevap kısmında yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

X.- YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'in, Hakkâri Belediyesinin yaptığı personel alımlarına ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın cevabı (7/6179)

2.- Hakkâri Milletvekili Vezir Coşkun Parlak'ın, Hakkâri Belediyesinin yaptığı personel alımlarına ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın cevabı (7/6180)

3.- Hakkâri Milletvekili Öznur Bartin'in, Hakkâri Belediyesinin yaptığı personel alımlarına ilişkin sorusu ve İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın cevabı (7/6181)

5 Aralık 2023 Salı

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 15.03

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 29'uncu Birleşimini açıyorum.

Toplantı yeter sayısı vardır, görüşmelere başlıyoruz.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI

1.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Gülizar Biçer Karaca'nın, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verililişinin 89'uncu yıl dönümüne ve bugün münasebetiyle söz talep eden tüm kadın milletvekillerine birer dakika söz vereceğine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, bugün 5 Aralık, 1934 yılında Türk kadınına seçme ve seçilme hakkı verililişinin 89'uncu yıl dönümü. O nedenle kısa bir değerlendirmeyi sizlerle paylaşmak istiyorum.

Değerli milletvekilleri, bugün 5 Aralık, biz kadınların seçme ve seçilme hakkını elde ettiği bu tarihî dönüm noktasının 89'uncu yıl dönümünde, cumhuriyetimizin 100'üncü yılında bu kürsüde Denizli Milletvekili ve Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkan Vekili olarak Mustafa Kemal Atatürk'ün koltuğuna vekâlet eden bir kadın olmanın ve bu oturumu yönetmenin onur ve gururunu duyuyorum. (AK PARTİ, CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar) Tıpkı 1935'te seçilip Meclis kürsüsünden ilk konuşmayı yapan Erzurum Milletvekili Nakiye Elgün'ün "Bu büyük onurun içinde Türk hükûmetine itimat beyan eden arkadaşlar arasında bulunmak şerefine bize verilmiş olmasından duyduğumuz sevinç ve heyecanı ifade etmeye çalışırken belki söz bulamıyorum." ifadeleriyle kendini bulan bu heyecanı seksen dokuz yıl sonra ben de en derinden yaşıyorum. Bu vesileyle başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere biz kadınlara seksen dokuz yıl önce hakkının teslim edilmesine katkı sunanlara minnet ve şükranlarımı sunuyorum. Bu Meclis çatısı altında memleketimize hizmet eden Fatma Memik'ten Mebrure Gönenç'e, Hatı Çırpan'dan Hatice Özgener'e, Nermin Neftçi'den Behice Boran'a cesaretle, inatla ve sabırla eşitlik ve özgürlük mücadelesinin bayrağını taşıyan tüm kadın milletvekillerini saygıyla anıyorum.

5 Aralık 1934 günü Meclis oturumunda Başbakan İsmet İnönü'nün "Arkadaşlar, Türk kadınının hakkı olduğu yerden ayrılıp bir süs gibi, memleket işine karışmaz bir varlık gibi bir köşeye konması Türk ananesi değildir." dediği gündür. Konya Milletvekili Refik Bey "Dün bir evin pırtısı gibi değeri küçültülen Türk kadını, durmadan yürüyen, olgunlaşan büyük inkılabın bu atıma girmesiyle yepyeni bir acuna giriyor." diyerek küçültülen yerinin sadece ev, kadına biçilen rolün sadece annelik ve aile üyesi, evin çiçeği, evin pırtısı, evin süsü olmadığını aksine toplumsal, siyasal, ekonomik tüm alanlarda özgür bir birey olduğunun tam seksen dokuz yıl önce ilan edildiği gündür bugün ancak seksen dokuz yıl sonra kadınların yaşamdaki yerinin bu anlayışın çok gerisine düşürülmüş olmasından hicap duyduğumu da ifade etmek isterim.

Değerli milletvekilleri, kadınların Meclise girdiği 1935 seçimlerinde kadın temsil oranı yüzde 4,56 olan Türkiye dünya sıralamasında 2'nci sırada yer almaktaydı ancak Aralık 2022'de Parlamentolar Arası Birliğin açıkladığı sıralamada ise üzülerek ifade etmek isterim ki Türkiye 133'üncü sıraya gerilemiştir. Yani 1934'te sağlanan hukuki eşitliğe rağmen bugün siyasal yaşamda eşitliğin sağlanmadığı, erkek egemen, geleneksel mekanizmaların aşılamadığı apaçık ortadadır. 5 Aralık 1934 tarihinde Mustafa Kemal Atatürk'ün yaptığı bu meşaleyi bir adım öne götürmek ve ilerlemek adına, Türkiye'nin onayladığı, Kadına Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Ortadan Kaldırılması Sözleşmesi CEDAW'ın 4'üncü maddesinde yer alan taahhüdün yerine getirilmesini, eşit temsil için özel önlem alınmasını, Anayasa'da Siyasi Partiler ve Seçim Yasalarında, parti tüzüklerinde seçilme hakkımızı yaşama geçirmek üzere eşit temsil hakkının sağlanmasının öncelikle ele alınması gerektiğini tutanaklara geçirmek isteriz.

Kadınların karar alma süreçlerine yeterince katılamaması, siyasette eşit oranda temsil edilememesi her şeyden önce bir demokrasi meselesidir. Bizler cumhuriyetin kadınları demokrasi ve eşitliğin hak özneleri olarak buradayız.

Evet, bugün 5 Aralık. Kadınların eşit temsil hakkının mücadelesini vermeye hep birlikte devam edeceğiz; dayanışmayla, cumhuriyetin 100'üncü yılında onurla ve gururla. (CHP sıralarından alkışlar)

Değerli milletvekili arkadaşlarımız, bugün 5 Aralık kadına seçme seçilme hakkının verililişinin yıl dönümü sebebiyle sisteme giremeyen, söz talep eden tüm kadın milletvekillerine yerinden birer dakika söz verileceğini ifade etmek isterim. Ayrıca, sisteme girememiş ve söz talebinde bulunan sayın kadın milletvekillerimizin de sisteme giriş yapmalarını özellikle istirham ediyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

Gündeme geçmeden önce üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Gündem dışı ilk söz, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü münasebetiyle söz isteyen İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan'a aittir.

Buyurun Sayın Işık Ercan. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

IV.- GÜNDEM DIŞI KONUŞMALAR

A) Milletvekillerinin Gündem Dışı Konuşmaları

1.- İstanbul Milletvekili Tuğba Işık Ercan'ın, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne, ilişkin gündem dışı konuşması

TUĞBA IŞIK ERCAN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 3 Aralık Dünya Engelliler Günü vesilesiyle söz almış olmakla birlikte, bugün Türk kadınının seçme ve seçilme hakkını kazanmasının yıl dönümünü kutluyor, bu vesileyle Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü saygıyla yâd ediyorum. Ayrıca, ben ve benim gibi siyasetçilere tüm özgürlüklerimizle bugün burada söz hakkı almamıza vesile olan Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a şükranlarımı sunuyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

1992'de Birleşmiş Milletler tarafından kabul edilen 3 Aralık Dünya Engelliler Günü, küresel dayanışma ve duyarlılığın bir sembolüdür. Bu anlamlı gün dünya genelinde engellilikle ilgili önemli bir farkındalık oluşturmaktadır. Engelli kardeşlerimizin karşılaştığı zorlukları anlamak ve onların elde ettiği başarıları takdir etmek, sadece belirli bir günü hapsedilemeyecek kadar önemlidir. Yaradılanı Yaradan'dan ötürü sevmek düsturu üzerine kurulu olan devlet geleneğimiz, insanımızın yaşamına ve varlığına verdiğimiz değerin bir ifadesidir. Biz bugün, İsrail'in yaptığı gibi can almayı değil, cana katkıda bulunmayı esas alan, Yaradan'a duyduğumuz saygı ve sevgiyle şekillenen bir medeniyetin mensupları olarak, esas engelin, zalime mâni olmayıp mazlumların yanında olmayı tercih etmeyenlerde olduğunu ifade etmeliyiz. Yirmi bir yıllık hizmet sürecimizde engelli bireylerimizin yaşamlarını iyileştirmek için birçok reformlar yaptık. Engelli vatandaşlarımızın erişilebilirlik standartlarını artırarak eğitim ve istihdam imkânlarını genişlettik. Sağlık hizmetlerini geliştirerek yaşam kalitelerini en üst düzeye çıkarmaya odaklandık. Spordan sanata, eğitimden iş dünyasına kadar her alanda engelleri aşan birçok engelli kardeşimiz azim ve inançlarıyla bize örnek oluyorlar. Ülkemizi gururla temsil eden 50 bine yakın lisanslı engelli sporcu sadece ulusal değil, uluslararası düzeyde de başarılar elde ederek tüm dünyaya ilham kaynağı oluyorlar. Bu başarılar engellilik algısını değiştirerek kapsayıcı bir toplumun temellerini atmamıza yardımcı oluyor. Engelli bireylerimizin potansiyellerini destekleyen politikalarımız onların da katkısıyla her geçen gün güçleniyor ve güçlenmeye devam edecek. Bu bağlamda, yirmi bir yıllık iktidarımız süresince nasıl ki ekonomide, siyasette, altyapı yatırımlarında, dış politikada sessiz bir devrim gerçekleştirmişsek engelli vatandaşlarımızın sorunları konusunda da çok büyük dönüşümlere imza attık. Bunlardan sadece birkaçı: 2005 yılında Engelliler Hakkında Kanun'unu çıkardık, 2007'de Birleşmiş Milletler Engellilerin Haklarına İlişkin Sözleşme'yi imzaladık ve bu sayede bugün aramızda engelli vekillerimizin, öğretmenlerimizin, hâkimlerimizin ve diğer profesyonellerimizin bulunmasından gurur duyuyoruz. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı'mıza bağlı umut evleri, engelli yaşam merkezleriyle sayıları 70 bine varan engelli bireye yatılı hizmet sunuyoruz. Her ilde en az bir merkez olacak şekilde, engelli bireylerimizin, 134 gündüzlü bakım ve rehabilitasyon merkezinde, öz bakım ve sosyal yaşam becerilerini

geliştiriyoruz.

2012 yılında dünyada bir ilke imza atarak engelliler için ayrı ve merkezî bir sınav uygulaması getirdik ve yaklaşık 5.700 olan engelli memur sayısını 68 bine çıkardık. Özel eğitimden faydalanmak için gereken yüzde 40 engel oranını yüzde 20'ye düşürerek... Yaş sınırını kaldırdık ve burada sayamadığımız daha pek çok hizmetler sunduk ve sunmaya devam ediyoruz.

Bu çabalar bir gönül işidir, içerisinde adanmışlık ve sevgiyle yoğrulmuş bir misyonun izlerini taşır; halka hizmeti Hakk'a hizmet sayan, milletin derdiyle dertlenen ve bu dertlere çözüm üretmek için çaba harcayan bir anlayışın ürünüdür. Bu çabaların en güzel örneklerinden bir kısmı ise Aile ve Sosyal Politikalar Bakanlığımızın ev sahipliğinde hafta sonu gerçekleştirilen Engelsiz Yaşam Fuarı ve Farkındalık Zirvesi, yine Üsküdar Belediyemizin tebessüm kahveleri, Bağcılar Belediyemizin engelsiz sarayı, Ümraniye Belediyemizin Engelsiz Spor Merkezi, Eyüp Belediyemizin Şeker Hayat Eğitim Merkezi ve ülke çapındaki tüm ak belediyelerimizin engelsiz yaşam merkezleridir ve bunlardan bir kısmı dünya çapında ödüller almıştır. Engelli vatandaşlarımızın hayatlarını kolaylaştırmak, toplumsal uyumu arttırmak hepimizin ortak sorumluluğudur. Bizler bu anlamda var gücümüzle çalışmaya devam edeceğiz.

Sözlerime son verirken her birimizin her an birer engelli adayı olduğumuzu unutmamamız gerektiğine inanıyor, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'nün ülkemizde ve tüm dünyada farkındalığı artırarak daha bilinçli toplumlar hâline gelmemize vesile olmasını temenni ediyor, Genel Kurulda saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

(Uğultular)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, hatiplerimiz kürsüdeyken Genel Kurulda çok yoğun bir gürültü, ses ve uğultu var. Lütfen hatiplerimizi yerimizden sessizce dinleyelim.

Değerli milletvekilleri, gündem dışı ikinci söz kadınların siyasi temsil hakkı konusunda söz isteyen Muş Milletvekili Sümeyye Boz'a aittir.

Buyurun Sayın Boz. (HEDEP sıralarından alkışlar)

2.- Muş Milletvekili Sümeyye Boz'un, kadınların siyasi temsil hakkına ilişkin gündem dışı konuşması

SÜMEYYE BOZ (Muş) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle, cezaevlerinde bulunan başta kadın siyasetçiler olmak üzere, demokratik siyaset mücadelesi yürüten tüm yoldaşlarımı saygıyla ve sevgiyle selamlıyorum.

Gündem dışı söz aldım gündem dışı almış olduğum söz, tam da bugünün konusu olan, Türkiye'de kadınların gündemi olan seçme ve seçilme hakkı. 5 Aralık 1930 tarihinde kadın mücadelesi ve kazanımları sonucunda seçme ve seçilme hakkı elde edildi. Yüz yıl önce 1923'te Kadınlar Halk Fırkası kurulduğunda siyasi hedeflerini "Türkiye'de kadın ve erkeğin toplumsal, siyasal ve ekonomik eşitliğidir." şeklinde ifade etmişlerdi. Ancak burada her şeyden önce bir açıklama yapmak gerekiyor: Kadınların kazanımları, şimdiye kadar elde etmiş oldukları bütün kazanımlar aslında kadınların mücadelesi sonucunda elde ettikleri kazanımlardır; birileri tarafından lütuf olarak verilmemiştir, kazanım sonucu elde edilmiştir tıpkı seçme ve seçilme hakkında olduğu gibi. Seçme ve seçilme hakkı da yine kadın mücadelesiyle elde edilen, alınan bir haktır.

Şimdi, bugün baktığımızda, bugün iktidarın, bu zihniyetin kadınlara nasıl geri adım attırmaya çalıştığını her politikasında görebiliyoruz. Yerel seçimlerin arifesinde, belediyelerde kaçırılan mallar, paralar, yandaşa peşkeş çekilen ihaleler, taşınmazlar Sayıştay raporlarıyla ayyuka çıkmışken biz bugün burada Kürt halk iradesine konulan ipoteği; kadın iradesine, kadının seçme ve seçilme hakkına konulan ipoteği konuşmak durumunda kalıyoruz ne yazık ki. Elbette konu seçme ve seçilme hakkı olarak değerlendirilebilecek bir mesele değil, çok ötesinde bir konu. Kadınların özgürlüğü, siyasete katılımı sadece bir seçime indirgenemeyecek bir meseledir; bunun ötesinde, bir özgürlük ve eşitlik meselesidir yani aslında bir zihniyet meselesidir çünkü yasalar ne kadar özgürlükçü olursa olsun eğer erişim mümkün değilse orada bir problem var demektir. Yani hâlihazırda İstanbul Sözleşmesi varken ya da 6284 varken yine de kadına yönelik şiddet söz konusu değil miydi? Bunu sorgulamak gerekiyor. Burada sadece siyasi ve hukuki yönüne değil toplumsal ve ahlaki olan yönüne de gönderme yapmak gerekiyor tıpkı şu anda da olduğu gibi. Seçme ve seçilme hakkından bahsetmek lazım ancak seçme ve seçilme hakkı varken bile eğer Kürt kadınlarının ve Kürt halkının iradesine ipotek konuluyorsa bunun ne kadar geçerli olduğunu tartışmak gerekiyor.

Şimdi, değerli milletvekilleri, Kürt sorunundan bahsederken biz sürekli bir haritayı işaret ediyoruz, umumi müfettişliklerden Şark Islahat Planlarına ve OHAL'e kadar kürdistanda bir toplum mühendisliği inşa etmeye çalışılıyor, tıpkı 1930'dan günümüze kadar. Şimdi, 1930'dan günümüze kadar belediye başkanlarının bölgeye göre dağılımına baktığımızda, kürdistanda kadınlar açık ara önde. Şimdi, son doksan üç yılda 150 belediye başkanının kadın olması söz konusuydu ve bunların yarısı kürdistan bölgesinden seçilen kadınlar. Bu da aslında kürdistanda kadınların seçme ve seçilme hakkının, politikaların ne kadar yaşama geçirilmiş olduğunun bize göstergesi. Dolayısıyla Kürt halkının iradesine sömürge valileri gibi kayyum atanması sadece Kürt düşmanlığıyla açıklanmaz, aynı zamanda kadın düşmanlığıyla da açıklanabilir elbette. Çünkü eğer öyle olmasaydı eş başkanlık sistemini kayyumların getirilmesi için gerekçe olarak göstermezlerdi, eğer öyle olmamış olsaydı onlarca kapatılan yani kayyumlar tarafından kapatılan kadın kurumlarından ve gasbedilen kadın haklarından bahsetmemiş olurduk. Şöyle bakınca, eş başkanlık sisteminin aslında onların nezdinde bir eşit yetki ve eşit iktidar paylaşımı olarak görüldüğünü görüyoruz ancak eş başkanlık sistemi onların düşündüğü gibi değil, eş başkanlık sistemi aslında, seçilmiş olan kadın ve erkeğin eşit temsiliyetine dayanarak demokratik, toplumsal siyasetin kurumsal kimliği olarak örgütlenmesini ve Meclis sistemiyle kolektif olarak eş güdümlü bir şekilde yürütülmesini amaçlamakta. Bu anlamda siyasetin demokratikleşmesi açısından aslında temel bir hamledir. Bu anlamda da korku sadece kadın ve erkek eş başkanlarından kaynaklı değil, asıl korku yaratan demokratik siyasetin kadın özgürlükçü paradigmasının bir yönetim olarak hafıza yaratması ve bu hafızanın toplumdaki etkisidir. Ancak şunu söylüyoruz: Bu hafıza hâlâ dipdiri, hâlâ taptaze.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SÜMEYYE BOZ (Devamla) – Toparlayacağım Başkanım.

BAŞKAN – Gündem dışında uzatmıyoruz.

SÜMEYYE BOZ (Devamla) – Son bir söz lütfen, toparlayacağım.

BAŞKAN – Peki.

SÜMEYYE BOZ (Devamla) – Kürt kadınları, yönetim hafızasını canlandıracağı ve dünyaya örnek olan önerdiği bu modeli uygulayacağı alanları ve koşulları mutlaka yaratacaktır.

Türkiye totaliter bir rejime doğru dört nala giderken, işte, Türkiye ve Türkiye halklarını kurtaracak olan bir yönetim biçimi, eş başkanlıkla beraber, kadın özgürlükçü paradigmanın hayata geçirilmesidir. Bu sebeple, her zaman, bu erkek zihniyetiyle, kayyum zihniyetiyle bulunduğumuz her yerden mücadele etmeye ve bu politikaları teşhir etmeye devam edeceğiz.

Son olarak ise şunu aktarmak istiyorum: "...(*)"(HEDEP sıralarından alkışlar)

(*) Bu bölümde hatip tarafından Türkçe olmayan kelimeler ifade edildi.

BAŞKAN – Gündem dışı üçüncü söz, Türkiye’de kadınlara seçme ve seçilme hakkı tanınması hakkında söz isteyen Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin’e aittir.

Buyurun Sayın Şevkin. (CHP sıralarından alkışlar)

3.- Adana Milletvekili Müzeyyen Şevkin’in, Türkiye’de kadınlara seçme ve seçilme hakkı tanınmasına ilişkin gündem dışı konuşması

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Adana) – Teşekkür ederim.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; evet, bugün 5 Aralık, kadına seçme ve seçilme hakkının verilmesinin tam 89’uncu yılı.

Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk, pek çok modern devletten önce, ülkeden önce, 1930 yılında çıkarılan bir dizi yasayla önce belediyelerde, daha sonra ise ihtiyar meclislerinde ve köy muhtarlıklarında kadınların seçilme hakkının önünü açmıştır. Tabii, 5 Aralık 1934’te ise Seçim Kanunu’nda yapılan değişiklikle kadına milletvekili olarak da seçme ve seçilme hakkı tanınmış oldu. Tabii, 317 üyeli Meclisin, katılan 258 milletvekili tamamen olumlu yönde oy kullanmıştır; buradan hepsini rahmet ve minnetle anmak istiyorum.

Evet, değerli milletvekilleri, 8 Şubat 1935 yılında seçilen 17 kadın ve daha sonra ara seçimde 1 kadının daha eklenmesiyle toplam 18 milletvekili seçilmiş ama 1935 yılından bugüne kadar karnemize baktığımız zaman doğru mu çalışılmış? Maalesef böyle bir şeyi söylemek, bugüne kadar yapılan seçimlerde, Mecliste temsiliyette kadının sayısının azlığıyla mümkün değil.

Değerli milletvekilleri, evet, maalesef ülkemizde sadece bir kadın Başbakanlık yapmıştır.

SIRRI SAKİK (Ağrı) – Keşke o da hiç yapmasaydı.

MÜZEYYEN ŞEVKİN (Devamla) – Bugüne kadar Türkiye Cumhuriyeti’nde bir kadın hiç Cumhurbaşkanı olmamıştır ve bugüne kadar sadece 26 kadın bakanlık yapabilmiştir bu seksen dokuz yılda. Yine, baktığımız zaman, 1935 yılından bu yana toplam 716 kadın milletvekiline karşı 10.875 erkek Mecliste görev almıştır değerli milletvekilleri, bugünkü Mecliste de 121 kadınla yüzde 20 oranında temsiliyet sağlanmakta. Cumhuriyet tarihi boyunca 8 kadın vali atanmış, 922 ilçemiz var ama sadece 101’inde kadın kaymakam var ne yazık ki.

Evet, baktığımız zaman, seksen iki yılda 32 bin erkek belediye başkanı olarak seçilirken maalesef, cumhuriyet tarihinde sadece 150 kadın belediye başkanı olarak seçilebilmiştir. 2019’daki son yerel seçimlere baktığımızda da 30 büyükşehir, 51 il ve 922 ilçede sadece 41 kadın belediye başkanı bulunmakta arkadaşlar. Bu karneyi önümüze koyduğumuz zaman düşünmemiz gerekmiyor mu arkadaşlar?

Türkiye’ye hiçbir şey vermemiş olan ve yerinde yönetimi engellemiş bütünşehir yasasının bir kötülüğü de belde belediyelerinin kapanması ve burada da kadının temsiliyetinin önünün kapatılmasıdır. Arkadaşlar, günümüzde Türkiye’de 50.285 mahalle muhtarından sadece 1.120’si kadın; 208 üniversitenin sadece 17’sinde kadın rektör bulunuyor. Bunların hepsi düşünmemiz gereken şeyler değil mi? Bu toplumun yarısını oluşturan kadınların bu kadar az temsil edilmesi gerçekten rahatsız etmiyor mu? Yani bizim yanımda olan erkek arkadaşlara bir şey demiyorum ama biraz bu konuda samimi olunması gerekmiyor mu arkadaşlar? Türkiye nüfusunun yarısını oluşturan kadınlar ne yazık ki ne temsiliyette ne çalışma alanlarında ne de hayatın hiçbir alanında yeteri kadar yer almıyor değerli milletvekilleri. Evet, kimse hamaset yapmasın, kimse de göz boyamasın, bu konuda samimiyet çok önemli.

Bir kere, kadınların önünü bu konuda açarsak ne olur, biliyor musunuz? En önemlisi şiddet azalır arkadaşlar. Kadın temsiliyette yer alırsa yerel yönetimlerde, mülki idarelerde, çalışma alanlarında kadının varlığı Türkiye’de çocuk gelin sayısını azaltır, köy okullarının kapatılmasının önünü kapatır, kadınlar, kızlar sokaklarda rahatlıkla gezebilirler ve Türkiye’de son yirmi yılda yüzde 1.700 oranında artan kadın şiddeti azalır arkadaşlar. Evet, nüfusun da seçmenin de yarısını oluşturan kadınlar temsil edilene kadar biz elbette mücadelemizi sürdüreceğiz, mücadelemize devam edeceğiz. Bu konuda “cinsiyet eşitliği” kavramının öncelikle aile içerisinde başlayarak tüm eğitim kurumlarında ve tüm alanlarda mutlaka öncelenmesi gerekiyor. Kadınlara “çiçek” “böcek” “başımızın tacı” gibi samimiyezsiz söylemler yerine, samimi ve gerçek anlamda eşit temsiliyet ve eşit hak tanınması çok önem taşımaktadır arkadaşlar. Bizler, kadın milletvekilleri olarak elbette bunun takipçisi olacağız ve değerli Ulu Önder’imiz Mustafa Kemal Atatürk’ün de işaret ettiği muasır medeniyetler seviyesine çıkacağız diyorum. Müsaadenizle beyler, sıra bizde artık diyorum.

Hepinize saygılar sunuyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, şimdi, sisteme giren ilk 30 milletvekiline ve sisteme ilk 30’dan sonra giren değerli kadın milletvekillerimize birer dakika süreyle söz vereceğim.

İlk söz, Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz...

Buyurun Sayın Oğuz.

V.- AÇIKLAMALAR

1.- Burdur Milletvekili Mustafa Oğuz’un, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilmesinin 89’uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

MUSTAFA OĞUZ (Burdur) – Teşekkürler Başkan.

Türkiye’de kadınların seçme ve seçilme hakkını elde etmesinin 89’uncu yıl dönümünü kutluyorum. Anadolu ruhunu taşıyan Türk kadınının Türkiye Yüzyılı’nın inşasında da öncü olacağına yürekten inanıyoruz. Gazi Mustafa Kemal Atatürk’ün vefatından sonra altmış yıl boyunca kadınların Parlamentodaki temsil oranlarının yüzde 4’ü aşmadığını görmekteyiz. Ülkemize, milletimize ve kadınlarımızın Kurtuluş Savaşı’nda verdiği şanlı mücadeleye asla yakışmayan bu vahim tablo ancak 2002 yılında AK PARTİ’nin iktidara gelmesiyle değişmiştir. 2002 Genel Seçimleri’nde kadın milletvekili sayısı 24 iken Mayıs 2023 seçimlerinde 600 milletvekilinden 121’ini kadın milletvekillerinin oluşturduğunu görmekteyiz. Kadınların siyasete ve sosyal hayata katılım mücadelesinde elde ettikleri kazanımlarının çoğunun altında AK PARTİ imzası vardır.

Bu vesileyle, tarihimizin dönüm noktalarından Türk kadınının seçme ve seçilme hakkını elde edişinin 89’uncu yılını kutluyor, tüm kadınlarımızın Dünya Kadın Hakları Günü’nü tebrik ediyorum.

Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Gaziantep Milletvekili Mesut Bozatlı...

Buyurun Sayın Bozatlı.

2.- Gaziantep Milletvekili Mesut Bozatlı’nın, vefat eden AK PARTİ Artvin Gençlik Kolları Başkanı Doğukan İslamoğlu’na ilişkin açıklaması

MESUT BOZATLI (Gaziantep) – AK PARTİ Artvin Gençlik Kolları Başkanımız Doğukan İslamoğlu kardeşimi elim bir

trafik kazası sonucu yitirmemizin derin teessürünü yaşıyoruz.

Doğukan kardeşim henüz 25 yaşındayken aramızdan ayrıldı, evleneli daha bir yıl olmamıştı. Bu anlamda bazen kelimeler anlamsız kalıyor, ben de şu an o noktadayım. Doğukan kardeşimle birlikte aynı zamanda il gençlik kolları başkanlığı yaptık, mevkidaşlık yaptık. Bu kısa yaşamını dava adamı şuuruyla Artvin gençliğine adayan, Artvin özelinde partimizi daha ileriye taşımak için gayretine ve özverisine şahidiz.

Merhum dava arkadaşımıza bir kez daha Allah'tan rahmet; ailesine, yakınlarına ve AK PARTİ teşkilatlarımıza başsağlığı diliyorum. Son olarak, AK PARTİ Gençlik Kolları olarak taziyelerini bildiren herkese teşekkür ediyoruz.

BAŞKAN – Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez...

Buyurun Sayın Düşünmez.

3.- Hakkâri Milletvekili Onur Düşünmez'in, cezaevlerinde 27 Kasım'da başlatılan açlık grevine ilişkin açıklaması

ONUR DÜŞÜNMEZ (Hakkâri) – Teşekkürler Sayın Başkan.

İmralı F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Cezaevinde ağır tecrit koşulları altında tutulan Sayın Abdullah Öcalan'dan otuz üç aydır haber alınamıyor. Abdullah Öcalan ve İmralı'da tutulan Ömer Hayri Konar, Hamili Yıldırım, Veysi Aktaş'ın aile ve avukat görüşme başvuruları disiplin cezaları öne sürülerek engelleniyor, üç yıldır devam eden mutlak iletişimsizlik hâli devam ettiriliyor.

Kürt sorununda çözümsüzlükte ısrar eden bu uygulamalar ne hukuki ne vicdani ne de ahlakidir. "Abdullah Öcalan'a Özgürlük, Kürt Sorununa Siyasi Çözüm" kampanyası kapsamında 27 Kasım'da başlatılan süreli, dönüşümlü açlık grevi eylemi 9'uncu gününde 106 cezaevinde devam ettiriliyor, birçok kentte ise açlık grevine destek amaçlı adalet nöbetleri sürüyor. Yıllardır devam eden baskı ve sindirme politikalarının artık son bulması gerekiyor. Cezaevlerinde başlatılan direnişi selamlıyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Adana Milletvekili Ayhan Barut...

Buyurun Sayın Barut.

4.- Adana Milletvekili Ayhan Barut'un, uzman çavuşların kamuya atanma haklarının yok sayıldığına ilişkin açıklaması

AYHAN BARUT (Adana) - Sayın Başkan, ülkemize asker olarak hizmet etmiş, askeriyede yedi yıl görev yaptıktan sonra kamudaki boş memur kadrolarına atanma hakları bulunan uzman çavuşlarımız seslerinin duyulmasını istiyor; mağduriyetlerinin bitmesini talep ediyorlar ama sesleri duyulmuyor, kahraman uzman çavuşlarımızın kazanılmış hakları yok sayılıyor. "Atanabileceğiniz boş kadromuz yok.", "Hizmetinize ihtiyacımız yok.", "Personel giderlerimiz fazla." gibi bahanelere sığınılmasın. Vatani ve milleti için kahramanca görev yapan uzman çavuşların atamaları kamu kurumlarının inisiyatifine bırakılmasın, kazanılmış hakları yok sayılmasın, yaşanan mağduriyetin bitirilmesi ve uzman çavuşların haklarının teslimi için artık adım atılsın. 3173 sayılı Kanun'da belirtilen atama şeklinde ya da 6191 sayılı Kanuna tabi Sözleşmeli Erbaş ve Erlerin Kamu Kurum ve Kuruluşlarında İstihdamına Dair Yönetmelik benzeri adım atılsın. İşin özü, kamuya atamaları devlet eliyle yapılsın.

BAŞKAN - Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı...

Buyurun Sayın Yazmacı.

5.- Şanlıurfa Milletvekili Cevahir Asuman Yazmacı'nın, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne ve hafta sonu Şanlıurfa'da gösteri yapan mehteran ve sıra gecesi ekiplerine, Şanlıurfa Bedensel Engelliler Basketbol Takımı'na ilişkin açıklaması

CEVAHİR ASUMAN YAZMACI (Şanlıurfa) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

3 Aralık Dünya Engelliler Günü'nde bir kez daha gördük ki becerileri ve azimleri yürek dolduran engelli kardeşlerimiz hiçbir alanda engel tanımıyor. AK PARTİ hükümetlerimiz engelli vatandaşlarımızın hayatlarını kolaylaştıran büyük adımlar attı, kamu kurum ve kuruluşlarında engelsiz yaşam alanları oluşturuldu. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde Türkiye Yüzyılı'nı daha engelsiz bir yüzyıl hâline getirmek için çaba göstermeye devam edeceğiz.

Hafta sonu Şanlıurfa'mızda gösterileriyle yüreğimizi ısıtan mehteran ve sıra gecesi ekiplerini, potada engel tanımayan Şanlıurfa Bedensel Engelliler Basketbol Takımı'mızı kutluyorum. Azimleriyle ve yetenekleriyle günüllerdeki ve zihinlerdeki engelleri aşan tüm kardeşlerimize sevgilerimi iletiyorum. Ayrıca, özveriyle hareket eden ailelerini kutluyorum.

Genel Kurula saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşla...

Buyurun Sayın Aşla.

6.- Kocaeli Milletvekili Mehmet Aşla'nın, İsrail'in soykırım yapmaya devam ettiğine ve İsrail Cumhurbaşkanı Herzog'un Dünya İklim Eylemi Zirvesi'ne katılmasına ilişkin açıklaması

MEHMET AŞILA (Kocaeli) - Teşekkürler Sayın Başkan.

İsrail soykırım yapmaya devam ediyor. Dünyada mevcut kurulu düzen tamamen çökmüştür. Müslüman ülkelerin liderleri günü kurtarmayı bırakmalıdır. Bu düzeni değiştirmekten başka çare yoktur, bunun dışında atılan tüm adımlar ve konuşmalar boştur, boşunadır. Gazze'de 20 binden fazla sivil katleden İsrail'in başındakilerden Herzog, Dubai'de Dünya İklim Eylemi Zirvesi'ne katılıp Birleşmiş Milletler Genel Sekreteriyle fotoğraf çektiyor, Müslüman liderlerle el sıkışıyor. Vicdan, ahlak, insanlık ve Müslümanlık adına birçok utancı bir arada gördük Dubai'de. Bu arada, sahte Covid-19 salgını gibi iklim değişikliği, karbon ayak izi ve sıfır karbon safsatalarını da ayrıca tartışacağız. Ölenler bizim evladımız ya da bizim anne-babalarımız değil, torununun cenazesine sarılan dede biz değiliz, kolları ve bacakları kopan çocuklar bizim çocuklarımız değil, evladını kefenlemiş kucağında bekleyen anne de biz değiliz; biz, sadece kınayan, eli kolu bağlı oturan zavallıyız; yazıklar olsun bize. Bu noktada, öncelikli olarak Haçlıların değil İslam dünyasının ayağa kalkması, İslam birliğinin oluşturulması mecburiyeti vardır. İslam dünyası, böyle bir soykırımın uygulandığı sırada...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz...

Buyurun Sayın Yaz.

7.- Diyarbakır Milletvekili Mehmet Sait Yaz'ın, İsrail'in yenilmesi için gerekenlere ilişkin açıklaması

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Mescid-i Aksa ve Gazze'nin özgürlüğüne kavuşabilmesi için İsrail'in güçlü bir savaşta muhakkak yenilmesi gerekmektedir. İsrail'in yenilebilmesi için de Müslümanların mezhep, meşrep, milliyet ve taassuptan kurtulup birlik ve beraberlik hâlinde hareket etmeleri, kötülüğün yerine iyiliği, düşmanlığın yerine sevgiyi, şahsi menfaatin yerine de toplumun yararını koymaları gerekir. Her türlü rüşvet, şöhrat, şehvet, şiddet ve haram kazançtan kaçınmaları gerekir. Zalime ve zulme karşı teslim olmamaları lazım. Geleceklerini riya, rüya, hayal üzerine değil, ilim, bilim ve teknoloji üzerine bina etmeleri lazım. Menfaat yalnız kardeşine, arkadaşına, yoldaşına, meslektaşına değil, her insan için adalet ve eşitlik sağlanmalıdır. İşte, o zaman İsrail kahrolup haritadan silinebilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET SAİT YAZ (Diyarbakır) – Aksi takdirde her gün “Kahrolsun İsrail!” demekle İsrail asla kahrolmaz.

BAŞKAN – Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir...

Buyurun Sayın Karaca Demir.

8.- Gaziantep Milletvekili Sevdâ Karaca Demir'in, Şanlıurfa'da Özak Tekstil işçisi kadınların sendika seçme hakkını kullanamadıklarına ilişkin açıklaması

SEVDÂ KARACA DEMİR (Gaziantep) – Urfa'da Özak Tekstil işçisi kadınlar sendika seçme hakkını kullanamıyor, günlerdir patronun tacizlerine, baskılarına karşı haklarını koruyacak olan sendikanın tanınması için direnişte Özak işçisi kadınlar.

Sözüm AKP'li vekillere ve bakanlara: Ağzınızı her açtığınızda kadınlara ne kadar çok hak sağladığınızı anlatıyorsunuz, kadınların geçmişte yaşadığı zulümlerin üstünde tepinip her fırsatta kendinize siyasi rant devşirmeye çalışıyorsunuz. “Başörtülü kadınlara ikna odaları kurup işkence ettiler.” lafı dilinizden düşmüyor. Kadınların yaşadıklarını istismar edip patronlara cennet düzeni inşa ettiniz. İşte bu fabrikada başörtülü-başörtüsüz kadınlara ikna odaları kuruluyor, eziyet ediliyor, karşılarına valilik yasağıyla jandarma dikiliyor, tuvalete, camiye gitmelerine bile izin verilmiyor. Ağzınızı bir kere de Özak Tekstil işçisi kadınların hakları için açabilecek misiniz acaba? İkiyüzlüsünüz, işçi kadınlar sizin ikiyüzlülüğünüzü...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Mersin Milletvekili Faruk Dinç...

Buyurun Sayın Dinç.

9.- Mersin Milletvekili Faruk Dinç'in, suça sürüklenen çocuklara ilişkin açıklaması

FARUK DİNÇ (Mersin) – Bismillahirrahmanirrahim.

TÜİK'in verilerine göre, olaya karıştıkları nedeniyle Emniyete giden veya götürülen çocuk sayısı 2022 yılında bir önceki yıla oranla yüzde 20,5 artarak 601.754 olmuştur; bu çocukların 5.981'i 11 yaş ve altındadır. Suça sürüklenen çocuklar yaralama, hırsızlık, uyuşturucu madde kullanmak veya satmak gibi nedenlerle kolluk birimlerinin önüne çıkmışlardır. Bu tablo, toplumun her geçen gün yozlaştığının göstergesidir. Suça teşvik eden nedenlerin ortadan kaldırılması ve çocuklarımızın birer suç makinesi hâline gelmemesi için herkesin üzerine düşen sorumlulukları vardır, manevi bir savunma mekanizmasına şiddetle ihtiyaç vardır. Bu nedenle, aile, okul, cami eksenli bir çalışma başlatılmalı ve gerekli tedbirler bir an evvel alınmalıdır.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Celal Fırat...

Buyurun Sayın Fırat.

10.- İstanbul Milletvekili Celal Fırat'ın, 10 Aralık Pazar günü İstanbul Kadıköy'de Alevi kurumların öncülüğünde düzenlenecek mitinge ilişkin açıklaması

CELAL FIRAT (İstanbul) – Sayın Başkan, 10 Aralık Pazar günü İstanbul Kadıköy'de alevi kurumların öncülüğünde “Laik Eğitim, İnsanca Yaşam ve Demokratik Türkiye” başlığı adı altında bir miting yapacağız. Alevi Bektaşî Federasyonu, Alevi Dernekleri Federasyonu, Avrupa Alevi Birlikleri Konfederasyonu, Hacı Bektaş Veli Anadolu Kültür Vakfı, Alevi Kültür Dernekleri, Pir Sultan Abdal Kültür Derneği, Demokratik Alevi Dernekleri, Cem Vakfı, Anadolu Alevi Canlar Federasyonu öncülüğünde 10 Aralık Pazar günü saat 14.00'te Kadıköy'de yapacağımız bu mitinge demokrasiyenin, inanç özgürlüğünden yana, eşitlikten, barıştan yana olan milletvekillerimizi, tüm dostlarımızı katılmaya, Alevilerin sesine kulak vermeye davet ediyorum.

Aleviler bu ülkede demokrasiyi, barışı, eşitliği, insan haklarını, laikliği, özgürlüğü savunmaya devam ediyor; bunu sadece kendileri için değil, Türkiye'de yaşayan bütün halklar, inançlar ve kimlikler için istiyor.

Hak yardımcımız, Hızır yoldaşımız olsun.

Aşk ile...

BAŞKAN – Uşak Milletvekili Ali Karaoba...

Buyurun Sayın Karaoba.

11.- Uşak Milletvekili Ali Karaoba'nın, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ALİ KARAoba (Uşak) – Teşekkürler Sayın Başkan.

“Dünyada her şey kadının eseridir.” diyen, birçok Avrupa ülkesinden önce kadınlara seçme ve seçilme hakkının verilmesini sağlayan, tüm dünyaya örnek olan bir liderin kadınlar ve ülkemiz için bıraktığı en büyük miraslardan birinin 89'uncu yıl dönümü bugün. 5 Aralık 1934'te Anayasa ve Seçim Kanunu'nda yapılan yasa değişikliğiyle tanınan milletvekili seçme ve seçilme hakkının elde edilmesiyle kadınlarımız birçok konuda söz sahibi oldular. Asla unutulmasın, Anadolu kadını seçme ve seçilme hakkını İsviçreli kadınlardan otuz altı, Fransız kadınlardan on bir, Belçikalı kadınlardan on dört yıl önce elde etti. Bugün Meclisimizde bir arada bulunduğumuz, hem kendilerini hem de tüm hemcinslerini en iyi şekilde temsil eden değerli kadın vekillerimizin ve mücadelesiyle değişim yaratan tüm kadınların Kadın Hakları Günü'nü kutlarız.

BAŞKAN – Sakarya Milletvekili Ali İnci...

Buyurun Sayın İnci.

12.- Sakarya Milletvekili Ali İnci'nin, Sakarya'da gerçekleştirilen Filistin'e özgürlük yürüyüşüne ilişkin açıklaması

ALİ İNCİ (Sakarya) – Sayın Başkan, Sakarya'da geçtiğimiz cuma günü gerçekleştirilen muhteşem Filistin'e özgürlük yürüyüşüne gösterdikleri destek için Diyanet İşleri Başkanı Profesör Doktor Ali Erbaş'a, Sakarya milletvekillerine ve MEMUR-SEN Genel Başkanı Ali Yalçın'a şükranlarımı sunuyorum. Ayrıca, bu anlamlı etkinlikte birlik gösteren tüm Sakarya halkına ve şehir protokolümüze teşekkür ediyorum. Bu etkinlik, İsrail'in Gazze'ye yönelik saldırılarına karşı duruşumuzu ve Filistin halkına olan desteğimizi gösterdi. Sakarya olarak adaletsizliğe ve zulme karşı her zaman birlik ve beraberlik içindeyiz. İsrail'in eylemlerini lanetliyor ve Filistin halkının yanında olduğumuzu açıkça belirtiyorum. Sayın Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Filistin konusundaki hassasiyetine ve Gazi Meclisteki tüm milletvekillerine İsrail'i kinamalarından dolayı teşekkür ediyorum, saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Antalya Milletvekili Aykut Kaya...

Buyurun Sayın Kaya.

13.- Antalya Milletvekili Aykut Kaya'nın, staj ve çıraklık sigortası mağdurlarına ilişkin açıklaması

AYKUT KAYA (Antalya) – 3308 sayılı Mesleki Eğitim Kanunu gereğince iş yerlerinde zorunlu staj ve çıraklığa tabi tutulan, yıllardır kandırılan mağdur bir kitle var. Bu mağduriyetin sebebi ise çocuk yaşta çalışma hayatına başlayan insanlara sigorta kartları verilmesine ve sigorta tescil tarihleri olmasına rağmen bu tarihin hizmet başlangıç tarihi sayılmamasıdır. Ülkemizin nitelikli ara eleman sıkıntısı çekmeye başladığı bu dönemde, sigortayla ilgili sorunların ortadan kalkmasıyla meslek liseleri ve

çıraklık okullarına tercihler artacaktır. Sigorta tescili yapılmış bu vatandaşların işe giriş tarihleri sigorta başlangıcı sayılmalıdır.

Ayrıca, çıraklık ve staj mağdurlarının 10 Aralık Pazar günü Kartal'da düzenleyecekleri büyük İstanbul buluşmasına aklen ve ruhen destek verdiğimiz bir kez daha belirtiyor, staj ve çıraklık sigortası mağdurlarının haklı çağrılarına seyirci kalmayın diyoruz.

BAŞKAN – Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız.

Buyurun Sayın Tahtasız.

14.- Çorum Milletvekili Mehmet Tahtasız'ın, 5 Aralık Dünya Kadın Hakları Günü'ne ve 79 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne ilişkin açıklaması

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Sayın Başkan, 5 Aralık Dünya Kadın Hakları Günü kutlu olsun.

Toplumsal büyük bir kısmı açlık ve sefaletle boğuşurken AKP iktidarının seçkinleri bir eli yağda bir eli balda yaşıyor, AKP iktidarı toplumun sorunlarına kör, sağır, dilsiz kalmaya devam ediyor. Asgari ücret 11.400 lira, açlık sınırı 14 bin lira, 4 kişilik bir ailenin yoksulluk sınırı 45 bin lira, konut kiralari asgari ücretin üzerinde, devletten yardım alan hane sayısı 4 milyona dayandı; hâl böyleyken, yeni torba yasayla, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurulu yönetimine İstanbul'daki yaşam koşullarının zorluğu nedeniyle 45 bin lira ek tazminat verilmesi planlanıyor. Zor şartlarda İstanbul'da asgari ücretle çalışanlar, emekliler, polisler, öğretmenler, askerler, hemşireler, zabıtarlar, infaz korumaları geçim mücadelesi verirken, diğer tarafta, BDDK seçkinleri yönetimine yüksek maaşlarının yanında aylık 45 bin TL tazminat verilmesi toplumun vicdanını derinden yaralayacaktır. Biz seçkinlere değil halkımıza kucak açılın istiyoruz. Geçim yardımı tüm işçilere, memurlara, emeklilere, verilmelidir.

BAŞKAN – Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara.

Buyurun Sayın Kara.

15.- Hatay Milletvekili Nermin Yıldırım Kara'nın, 79 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne ilişkin açıklaması

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Ankara'dan İstanbul'da bulunan finans merkezine taşınan BDDK'nın 400 uzman personeline, hayat pahalılığıyla ilişkin olarak, yeni bir torba yasayla İstanbul'da yaşam koşullarının zor olduğu gerekçesiyle -bir madde ekleyerek- 45 bin lira tazminat vermeyi uygun görüyorsunuz. Uzmanlara yük olan bu hayat pahalılığı ve kiralara yüksekliği, 22 bin lirayla, 25 bin lirayla yaşayan memurlar için yük oluşturmuyor mu, buradan soruyoruz. Zaten memurları ve emekçileri derin bir yoksulluğa mahkûm ediyorsunuz. "Bir tarafı bu yoksulluğun içerisinde alalım, diğerleri bir şekilde yaşamaya devam etsin." mi diyorsunuz? Devlet kendi kurumları arasında, kendi memurları arasında ayırım yapar mı? Bugün yoksulluk sınırı 45 bin lira. Eğer bir düzenleme yaparsanız tüm memurlar ve tüm emekçiler için düzenleme yapmalısınız. BDDK uzmanları için pahalı olan diğer insanlar için de pahalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı...

Buyurun Sayın Baltacı.

16.- Kastamonu Milletvekili Hasan Baltacı'nın, Kastamonu'da sağlık sisteminin iflas ettiğine ilişkin açıklaması

HASAN BALTACI (Kastamonu) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Kastamonu'da sağlık sistemi iflas etmiştir, çökmüştür. 40 bin nüfuslu Tosya'mız ve 37 bin nüfuslu Taşköprü'müzde 4 önemli branşta, 20 bin nüfuslu İnebolu'muzda 5 önemli branşta maalesef uzman hekim yoktur. 1 uzman hekimin günde 100 hastaya bakmak zorunda kaldığı ilçelerimiz vardır. İlçeden tedavi için merkeze gelenin çilesi de devam etmektedir çünkü Eğitim ve Araştırma Hastanesine geliyorsunuz, otoparkında araba çekecek yer yok, acilde sıra çok, muayene için randevu yok, yoğun bakımda yatak yok; MR için iki hafta, ultrason için iki ay, kolonoskopi için dört ay sıra beklemek zorundasınız. Sağlık Bakanına çağırımdır: Kastamonu'nun uzman hekim ve sağlık personeli açığı bir an önce tamamlanmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – İzmir Milletvekili Mehmet Salih Uzun...

Buyurun Sayın Uzun.

17.- İzmir Milletvekili Mehmet Salih Uzun'un, Mülkiyenin kuruluşunun 164'üncü yıl dönümüne ilişkin açıklaması

MEHMET SALİH UZUN (İzmir) – Dün, Ankara Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesinin yani Mülkiyenin kuruluşunun 164'üncü yıl dönümüydü. Benim de mezunu olmaktan kıvanç duyduğum Mülkiye, devlet geleneğimizin en önemli taşıyıcılarından biriydi. Mülkiye sadece bir okul değil, bir ekoldü, bir gelenektir; esasen şimdi de öyledir, öyle olmalıdır. Mülkiye, her şeyden önce "liyakat" demektir. Son zamanlarda yaşamakta olduğumuz büyük kurumsal gelenek erozyonu karşısında dönüp bakacağımız ilk yer Mülkiyedir. Türkiye'nin Mülkiye gibi kurumsal geleneklere, ekollere her zamankinden daha fazla ihtiyacı vardır; geleneği için ihtiyacı vardır, sürekliliği için ihtiyacı vardır, liyakat ilkesine geri dönebilmek için ihtiyacı vardır. Falanca vakıf, filanca dernek, şu cemaat, bu cemaat değil, liyakatinden daha değerli hiçbir referansı olmayan gençlerimizin...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu.

Buyurun Sayın Gergerlioğlu.

18.- Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun, Eda Kaya'nın gözaltında yaşadığı olaylara ilişkin açıklaması

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – 1934'te bugün kadınlara seçme ve seçilme hakkı tanındı ama 2023'te bugün hâlâ kadınlar gözaltında tacize, işkenceye uğruyor. Maslak İl Jandarma Komutanlığında kendini istihbaratçı olarak tanıtan kişilerce küfür ve tacize uğrayan Eda Kaya hakkında İçişleri Bakanlığını açıklama yapmaya davet ediyorum. Gözaltı odasına giren ve kendilerini istihbaratçı olarak tanıtan 2 sivil şahıstan 35 yaşlarında, renkli gözlü, kemik çerçeveli gözlük kullanan, 1,85-1,90 boylarında, normal kiloda olan şahıs müvekkile "Seninle tekrar görüşeceğiz." diyerek sinkaflı küfürler etmiş ve Eda Kaya'nın vücut bölgelerine dokunmaya başlamıştır. Eda Kaya'nın yaşadığı olaylar baştan aşağı psikolojik işkencedir. Cinsel taciz, tehdit, şantaj ve hakaret içeren fiillerle başka insanlar aleyhine ifade vermesini isteyen bu kişiler hakkında avukatları suç duyurusunda bulundu. İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya'nın bu konu hakkında bir an evvel açıklama yapmasını bekliyorum.

BAŞKAN - Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak...

Buyurun Sayın Bakbak.

19.- Gaziantep Milletvekili Derya Bakbak'ın, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; "Kadın güçlendikçe Türkiye güçlenecek." anlayışıyla başlattığımız yeni yüzyılda Türk kadınına seçme ve seçilme hakkı tanınmasının 89'uncu yılını kutluyorum. Seksen dokuz yıl önce kazanılan bu haktan kadınlarımızın tam manasıyla yararlanması Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan

liderliğinde AK PARTİ'yle gerçekleşmiştir. Bakınız, 2002'de Mecliste sadece 24 kadın milletvekili vardı, gururla ifade etmek isterim ki bugün 50'si AK PARTİ sıralarında oturan 119 milletvekili bulunuyor. İzlediğimiz politikalarla kadınlarımızın iş gücüne katılım oranını yüzde 36'ya yükselttik, kamu personelinin yüzde 42'si, öğretim görevlilerinin yüzde 51'i, öğretmenlerin yüzde 60'ı, hâkimlerin yüzde 46'sı kadınlardan oluşmaktadır.

Türk kadınının elde ettiği her kazanımı Türkiye'nin medeniyet yolundaki başarısı olarak görüyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç.

Buyurun Sayın Gözgeç.

20.- Bursa Milletvekili Emine Yavuz Gözgeç'in, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

EMİNE YAVUZ GÖZGEÇ (Bursa) - Bugün 5 Aralık 2023; seksen dokuz yıl önce bugün, Gazi Mustafa Kemal birçok Avrupa ülkesinden önce kadınlara seçme ve seçilme hakkı verilmesini sağladı. Her ne kadar kadınlara seçme ve seçilme hakkı 1934 yılında verilmişse de hiçbir ayrımcılığa uğramaksızın tüm kadınlar ancak seksen bir yıl sonra AK PARTİ'yle seçilme hakkını kazandı. Bugün Mecliste kadın temsil oranı yüzde 20'ye ulaştı. Eğitimde fırsat eşitliği, girişimcilik destekleriyle kadınlar yeni başarı hikâyeleri yazıyor.

Daha güçlü Türkiye hedefine, siyasetten ekonomiye hayatın her alanında izi olan gelecek nesilleri yetiştiren kadınlarla ulaşacağımıza yürekten inanıyorum.

Saygılarımı sunuyorum.

BAŞKAN - Kırşehir Milletvekili Metin İlhan.

Buyurun Sayın İlhan.

21.- Kırşehir Milletvekili Metin İlhan'ın, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne ilişkin açıklaması

METİN İLHAN (Kırşehir) - Teşekkür ederim Başkanım.

3 Aralık Dünya Engelliler Günü'nde çeşitli etkinliklerle toplumsal farkındalık oluşturmaya çalışıyoruz ama unutmamalıyız ki esas olan, bugünden sonra geriye kalan 364 gündür. Engelli vatandaşlarımızın sorunlarını görmezsek, onlara çözüm üretmezsek buradan diyeceğimiz güzel sözlerin hiçbir anlamı da ne yazık ki kalmamaktadır. Engelli vatandaşlarımız toplumumuzun yaklaşık yüzde 10'unu oluştururken kamu kaynaklarından hakça yararlanmada eşitlik bir türlü sağlanmamaktadır. Bakınız, engelli aylıkları zaten düşükken Hükûmetin tasarrufu kamu kaynaklarının israfı yerine engelli vatandaşlarımızda araması, onların raporlarını sürekli yenileme yoluna gitmesi anlaşılır bir durum değildir. Sorunlar çok ancak özellikle anne ve babası aynı anda işsiz olan engelli çocuklarımızın çok büyük zorluklar yaşadığını ve bu sorunu çözme adına ivedilikle yasal bir düzenleme yapılıp en azından bir ebeveynin istihdamının devletçe sağlanmasının zaruret olduğunu belirtmek isterim.

Umarım Meclis olarak bu sorumluluğu yerine getiririz diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Rize Milletvekili Harun Mertoğlu...Yok.

Burdur Milletvekili İzzet Akbulut...

Buyurun Sayın Akbulut.

22.- Burdur Milletvekili İzzet Akbulut'un, 5 Aralık Dünya Kadın Hakları Günü'ne ve Burdur'un Bucak ilçesinde Belediye Başkanlığına adaylığını açıklayan Hülya Gümüş'e ilişkin açıklaması

İZZET AKBULUT (Burdur) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye'mizde kadınlara seçme ve seçilme hakkı pek çok Avrupa ülkesinden önce tanınmış olup 5 Aralık 1934'te, Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün önderliğinde, Türkiye Büyük Millet Meclisince kadına seçme ve seçilme hakkı tanınmıştır. Cumhuriyet devrimleriyle tanınan, sosyal, kültürel, hukuki haklar sayesinde kadınlar erkeklerle toplumda büyük ölçüde eşit haklara sahip olmuşlardır. Bu vesileyle, tüm kadınların 5 Aralık Dünya Kadın Hakları Günü'nü kutluyorum.

Burdur'umuzun Bucak ilçesinde bugün belediye başkan adaylığını açıklayan Hülya Gümüş kardeşimi tebrik ediyor, Bucak'ın ilk kadın belediye başkanı olacağına yürekten inanıyorum ve başarılar diliyorum; Hülya Başkanım seninleyiz.

BAŞKAN – Kilis Milletvekili Mustafa Demir...

Buyurun Sayın Demir.

23.- Kilis Milletvekili Mustafa Demir'in, Kilis Prof. Dr. Alaeddin Yavaşca Devlet Hastanesinde bazı branşlardaki doktor eksikliğine ilişkin açıklaması

MUSTAFA DEMİR (Kilis) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Kilis Prof. Dr. Alaeddin Yavaşca Devlet Hastanemiz sadece Kilis'e değil hem bölgedeki hem de çevre il ve ilçelerdeki depremzedelere hizmet vermektedir. Artan bu yoğunluk karşısında bazı ana ve yan dal branşlarda eksikler olduğu için bölgedeki insanımız mağduriyet yaşamaktadır. Hemşhriyelerimizin mağduriyet yaşamaması ve daha kaliteli hizmet alabilmesi için yeni doğan yan dal uzmanı, çocuk kardiyoloji uzmanı, çocuk endokrinoloji uzmanı, erişkin hematoloji ve romatoloji uzmanı, kulak, burun, boğaz uzmanı, göz hastalıkları uzmanı, bunların yanı sıra kalp, damar cerrahisi, beyin cerrahisi, ve göğüs cerrahisi uzmanı gibi branşlara ivedi olarak doktor atamalarını Sağlık Bakanlığımızdan talep ediyor, Gazi Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Kars Milletvekili İnan Akgün Alp.

Buyurun Sayın Alp.

24.- Kars Milletvekili İnan Akgün Alp'in, Kars'ta Halefoğlu köylülerinin elektrik faturası yüküne ilişkin açıklaması

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Sayın milletvekilleri, Kars'ın en büyük köyü Halefoğlu köyüdür. Köy, içme suyunu derin bir sondaj kuyusundan sağlıyor, köylü bu kuyunun elektrik faturalarını ödeyemiyor. Devletimizin köylere temiz suyu sağlaması gerekir. Bir an önce Halefoğlu köyü için bir güneş enerjisi santrali kurulmasını, köylünün elektrik faturası yükünden kurtarılmasını talep ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer.

Buyurun Sayın Gürer.

25.- Niğde Milletvekili Ömer Fethi Gürer'in, Niğde'nin köylerinin sorunlarına ilişkin açıklaması

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Başkan.

Niğde, Orta Anadolu'da, AKP iktidarlarının unuttuğu ildir. Köylerimizin sorunları çözüm beklemektedir. Niğde ili Ulukışla ilçesi Porsuk köyünün yollarının yapılmaması köy halkını mağdur etmektedir. Muhtar sorunu yetkililere iletmesine karşın hâlihazırda bir gelişme olmamıştır. Bir an önce köy yolları yapılmalıdır. Bolkarların eteğinde yaylacaların da ilgi gösterdiği Porsuk

köyümüzün su deposu da yetersiz kalmaktadır. Köyün kırk yıllık içme suyu deposu ihtiyacı karşılamamaktadır, bir an önce bu da yapılmalıdır.

Niğde Merkez Tırhan köyünde içme suyu için ayaklı depo talepleri vardır. 3 kez ihaleye çıkılmasına karşın depo yapımı gerçekleşmemiştir. Porsuk ve Tırhan köylerinin taleplerinin karşılanması için ilgili Bakanları göreve çağırıyorum. Ayrıca, Niğde'nin birçok köyünde de benzer sorunlar devam etmektedir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Halit Yerebakan...

Buyurun Sayın Yerebakan.

26.- İstanbul Milletvekili Halit Yerebakan'ın, Dünya Toprak Günü'ne ilişkin açıklaması

HALİT YEREBAKAN (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün Dünya Toprak Günü'nde toprağın sadece ekilip biçilen bir alan değil, hayatın kendisi ve geleceğimizin teminatı olduğunu vurgulamak istiyorum. Erozyon, yanlış arazi kullanımı, toprak kirliliği ve su kaynaklarımızın azalması sadece çevresel sorunlar değil, aynı zamanda gelecek nesillerimizin hayatını tehdit eden gerçeklerdir. Eğer şu anki toprak kayıp oranları devam ederse sadece altmış yıllık verimli toprak kalmış olacak. Sürdürülebilir toprak yönetimi uygulamaları gelecek hedeflerimiz için elzemdir. Geçmişte önemli başarılar elde ettik ancak toprağımızı korumak sadece çiftçilerimizin veya çevrecilerimizin değil hepimizin sorumluluğundadır. Gelecek nesillere sağlıklı ve bereketli bir dünya bırakacak politikaları birlikte oluşturalım. Bugün attığımız her adım yarınlarımızın toprağında bir iz bırakır, bu izler ya yaşamın bereketli bahçelerini ya da kırağı tutmuş çorak arazileri işaret edecektir.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Kayseri Milletvekili Dursun Ataş...

Buyurun Sayın Ataş.

27.- Kayseri Milletvekili Dursun Ataş'ın, genel atamalarda Türk dili ve edebiyatı öğretmenleri kontenjanına ilişkin açıklaması

DURSUN ATAŞ (Kayseri) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Türk dili ve edebiyatı öğretmenleri yıllardır yapılan genel atamalarda düşük kontenjanlara maruz kalmaktadır. Öyle ki Türk dili ve edebiyatı branşı genel kontenjanının sadece yüzde 4'üne sahip olmaktadır. 40 bin kişinin girdiği ve taban puanı her yıl 80 üstü olan branş için bu yüzdelik oldukça düşük bir orandır. Ana dilimizi en iyi şekilde yansıtmak, okuduğunu anlayan ve yorumlayabilen bir nesil yetiştirmek için nitelikli, işinin eri öğretmenlere ihtiyaç bulunmaktadır. Ne yazık ki çocuklarımızın AYT sınavlarında edebiyat net ortalaması 24 soruda sadece 6,6; TYT sınavında Türkçe net ortalamaları ise 40 sorudan 17'dir. Bu oranlar ana dilimiz için çok düşüktür. Bu sebeple lise kademesinin temel dersi Türkçe hak ettiği kontenjanı almalıdır.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş...

Buyurun Sayın Işık Gezmiş.

28.- Giresun Milletvekili Elvan Işık Gezmiş'in, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ELVAN IŞIK GEZMİŞ (Giresun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Temsil ettiğim Giresun ilinin seçilmiş ilk kadın milletvekili olarak Atatürk devrimlerinin en önemlilerinden kadınlara seçme ve seçilme hakkı tanınmasının yıl dönümünü kutluyorum. Türkiye'de kadınların seçme-seçilme hakkı İsviçre'den otuz altı, Fransa'dan on bir, Belçikalı kadınlardan on dört yıl önce, 1934 yılında elde edildi. Bizler bu tarihsel misyonumuza sahip çıkarak eğitimden siyasete, sağlıktan ekonomiye hayatın her alanında kadının en iyi şekilde temsil edilmesi için aynı kararlılıkla mücadeleye devam ediyoruz. Eşit, adil, çağdaş, özgür bir Türkiye'yi kadın erkek hep birlikte yeniden tesis edeceğiz.

Ben bu topraklarda yetişmiş bir cumhuriyet kadını olarak "Dünyada her şey kadının eseridir." diyen Ulu Önderimiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü saygı ve minnetle anıyorum.

BAŞKAN – Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan...

Buyurun Sayın Aslan.

29.- Şırnak Milletvekili Nevroz Uysal Aslan'ın, hasta mahpuslara ilişkin açıklaması

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Bu yıl, 70 yaşındaki ağır hasta tutsak Şakir Turan, tüm infaz erteleme başvurularına rağmen, 30 Ağustos 2023'te hayatını kaybetti. Otuz yıl cezaevinde kalmış 68 yaşındaki hasta mahpus Cemal Tanhan için, tüm başvurulara rağmen, ancak ölüm sınırında ve hastanedeyken tahliye kararı verildi, dün yani 4 Aralık günü yaşamını yitirdi. Bunlar doğal ölüm değil, cinayettir. Siyasi mahpuslara dönük ayrımcı uygulamalar yaşam haklarına kastetmektedir. Bu nedenle her bir ölüm aynı zamanda siyasi birer cinayettir. 2022 yılında 81 mahpus, 2023 yılında 37 mahpus cezaevlerinde ya da gecikmiş, göstermelik tahliyelerden günler sonra yaşamını yitirdi. Adalet Bakanlığı ve iktidar bu ölümlerin asli sorumlularıdır. Bu ölüm politikalarından vazgeçin.

Şu anda bile İsmail Tanboğa, Ferzende Elbi, Şaban Kaygusuz, Soydan Akay, Tenzile Acar, Selver Yıldırım ve binlerce hasta mahpus...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu...

Buyurun Sayın Türkoğlu.

30.- Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'nun, dün Bursa'da, Marmara'da gerçekleşen depreme ilişkin açıklaması

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Dün gerçekleşen Bursa'daki -Marmara'daki- depremden dolayı bütün halkımıza geçmiş olsun diyoruz.

Herkes İstanbul'u konuşuyor, biz de her seferinde asıl Bursa ve Gemlik'i hatırlatıyoruz. Ana fay hattının Gemlik'in yerleşim yerinin tam ortasından geçtiği, Mudanya ve Bursa'yı da etki altına alan bir tehlikeyi içerdiği yıllardır biliniyor. Ne yapıyor peki önlem olarak? Koca bir hiç. İşte, âdeta bir büyük uyarı daha yaşadık, Allah'tan kötü sonuçlar oluşmadı. Yarın ne olacak peki? Kentsel dönüşümü "rant dönüşümü" olarak algılayan ve bu konuda hiçbir adım atmayan iktidarı uyarıyoruz. Düşünün, Bursa'nın bir acil eylem planı bile yok. En son 1999 yılındaki büyük Gölçük depreminden bu yana bu konu yönetenlerin umurunda dahi olmadı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu.

Buyurun Sayın Hamşioğlu.

31.-Tekirdağ Milletvekili Selcan Hamşioğlu'nun, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

SELCAN HAMŞIOĞLU (Tekirdağ) – Bugün siyasi haklarımızı kullanmaya başlamamızın 89'uncu yılı. Fatih'te "Gece karanlık fakat insan hayatında sabahı olmayan gece yoktur." diyerek millete umut saçıyan Halide Edip'ten Kadıköy'de "Ağlamakla kazanılacak bir kalp yoktur. Teşkilata nihayetle fiiliyata başlamak lazımdır." diyen Münevver Saime Hanım'a, "Ahdediyoruz, memleketimizi düşmana vermemek için erkeklerimizle beraber çalışacağız." diye ant içen Makbule Hanım'a, kurtuluşun da kuruluşun da parçası olan bütün Türk kadınlarına, bize neleri başarmaya namzet olduğumuzu hatırlatmak üzere ve bütün bedelleri göze alarak Münevver Saime Hanım misyonuyla kutlu bir yol açan Genel Başkanımız Meral Akşener'e teşekkür ediyor ve Türk kadınına gören, duyan, haklarını teslim eden, bu sıralarda oluşumuzu borçlu olduğumuz Ulu Önder'imiz Mustafa Kemal Atatürk'e sonsuz şükranlarımı sunuyorum.

BAŞKAN – Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit...

Buyurun Sayın Sayyigit.

32.- Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'in, Kürt kadın siyasetçi Rojbin Çetin'e ilişkin açıklaması

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Siyasi iktidarın Kürt halkına bakışı, iradesine ve değerlerine yaklaşımında ortaya çıkmaktadır. Bir Kürt kadın siyasetçi olan Rojbin Çetin'e yapılanlar da unutulacak türden değildir. Çetin 2014 yerel seçimlerinde de DBP'den seçilerek Van'ın Edremit ilçesinde Belediye Eş Başkanı oldu ama AKP Kürt'ün iradesini tanımayıp kayyum atadı. Çetin, TJA aktivisti olarak kadın mücadelesini büyüttü ama AKP bu sefer de kadın düşmanı refleksini gösterdi. Bu nedenle, Rojbin Çetin 2020 yılında gözaltına alındığında üç saat boyunca köpekli işkenceye maruz bırakıldıktan sonra tutuklandı. Bugün davanın 3'üncü duruşması Diyarbakır'da görülüyor. Bu, açıkça bir işkence davasıdır. Eğer "işkenceye sıfır tolerans" diyorsanız yargılanması gereken Rojbin Çetin değil, işkencecilerdir diyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Osmaniye Milletvekili Asu Kaya...

Buyurun Sayın Kaya.

33.- Osmaniye Milletvekili Asu Kaya'nın, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ASU KAYA (Osmaniye) – 1934'te Gazi Mustafa Kemal Atatürk tarafından biz kadınlara verildi seçme ve seçilme hakkı. 1935'te Parlamentoya 17 kadın girdi ve o gün Türkiye, kadın temsil oranında dünya 2'ncisiydi. Bugün ülkemizin tarihinde en yüksek kadın milletvekili sayısına ulaşmış olmamıza rağmen kadınların temsil oranı yüzde 21. Birleşmiş Milletlerin son raporuna göre ise ülkemiz, kadınların siyasi temsili noktasında 186 ülke arasında 131'inci sırada; işte size eşitsizlik. Dört ay sonra yerel seçime giderken yerelde kadınların temsil oranı yüzde 3, 50 binden fazla muhtarın olduğu ülkemizde kadın muhtar sayısı 1.134, 81 ilimizde sadece 2 kadın belediye başkanımız var; işte size eşitsizlik Mahallelerde, ilçelerde, il belediyelerinde ve büyük şehirlerde daha çok kadının olması "mış" gibi yapmayan bir siyasetle mümkün olacaktır.

5 Aralık Kadın Hakları Günü'müz kutlu olsun

BAŞKAN — Kastamonu Milletvekili Fatma Serap Ekmekci.

34.- Kastamonu Milletvekili Fatma Serap Ekmekci'nin, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

Buyurun Sayın Ekmekci.

FATMA SERAP EKMEKCI (Kastamonu) — Çok partili sistemde milletin oylarıyla seçilen Kastamonu'nun ilk kadın milletvekili olarak seslenmenin yüklediği ağır sorumluluk ve kelimeleri kifayetsiz kılan mutlulukla Genel Kurulumuzu selamlıyorum.

Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının tanınmasının üzerinden geçen seksen dokuz yılda yerel ve genel seçimle göreve gelen kurumlarda kadınların henüz nüfusla orantılı olarak temsil sayısına ulaşamadıklarını üzüldükten görüyoruz. AK PARTİ iktidarı boyunca yapılan hukuki düzenlemelerle kadınların siyaset yolculuklarının önündeki tüm engeller bir bir kaldırıldı. Türkiye Yüzyılı'nda kadınlar, toplumsal hayatın her alanında önde ve örnek konumlara Yükseldikleri gibi siyaset alanında da her koşulun önünde yer almayı başaracaklar çünkü Türkiye Yüzyılı emek veren, azmeden ve öz güveni olan her kadının hedeflerine ulaşmaktaki en büyük güvencesi.

Teşekkür ederim

BAŞKAN — İstanbul Milletvekili Şengül Karslı .

Buyurun Sayın Karslı.

35.- İstanbul Milletvekili Şengül Karslı'nın, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ŞENGÜL KARSLI (İstanbul) - Bugün, Türk kadınlarının seçme ve seçilme hakkını elde edişinin 89'uncu yılını kutluyoruz. Mecliste en fazla kadın vekille temsil edilen AK PARTİ'den seçilmiş bir vekili olarak Gabar'da petrolü bulan kadın mühendislerle, TOGG'da çalışan kadın yazılımcılarla, Bayraktar'ı inşa eden kadınlarla, yarının Togg'unu , TCG ANADOLU'sunu inşa edecek çocuklar yetiştiren kadınlarla, velhasıl, hayatın her noktasında ve tüm rolleriyle Türkiye Yüzyılı'na giden bu yolda tüm kadınlarımızla al bayrağımızın rüzgârı olmaya ve ülkemizi güçlendirmeye devam edeceğiz.

Bu vesileyle, tüm kadınlarımızın Dünya Kadın Hakları Günü'nü tebrik ediyor, 1948 yılından beri İsrail zulmü altındaki Filistinli kadınların kadın mücadelesinin bir parçası olarak görülmesini temenni ediyorum.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Türkan Elçi...

Buyurun Sayın Elçi.

36.- İstanbul Milletvekili Türkan Elçi'nin, Mecliste kadınların hakkıyla temsiliyetini göremediklerine ilişkin açıklaması

TÜRKAN ELÇİ (İstanbul) – Bugün kadınlar bu Meclisin yüzde 20'sini oluşturmakta, nüfusun ise ortalama yüzde 50'si kadınlardan oluşuyor ancak ne yazık ki hakkıyla bir temsiliyeti burada göremiyoruz. Gündelik yaşama katılımı, kamusal alanda kadının temsiliyeti burayla çok ilişkili. Kadınlarla ilgili bir kanuna bile kadınların katılımı olmaksızın karar verilebiliyor. Bunu bir düşünmek lazım. Kadınların siyaseten eşitlik talebi bir tanınma ve hak talebidir. Hâlâ bunu konuşuyor olmamızdan hicap duyuyorum. Siyasetin hâlâ çok eril, temel eşitlikten yoksun olmasında, seksen dokuz yıl önce bugün verilen bir hakkın bu kadar az kullanılıyor olmasında eril dilin hâkimiyeti ve karar mekanizmalarında kadınların olmaması yatıyor. Gülten Akın'ın dediği gibi; aynı dille konuşuyor, aynı dili konuşmuyoruz.

Teşekkürler.

BAŞKAN – Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy...

Buyurun Sayın Ersoy.

37.- Adana Milletvekili Ayşe Sibel Ersoy'un, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verililişinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

AYŞE SİBEL ERSOY (Adana) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Ulu Önder'imiz Gazi Mustafa Kemal Atatürk "Dünya yüzünde gördüğümüz her şey kadının eseridir." sözüyle kadının toplum ve medeniyet içindeki yerini takdir etmiştir. Bunun içindir ki Türk kadınına çoğu Avrupa ülkesinden daha önce demokrasinin en önemli unsurlarından biri olan seçme ve seçilme hakkına kavuşturmuştur. Türk kültür ve devlet geleneğinde kadın sadece sosyal hayatta değil, siyasi hayatta da hep önemli rol oynamıştır. Türk kadınının toplumsal, ekonomik ve siyasal hayatın her alanında varlığının daim olması dilekleriyle 5 Aralık, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilmesinin 89'uncu yılı ve Dünya Kadın Hakları Günü kutlu olsun.

BAŞKAN – Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç...

Buyurun Sayın Kılıç.

38.- Nevşehir Milletvekili Filiz Kılıç'ın, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verililişinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

FİLİZ KILIÇ (Nevşehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; üzerinde yaşadığımız toprakların her daim savunucusu olmuş, aziz millet varlığının ana direği, kahraman Türk kadını Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün sayesinde dünyadaki pek çok milletin kadınından evvel siyasi haklarını elde etmiştir. Ey kahraman Türk kadını, senin karakterin Türk milletini muasır medeniyetler seviyesine çıkarmaya muktediridir! Birlikte büyüyecek, birlikte yükseleceğiz. Sayın Genel Başkanımızın ifadeleriyle, Türk kadını millî şerefimizin abidesidir. Türk kadını millî bekamızın beşiğini sallayan güvencesidir. Nevşehir'in ilk kadın milletvekili olarak 5 Aralık Dünya Kadın Hakları Günü'nü ve Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilmesinin 89'uncu yıl dönümünü kutluyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – İzmir Milletvekili Şebnem Bursalı...

Buyurun Sayın Bursalı.

39.- İzmir Milletvekili Şebnem Bursalı'nın, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verililişinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ŞEBNEM BURSALI (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 5 Aralık 1934'te bu yüce çatı altında oy birliğiyle hayata geçen düzenlemeler kurtuluşun ve kuruluşun en önemli aktörü olan kadınlar için eşsiz bir paye. Birçok Batılı devletten önce kadınlara seçme ve seçilme hakkı tanıyan Türkiye tüm dünyaya örnek olmuştur. Karar alma süreçlerinde de belirleyici olan Türk kadını ülkemizin gelişmesine ve demokratikleşme sürecine büyük katkıda bulundu. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde AK PARTİ iktidarları döneminde de kadınlara yönelik çok önemli yasal düzenlemeler hayata geçirildi. Son yirmi bir yılda Meclisimizde artan kadın temsiliyeti atılan adımların önemli sonuçlarından biridir. Bu vesileyle, başta Gazi Mustafa Kemal Atatürk Paşa olmak üzere Türk kadınının seçme ve seçilme hakkını almasına katkısı olan tüm kadrolara şükranlarımı sunarım.

BAŞKAN – Antalya Milletvekili Serap Yazıcı Özbudun...

Buyurun Sayın Özbudun.

40.- Antalya Milletvekili Serap Yazıcı Özbudun'un, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verililişinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Ben de Türkiye'de kadınların seksen dokuz yıl önce seçme ve seçilme hakkına kavuşmuş olmasından elbette gurur duyuyorum. Ne yazık ki bu önemli yenilik kendisinden beklenen sosyolojik sonucu doğurmamıştır. Nitekim bugün 600 sandalyesi olan Mecliste kadının temsili sadece yüzde 20 oranındadır. Daha vahimi, hükümet düzeyindeki temsildir. Hepimizin bildiği gibi on yıllardan beri kadın, sadece Aile Bakanı olarak Hükûmette temsil edilmektedir. Böylece aslında toplum düzeyinde kadın, aileyle özdeşleşen bir imaj şeklinde takdim edilmektedir. Dolayısıyla ben de kadınların yerel yönetimlerde, Parlamentoda ve Hükûmette eşit temsile kavuşması gerektiğini ifade etmek istiyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Kahramanmaraş Milletvekili Zuhal Karakoç Dora...

Buyurun Sayın Dora.

41.- Kahramanmaraş Milletvekili Zuhal Karakoç Dora'nın, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verililişinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ZUHAL KARAKOÇ DORA (Kahramanmaraş) – 1960'lı yıllarda İngiliz kadınlar sosyal, ekonomik ve siyasal haklarını ararken Londra sokaklarında düzenlenen protestolarında "Britanyalı kadınlar Türk kadınları kadar değerli değil mi?" ibareleri içeren pankartlar taşımaktaydı. İşte, bu, hem modern tarihimiz açısından hem de Türk kültüründe kadın hakları ve kadınların hayatın pek çok alanında görünürlüğüne ilişkin birey-toplum uyumu açısından verilebilecek en çarpıcı örneklerdendir.

Türkiye Cumhuriyeti'nin kurulduğu 1923 yılını izleyen ilk on yılda Atatürk'ün önderliğinde gerçekleştirilen reformlar, bir yandan kadının yurttaşlık haklarını kazanmasını, diğer yandan Türk toplumunun yeniden yapılanmasını sağlamış; böylece büyük bir toplumsal değişim gerçekleştirilmiştir. Kadınların ilerlemelerine ve güçlenmelerine ilişkin olarak günümüzde alınan bütün kararlar ve uygulanan bütün politikalarda bu istisnai ve özgün tarihsel deneyimin yansımalarını görmekteyiz. Biliyoruz ki Türk kadını muasır medeniyet seviyesindeki Türk milletinin lokomotif gücü konumundadır. Bu vesileyle Türk kadınına seçme ve seçilme hakkı verilmesinin 89'uncu yıl dönümünde...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar...

Buyurun Sayın Yontar.

42.- Tekirdağ Milletvekili Nurten Yontar'ın, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verililişinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) - Sayın Başkan, seksen dokuz yıl önce Gazi Mustafa Kemal Atatürk tarafından Türk kadınına verilen seçme ve seçilme hakkımız kutlu olsun. Büyük Önder'imize şükranlarımızı sunuyoruz.

Her güne yeni kadın cinayetleri ve şiddet vakalarıyla uyanıyoruz. Bir gecede Sayın Cumhurbaşkanlığı'nın iki dudağı arasından çıkan "İstanbul Sözleşmesi'nden vazgeçtik." demesiyle sözleşmeden çıkıldı. Bu yetmedi, 6284 sayılı Yasa'ya da müdahale edilmeye çalışılıyor. 2023 Kasım ayında 33 kadın erkekler tarafından öldürüldü, 24 kadın şüpheli şekilde ölü bulundu.

Kadınların kim tarafından neden öldürüldüğü tespit edilmedikçe, katillere caydırıcı cezalar verilmedikçe söz konusu ölümler ne yazık ki sürmeye devam edecektir. Cezasızlık politikaları faillere cesaret vermekte olup cezaların bir an önce artırılması gerekmektedir.

BAŞKAN - Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici.

Buyurun Sayın Derici...

43.- Muğla Milletvekili Süreyya Öneş Derici'nin, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

SÜREYYA ÖNEŞ DERİCİ (Muğla) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Tarih 5 Aralık 1934, Türkiye Büyük Millet Meclisinde kadına seçme ve seçilme hakkı tanındı Gazi Mustafa Kemal Atatürk sayesinde hem de birçok devletten önce. Bugün tarih 5 Aralık 2023, kadın haklarının ve kadına verilen önemin geldiği durumu çok açık biliyoruz; tüm medeni ülkelerin fersah fersah uzağındayız.

Bizler biliyoruz ki kadınların eşitlik ve özgürlük mücadelesini savunmak cumhuriyet değerlerini savunmaktır. Ulu Önder Atatürk'ün mirasına sahip çıkmak, onun eşitlik anlayışını hayatın her alanına taşımak üzere, bizler, kadınlar için mücadele etmeye, kadın haklarını korumaya ve yüceltmeye, bu uğurda çalışmaya, cumhuriyetimize sahip çıkmaya devam edeceğiz.

Teşekkür ederim, saygılarımı sunarım.

BAŞKAN – Diyarbakır Milletvekili Sevilay Çelenk Özen...

Buyurun Sayın Özen.

44.- Diyarbakır Milletvekili Sevilay Çelenk Özen'in, cezaevindeki Gültan Kışanak'a ilişkin açıklaması

SEVİLAY ÇELENK ÖZEN (Diyarbakır) – Kadınların siyasal muhalefetteki itaat etmeyen varlığını en büyük tehdit olarak gören AKP iktidarı sayesinde bugün cezaevinde olan Gültan Kışanak "İnsan olmak, insan kalmak kolay değil, binlerce kez sınanacaksınız." der. Kışanak, gözümüzün önünde yaşadığı ardı arkası gelmez sınanmaları benzersiz bir mücadele ve metanetle karşılamış müstesna bir kişiliktir. Şahsında iktidarın rehin tuttuğu, seçme seçilme hakkını gasbettiği bütün kadınları saygıyla selamlıyorum.

Türkiye kadın hareketinde birkaç kuşakla mücadele yoldaşlığı eden Kışanak Kürt kadın hareketinin öncü figürlerinden birisidir. Hâlen Kandıra F Tipi Cezaevinde bulunan Gültan Kışanak hayatının on yıldan fazla kısmını cezaevinde geçirmiştir, Diyarbakır 5 No.lu Cezaevinin insanlık dışı koşullarına ve işkenceye maruz kalmıştır. Şimdiki durumda... (HEDEP sıralarından alkışlar)

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir...

Buyurun Sayın Özdemir.

45.- İstanbul Milletvekili Nimet Özdemir'in, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

NİMET ÖZDEMİR (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Tam seksen dokuz yıl önce bugün genç cumhuriyetimiz medeniyet yolunda en büyük adımlardan birini attı. Büyük fedakârlıklarla ülkesinin yeniden doğuşuna katkı sunan Türk kadını Anayasa ve Seçim Kanunu'nda yapılan değişikliklerle siyasal haklarına kavuştu. Gazi Meclis çatısı altındaki kadınlar olarak Atatürk'e çok şey borçluyuz. Onun yaktığı bu meşaleyi daha ileri taşımak en asli vazifelerimizdendir. İnaniyoruz ki cumhuriyet 2'nci asrında medeni yükselişini kadınların öncülüğünde, kadınların liderliğinde yaşayacaktır.

Kadının varlığından ve başarısından rahatsız olanlara inat tüm kadınlarımızın 5 Aralık Dünya Kadın Hakları Günü kutlu olsun.

BAŞKAN – Mersin Milletvekili Gülcan Kış...

Buyurun Sayın Kış...

46.- Mersin Milletvekili Gülcan Kış'ın, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

GÜLCAN KIŞ (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bundan tam seksen dokuz yıl önce Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında dünyadaki birçok ülkeden önce Türk kadınına seçme ve seçilme hakkı tanınmıştır. Büyük Atatürk 1923 yılında yaptığı konuşmasında kadınların önemini şöyle ifade eder: "Bir toplum, cinsinden yalnızca birinin zamanın gereklerini kazanmasıyla yetinirse o toplum yarıdan fazla eksiklik içinde kalır." Bizim toplumumuzun başarısızlığının nedeni kadınlarımıza gösterdiğimiz ilgisizlik ve kusurdan doğmaktadır. Bugünün gereklerinden biri de kadınlarımızın her konuda yükselmelerini sağlamaktır. Biz kadınlar cumhuriyet değerlerinin ışığında yarım kalan aydınlanma devrimini tamamlayana kadar mücadele etmeye ve çalışmaya devam edeceğiz.

5 Aralık Dünya Kadın Hakları Günü'müz kutlu olsun. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Sivas Milletvekili Rukiye Toy...

Buyurun Sayın Toy.

47.- Sivas Milletvekili Rukiye Toy'un, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

RUKİYE TOY (Sivas) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; seçme ve seçilme hakkı, cumhuriyetimizin kurucusu Atatürk tarafından Türk kadınına 1934 yılında tanınmıştır. Seçme ve seçilme hakkının ilk uygulaması olan 1937 seçimlerinde Meclise Türk kadını adına yüzde 4,5 oranlı, 18 temsilci girebilmiştir. Bugün ise 600 milletvekilinin 121'i yani yüzde 20'si kadın milletvekilidir. Bu başarının mimarı ve en büyük temsili sağlayan 50 milletvekiliyle AK PARTİ'mizdir. Başörtülü kadınlarımızın kamuda görev almasını sağlayan, eğitimde başörtü engelini kaldıran, siyasette söz hakkı tanıyan ve başörtüsünü ülke gündemi için sorun olmaktan çıkaran Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'a şükranlarımı sunuyorum.

Sayın Cumhurbaşkanımızın tensip ve takdirleri, halkımızın teveccühüyle seçilmiş bir kadın milletvekili olarak 5 Aralık Dünya Kadın Hakları Günü'nü tebrik ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Çankırı Milletvekili Pelin Yılık...

Buyurun Sayın Yılık.

48.- Çankırı Milletvekili Pelin Yılık'ın, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

PELİN YILIK (Çankırı) – Türk tarihinin ilk zamanlarından itibaren kadın, toplumsal ve siyasal yaşamda erkeklerle birlikte görevler üstlenmiştir. Türk kadın hareketinin siyasal haklar isteğinde bulunması ve kısa süre sonra da kadınların siyasal haklarına

kavuşması Cumhuriyet Dönemi'nde gerçekleşmiştir. Bu vesileyle, 5 Aralık Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yılını kutluyorum. Türkiye Büyük Millet Meclisi çatısı altında siyaset yapan bir kadın milletvekili olarak Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e şükranlarımı sunuyorum. Çoğu Batı ülkesinde kadın hareketinin uzun ve çileli mücadelesinden sonra kazanılan siyasal haklar Türkiye'de o ülkelerin birçoğundan önce, Atatürk'ün önderliğinde elde edilmiştir. Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilmesiyle Meclise giden ilk 17 kadın milletvekilinden birisi olan Hatice Özgener Hanım'ın seçim bölgem olan Çankırı'yı temsilinin ardından Çankırı'nın 2'nci kadın milletvekili olarak 5 Aralığı kutluyorum.

BAŞKAN – Ankara Milletvekili Semra Dinçer.

Buyurun Sayın Dinçer.

49.- Ankara Milletvekili Semra Dinçer'in, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

SEMRA DİNÇER (Ankara) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Mustafa Kemal Atatürk 1925 yılında "Toplumu kaldırmamak istiyorsak Türk kadınına toplumsal ve ekonomik hayatta erkeğin yardımcısı ve koruyucusu yapmalıyız." demiştir. Bu konuşmadan on yıl sonra ilk kadın milletvekillerinden olan Nakiye Elgün Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda "Seçme ve seçilme hakkının tanınmasıyla eksiksiz bir bütün olduk." demiştir. O günün şartlarında kadına tanınan bu hakla köhnemiş duvarlar yıkılmış, zincirler kırılmış, "eşit bir toplum" ilkesiyle kadınların siyasal yaşama katılmasının önü açılmıştır. Bugün kadının yaşam hakkının elinden alındığı, kadının yok sayıldığı bir ortamda Atatürk'ün mirasına sahip çıkacak ve Nakiye Hanım'ın o günkü heyecanını diri tutacağız. Eksiksiz bir bütün olmak için kadın dayanışmasını büyütecek, kadının toplumdaki yerini sağlamlaştıracak ilerici bir anlayışla mücadele edeceğiz. Kadınları sizin kararlığınızda boğmayacak bir kadın milletvekili...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever...

Buyurun Sayın Ersever.

50.- Ankara Milletvekili Aliye Timisi Ersever'in, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

ALİYE TİMİSİ ERSEVER (Ankara) – Ülkemizde kadınlar 1934 yılında çoğu Avrupa ülkelerinden önce seçme ve seçilme hakkını kazandı. Kadınları hayatın her alanına eşitlik olarak katılımını sağlayan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü minnet ve saygıyla anıyorum.

Bugünkü tablo nedir? Kadınlar olarak Mecliste sayımız sadece 119. 30 büyükşehir belediye başkanından 3'ü, 1.389 belediye başkanından sadece 42'si kadın; kabinde tek bir Bakan var, 68 Bakan Yardımcısından sadece 4'ü kadın. Buradan ilgili Bakanlara sormak istiyorum: OECD ülkelerinde kadınların iş gücüne katılım oranı yaklaşık yüzde 65'ler düzeyindeyken ülkemizde bu oran sadece yüzde 35. Kadınların iş gücüne katılımını, kamuda istihdam oranını arttırmak, yönetici kadrolarda daha fazla yer almalarını sağlamak için bugüne kadar hangi somut önlemleri aldınız?

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şimdi, Sayın Grup Başkan Vekillerinin söz taleplerini karşılayacağım.

İlk söz talebi, Saadet Partisi Grubu adına Grup Başkan Vekili, İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'ya aittir.

Buyurun Sayın Kaya.

51.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Saadet Partisi Grubunu kurdukları günden bu yana uygulamada Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Numan Kurtulmuş'un ayrımcı tutumlarıyla karşı karşıya kaldıklarına ve İç Tüzük'ten kaynaklı bütün haklarını kullanmaya devam edeceklerine, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne, iktidarın İsrail'le yürüten ticari ilişkilerle ilgili hiçbir tavır göstermediğine ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün Genel Kurulda Meclis Başkanımız Sayın Numan Kurtulmuş'un İç Tüzük'e, vicdana ve adalete sığmayan bir tutumunu sizlerle paylaşıp bu vesileyle hem Genel Kurula hem de yüce Türk milletine şikâyet ederek konuya başlamak istiyorum.

Saadet Partisi olarak, 6 Temmuz 2023 tarihi itibarıyla, 20 milletvekiliyle Türkiye Büyük Millet Meclisi çalışmalarında - Saadet Partisi ve Gelecek Partili milletvekili arkadaşlarımız olarak- Saadet Partisi Meclis Grubunu kurduk ve o günden bu yana da uyumlu ve gerçekten Meclis çalışmalarına katkı sunan bir çalışma içerisindeyiz. Grubu kurduğumuz günden bu yana maalesef Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Sayın Numan Kurtulmuş'un uygulamada ayrımcı tutumlarına ve Türkiye Büyük Millet Meclisi teamüllerinin, İçtüzüğü'nün parti grubuna tanıdığı hakları Saadet Partisi Grubuna tanımama konusundaki eylemsel tavırlarıyla karşı karşıyayız. Sayın Kurtulmuş'un vurdumduymaz, duyarsız, sorun çözemeyen tavırlarına rağmen Saadet Partisi olarak siyasi çözümü ve diyalogu önemseydiğimiz için bu altı aylık süreç içerisinde hem Sayın Meclis Başkanımız Numan Kurtulmuş hem de Genel Sekreteriyle defaatle bu sorunları çözmesiyle ilgili bir diyalog kurduk. Her seferinde şifahi olarak bize verilen sözlerin maalesef uygulamada yerine getirilmediğine şahit olduk. Hakkını yememek lazım, her konuştuğumuzda şifahi olarak çaba göstereceğine dair söz verdi ama iş icraata geldiği zaman maalesef hiçbir adım atmadı. Sayın Numan Kurtulmuş, elbette bir muhalefet partisinin Genel Başkanı olarak partisini feshedip iktidarın trenine yani vagonuna atlayarak kendisini kurtarmış olabilir. Ama maalesef, Meclis Başkanlığında ortaya koymuş olduğu bu altı aylık performansıyla -kendisi kurtulmuş olabilir ama- vicdanı öldürmüş, hukuku öldürmüş, adaleti öldürmüştür ve Meclis teamüllerini yerle bir etmiştir. Bir Meclis Başkanının Başkanlık makamı gereği tutum alması gereken hiçbir süreçte, Sayın Numan Kurtulmuş Meclis Başkanı olarak kendisinin alması gereken tutumu maalesef almamıştır. Bu tavrıyla bizim için maalesef artık Sayın Numan Kurtulmuş bir Meclis Başkanı olmaktan ziyade bir parti memuru gibi hareket eder hâle gelmiştir.

Genel Kurulda yer sorunu oldu, üç aylık yaz döneminde, her görüştüğümüzde 1 Ekimde mutlaka çözeceğini ifade etti, 1 Ekim günü geldiği zaman "Bugün bana müsaade edin, perşembe günü bu sorunu çözeceğim." dedi. Biz de kendisine Genel Kurulda ve meclisin huzurunda buna artık söz vermesi gerektiğini, şifahi sözlerine itibar etmeyeceğimizi söyledik; çıktı Meclis kürsüsünde, 600 milletvekilinin, Sayın Cumhurbaşkanının ve 85 milyon önünde Saadet Partisinin bir grup kurduğunu, perşembe günü yer sorununu çözeceğini ifade etti. Alt komisyon kurdu, alt komisyonda bir sonuç alamadı, arka taraftaki odada kendisi Danışma Kurulunu topladı ve ifade ettiği şey "Meclis Başkanı olarak ben bu konuyu çözemiyorum, resen bu sorunu çözme yetkim yok." dedi. "Madem bu sorunu çözme yetkiniz yoksa üç aydır Meclisi ve bizleri niye oyalyorsunuz?" diye, şifahi sözlerimize rağmen Meclis grubundaki yer sorunu kısmen Sayın Devlet Bahçeli'nin ortaya koymuş olduğu tavrıyla çözüldü ama bu aslında bir sorunu çözmedi çünkü Sayın Devlet Bahçeli aynı zamanda bir partinin Genel Başkanı; gerektiği zaman ve kendisine uygun gördüğü zaman elbette Genel Kurul çalışmalarına geliyor ve o sıralarda kendisi de oturmak durumunda kalıyor. Orada, 12 sırada AK PARTİ'li arkadaşlarımız otururken bir Sayın Genel Başkanın Grup Başkan Vekilleriyle ve Meclis Başkan Vekilleriyle, aynı partiye mensup kişilerle oturamayıp gruptaki yetkili bir kısım arkadaşlarımızın arka sıralarda oturmasından biz utanıyoruz ama

Sayın Numan Kurtulmuş bu konuda bir mahcubiyet herhâlde duymamış olmalı ki bu geçici çözümünü kalıcı bir çözüme ulaştıramadı. Yine, Meclis çalışmalarında bize grup danışmanı ve personel olarak 37 kişilik bir kadro tahsis edildi. Bu 37 kişiyi sadece 15 metrekarelik bir odada çalıştırmak mecburiyetinde kalıyoruz. Yani balık istifi, yan yana otursalar 4-5 kişiye sadece 1 metrekare düşüyor ve bizden etkili bir Meclis çalışması yapmamızı arzu ediyorlar. "Yerim yok." dedi. Biz Tören Salonu'nun oradaki boş duran 7 odadan bahsettik. "Hiç olmazsa grup bütünlüğümüzü sağlayın, o odayı bize tahsis edin." dediğimiz zaman "Kendi arkadaşlarımı oraya getireceğim". dedi. Henüz işe dahi almadığı kişilere boş odalarda yer ayıran bir Sayın Meclis Başkanı bizim bu grup odalarıyla ilgili hususumuzu da çözemedi. Bütün siyasi partilerin Genel Başkanları geldiği zaman burada en azından kendilerini ziyaret edenlerle veya...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın Sayın Kaya.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – ...çalışma arkadaşlarıyla toplantı yapılacak mekânlar olmasına rağmen Sayın Numan Kurtulmuş maalesef bunu çözmekten de âciz bir tavır ortaya koydu. Dolayısıyla biz bunun için diyoruz ki: Meclis Başkanı artık bir Meclis Başkanı olmaktan ziyade maalesef artık bir parti memuru gibi hareket etmektedir. Bugünden itibaren Sayın Meclis Başkanı Numan Kurtulmuş'un altı aylık iyi niyetimize rağmen bu sorunları çözmeyen tavrından dolayı, bu sorunları çözmek için bir irade ortaya koyuncaya, parti memurluğundan vazgeçip Meclis Başkanlığı görevine dönünceye kadar etkili bir şekilde Genel Kurulda, Meclis yerleşkesinde ve her platformda, Sayın Numan Kurtulmuş'un İç Tüzük'e ve adalete uymayan bu tavrını gözler önüne sermeye ve İç Tüzük'ten kaynaklı bütün haklarımızı bir muhalefet partisi olarak kullanmaya devam edeceğiz. Sayın Numan Kurtulmuş ya Meclis Başkanı gibi davransın ya da istifanın da erdemli bir davranış olduğunu bilerek istifa etmesinin vicdana ve Meclis Başkanının saygınlığına daha uygun bir tavır olduğunu düşünüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayalım Sayın Kaya.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Başkanım, önemli; altı aydır bekledik, bu konuyu artık Genel Kurul ve milletimizle paylaşmak zorundayız. Altı aydır iyi niyetle sürdürüyoruz; dolayısıyla bundan sonra Genel Kurulda, Meclis yerleşkesinde, Meclis çalışmalarında bu konuyu sürekli gündeme getireceğiz ve Sayın Numan Kurtulmuş'un bu iş çözmeyen, idareimaslahatçı tavrını hem milletvekillerine hem milletimize göstermek için bütün şifahi sözlerimizi, protestolarımızı ve İç Tüzük haklarımızı kullanacağımızı ifade ediyoruz.

Ve buradan Sayın Numan Kurtulmuş'a bir kez daha sesleniyoruz: Parti memuru mu, Meclis Başkanı mısınız? Protokol sorumlusu olarak yurt dışı ve yurt içinde geziler mi yapacaksınız, yoksa Meclis Başkanlığı mı yapacaksınız? Meclis Başkanlığını sadece bir koltuktan ibaret mi sanacaksınız, yoksa gerçekten bir Meclis Başkanı olarak sorunları çözmek için bir irade mi ortaya koyacaksınız? Buna siz karar vereceksiniz ve biz de sizin kararınıza göre, bundan sonra, sizinle diyaloglarımızı kuracağız diyorum.

Bir diğer önemli husus da...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Son bir dakika Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Kaya.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'yle ilgili hususlarda yine grup önerimiz var, bununla ilgili görüşlerimizi orada paylaşıyoruz.

Bir diğer husus, iktidarın İsrail'le yürüyen ticari ilişkilerle ilgili hiçbir tavır ortaya koymamasını ve 7 Ekimden bu yana 400 gemiye dayanan ticaret hacmine rağmen, ithalat ve ihracatın devam ediyor olmasına rağmen hiçbir tavır göstermeyen tutumunu yeniden kınadığımızı ve dolayısıyla iktidar partisi olarak sadece söz söyleyen veya başka ülkelere nasıl davranması gerektiğini ifade eden tutumlarından çok Türkiye Cumhuriyeti devletinin ve Hükûmetinin nasıl davranması gerektiğine dair eylemsel bir tavır ortaya koyması gerektiğini ifade ediyor, inşallah Meclis Başkanımızın da bir Meclis Başkanı olarak yaraşır bir tutum içerisine girmesini ümit ederek Saadet Partisi adına bundan sonra Meclis Başkanlığıyla ilgili bir dizi etkinlikte bulunacağımızı buradan milletvekillerimizle ve aziz milletimizle paylaşıyoruz.

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına, Grup Başkan Vekili ve Samsun Milletvekili Erhan Usta'ya aittir söz sırası.

Buyurun Sayın Usta.

52.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, dün Marmara Denizi Gemlik açıklarında meydana gelen depreme, 5 Aralık Dünya Kadınlar Günü'ne, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne, Rus tanklarının İsrail işgalindeki Golan Tepeleri'ne konumlanmasıyla birlikte Rusya Federasyonu'nun da savaşın gidişatına müdahil olduğuna ve Birleşmiş Milletlerin Gazze'de yaşananlara sessiz kaldığına, Türkiye İstatistik Kurumunun açıkladığı enflasyon rakamlarına ve millî gelir verilerine, 79 sıra sayılı Kanun Teklifi'ne ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, öncelikle, iyi bir hafta dileyerek sözlerime başlamak istiyorum.

Dün, sabah saatlerinde üç dakika arayla Marmara Denizi Gemlik açıklarında meydana gelen ve İstanbul'da da hissedilen 5,1 ve 4,5 büyüklüğündeki art arda gerçekleşen 2 depremde panik ve korku yaşanmıştır. Öncelikle, ben depremi hissedilen bütün vatandaşlarımıza geçmiş olsun diliyorum. Bilhassa, İstanbul'da hissedilen her deprem vatandaşlarımızda beklenen "Büyük İstanbul depremi mi geldi?" endişesi yaratmaktadır. Depremle birlikte yaşadığımız büyük yıkıma ve vatandaşlarımızın ödediği ağır bedellere rağmen yine aynı noktadayız, maalesef yine aynı risk ve tehditlerle karşı karşıyayız. 6 Şubat Kahramanmaraş depreminin ağır yaraları henüz sarılmamışken, bütün bir ülke olarak yaşadığımız travma ortadayken, vatandaşlarımız endişeyle kaderlerini beklerken yetkililer hâlen İstanbul'da deprem hazırlığı ve tedbir için herhangi bir adım atmamaktadır. Ülkeyi ehliyetle yönetme sorumluluğu olanlar, vatandaşlarımızın can ve mal güvenliğinin vebalini üzerinde taşıyanlar, depremle birlikte ödediğimiz tüm o bedelleri çabuk unutmış olacak ki hâlen İstanbul'da gözle görülür tedbirler faaliyete geçirilememiştir. Yüz binlerce vatandaşımızın canını tehdit eden olası bir depreme karşı bir an evvel tedbir almak için neyi bekliyorsunuz? Türkiye, yıkıma, enkaza; Türk milleti ise çaresizliğe, umutsuzluğa ve kaderine terk ve mahkûm edilemeyecek kadar kıymetlidir.

Sayın milletvekilleri, değerli arkadaşlar; bugün 5 Aralık Dünya Kadınlar Günü, bu konuyla ilgili olarak yarın bir grup önerimiz de olacak. Gazi Mustafa Kemal Atatürk tarafından birçok Avrupa ülkesinden daha önce Türkiye'de kadınlara seçme ve seçilme hakkının verildiği özel bir günü idrak etmekteyiz. Türkiye'de ve dünyada kadınların eşit koşullarda ve insanca yaşama isteğinin giderek güçlendiği bir dönemde kadınların karşı karşıya kaldığı tehditler ve kadın haklarına yönelik saldırılar da maalesef giderek artmaktadır. Yüz binlerce kadına şiddet her geçen gün yükselmekte, istihdamda kadın sayısı düşmekte, yönetime katılmada ise cinsiyet ayrımcılığı dikkati çekmektedir. Cinsiyet eşitliğini esas alarak tüm istihdam alanları dâhil özel ve kamu kurumlarında kadınların karar ve yönetme süreçlerine katılımı desteklenmeli, kadın temsili artırılmalı, kadın haklarının korunmasını öncelikli tutan politikalar esas alınmalıdır.

İYİ Parti olarak kadınların nüfus ve sosyolojik olarak hayatın yarısını oluşturdukları bir dünyada tek bir güne sığdırılmayacak toplumsal fırsat eşitliği hedeflerimiz için yılın her günü aynı farkındalıkla çalışmalarımızı sürdürüyoruz. Sayın Genel Başkanımız Meral Akşener'in öncülüğünde kadını özüne alan çalışmalarımıza aralıksız devam ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, geçtiğimiz pazar günü, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ydü. Konunun önemine binaen bugün de yine bir grup önerimiz, araştırma önergemiz olacak. Bugün kutlanacak ya da tebrik edilecek bir gün değil, 9 milyon engelli vatandaşımızın ve ailelerinin karşılaştığı zorlukları ve sorunları dile getirip farkındalık yaratma, çözüm sunma günüdür.

Evde bakım ücretlerinin yetersiz olması ve bu yetersiz ücretin dahi herkese verilmemesi Hükûmetin bu hususta en başta çözmesi gereken öncü konu olmalıdır.

Diğer bir temel konu ise engelli aylığından her engelli vatandaşımız maalesef yararlanamamaktadır. Ailenin maddi durumuna bakılmaksızın engelli aylığı ailesinde engelli bulunan herkese verilmelidir. Bir ülkenin kalkınma ve muasır medeniyet seviyesi o ülkenin dezavantajlı vatandaşlarına sağladığı kolaylık ve imkânlarla ölçülmektedir. Bu kapsamda İYİ Parti olarak daha erişilebilir ve daha yaşanabilir bir Türkiye inşa etmek için çalışmaya son gücümüzle aralıksız devam edeceğiz.

Dünya kamuoyunda yer alan haberlere göre Suriye topraklarında bulunan Rusya Federasyonu'na bağlı askerî tanklar İsrail işgali altında olan Golan Tepeleri'ne konumlanmış ve namluları İsrail'e doğru çevrilmiştir. İsrail'in Gazze'de 7 Ekim tarihinde başlayan katliamlarından itibaren bu kürsüden ifade ettiğimiz hususlarla, itidalli yaklaşmak yerine ateşe benzin dökülürse savaşın sadece İsrail-Filistin arasında kalmayarak tüm dünyayı sarma tehlikesine dikkati çekmiştik. İsrail'in Gazze'de yarattığı insanlık katliamının 2'nci ayına girdiğimiz şu günlerde Amerika Birleşik Devletleri'nin her geçen gün büyüyen koşulsuz İsrail desteğine karşılık, İsrail sınırına namlusunu dönmüş Rus tanklarıyla birlikte Rusya Federasyonu da savaşın gidişatına müdahil olmuştur. Türk devleti olarak, savaşın geldiği bu noktada olası muhtemel vekâlet savaşlarına karşı hazırlıklı olmak Hükûmetin ve hariciye politikamızın göz ardı etmemesi gereken elzem bir husus olarak önümüzde durmaktadır. Oluşabilecek her türlü gelişmeyi önceden görmek ve daha gerçekleşmeden akamete uğratmak zorundayız.

Değerli arkadaşlar, geçtiğimiz hafta Beyaz Saray Ulusal Güvenlik Konseyi Stratejik İletişim Koordinatörü John Kirby, Beyaz Saray'da düzenlenen basın toplantısında İsrail ile Hamas arasındaki çatışmalara ilişkin Gazze'de kalıcı bir ateşkesi desteklemediklerini açıklamıştır. Amerika Birleşik Devletleri'nin bu açıklamasına Birleşmiş Milletlerin sessiz kalması en hafif tabirle acziyettir. İsrail'in Gazze'de sivilleri hedef alan saldırılarında yasaklanan fosfor bombalarını ve mühimmatlarını kullandığına dair kanıtlar ortaya çıkmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyinin Konvansiyonel Silahların Yasaklanması Sözleşmesi'nin 3'üncü Protokolü'ne göre yasaklanan bu silahlara karşı hiçbir açıklama yapılmaması ve görmezden gelinmesi, hatta kınama kararı bile alınmaması Birleşmiş Milletlerin içine düştüğü sefilliğin en net ispatıdır. Bir kez daha gördük ki barışı tesis etmesi beklenen uluslararası kuruluşlar mazlumun, haklının değil; gücünün yanında yer almıştır. İşte, böylesi kanlı bir coğrafyada Türk devleti ve Türk milletinin ebet müddet varlığı itidalli ve akılcı bir dış politikayla sağlanmalıdır. Hükûmet unutmamalıdır ki dış politikada birinci esas millî menfaatlerdir. Bu doğrultuda politika üretilmeli, hamaset söylemlerine artık son verilerek; ateşkesi temin edecek diplomatik adımlar bir an evvel atılmalıdır.

Değerli arkadaşlar, bildiğiniz üzere, dün, Türkiye İstatistik Kurumu enflasyon rakamlarını açıkladı; TÜFE yani tüketici enflasyonu yine yüzde 62 geldi. Sayın Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz'ın ve Hazine ve Maliye Bakanı Mehmet Şimşek'in açıklamalarından anlıyoruz ki bu değerli arkadaşlarımız yüzde 62'lik enflasyona sevinmiş gözüküyorlar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) - Yani bu, tabii, akıl alacak bir şey değil. Alım gücünde sürekli bir düşüş var, bunu önlemenin tek yolu enflasyonla kalıcı olarak mücadele etmektir, enflasyonu düşürmektir. Altı ay geçmiş olmasına rağmen maalesef reform mahiyetli hiçbir tedbir gelmemiştir, Türkiye ekonomisinde verimliliği artıracak hiçbir çalışma maalesef yoktur, ekonomiye rekabet gücü kazandıracak bir çalışma yoktur, güveni oluşturmaya yönelik bir çalışma yoktur. Sayın Mehmet Şimşek orta vadeli programa yabancı ilgisinin olduğunu söylüyor. Sayın Şimşek, kusura bakmayın ama yabancı ilgisi yüzde 40'a çıkan politika faizine ve onunla birlikte yükselen diğer faizleredir, sıcak paraya ilgi vardır, bu da sevinilecek bir şey değildir. Daha fazla bu konuyu uzatmak istemiyorum ancak enflasyonla kalıcı mücadele yapılması gereği net bir şekilde ortadadır.

Yine, geçen hafta millî gelir verileri de açıklandı. Tabii, bu, uzun uzadıya konuşulması gereken bir konu ama tarihe not düşmek açısından sadece şunu söyleyeceğim: Değerli arkadaşlar, 12 çeyrektir yani -ne oluyor- üç yıldır stok azalışı var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Ya, şimdi bunun bir çeyrekte azalıp öbür çeyrekte arttığı görülen bir şeydir, bu olabilir ama 12 çeyrektir üst üste bir memlekette stok azalışı olmaz. Bu neye işaret eder? Millî gelirin yanlış ölçüldüğüne işaret eder. Buradan Türkiye İstatistik Kurumunu ikaz etmek istiyorum: Millî geliri maalesef yanlış ölçüyorsunuz, millî gelirin alt bileşenlerini, üstte bulduğunuz rakamı dengeleyemiyorsunuz. Buradaki temel problem de enflasyonun düşük gösterilmesidir. Gerçek enflasyonu göstermek gerekiyor.

Son konu olarak da biliyorsunuz, torba kanunda İstanbul'daki BDDK çalışanlarına ilave bir hayat pahalılığı ödemesi yapılması vardır. Şimdi, tabii, bu buna normal şartlarda karşı değildir ama sadece BDDK personeli için mi İstanbul'da hayat pahalılığı var yani diğer uzman personeller için, müfettişler için yok mu veya diğer oradaki hemşire için, polis için, öğretmen için İstanbul'da hayat pahalılığı yok mu? Sadece bir kuruma yönelik böyle bir düzenleme yapılması yanlıştır, kapsamlı bir düzenleme ihtiyacı ortadadır Sayın Başkan.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ERHAN USTA (Samsun) – Bitiriyorum.

BAŞKAN – Bitirelim Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Yani bu, Türkiye geneli için olmalıdır ama hayat pahalılığının daha çok hissedildiği yerlerde bütün memurlarımızı hatta sadece memurları değil çalışanları kapsayacak yani işte, şu anda asgari ücret gündemde, emekli maaşları gündemde, bütün bunları göz önünde bulundurarak bir kapsamlı çalışma yapılmak durumundadır. Ama tekraren söylüyorum: Rakamları ne kadar büyütürseniz büyütün enflasyonu düşürmediğiniz zaman bugün verdiğiniz para yarın eriyor, gidiyor. Hükûmetten de maalesef altı yedi ay geçmiş olmasına rağmen, bakın, yıl sonuna kadar başka bir çalışma da olmayacak. Bir torba kanun geldi, torba kanunda yine bununla ilgili kalıcı reform mahiyetinde hiçbir düzenleme yok. Dolayısıyla bu şekilde enflasyonla mücadele olmaz, enflasyonla mücadele etmedikten sonra da insanların hayat pahalılığı karşısındaki sıkıntılarını gidermek mümkün değildir. Bu, tek bir kuruma has değildir, Türkiye'de yaygın bir hayat pahalılığı sorunu vardır; bunların

çözülmesini Hükümetten bekliyoruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talebi Grup Başkan Vekili Manisa Milletvekili Erkan Akçay'a aittir.

Buyurun Sayın Akçay.

53.- Manisa Milletvekili Erkan Akçay'ın, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne ve 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne ilişkin açıklaması

ERKAN AKÇAY (Manisa) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

3 Aralık Dünya Engelliler Günü olarak kabul ediliyor. Engelli olmak insani bir hâldir ve her insan esas itibarıyla bir engelli adaydır. Bize göre asıl engel de algıda, davranışta ve insanlık değerlerinden mahrumiyette gizlidir, bedende veya zihinde değil.

Ülkemizde yaklaşık 10 milyon engelli vatandaşımız bulunuyor. Bugüne kadar engellilere ilişkin yapılan uygulamalar ve düzenlemeler elbette azımsanamaz, geçmişte çok önemli düzenlemeler de yapıldı. Ancak engelli vatandaşlarımızın eğitimden sağlığa, sosyal güvenlik istihdam, erişebilirlikten sosyal hayata katılıma kadar birçok alanda çözülmesi gereken haklı talepleri vardır.

Engellilerimize yönelik olarak yapılması gereken düzenlemeleri şu başlıklar altında toplayabiliriz: Engellilerin toplumla bütünleşerek başkalarının yardımına muhtaç olmadan hayatını idame ettirebilmelerini temin edecek hukuki, fiziki ve diğer şartlar oluşturulmalıdır. Fırsat eşitliği sağlamak, yetenekleri doğrultusunda gelişmelerini teşvik etmek, ekonomik ve sosyal refahını temin etmek sosyal devletin en temel vazifesidir. Engellilerin günlük hayatını kolaylaştıran araç gereç, ortez, protez temininde bazı ürünler destek kapsamına alınmalı, destek nispetleri artırılmalıdır. Engelliler, spor, sanat gibi yeteneklerini gösterebilecekleri alanlara yönlendirilmeli ve desteklenmelidir. Engelli ve engelli yakını aylığı yükseltilmeli, engelli aylığı ödemesinde aile geliri yerine, engellilerin bizzat kendi gelirleri esas alınmalıdır. Son olarak da kamudaki engelli istihdam kotası artırılmalıdır.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak engelli kardeşlerimizle ilgili atılacak her adımı, yapılacak her kanuni düzenlemeyi dün olduğu gibi bugün de desteklemeye devam edeceğiz. Bu vesileyle, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü münasebetiyle, bütün engelli vatandaşlarımıza ve kıymetli ailelerine mutlu, huzurlu ve sağlıklı ömürler diliyoruz.

Sayın Başkan, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'dür. Madencilik, dünyanın en zor ve tehlikeli mesleklerindendir. 2014 yılında Soma maden faciası sonrasında Türkiye Büyük Millet Meclisinde kurulan araştırma komisyonunun raporu gerek maden mevzuatımıza gerekse madencilerimizin çalışma koşullarına ilişkin çok önemli bilgiler ve öneriler içermiştir. Bu rapor çerçevesinde de madencilerimizle ilgili birçok düzenlemeyi bu Türkiye Büyük Millet Meclisinde hep birlikte gerçekleştirdik.

Madencilik rant olarak yaklaşmak insani ve ahlaki değildir. Madencilikte esas olan, çıkardığımız ürün miktarından önce iş sağlığı ve işçi güvenliğidir. Madencilerimizin güvenli bir çalışma ortamına kavuşması için bütün gayreti ve mesaimizi harcamamız gerekiyor. Yerli ve millî enerji kaynağımızı ekonomiye kazandırıp ülkemizin kalkınmasına katkı sağlayan madencilerimiz, afetlerde arama ve kurtarma çalışmalarına liderlik ederek yüzlerce canı kurtarmıştır. Kahramanmaraş merkezli depremde "Kömür için değil ömür için geldik." diyerek yüzlerce canı kurtaran kahraman madencilerimizle gurur duyuyoruz. Canını ortaya koyarak vatandaşlarımızın hayatını kurtaran kahraman madencilerimize Üstün Hizmet Madalyası veriliştir bu nedenle.

Bu vesileyle, yerin metrelere altında son derece tehlikeli ve zor koşullarda alın teriyle ekmeklerini kazanan madencilerimizin 4 Aralık Madenciler Günü'nü kutluyor, bir avuç kömür için bir ömür feda eden bütün madencilerimizi rahmetle anıyor, görevleri başındaki madencilerimize kazasız, sağlıklı ve mutlu günler diliyoruz.

Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi, Grup Başkan Vekili ve Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'a aittir.

Buyurun Sayın Oluç.

54.- Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'un, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü'ne, Diyarbakır'daki Cegerxwin Kültür Merkezi'ne ve tabelalarda Kürtçe yer verilmemesine, Batman kayyumunun yaptığı açıklamalara ve Vartinis davasına ilişkin açıklaması

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın vekiller, 4 Aralık yani dün Madenciler Günü'ydü. İş cinayetlerinde yaşamını yitiren bütün madencileri saygıyla bir kez daha anıyoruz.

Türkiye'de madencilik en zor işlerden bir tanesi çünkü büyük bir zorlukla çalışıyorlar, yaşam riski var, kölelik koşullarında çalışıyorlar, sefalet ücretiyle yaşamak zorunda bırakılıyorlar ve çalıştırılıyorlar; böyle bir durum var madenciler açısından. Dolayısıyla, Türkiye'de belki de en fazla emek sömürsünün ve yaşam hakkı ihlalinin yapıldığı yer madenlerdir.

Türkiye'deki maden ocakları katliam boyutlarında yaşanan iş cinayetleriyle her zaman karşı karşıya kaldı, ilk defa değil. Hatırlayalım; Soma bunun en başında gelen bir örnekti, Ermenek, Elbistan, Küre, Şırnak, Kozlu, Amasra gibi birçok yerde madenlerde yaşanan katliamlar oldu, büyük iş cinayetleri oldu. Ayrıca madenlerde özelleştirme, taşeronlaştırma, redevans, örgütsüzleştirme, sendikasılaştırma, kamu madenciliğinin yok edilmesi gibi sorunlar da var. Ve elbette ki madencilik yapılırken doğa ve çevre tahribatı büyük ölçüde yaşanıyor. Bunları bir kez daha dile getirmek istedik.

Türkiye'de madenlerde çalışan bütün madencilerle dayanışmamızı bir kez daha vurgulamak istiyoruz ve bir kez daha öncelikle maden ocaklarında hayatını kaybeden işçileri, madencileri saygıyla anıyoruz ve faciaların, bu tür iş cinayetlerinin yaşanmadığı, çevre tahribatlarının olmadığı bir madencilğin yaşatılabilmesi için bir kez daha bu konudaki dileklerimiz ifade ediyoruz.

Sayın vekiller, daha evvel de burada bu tür konuları ben gündeme getirdim, bir kez daha buna benzer bir konu vardı hatırlarsınız. Şimdi, 2010 yılında Kayapınar Belediyemiz tarafından Diyarbakır'da açılan bir kültür merkezi var, Cegerxwin Kültür Merkezi. Bu kültür merkezi kısa sürede şehrin en işlek kültür sanat merkezlerinden biri oldu, yüzlerce öğrenci buradan mezun oldu ama daha sonra kayyum atandı ve kayyumun atanmasıyla birlikte âdeta bir kültür kırımı yaşandı. Önce içindeki kitaplar yasaklandı, 10 binden fazla kitap vardı bu kültür merkezinin içinde, sayı 300'e kadar indi. Çok geçmeden bu kültür merkezinin içindeki "Gençlik Kültür Merkezi" tabelası da indirilerek o alan da kapatıldı ve atanmış kayyum tüm halkın hafızasındaki Kürt halkının değeri olan "Cegerxwin Kültür Merkezi" yerine binanın adının "15 Temmuz Millet Kültür Merkezi" yapılacağını söyledi; elbette büyük tepki geldi Diyarbakır halkından ve vazgeçildi bundan. Şimdi, bu iktidar, biliyoruz, Kürt şairler hakkında, kimi zaman Cegerxwin hakkında, kimi zaman Feçîye Teyran hakkında, kimi zaman Ahmed-i Hani hakkında propaganda yapıyor ama bir taraftan da onların dikilen heykellerini yıkıyor, adlarına yasaklama getiriyor.

Şimdiki meselemiz ne? Bu kültür merkezinin içinde yerleri gösteren bir tabela var, bakın buradaki bu tabela. Şimdi, bu tabelanın içinde İngilizce yazıyor, Türkçe yazıyor, bir de Arapça yazıyor işte salona buradan gidersiniz, şuradan gidersiniz diye. Nece yok burada? Kürtçe yok, yazmıyor. Neden? Yani Diyarbakır'da bir kültür merkezinin içindeki -adı da Cegerxwin Kültür Merkezi- tabelada Kürtçe bir kelime bile yer almıyor. Bu nedir? Daha evvel Sağlık Bakanının Kayapınar Sağlık Ocağıyla ilgili bu

tutumunu eleştirmiştim burada, herhangi bir değişiklik olmadı; şimdi kültür merkezinde aynı şey. Yani bu Kürtçeye düşmanlık, bu kayyumların politikası, ya, bu nasıl bir şeydir? Yani bir ana diline, milyonlarca insanın kullandığı bir ana diline yönelik böyle bir düşmanca tutumu asla kabul etmiyoruz, kınıyoruz, protesto ediyoruz ve bu yerel seçimlerde bu atanmış olan kayyumların hepsini evlerine göndereceğimizi bir kez daha vurguluyoruz. Yani boş kardeşlik edebiyatı yapmayın, bunu kimse yemiyor; onu da açık olarak söyleyeyim.

Şimdi kayyum deyince bir Batman kayyumu var, Batman Valisi, çok acar bir Vali belli ki; çalışıyor, koşturuyor kendince.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Teşekkür ederim.

Yaptığı açıklamada demiş ki: “Artık kendimi Vali diye değil, kayyum diye biliyorum.” Çünkü niye? “Herkes ‘kayyum’ ‘kayyum’ deyince artık kendimi sıfat olarak kayyum değil, Vali olmaktan da önde görüyorum. Eyvallah, kabul ettik.” diyor kendisi. “Ben devletin kayyumuyum, devletin atadığı kayyumum, bundan da gurur duyuyorum.” Bravo, bravo(!) Ya, neden gurur duyuyorsun sen Batman Valisi? Batmanın kayyumu, neden gurur duyuyorsun sen? Batman’da yapılmış olan yerel seçimlerin çiğnenmiş olması, halkın iradesinin çiğnenmiş olması, Kürt halkının seçim ve sandık hukukunun çiğnenmiş olması sonucunda oraya kayyum atanmaktan mı gurur duyuyorsun? Halkın iradesinin çiğnenmesinden mi gurur duyuyorsun? Neden gurur duyuyorsun sen ya? Gurur duyuyormuş. Bak, sana da söyleyelim, sen gurur duymaya devam et, 2024 yerel seçimlerinde o koltuktan kalkacaksın.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Tamamlıyorum efendim.

O koltuktan kalkma yetinilmeyecek. Senin gibi çok gurur duyan birisi daha vardı, Mardin Valisi, Mardin kayyumu; yargılandı, yargılanması için davalar açıldı, İçişleri Bakanlığı engelledi, Süleyman Soylu engelledi. Bütün daire başkanları hakkında davalar açıldı. Elbette ki Batman’daki ihaleler işi araştırılacak. Batman Belediyesinin en büyük gayrimenkulünün, Batman Park AVM’nin, TMMOB tarafından 635 milyon Türk lirası değer biçilmiş olan AVM’nin Golden Park Anonim Şirketine 150 milyon TL’ye satılmasını ama sonradan iş ayyuka çıkınca bu ihalenin iptal edilmesini... Bunların hepsi araştırılacak, bakalım o zaman da gurur duyacak mısın duymayacak mısın hep birlikte göreceğiz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Tamamlıyorum.

Sayın Başkan, son bir konu var değinmek istediğim, daha evvel de burada dile getirdik, Vartinis davası. Muş’a bağlı Vartinis kırsalında, biliyorsunuz, 3 Ekim 1993 yılında beldeye gelen askerler örgüte yardım ettikleri iddiasıyla köyü ateşe vermişlerdi ve evlerin ateşe verilmesi sonucu Nasır ve Eşref Ögüt çifti, en büyüğü 12, en küçüğü ise henüz 3 yaşında olan 7 çocuklarıyla birlikte yanarak can verdiler. Evden sağ kurtulan tek kişi olan Aysel Ögüt ise daha sonra olaya ilişkin suç duyurusunda bulundu. Şimdi, yıl 1993, gelmişiz 2023’e; ne oldu? Geçtiğimiz hafta Kırıkkale 1. Ağır Ceza Mahkemesinde üzerinden iki aylık süre geçtiği savunularak yirmi yıllık zaman aşımı gerekçesiyle dosyanın düşürülmesine karar verildi yani bir kez daha bir katliam, Kürt köylülerine yönelik yapılmış olan bir katliam, Vartinis katliamı cezasızlıkla karşı karşıya bırakıldı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Bitiriyorum efendim, tamamlıyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Oluç.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Şimdi, bu davanın seyri aslında AKP iktidarının Kürt sorununa yaklaşımının da bir özetidir, çok açık ve net biçimde söyleyeyim. Bu dava 2016 yılından beri yokuşa sürüldü herhangi bir sonuç alınmasın diye ve Mart 2016’dan bu yana oyalandı, oyalandı; şimdi işte yirmi yıl doldu ve sonuç, cezasızlık. Yani çok örneği var ama sonuç olarak, Kürt köylülerini yakmış olan sanıklar kamu gücü tarafından korundular, etkin bir yargılamaya yürütülmedi ve sonunda böyle bir duruma gelindi. Bir kez daha söyleyelim, bu, insanlığa karşı işlenmiş bir suçtur, askerlerin Kürt köylülerine karşı işledikleri bir suçtur ve bunun zaman aşımı yoktur. Biz bitti demeden Vartinis davası bitmeyecek, bunu da bir kez daha vurgulamış olalım.

Teşekkür ediyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Grup Başkan Vekili ve İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın’a aittir.

Buyurun Sayın Günaydın.

55.- İstanbul Milletvekili Gökhan Günaydın’ın, Türkiye’de kadına seçme ve seçilme hakkının verilmesinin yıl dönümüne, 4 Aralık Dünya Madenciler Günü’ne, yasama kalitesi bakımından torba kanun düzenlemesinin yanlış olduğuna, 79 sıra sayılı Kanun Teklifi’ne ve AKP’nin gençlerin hayallerini çaldığına ilişkin açıklaması

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Çok teşekkürler Sayın Başkan.

Değerli milletvekili arkadaşlarım, yeni bir yasama haftasının başlangıcında hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Efendim, 5 Aralık Türkiye’de kadına seçme ve seçilme hakkının verilmesinin yıl dönümü. 1934’te milletvekili olma hakkını kazandı kadınlar Türkiye’de, 1930’da da belediye başkanı ve belediye meclis üyesi seçilme hakkını kazanmışlardı. Bu, şüphesiz uzun yıllara dayalı bir mücadelenin sonucudur ancak ifade edilmeli ki Mustafa Kemal Atatürk’ün vizyonunu da göstermektedir. Dünyada birçok “çağdaş ulus” diye tanımladığımız ulustan çok daha erken tarihlerde kadının siyasal yaşama katılmasına olanak tanıyan bu yasal düzenlemeleri gündeme getiren ve gerçekleştiren Mustafa Kemal Atatürk’ü, yoldaşlarını saygıyla selamlıyorum.

4 Aralık Dünya Madenciler Günü, bu günde Türkiye’de çok çağ dışı koşullarda, kaçak madenlerde “Hadi, hadi.” denilerek çalıştırılan, yüzlercesi bir anda yaşamını kaybediveren, yeryüzünde başka yapacak işleri olmadığı için o maden karanlıklarına mahkûm edilen madenci kardeşlerimizle dayanışmayı buradan iletiyorum. Onlara kendilerine iyi bakmalarını ve kazasız çalışma günleri geçirmelerini diliyorum. Elbette en büyük temennimiz diğer tüm çağdaş ülkelerde olduğu gibi Türkiye’de de madencilik artık yeni bir kazaya olanak tanımayacak şekilde bilimsel ölçütlerde yapılabilir hâle getirilmesidir.

Sevgili milletvekili arkadaşlarım, bugün 86 maddelik bir torba kanunun görüşülmesine başlayacağız. Bakın, bu Mecliste bir atmosfer var ve biz her gün kravatlarımızı takarak 600 milletvekili buraya geliyoruz, burada torba kanun düzenlemesinin yanlış olduğuna ilişkin söylenmemiş hiçbir şey kalmadı. Bu atmosferde bu sözler dolaşıyor, ben bugün bir kez daha tekrar edeceğim de ne olacak? Yani AKP, MHP Gruplarını artık bu yasama kalitesi üzerinde biraz daha dikkatli olmaya ve Türkiye’yi, Türkiye Büyük Millet Meclisini bu torba kanun ucubesinden kurtarmaya davet ediyorum.

Ayrıca şunu ifade edelim: Getirdiniz bir torba kanunu, işte, yılbaşından evvel yasalaşması konusunda bir acelenin içindesiniz. Niye? Çünkü bir önceki torba kanunda emeklilere 5 bin TL ikramiye verirken çalışanları ayırmıştınız. Cumhuriyet Halk

Partisi Grubu ve diğer tüm siyasal parti grupları bunun çok büyük bir haksızlık olduğunu söylediler, her türlü eleştiri burada yapıldı ama her zamanki AKP tutumunu gördük, getirilen kanun teklifinde, tasarısında bir tek maddeye dokundurtmamayı marifet sayıyorsunuz; aynen geçirdiniz. Sonra ne oldu? Milyonlarca emekli size dedi ki: "Ya, yazıklar olsun! Biz, emekli maaşımızla geçinemediğimiz için çalışmak zorunda kalıyoruz ve siz, sanki bu ayrıcalıklı gibi bize bir 5 bin lira ikramiye vermeyi çok görüyorsunuz." Ne oldu arkadaşlar? Biz ikaz ettiğimizde bu düzenlemeyi yapsaydınız da yeniden bir torba kanunla bunu getirmek zorunda kalmazaydınız, böylece AKP Grubu da rencide edilmemiş olsaydı daha iyi olmaz mıydı? Ama toplumsal baskının, yurttaşın ortaya koyduğu baskının ne kadar kıymetli olduğunu görüyoruz.

Peki, ifade edelim, 5 bin TL ikramiyeyle emeklilerin sorunu çözülüyor mu? Hâlâ bu memlekette 16 milyon emeklinin yarısı ayda 7.500 TL ve altındaki maaşlarla geçinemeye çalışıyor. Ama siz, bu torba kanunla bir düzenleme getiriyorsunuz. Neymiş o? BDDK'yi Finans Merkezi'ne, İstanbul'a taşıyorsunuz, bu nedenle ortalama 40 bin TL alan BDDK uzmanı İstanbul'da geçinemeyeceği için ayda 45 bin TL de ilave tazminat ödüyorsunuz. Yaklaşım yanlış mı? Ya, bir çalışan 85 bin TL'yle geçinemiyor, siz de bunu saptıyorsunuz. Peki, BDDK uzmanı 85 bin lirayla geçinemiyorken İstanbul'da yaşayan ve 7.500 TL alan emekli nasıl geçiniyor, bunu düşünüyor musunuz? Bu düzenlemeler aslında AKP'nin çalışanlar arasında, sosyal sınıflar arasında nasıl bir ayrımcılığa sahip olduğunu çok açık olarak ortaya koymaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Günaydın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – Bir an evvel bu yanlış işlerden vazgeçilmelidir. Türkiye'de herkesin kendi onuruna yakışır, insan olma onuruna yakışır bir refah düzeyine sahip olması için gerekli çalışmaları yapmak lazım. Maliye Bakanınız enflasyonun nedenini çalışanlara ve emeklilere verilen maaş artışına bağlarken tabii bunu yapmanızın da mümkün olmadığını görüyoruz.

Gençlerle ilgili söylenecek çok söz var. 150 bin TL evlilik yardımı yapıyorsunuz. Arkadaşlar, beğenmediğiniz eski Türkiye'de insanlar evlenince bir yıl içerisinde kötü de olsa bir araba alırlardı, dört beş yıl içerisinde de on yıllık kredi çeker bir ev alırlardı. Siz hayallerini çaldınız gençlerin; kimse artık ev alamıyor, kimse artık araba alamıyor. Eskiden ÖSYM sınavları herkesin eşit olarak girdiği sınavlardı, artık ÖSYM sınavlarına dahi bir güven kalmadı.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Günaydın.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – İşte, yarattığınız yeni Türkiye bundan ibarettir; eşitsizlikler, haksızlıklar, adaletsizlikler. Biz bunların bir an evvel düzeltilmesi için gerekli hukuki ve siyasal çalışmaları yapacağız ve Türkiye Cumhuriyeti'nin elbette alternatifsiz olmadığını halkımıza göstereceğiz.

Bu düşüncelerle, ben tüm arkadaşlarıma iyi bir çalışma haftası diliyor ve saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi Grup Başkan Vekili Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'e aittir.

Buyurun Sayın Gül.

56.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Türk kadınlarına seçme ve seçilme hakkının verilmesinin 89'uncu yıl dönümüne, İsrail'in elli altı gündür Gazze'yi bombaladığına ve Türkiye'nin Filistin'in yanında olmaya devam edeceğine, vefat eden Artvin Gençlik Kolları Başkanı Doğukan İslamoğlu'na ve eski Gümüşhane Milletvekili Lütfi Doğan'a ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tüm Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün Dünya Kadın Hakları Günü. Kadınlara seçilme hakkının verilmesinin üzerinden seksen dokuz yıl geçti. Seksen dokuz yıl önce Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün himayesinde Türk kadınlarına seçme ve seçilme hakkının verilmesi gibi çok tarihî önemli bir misyon, önemli bir hak verilmiştir. Esas itibarıyla doğuştan gelen bu hakkın seksen dokuz yıl önce birçok Avrupa ülkesinden önce de verilmesi ülkemiz demokrasisi adına, kadın hakkının gelişimi açısından çok önemli bir milattır, önemli bir dönüm noktasıdır.

Özellikle toplumsal hayatın ana unsurunun kadın olduğu ve kadın elinin değdiği her yerde, toplumun her alanında çok başarılı işlerin olduğu herkesçe, hepimizce malumdur. AK PARTİ olarak kadınlara yönelik hem siyasal hakların genişletilmesi hem çalışma hayatı dâhil toplumsal hayatın tüm alanlarında bu hakkın genişletilmesi, korunması, daha da güçlendirilmesi konusunda çok önemli adımlar atılmıştır ve Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın ortaya koyduğu eylem planları, çalışmalar ve ortaya konan tüm reformlarla ve Anayasa değişikliklerinde yine kadına yönelik pozitif ayrımı ortaya koyan bir perspektifimiz vardır. Tüm bu çerçevede, AK PARTİ'nin iktidarıyla beraber kadın hakları alanında da çok önemli gelişmeler ortaya konmuştur.

Bilindiği üzere, hem eğitim hakkı hem başörtülü olarak okuma, çalışma hayatına katılma noktasında bizim bir Anayasa değişikliği önerimiz vardır. Bu vesileyle, bir kez daha bu dönemde kadınların hem eğitim hakkı hem sosyal hakkı hem istediği kıyafetle, başı açık olsun, başörtülü olsun, bunun haklarının anayasal güvence altına alınması noktasında tüm partilere, tüm Meclise çağırımızı yineliyoruz; gelin, bu hakkı anayasal güvence altına, daha da teminat altına alalım.

Bugün 120 kadın milletvekili var Meclis çatısı altında. Meclisimizi bir kadın Meclis Başkan Vekilimiz yönetiyor. Kadınların tüm bu haklarının her alanda daha da genişlemesi, varlığının artması bizim ortak dileğimizdir. Bugün, kadın büyükşehir belediye başkanımız vardır, kadın bakanımız, kadın valimiz ve kadın generalimiz vardır yani kadın elinin değdiği her yerde... Savunmada da siyasette de kadın eli daha da güçlü olacaktır. Bunların önündeki tüm engelleri kaldırarak daha da genişletmeyi hep birlikte sürdüreceğiz. Ben bu vesileyle tüm kadınlarımızın seçme seçilme hakkını tekrar tebrik ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; tam elli altı gündür Gazze bombalanmaya devam ediyor; masum çocuklar, bebekler ölüyor, hâlâ, dün dahi yine İsrail tarafından Gazze'de okullar bombalandı. Filistin'de bir savaş yok, Filistin'de sistematik bir soykırım ve sistematik bir işgal söz konusu bütün dünyanın gözü önünde. Maalesef "yeni dünya düzeni" diye ortaya konulan yeni kurumlar, uluslararası mekanizmalar bu işgale, soykırıma engel olamıyor. Rahmetli Erbakan Hocamızın da söylediği gibi, İsrail ancak güçten anlar. Ama maalesef, sadece kınama, sadece temennilerden öteye geçmeyen uluslararası mekanizmalar, dünyaya barışı getirmekten çok uzaktır. Filistinli yazar Edward Said'in de dediği gibi... Filistinli yazar Edward Said şu an yaşadığımız durumu "Batı'nın büyük medya kuruluşlarında ABD politikalarını ya da İsrail'i eleştiren bir şey söylemeye çalışmak son derece güç, İslam'a karşı düşmanca şeyler söylemek de gülünç denilecek ölçüde kolay olduğunu herkes biliyor." diye bir ifadeyle çok iyi özetliyor; Müslüman olmadığı hâlde Filistinli bir entelektüel Edward Said'in sözleri. Bugün işgalci olmuş yerleşimci, güya mağdur olmuş suçlu, âdetâ Filistin'i suçlayan tüm bu tavırları da bütün dünya görmekte.

Nerede doğarsa doğsun insan, hakkıyla doğar ama Filistin'de ve Orta Doğu'da, mazlum coğrafyalarda maalesef bu haklar verilmekten çok uzak. Türkiye bu anlamda mazlum Filistin'in yanında olmaya devam etmektedir, en güçlü şekilde devam edecektir çünkü Filistin bizim meselemizdir. Filistin; Diyarbakır'dır, İstanbul'dur, Ankara'dır. Dünyadaki bütün mazlumların sesi ve sözü olmaya devam edeceğiz çünkü 4 asır orada adaleti taşımış Osmanlı'nın evlatlarıyız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Gül.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – 4 asır boyunca orada izlerimiz var, tarihsel mirasımız var ve orada da yine mazlumların yanında yer alan anlayışımız var.

Bakin, tarihî bir anekdot olarak rivayet edilir ki kutlu komutan Salâhaddin Eyyubî Kudüs'ü fethetmeden önce Diyarbakır'a gelir. Diyarbakırlı anneler topladıkları gülleri gül suyu hâline getirirler ve Salâhaddin Eyyubî'ye verirler. "Ey Salâhaddin! Sen Kudüs'ü fethedecek misin?" "Evet." "Fethettiğinde Mescid-i Aksa'yı bu gül sularıyla yıka." İşte, onu Salâhaddin Eyyubî almıştır, bir müddet sonra Kudüs'ü fethetmiştir, Mescid-i Aksa'yı fethetmiştir, ilk kiblemiz Mescid-i Aksa özgür olmuştur. Diyarbakır annelerinin gül suları bugün Mescid-i Aksa'dadır. Mescid-i Aksa asla kirletilmeyecek ve işgalden ebedî olarak kurtulacaktır çünkü Diyarbakır annelerinin emanetidir o gül suyu, o kokusu. Salâhaddin Eyyubî'nin, Hazreti Ömer'in emaneti yine Mescid-i Aksa'mız özgürlüğüne kavuşacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Toparlıyorum.

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Gül.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Sayın Cumhurbaşkanımızın en son Almanya'da da söylediği gibi, bizim İsrail'e borcumuz yok ama borcu olanlar rahat konuşamıyor. Biz mazlumların yanında olan tutumumuzu en güçlü şekilde her platformda sürdüreceğiz ve 1967 sınırlarına çekilen, sınırlarına kavuşan, başkenti Doğu Kudüs olan Filistin özgür olacak, Filistin bağımsız olacak, Mescid-i Aksa bağımsız olacak. Bunu da Türkiye ve dünyada vicdanı olan bütün insanlık el birliğiyle hep beraber yapacağız. Burada da yine hepimizin duyguları ortak. Filistin için dünyada nerede olursa olsun; dili, dini ne olursa olsun - Yahudi'nin de Hristiyan'ın da- hangi dine mensup, hangi dili konuşursa konuşun zulmün karşısında olmaya Türkiye Büyük Millet Meclisi, bu vicdan ve 85 milyon karşısında olmaya devam edecek, mazlumların yanında olmaya devam edecek.

Son olarak, geçtiğimiz günlerde Artvin Gençlik Kolları Başkanımız Doğan İslamoğlu'nu kaybettik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Gül.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Genç kardeşimize Allah'tan rahmet diliyorum. Ak gençliğe, tüm Artvin'imize başsağlığı diliyorum. Kardeşimize Allah'tan rahmet niyazımı ifade ediyorum.

Yine, bugün ebediyete irtihal eden ve Süleymaniye Camisi'nde cenaze namazı kılınarak ahirete uğurladığımız Değerli Diyanet İşleri Eski Başkanımız, Erzurum Senatörümüz, Gümüşhane Milletvekilimiz Lütfi Doğan Hocamızı Hakk'a uğurladık. Lütfi Doğan Hoca, rahmetli Erbakan Hocamızın da çok yakın yol arkadaşı; ilmiyle, siyasi duruşuyla bütün Türkiye'nin sevdiği değerli bir büyüğümüzü. Onun da ilim ve siyaset hayatına yaptıklarını, katkılarını unutmayacağız, her zaman istifade edeceğiz. Ben, tekrar, değerli hocamıza da Allah'tan rahmet diliyorum, mekânı cennet olsun diyorum.

Tüm Genel Kurulu sevgiyle saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

A) Çeşitli İşler

1.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Türk Kadınlar Birliğinin Tekirdağ Şubesi Başkanına ve Yönetim Kurulu üyelerine "Hoş geldiniz." denilmesi

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, 5 Aralık 1934'te kadına seçme ve seçilme hakkının verilisinin yıl dönümü sebebiyle aramızda konuklarımız var. Nezihe Muhittin'in kurduğu Türk Kadınlar Birliğinin Tekirdağ Şubesi Başkan ve Yönetim Kurulu üyeleri şu an locada. Hoş geldiniz diyoruz. (Alkışlar)

Sayın milletvekilleri, oturuma on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 17.05

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 17.21

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 29'uncu Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Değerli milletvekilleri, grup önerilerine geçmeden önce, söz talebinde bulunan değerli milletvekillerimize 60'a göre yerlerinden birer dakika söz vereceğim.

Konya Milletvekili Sayın Barış Bektaş...

Buyurun Sayın Bektaş.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

57.- Konya Milletvekili Barış Bektaş'ın, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne ilişkin açıklaması

BARIŞ BEKTAŞ (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hâlihazırda engelli yurttaşlarımızın engelli aylığı, yüzde 40 ile 69 arası engelli olanlar için 1.874 TL, yüzde 70 ve üzeri engelli olanlar için 2.811 TL şeklindedir. Engelli vatandaşlarımızın aylıkları insan onuruna yaraşır bir seviyeye yükseltilmelidir. Ayrıca, engelli aylığı bağlanması için uygulanan hane gelir testinin kişi gelir testi olarak revize edilmesi de engelli yurttaşlarımızın talebidir.

Engelliler Günü nedeniyle görüştüğüm yurttaşlarımızın bir sorununu da paylaşmak istiyorum. Konya Stadyumu'nda engelli yurttaşlarımız için bir tribün olmaması mağduriyet yaratmaktadır. Türkiye'de çoğu stadyumun benzer durumda olduğunu da göz önüne alarak tüm stadyumların engelli dostu olarak restore edilmesi engellilerin sosyal hayata katılımı bakımından önemli katkı sunacaktır.

Saygılarımla.

BAŞKAN – Kütahya Milletvekili Adil Biçer...

Buyurun Sayın Biçer.

58.- Kütahya Milletvekili Adil Biçer'in, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü'ne ilişkin açıklaması

ADİL BİÇER (Kütahya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; engelliliğin, bir sağlık meselesi olduğu kadar aynı zamanda hukuki, sosyal ve ekonomik yönleri de bulunan çok boyutlu bir konu olduğu unutulmamalıdır. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde son yirmi bir yılda engelli vatandaşlarımız için her türlü engeli kaldıracak yatırım, hizmet ve mevzuat çalışmalarını hayata geçirdik, geçirmeye de devam ediyoruz.

Bu duyarlılık, Belediye Başkanlığım döneminde başlatmış olduğumuz Simav Kestanesi Kadın ve Engelli İstihdamına

Kapı Açıyor Projesi gibi somut örneklerle hayat buldu. Simav Belediyemizce yürütülen ve 50'ye yakın kozmetik ürünün üretildiği bu proje, engelli bireylerimizin ve kadınlarımızın istihdam edildiği bir model olarak toplumsal bir sorumluluğun önemli bir örneği hâline geldi. Projede emeği geçen herkese teşekkür ediyor, benzer projelerin artarak devam etmesi temennisiyle Dünya Engelliler Günü'nün yaşam kalitesini yükseltecek, hayatı kolaylaştıracak yeni adımların atılmasına vesile olmasını diliyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal...

Buyurun Sayın Aksakal.

59.- İstanbul Milletvekili Mehmet Önder Aksakal'ın, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilisinin 89'uncu yıl dönümüne ilişkin açıklaması

MEHMET ÖNDER AKSAKAL (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bugün 5 Aralık Dünya Kadın Hakları Günü. Cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk "Bir toplum aynı gayeye bütün kadınları ve erkekleriyle beraber yürümezse ilerlemesine ve medenileşmesine teknik bakımdan imkân, ilmi bakımdan da ihtimal yoktur." diyerek Türk kadınının sosyal ve kültürel alanda, eğitimde, hukukta, aile içinde, çalışma hayatında, toplumsal yaşamda ve siyasette erkeklerle eşit haklara sahip olmasının önünü açmıştır. Bu vesileyle, Millî Mücadele'mizin kahraman kadınlarını, gelecek nesillerimize nefer olmuş şehit kadın öğretmenlerimizi ve her türlü şiddet nedeniyle hayatını kaybeden kadınlarımızı saygıyla ve rahmetle anıyorum. Türk kadınının seçme ve seçilme hakkını elde etmesinin yıl dönümünde Atatürk'ün "Dünya üzerinde her şey kadının eseridir." sözünden yola çıkarak tüm kadınlarımızın bu gününü kutluyor, yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN - Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer...

Buyurun Sayın Çakırözer.

60.- Eskişehir Milletvekili Utku Çakırözer'in, anaokullarında istenen katkı payına ilişkin açıklaması

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

AK PARTİ iktidarı milyonları yine kandırdı, yalan söyledi. Mayıs ayında verdikleri "Anaokullarında ücret alınmayacak." sözünden beş ayda caydılar. Bu söze güvenen binlerce aile çocuklarını eylülde okullara yerleştirdi. Şimdi yönetmelikle öğrenci başına aylık bin liralara bulan katkı payı istenmesi devlet ciddiyetinden uzaktır, insafsızlıktır. Yoksulluk sınırı altında maaşlarla yaşam mücadelesi veren yüz binlerce aile anaokuluna göndereceği evlatları için yılda 9-10 bin liralık ödemeyi kaldıramaz. Sadece bu nedenle çocuğunu okuldan çeken aileler olması bu iktidarın ayıbıdır, sizin adınıza biz utanıyoruz. Bu pahalılıkta öğrenci velilerinin sırtına böyle bir yük bindirmekten vazgeçilmeli, katkı payı uygulaması derhâl kaldırılmalıdır.

BAŞKAN - Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere...

Buyurun Sayın Tutdere.

61.- Adıyaman Milletvekili Abdurrahman Tutdere'nin, deprem bölgesinde çalışan avukatların sorunlarına ilişkin açıklaması

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) - Teşekkürler Başkanım.

Sayın milletvekilleri, Değerli Başkanım; ben, deprem bölgesinde özellikle zor koşullarda çalışan avukatlarımızın birkaç sorununu ifade etmek için söz aldım. Deprem sırasında çoğu avukatımızın iş yerleri yıkıldı, büroları kullanılamaz hâle geldi, çalışma ofislerindeki eşyaları da kullanılamaz hâle geldi. Deprem bölgelerinde küçük esnafa, orta ölçekli esnafa ve sanayicilere değişik adlar altında nakdî destekler yapıldı ancak serbest meslek erbabına, avukatlar başta olmak üzere diğer meslek dallarına herhangi bir ödeme yapılmadı.

Ben buradan iktidara ve Hükûmete, Adalet Bakanlığına çağrı yapıyorum: Kamu hizmeti yapan avukatlarımızın da nakdî destekten faydalanmaları için gerekli yasal çalışmaların yapılmasını ve gerekli desteklerin sağlanmasını talep ediyorum.

Sizlere de teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen...

62.- Mersin Milletvekili Mehmet Emin Ekmen'in, Mersin'deki narenciyecinin sorunlarına ilişkin açıklaması

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) – Başkanım, teşekkür ediyorum.

Mersin'de narenciyecinin sorunları büyüyerek devam ediyor. Bu sezon, biliyorsunuz, burada da defalarca ifade edildi, limon bahçede kaldı. Narenciyede yüzde 67'lik bir rekolte artışı var ancak buna uygun bir pazarlama stratejisi ve buna uygun destekler yok. Hükûmete çağırımız, bir an önce ihracatçının desteklenmesi, narenciyecinin ürünlerinin toplanması noktasında bedensel işçi desteğinin verilmesi narenciyeye ve keza narenciyenin iç piyasada Toprak Mahsulleri Ofisi veya benzeri bir kurum eliyle desteklenerek tarlada, bahçede kalmasının engellenmesidir.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Batman Milletvekili Zeynep Oduncu...

Buyurun Sayın Oduncu.

63.- Batman Milletvekili Zeynep Oduncu'nun, cezaevindeki Gültan Kışanak'a ilişkin açıklaması

ZEYNEP ODUNCU (Batman) - Teşekkür ediyorum Başkan.

Kayyum zihniyeti en çok kadın kazanımlarına karşı bir savaş açmış durumda. Ne kayyum zihniyetini kabul ediyoruz ne de kazanımlarımızdan vazgeçiyoruz. 5 Aralık, kadınlara seçme ve seçilme hakkının verilme tarihi ama maalesef Türkiye'de bu hak fiilî olarak bitmiş durumda. Birçok kadın seçilmiş yoldaşımız haksız ve hukuksuz bir şekilde şu an cezaevinde. Bunlardan biri de Diyarbakır Büyükşehir Belediye Eş Başkanımız Sayın Gültan Kışanak. Şimdiki durumda azami tutukluluk süresi 25 Ekimde dolmuş olmasına rağmen tahliye edilmiyor. Bu durum hukuka açıkça aykırıdır. Hukuksuzluğa son verilsin ve Gültan Kışanak derhâl tahliye edilsin.

BAŞKAN - Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz...

Buyurun Sayın Kocamaz.

64.- Mersin Milletvekili Burhanettin Kocamaz'ın, Mersin bakkal ve bayi esnafının sorunlarına ilişkin açıklaması

BURHANETTİN KOCAMAZ (Mersin) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Buradan Hükûmete seslenmek istiyorum: Mersin bakkallar ve bayiler esnafı zincir marketler karşısında yaşadıkları haksız rekabet karşısında zor günler yaşamakta ve evlerine ekmek götürmekte zorlandıklarını söylüyorlar. Küçük esnafın gözü yoldadır ve perakende yasasını beklemektedir. Küçük esnaf, prim gün sayısı ve emeklilik konusunda da sorun yaşamaktadır. Banka pos oranları bakkallar ve bayilerin kâr oranlarını alıp götürmüştür. Türkiye genelinde küçük esnafa daha makul bir pos oranı uygulanması konusunda bir çalışmanız var mıdır? Artan iş yeri kiralari ve faturalar, bakkallar ve bayileri kepenk kapatma eşiğine getirmiştir. Konutlar için uygulanan yüzde 25 kira sınırlamasını küçük esnaflar için de hayata geçirmeyi düşünüyor musunuz? Bu

konuda herhangi bir çalışmanız var mıdır? Bakkallar ve bayiler Hükümetten bir müjde bekliyor.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) Çeşitli İşler (Devam)

2.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden İzmir Kent Konseyi Kadın Meclisi Yürütme Kurulu üyelerine “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, kadınlara seçme ve seçilme hakkı verilisinin 89'uncu yıl dönümü sebebiyle Meclisimiz birçok kadın örgütünü ve seçilmiş kadınları ağırlıyor. Bunlardan bir diğeri, İzmir Kent Konseyi Kadın Meclisi Yürütme Kurulu, locamızda; kendilerine hoş geldiniz diyoruz. (Alkışlar)

Gündeme geçiyoruz.

Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Saadet Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi vardır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

VII.- ÖNERİLER

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, ülkemizdeki engellilerin sayısını, kategorizasyonunu, sorunlarını ve benzeri hususları göz önüne alıp nitelikli çalışmaların yapılarak mevcut durumlarını tespit etmek ve iyileştirmek, konuya ilişkin güncel sağlıklı verilere ulaşmak ve kapsayıcı politikalar oluşturmak amacıyla 5/12/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Aralık 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

5/12/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 5/12/2023 Salı günü (bugün) yaptığı toplantısında siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanmadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Bülent Kaya
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

İstanbul Milletvekili ve Grup Başkan Vekili Bülent Kaya tarafından, ülkemizdeki engellilerin sayısını, kategorizasyonunu, sorunlarını ve benzeri hususları göz önüne alıp nitelikli çalışmaların yapılarak mevcut durumlarını tespit etmek ve iyileştirmek, konuya ilişkin güncel sağlıklı verilere ulaşmak ve kapsayıcı politikalar oluşturmak amacıyla 5/12/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergemizin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 5/12/2023 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Saadet Partisi Grubu adına söz talebi Samsun Milletvekili Mehmet Karaman'a aittir.

Buyurun Sayın Karaman. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA MEHMET KARAMAN (Samsun) –Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu ve bizi televizyonları başında izleyen aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce, aslında bu sözü söylemek istemiyordum ama “Sükût ıkrardır.” dedikleri için, Sayın Meclis Başkanıyla ilgili bir cümle söylemek istiyorum. Sayın Meclis Başkanı, grubumuza 15 metrekairelik bir oda tahsis etti; bu oda için de 40 personel verdiler, maaşlarını ödüyorlar. Şimdi, kendisi bize oda veremiyorsa en azından bir iç mimar görevlendirip o 40 kişiyi 15 metrekairelik odaya nasıl sığdıracağımız konusunda bize bir yol gösterebilir istiyorum. Eğer bunu yapamıyorsa odaları vermek durumunda olacaktır; kendisi bu iradeye sahiptir, buna da inanıyorum.

Evet, partimizin vermiş olduğu araştırma önergesi hakkında söz alarak hayatın içinde kimi zaman sesi duyulmayan, kimi zamansa yalnız bırakılan Allah'ın özel kulları hakkında bir şeyler söylemeye gayret edeceğim. “Engelli” diyoruz, “özürlü” diyoruz veya başka tanımlar buluyoruz; sözün etkisini yumuşatarak iyi bir şey yaptığımızı düşünüyoruz ama öyle değil. Hiç şüphesiz burada hiçbirimizin bir ay sonra sağlıklı olacağının garantisi yok, öyleyse buna göre hareket etmemiz lazım.

Devlet olmanın en önemli unsurlarından biri sosyal devlet olmaktır. Sosyal devlet, her bir vatandaşına insan onuruna yakışır bir hayatı, adil ve yeterli bir yaşam düzeyini sunmakla mükelleftir. Bugün ne yazık ki ülkemiz de bu konuda yeterli düzeyde değildir. Engelli vatandaşlarımızın hayatın her alanında karşılaştığı zorlukların ortadan kaldırılması, toplumsal adaptasyonun sağlanmasına yönelik psikolojik ve sosyal desteklerin verilmesi, kamu ve özel sektörde istihdam imkânlarının geliştirilmesi gibi temel adımların dahi yetersiz kaldığını üzülenek müşahade etmekteyiz hâlbuki bu kürsüden yıllardır benzer konuşmaların yapıldığını biliyoruz.

Bakınız, TÜİK verilerine göre ülkemizde 10 milyonu aşkın engelli var; bu, nüfusun yüzde 13'ü demektir. Engelliler arasında işsizlik oranı ise yüzde 85'lere yaklaşmıştır. Ne yazık ki engellilerin ve ailelerinin önemli bir bölümü yoksulluk, işsizlik ve çaresizlik içerisinde hayatlarını sürdürmek zorunda bırakılmışlardır. “Bırakılmıştır.” diyorum çünkü mevcut ekonomik koşullar ve yetersiz devlet desteği günbegün ortadadır.

Engellilerin bakımını genellikle anneler üstlenmişken evde bakım aylığı yine 5 bin lira gibi komik bir rakamda kalmıştır. Üstüne üstlük bu fedakârlığı yapan fedakâr kardeşlerimizin vefat eden engellilerimizden sonra sahipsiz kalmaması için sosyal güvenlik kapsamında güvence altına alınması sağlanmalıdır.

Bugün ülkemizde özel gereksinimli öğrencilerin eğitim ve bakım masrafları birkaç yüz bin lira olmasına rağmen, enflasyonun seyri ortadayken iktidarın 2023 yılı için verdiği destek yüzde 40-69 arası engelliler için 1.874 lira, yüzde 70 üstü engelliler için de 2.811 liradır; komik bir rakamdır. Bir an önce engelli sosyal yardımları enflasyona bağlı olarak artırılmalı, asgari ücret seviyelerine çıkarılmalıdır. Hesaplama ise hane geliri değil bireysel gelir esas alınmalıdır.

Bir diğer husus ise istihdam. 12 bin engelli alımı sözünün üzerinden neredeyse iki yıl geçti ancak hâlâ bu atamalar maalesef tamamlanamadı. EKPSS sınavına giren yaklaşık 200 binden fazla engelli, atanmayı ve iş bulmayı beklemektedir. Sağlık Uygulama Tebliği düzenli olarak güncellenmeli ve engelli vatandaşlarımızın kullanmak zorunda oldukları medikal malzemelere erişim kolaylaşmalıdır. Tutarsız sağlık kurulu raporlarından dolayı engelliliğini belgeleyemeyen vatandaşlarımız vardır.

Söylenecek çok şey vardır ancak genel hatlarıyla, engellilerin insan onuruna yaraşır bir yaşam sürmesinin ön koşulları temel sağlık uygulamaları, sosyal yapı, kamu hizmetlerinin bütünüyle toplumun geneline yaygınlaştırılmasıdır. İktidardaki

arkadaşlara Erbakan Hocamızın ifadesiyle şöyle seslenmek istiyorum: “Engelli vatandaşlarımız için yapılacak çalışmalar, bir lütuf değil engelli vatandaşlarımızın en temel ve en tabii haklarıdır.” Her 8 vatandaşımızdan 1'inin engelli olduğu bilinciyle engelliler için engelsiz Türkiye'yi hep birlikte kuralım, engel tanımayanlara engel olmayalım.

Saygılarımla arz ediyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

A) Çeşitli İşler (Devam)

3.- Başkanlıkça, Genel Kurulu ziyaret eden Haliç Üniversitesi Atatürkçü Düşünce Kulübünün genç temsilcilerine “Hoş geldiniz.” denilmesi

BAŞKAN – Değerli milletvekili arkadaşlarım, bugün oldukça yoğun gruplarımız, konuklarımız var.

Şu anda locada Haliç Üniversitesi Atatürkçü Düşünce Kulübünün saygıdeğer genç arkadaşları aramızda; hoş geldiniz diyorum.

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

1.- Saadet Partisi Grubunun, Grup Başkan Vekili İstanbul Milletvekili Bülent Kaya tarafından, ülkemizdeki engellilerin sayısını, kategorizasyonunu, sorunlarını ve benzeri hususları göz önüne alıp nitelikli çalışmaların yapılarak mevcut durumlarını tespit etmek ve iyileştirmek, konuya ilişkin güncel sağlıklı verilere ulaşmak ve kapsayıcı politikalar oluşturmak amacıyla 5/12/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Aralık 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – Öneri üzerine [İYİ Parti Grubu adına söz talebi Bursa Milletvekili Yüksel Selçuk Türkoğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Türkoğlu. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) - Sayın Başkan, muhterem milletvekilleri; öncelikle, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü dolayısıyla ülkemizde sayılarının 2,5 milyonu aştığı belirtilen vatandaşlarımız için daha kapsamlı çözüm üreten çalışmalar yapılması gerektiğini vurgulamak isterim.

Bu konuda da iktidarı samimi bulmadığımızı ifade ediyorum; düşünün, TÜİK, engellilerimizle alakalı en son veri araştırmasını 2011 yılında yapmış, o tarihten bu tarihe kadar herhangi bir veri araştırmasının olmaması da oldukça manidar.

Ama ben asıl vatandaşı isyan ettiren bir karara değineceğim. Efendim, duyduk duymadık demeyin; BDDK, İstanbul'da yaşayan 400 üyesine her ay 45 bin lira hayat pahalılığı tazminatı ödeyecekmış. Oh ne âlâ memleket değil mi! Zaten ülkede sadece tuzu kuru olan BDDK üyeleri pahalılıktan etkilendi ve zaten sadece İstanbul'da hayat yaşanmaz hâlde! Yahu, bu karar, iktidarınızın şirazesinin artık iyice kaydığını, adalet duygusunu yitirdiğini, vicdanlarınızın köreldiğini, pusulayı iyiden iyiye şaşırdığınızı gösteriyor. Sadece BDDK'nin İstanbul'da yaşayan 400 üyesine her ay 45 bin lira hayat pahalılığı tazminatı ödemek demek, aslında iktidarınızın ülkeyi getirdiği enflasyonist ortamda hayatın ne kadar pahalı hâlde geldiğinin tescilidir. İstanbul'da hayat, zaten astronomik ücretler alan BDDK üyelerine bile pahalı geldiğine göre... Gerekçe neymiş? İstanbul'da kiralar 40 bini bulmuş, bu insanların lojmanları da yokmuş; vah vah vah(!) Sanki diğer şehirlerde ev kiralari sudan ucuz ve her yer lojman kaynıyor. Allah'tan korkun! Vatandaş ülkenin her yanında pahalılık ateşi sarmadı mı? 7.500 lira alan emekli ne yapsın, ölsün mü? Enflasyona ezdirdiğiniz emekçi, esnaf, çiftçi, memur ne yapsın; hayat onlara ucuz mu? Hayat sadece İstanbul'da mı pahalı, ülkenin dört bir yanı pahalılıktan kavrulmuyor mu? Ankaralı, Bursalı, Kayserili, Siirtli, Batmanlı, Konyalı ne yapacak? Asgari ücretli ne yapacak? Hangi birini sayalım? Bütün Türkiye dursun beni; bu iktidar, artık, ne yazık ki akli melekelerini de yitirmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Milletvekili.

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Devamla) – Hemen efendim.

İnsanlarımızı zaten ötekileştirmiş, ayırtmışlardı; şimdi de kategorize etmeye mi sıra geldi? Bu ülkede, korunması gereken vatandaşlar, bir de gözden çıkarılan vatandaşlar mı var? Nerede kaldı Anayasa'nın eşitlik ilkesi?

Ne diyelim, Allah sizi bildiği gibi yapsın. İlahi adalete de mi inanmazsınız? Dinimizin en önemli emri de “Adil olun!” değil mi?

Heyetinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Sevilay Çelenk Özen'e aittir.

Buyurun Sayın Özen. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA SEVİLAY ÇELENK ÖZEN (Diyarbakır) – Sayın Başkan, değerli vekiller; ben de sözlerime başlarken düşünme, davranma, yapma ve etme bakımından özel durumları olan kişilerin 3 Aralık Günü'nü engelsiz bir dünya dileğimle kutlamak istiyorum.

Farklı farklı istatistikler verildi ama benim eriştiğim, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının sayfasındaki verilere göre Türkiye'de bugün toplam nüfusa oranla yüzde 6,6 oranında özel durumu olan birey mevcut. Neredeyse 5 milyona yakın kişiden söz ediyoruz, 3 yaş üzeri 5 milyon kişiden oluşan bir nüfustan söz ediyoruz. Bu nüfus belirli engellerle karşı karşıya. Engellilik, esasen onların durumunu değil onlarla ilgili algıları ve onlarla ilgili ön yargıları ifade eden bir şey ve bu durum onların yaşama katılımını, sosyal yaşama katılımını da güçleştiren bir durum; esas olarak bunun üzerinde düşünmek gerekiyor. Biz “engelliler” derken kendi yarattığımız engellerden uzak bir anlayışla, mütemadiyen çare bulmaya çalışıyoruz.

Bugün sosyal medyayı düzenli aralıklarla takip eden herkes özel duruma sahip bebeklerin, çocukların olduğu ailelerin çığlıklarını duyabilir. Gerçekten o kadar zor bir durumda, 7/24 gözetilmesi gereken çocuklarla, bebeklerle ya da yetişkinlerle uğraşılıyor ki aileler eğer dostları ve yakınlarından bir yardım alamıyorlarsa, genellikle kurumsal bir yardımdan son derece uzak bir biçimde çırpınıp duruyorlar ve hayatları boyunca kendilerine bir şey olursa bu çocuklara ya da bu yetişkinlere ne olacağını düşünüyorlar. Üstelik bu özel durumun bir de ebeveynlerde olduğu durumlar var, özellikle annelerde ve babalarda olduğu durumlar. Bu durumda, bu tahayyül edilemez sorunla sistematik kurumsal bir destekten yoksun bir biçimde mücadele etmek küçücük çocukların omzuna binebiliyor. Bu özel durumlarla mücadelede aileye destek çok yönlü ve çok karmaşık ve bunun için de medya desteği de aslında çok önemli. Medyanın sağlamcı dili, sağlamlılık ideolojisi, sağlıklılık ideolojisi hatta güzellik ideolojisi bu engelli kişileri görünmez kılıyor, gerçek yaşamla etkileşim içinde onların görünmezliğini tırmandırıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Milletvekili.

SEVİLAY ÇELENK ÖZEN (Devamla) – Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı “ailenin güçlendirilmesi, ailenin güçlendirilmesi...” derken bu güçlendirmenin bu özel durumları kapsamasına ne kadar dikkat ediyor ya da diğer kurumlarla, Millî

Eğitim Bakanlığıyla, RTÜK'le, TRT'yle, Cumhurbaşkanlığı, İletişim Başkanlığıyla birlikte özel durumu olan kişilerin önündeki engellerin kaldırılması için, ayrımcı dilin düzeltilmesi için ne kadar uğraşıyor? Tam tersi, tam da bu ayrımları çoğaltmak üzere işleyen bir dil ve pratikler dizisi var.

Bunlarla birlikte, bu engellerle başa çıkmak gerçekten çok güç ve bu anlamda da ben özellikle dil kullanımına çok dikkat edilmesi gerektiğini düşünüyorum bütün kurumlar bakımından, medya bakımından ve onlara nasıl gerçek yaşamda, istihdamda yer açmak gerekiyorsa belki dizilerde, filmlerde de onlara yer açılması gerekiyor.

Teşekkür ederim. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Ankara Milletvekili Sayın Aylin Yaman'a aittir.

Buyurun Sayın Yaman. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA AYLİN YAMAN (Ankara) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, bu özel günde, 5 Aralık kadına seçme ve seçilme hakkının verildiği günde konuşmaktan büyük onur duyduğumu ve bunu borçlu olduğumuz Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e minnetimi belirterek başlamak istiyorum.

İki gün önce Dünya Engelliler Günü'ydü. Ülkemizdeki duruma bakacak olursak 6 başlıkta özetlemek istiyorum durumu.

Birincisi, veri durumu. Maalesef, Türkiye'de engellilere ait veriler hâlâ net değil. Az önce çıkan iki vekilimizden de duyduğunuz kadarıyla yüzde 6,9 ile yüzde 15 arasında geniş bir yelpazede verilmekte engelli verileri. Bunun bir nedeni şu: Türkiye Nüfus ve Konut Araştırması'nın on iki yıl önce yapılması ve dünyada 7 kez güncellenmiş bir standarda göre sorulmasına rağmen Türkiye'de hâlâ bu güncellenmenin yapılmaması ve on iki yıllık verinin kullanılması. Diğeri, Türkiye İstatistik Kurumunun Türkiye sağlık araştırmalarının özelinde yapılan daha genel bir sorgulama seti, diğeri de Ulusal Engelli Veri Sistemi'nden alınan engellilik raporu üzerinden alınan veriler. Bu çok geniş bir yelpazede engellilik durumuna bakmakta, temel sorun burada, hangi grupla karşı karşıya olduğumuzu maalesef bilmemekteyiz.

İkincisi, engelli raporları. 20 Şubat 2019 tarihine kadar engellilik “engeli var” ve “engeli yok” üzerinden ikili skalada değerlendirilirken bu tarihten sonra üçlü skalaya geçilmiş; “kısmi bağımlı” “tam bağımlı” ve “bağımsız” olarak değerlendirilmeye geçildiği için çok ciddi hak kayıpları mevcut. Biliyorsunuz, engellilerde bu hak kayıpları, onların ekonomik özgürlüğüne de yansıyan gerçekten çok ciddi bir durum.

Üçüncüsü, eğitim hayatı. Maalesef, engellilerin yüzde 80'i üniversite eğitimini tamamlayamamakta bildiğiniz nedenlerle. Bu çok önemli. Neden? Biliyorsunuz, özel sektörde yüzde 3, kamuda yüzde 4'lük bir istihdam kotası var engelliler için. Özellikle, özel sektör İŞ-KUR'dan talep ederken “üniversite mezunu” olarak talep ediyor. Oysa İŞ-KUR bunu temin edemediği için “Biz talep ettik ama İŞ-KUR temin edemedi.” yaklaşımı var; bu, engelliler için çok tehlikeli. İstihdama katılıma bakacak olursanız özellikle kadın engellilerin sadece yüzde 12,5'unun istihdamda olduğunun altını çizmek isterim.

Sosyal yardımlar ve ekonomi bir sonraki konunun gündemi, o yüzden oraya girmiyorum, sağlık hizmetlerinden faydalanım ve rehabilitasyon konusuna gelmek istiyorum. Türkiye'de yaklaşık 10 milyon engellimiz var -bu, ortalamaya göre- ve bu engellilerin sadece yüzde 0,1'i için yataklı rehabilitasyon merkezi var; sadece 107 adet, toplam 10 bin yatak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Yaman.

AYLİN YAMAN (Devamla) – Bunun 8.800'ü Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığından, sadece 2 bin küsuru Sağlık Bakanlığından gelmekte. Yani yüzde 0,1'lik vatandaşımız için yataklı bir rehabilitasyon hizmeti mevcut; aynı şekilde, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının performans göstergesine bakacak olursanız bütçede sadece 1 adet artış planlanmış önümüzdeki yıllar için; bu, çok vahim bir durum.

Türkiye'de belli bölgelerde bu kadar akraba evliliği hâlâ devam ederken, deprem bölgesi olma özelliği sürerken, trafik kazalarının durumu ortadayken, bu kadar uzuv kaybı varken ve yaşanan nüfus göz önünde bulundurulduğunda birçok fizyoterapist, hemşire, psikolog ve bakım teknikeri, evde bakım teknikeri atanmayı beklerken Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığının engelli sorunları için gerçekten ciddi bir yatırım bütçesi ayırması gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

AYLİN YAMAN (Devamla) - Çok kısa...

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alalım.

AYLİN YAMAN (Devamla) – Bunların rehabilitasyonlarının, hakikaten topluma kazandırılması için rehabilitasyonlarının önceliklendirilmesi gerekiyor.

Teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerine Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Büşra Paker.

Buyurun Sayın Paker. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA BÜŞRA PAKER (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum.

Konuşmama başlamadan önce başta kadın milletvekillerimiz nezdinde tüm kadınlarımızın 5 Aralık Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verilmesini ve Dünya Kadın Hakları Günü'nü kutluyorum. Bir milletvekili olarak hiçbir kısıtlama ve engellemeye maruz kalmadan bugün bu kürsüde bana konuşma imkânı veren Sayın Cumhurbaşkanımıza da teşekkürü bir borç biliyorum. Mecliste en fazla kadın vekil sayısına sahip olan bir partinin mensubu olmaktan duyduğum memnuniyeti de dile getirmek istiyorum.

Ayrıca, bugün Dünya Mühendisler Günü. Gazi Mecliste görev alan bir kadın mühendis olarak meslektaşlarımın gününü kutluyor, genç mühendislerimize Türkiye Yüzyılı yolculuğumuzda başarılar diliyorum.

Değerli milletvekillerimiz, bugün, Saadet Partisinin engelli vatandaşlarımızla ilgili vermiş olduğu araştırma önergesi üzerine partim adına söz almış bulunmaktayım. Bu vesileyle, engelli vatandaşlarımıza yönelik Hükümetimizin politikalarını ve başarılarını sizlere sunmaktan onur duyuyorum.

Engellilik, hepimizin ortak meselesi ve sorumluluğudur. Her şeyden öte hepimizin birer engelli adayı olduğu konusu hayatın en büyük gerçeklerindendir. Sayın Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın liderliğinde 2002 yılından beri bu yolda çok büyük adımlar attık. 2005 yılında Engelliler Kanunu'nu ilk biz çıkardık. 2002 yılından 2023 yılına kadar evde bakım yardımı alan engelli birey sayımız 506.868'e yükselmiştir. Artan bu sayı, sosyal devlet anlayışımızın bir tezahürü olarak engelli vatandaşlarımıza uygulanan pozitif ayrımcılığın bir kanıtıdır. Kurumsal bakım merkezlerimizdeki kapasite 2002 yılında 10.147 iken bu sayı 2023'te 28.307'ye yükselmiştir. Bu artış, engelli ve yaşlı vatandaşlarımızın toplumla bütünleşmesine katkı sağlamaktadır. Rehabilitasyon merkezlerine erişimde de büyük bir sıçrama yaptık. 2002'de yalnızca 80 özel merkez bulunurken bugün, bu sayı 306'ya çıkmıştır.

Engellilerle ilgili uluslararası standartlar yine AK PARTİ hükümetleri döneminde hayata geçmiştir. Engelliler, ilk kez bizim dönemimizde emlak vergisinden ve ihtiyaç duydukları ürünler ile bilgisayar programlarında katma değer vergisinden muaf tutulmuştur.

Başarının önünde hiçbir engelin duramayacağını kanıtı olan sporcularımız daima desteklenmiş ve engelli sporculara aylık bağlanmaya başlanmıştır. Bu teşvik, engelli sporcuların Avrupa kupalarından olimpiyatlara büyük başarılar kazanmalarını sağlamıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

BÜŞRA PAKER (Devamla) – İlk kez EKPSS düzenlemesi yapılarak engelli vatandaşlarımızın sınav geçerlilik süresi iki yıldan dört yıla çıkarılmıştır. Engelli vatandaşlarımızın uğrayacağı hiçbir ayrımcılığa göz yumulmamış, engellilere karşı ayrımcılık yapılması suç olarak Ceza Kanunu'na girmiştir. Sırf engelli diye bazı meslekleri tercih edemeyen vatandaşlarımız hayallerine AK PARTİ'nin çalışmaları sayesinde kavuşmuştur. Onların da hâkim ve savcı olmalarının önündeki engel kaldırılmış, bunun yanı sıra kamuda memur olarak çalışan engellilerin de kendi mesleklerini yapmalarının önü açılmıştır.

Sayın Cumhurbaşkanımızın ifade ettiği gibi engelleri aşmak bir inanç meselesidir. Hükümet olarak engelli vatandaşlarımızın önündeki engelleri kaldırmak için inançla çalışmaya ve sosyal adaleti sağlamaya devam edeceğiz.

Bu vesileyle engelli kardeşlerimizi saygı ve muhabbetle selamlıyor, onların başarılarının devamını dile getirmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın lütfen.

BÜŞRA PAKER (Devamla) – Gazi Meclisimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Saadet Partisi Grubunun önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

İYİ Parti Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi bulunmaktadır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım:

2.- İYİ Parti Grubunun, Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve 20 milletvekili tarafından, engelli vatandaşların yaşadığı ekonomik problemlerin çözümü amacıyla 14/7/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Aralık 2023 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

5/12/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 5/12/2023 Salı günü (bugün) yaptığı toplantısında siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanmadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Erhan Usta

Samsun

Grup Başkan Vekili

Öneri:

Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve 20 milletvekili tarafından, engelli vatandaşlarımızın yaşadığı ekonomik problemlerin çözümü amacıyla 14/7/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerin 5/12/2023 Salı günkü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere İYİ Parti Grubu adına Denizli Milletvekili Yasin Öztürk.

Buyurun Sayın Öztürk. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA YASIN ÖZTÜRK (Denizli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; partimizin grup önerisi üzerine söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Engelli, doğuştan veya sonradan bedensel, zihinsel ve sosyal yeteneklerini çeşitli derecelerde kaybeden; toplumsal yaşama uyum sağlamada ve günlük gereksinimlerini karşılamada güçlük çeken, yardıma ihtiyaç duyan kişidir. İnsanlık tarihiyle birlikte ortaya çıkan engellilik günümüz toplumlarında da devam eden dezavantajlı bir durumdur. Tarihin değişik dönemlerinde bu gruba yönelik farklı uygulamalar yapılmış olsa da modern dünyada sosyal devlet anlayışı kapsamında olumlu hizmetler çeşitlilik kazanmıştır.

Engellilik insan olma hâlinin bir parçasıdır. İnsanların bir kısmı yaşamlarının herhangi bir noktasında geçici veya kalıcı olarak zayıf düşecek ve yıllarca engelli olarak yaşamsal işlevlerini yerine getirme konusunda gitgide artan zorluklarla karşılaşacaktır. Dünyada 1 milyardan fazla insan herhangi bir tür engellilikle yaşamakta, bu insanların yaklaşık 200 milyonu hayatlarını devam ettirme konusunda kayda değer zorluklarla karşılaşmaktadır.

Ülkemiz engelli bireylere yönelik çalışmalarda gelişmiş ülkelerin çok gerisinde kalmıştır. Engelli bireylerimize yönelik en son kapsamlı istatistiksel çalışmanın üzerinden tam on iki yıl geçmiştir. TÜİK tarafından 2011 yılında Avrupa Birliği üye ülkeleriyle eş zamanlı hazırlanan geniş kapsamlı Nüfus ve Konut Araştırması bu konuda hâlâ referans olarak kabul edilmektedir. Geçen bu on iki yıl içinde çok daha kapsamlı çalışmaların yapılmaması en derece üzücüdür. Unutulmamalıdır ki engellilik herkesin her an karşılaşabileceği bir durumdur.

Engelli bireylerin en temel ihtiyacı, öz bakımları ve bakım ihtiyaçlarının karşılanmasıdır; bunun için de öncelik, ihtiyaçlarını kendi kendilerine yapabilmelerinin sağlanması ve buna uygun şartların oluşturulmasıdır. Engelli olma durumu zaten kendi içerisinde yeterince zor iken bu duruma maddi, manevi yetersizlik ve çaresizlik eklendiğinde çok daha zor bir hâl almaktadır.

Arkadaşlar, parti ayrımı gözetmeksizin hepimize soruyorum: Engelli vatandaşlarımız veya ebeveynleri sizleri hiç aramıyorlar mı, “Açım; elektriğim, suyum, doğal gazım kesik; cebimde 5 lira para bile yok.” demiyorlar mı? Yoksa sizi değil de sadece bizi mi arıyorlar? AK PARTİ'sinin yirmi bir yıllık iktidarında engelli vatandaşlarımız tam anlamıyla sefaletle, açlığa ve çaresizliğe teslim edildi. Yaptığınız en son düzenlemelerle engel oranı yüzde 70 ve üzeri olan bir engelli vatandaşımız 2.811 lira, engel oranı yüzde 40 ile 69 arasında olan bir vatandaşımız ise 2.348 lira, engelli yakını 1.874 lira maaş almaktadır; malulen emekli olan vatandaşlarımızın maaşlarından bahsetmiyorum bile. Açlık sınırının 14 bini geçtiği, yoksulluk sınırının 45 bini geçtiği bir ekonomik ortamda engelli vatandaşlarımıza reva gördüğünüz bu maaşlar onları ölüme terk etmekle eş değerdir.

AK PARTİ'si milletvekillerine soruyorum: Engelli vatandaşlarımızın yaşadığı sorunları ellerine 3 kuruş para vererek çözemeyiniz; kökten, gerçekçi ve çıkarsız çözüm yollarınız olmalı. Çalışmak isteyen ve çalışabilecek durumda olan engelli vatandaşlarımızı üretime dâhil etmek zorundasınız, dört duvardan ibaret olan dünyalarının sınırlarını genişletmelisiniz, şehirlerimizde daha rahat ve güvenli hareket edebilecekleri altyapıyı sağlamalısınız; ezcümle, hayatlarını kolaylaştırmalısınız; iş yerlerindeki fiziksel engelleri, engelli çalışanlara yönelik tutum ve ön yargıları, vasıfsız işlerde düşük ücretlerle çalışmak zorunda bırakılmaları gibi olumsuz koşulları tamamen ortadan kaldırmalısınız. Bunları yaparken de “bizden” “sizden” diye ayırt etmemelisiniz. Mesela 4857 sayılı İş Kanunu'nun 30'uncu maddesi “İşverenler, elli veya daha fazla işçi çalıştırdıkları özel sektör

işyerlerinde yüzde üç engelli, kamu işyerlerinde ise yüzde dört engelli... çalıştırmakla yükümlüdürler." der ama her nedense denetlenmez ve tam olarak uygulanmaz. Bu kanunu denetlenir ve uygulanır hâle getirmek zorundasınız. Özel sektörde olan bu kanuni zorunluluğu devlet kurumlarında bile tam olarak uygulamıyor, göz ardı ediyorsunuz.

AK PARTİ'si milletvekillerine birkaç soru daha sormak istiyorum: Kurum ve kuruluşlarda toplam kaç engelli kontenjanı var? Bu kontenjanlara yıllık ne kadar alım yapılıyor? Kurum ve kuruluşlarınızda çalışan engelli vatandaş sayımız ne kadardır? Bugüne kadar engelli vatandaşlarımız için ne yaptınız diye sık sık size sorduk ama her sorduğumuzda "Biz engellilere şu kadar lira para veriyoruz." dışında bir cevap alamadık.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Öztürk.

YASİN ÖZTÜRK (Devamla) – Ama bilin isterim ki verdiğiniz parayla bırakın insana yaraşır bir şekilde yaşamayı, beş gün karnı tok yaşamak bile imkânsız. Engelli vatandaşlarımızın sorununu çözmek aslında çok kolay ama ilk önce sizin samimi olmanız, kendinizi onların yerine koymanız gerekiyor. Sadece Engelliler Haftası'nda, Engelliler Günü'nde onlarla birkaç kere fotoğraf çekterek, sosyal medyada paylaşarak sorumluluklarınızdan kurtulamazsınız. Elinizi vicdanınıza koyun ve samimiyetinizi gösterin. Önergemiz burada, sizler nerelerdesiniz, hep beraber göreceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine Saadet Partisi Grubu adına söz talebi Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'a aittir.

Buyurun Sayın Özdağ. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; İYİ Partinin grup önerisi üzerinde söz almış bulunuyorum. Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Engelliler, engelli olmadan önce yapılacak işler var, engelli olduktan sonra yapılacak işler var. Önemli olan, engelli oluşu önlemektir, ne kadar başarılı olduğumuz tartışılır ve aynı zamanda, engelli oluştan sonra da bu insanları topluma kazandırma noktasında neler yaptığımız da yine aynı şekilde bir tartışma konusudur. Türkiye'de 10 milyon engelli vardır -yaklaşık olarak 10 milyon- zihinsel engelliler, ortopedik engelliler ve işitme engelliler ve aynı zamanda da otistik engelliler olmak üzere. Bu engellilerin toplumda ciddi şekilde bir eğitimden geçirilmeleri gerekmektedir. Bununla ilgili ciddi çalışmalar yapılması gerekiyor ve aynı zamanda da bu engellilerin iki önemli problemi vardır; çok problemleri var, burada gruplar mutlaka ki dile getirecekler. Birincisi, engellilerin erişilebilirlik sorununun giderilmesi. 2005 yılında burada bir kanun çıkarılmış engellilerin erişilebilirliğinin ortadan kaldırılmasıyla ilgili. Yani nedir? Burada seyahat özgürlüğü içerisinde trenlerin, otobüslerin, uçak firmalarının veya da bu seyahat edecekleri firmaların bunlara uygun bir şekilde, ortopedik engelliler için, zihinsel engelliler için, işitme engelliler için ve de otistik engelliler için dizayn edilmesidir. Yedi yıl süre verilmiş bu firmalara; peki, bu firmalar yapmışlar mı? Yapmamışlar. Sonra beş yıl daha süre vermişsiniz, yapmışlar mı? Yapmamışlar. Yani on iki yıl geçmiş. Sonra üç yıl daha süre vermişsiniz, 2020 yılı gelmiş; 2020 yılını engellilerin "Erişilebilirlik Yılı" ilan etmişsiniz yani âdeta bu engellilerle alay edilmiş, bu engelliler de haklarını arayamamışlar. İkinci olarak da şimdi 2023 yılındayız, bu engellilerin erişilebilirlik kanununun yönetmeliği çıkmadı arkadaşlar. AK PARTİ'liler, Grup Başkan Vekilleri; size diyorum, bu yönetmeliği çıkarın. Bu kanunu niye çıkardınız? O kanun bir kâğıt hükmünde... Bu yönetmeliği çıkaracaksınız ki otobüs firmaları, trenler, uçaklar kendilerini ona göre modifiye edecekler ve bunlar da rahat bir şekilde seyahat edecek.

İkinci olarak bunlara tıbbi cihazlar veriliyor, aletler veriliyor; bu aletleri devlet karşılıyor, Hükûmet karşılıyor. Peki, bunlar güncelleniyor mu enflasyona göre? Her şeyi enflasyona göre güncelliyorsunuz; vergileri, güncelliyorsunuz, harçları güncelliyorsunuz veya da devlete ait olan uçuşlarla ilgili fiyatları güncelliyorsunuz. Bunu niye güncellemiyorsunuz? 50 liraya alınan bir bez şu an olmuş 700 lira, niye oraya doğru, 700 lira yapmıyorsunuz? Bunu yapmanızı istihdam ediyoruz.

Bir diğer taraftan da ben burada Sayın Numan Kurtulmuş'a sesleneceğim: Söz veriyorsunuz, grubumuzla ilgili çalışma ortamlarını sağlamiyorsunuz; bir an önce sağlayın.

Bir diğer taraftan, yine aynı şekilde AK PARTİ Grubuna sesleniyorum: İsrail-Filistin üzerine ciddi şekilde bir insanlık dramı yaşanıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sözlerinizi tamamlayın Sayın Özdağ.

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) – Âdeta Hitler'e rahmet okutuyorlar, Hitler mezarından kalksa "Ben size bunları yapmadım ki." diyecek. Böyle bir ortamda Hükûmete sesleniyorum: Şimdi, iddialar var; bu limanlardan çeşitli gemilerin oraya çeşitli aletleri edevat, yiyecekleri veya demirleri, çimentoları taşıdığı söyleniyor.

Şimdi Hükûmete düşen görev şudur: Birincisi, Kürecik Üssü'nü askıya alacaksınız; ikincisi, hava sahamızı uçuşlara yasaklayacaksınız; üçüncü olarak bu limanlardan, Türkiye'den giden gemiler varsa -kişilerin gemileri veya da devletin gemileri veya başka ülkelerin gemileri- ne taşıdıklarını, İsrail'e ne taşıdıklarını kamuoyuna, gazetecilere ve Türkiye Büyük Millet Meclisine mutlaka gelip açıklayacaksınız. Aksi takdirde bir yandan "Netanyahu savaş suçlusudur." diyeceksiniz öbür taraftan da kalkacaksınız, Türkiye'de Kürecik Üssü'nü askıya almayacaksınız, uçuşa yasak bölge ilan etmeyeceksiniz, uçuşu yasaklamayacaksınız ve gemilerde neler taşındığını da kamuoyundan saklayacaksınız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SELÇUK ÖZDAĞ (Devamla) – "Yalan söylüyorlar, bir şey taşınmıyor oradan, İsrail'e bir şey gitmiyor." diyerek Türkiye kamuoyunu oyalamak istiyorsunuz, oyalayamazsınız; mutlaka ve mutlaka bu gemilerin hangi limanlardan ne taşıdıklarını, kime ait olduklarını da söylemek mecburiyetindesiniz.

Saygılar sunuyorum, İYİ Parti grup önerisini destekliyoruz. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'na aittir.

Buyurun Sayın Gergerlioğlu. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; "Engelliler için eşit yurttaşlık." hedefinin çok uzağındayız. 10 milyon engelli var ve temel ihtiyaçlarını karşılamaktan çok uzaktayız. Bütçeden engellilere ayrılan pay sadece ve sadece yüzde 2; 5 milyonu aşan kamu görevlisine nazaran 70 bin kişinin altında engelliler kamuda görev yapıyor. 2024 bütçe teklifi bu alanda kapsamlı bir atama planlaması yapılmadığını gösteriyor. Türkiye'de iş gücüne katılım oranı yüzde 53 iken engellilerin katılım oranı yüzde 22,1; kadın engellilerde bu oran yüzde 12,5 düzeyine düşüyor.

Engeli nedeniyle çalışamayan kişilere bugün için verilen aylık 1.874 lira. Aile bireylerinin gelirlerinin ortalamasının alınması yerine varsa engelli bireyin kendine ait geliri dikkate alınmalı, engelli aylığı en az asgari ücret düzeyinde olmalı.

Ağır engelli bireylere evde bakım hizmeti verenlerin yüzde 90'ı annelerdir; bakım hizmeti sekiz saat değil, yirmi dört saattir ve bakım verenlerin sosyal yaşamları, kendilerine ayıracak zamanları yoktur. Bunun karşılığında aldıkları ücret ise 5.098 liradır. Evde bakım aylığı en az 1,5 asgari ücret olmalıdır. Bakım veren bireyler sosyal güvenlik şemsiyesi altına alınmalı ve primleri SGK tarafından karşılanmalıdır.

Yenilenen raporlarda engellilik oranlarının çok sık olarak düşürüldüğünü görüyoruz, bu alanda önemli haksızlıklar yaşanıyor.

Engellilerin yaşamını kolaylaştırma amaçlı aldıkları motorlu araçlar konusunda da geçen hafta bir yasa teklifi verdim. Yüzde 90 engelin üstünden ÖTV alınmıyor, biz yüzde 40'ın üstüne indirilmesini istiyoruz. Aynı zamanda araç ücretinde 1 milyonluk bir sınır var; 2,5 milyona çıkarılması gerektiğini söylüyoruz.

AB ülkeleri içinde engelli çocukların ilkokuldan sonra okulu bırakma oranı yüzde 60'la en çok Türkiye'de ve engelli kardeşlerimizin siyasi katılımları da çok düşük.

Hamilelikteki sorunlar yüzünden ne derece engellilik oranı oluşuyor, bu konuda ciddi bir araştırma yok. Kadın doğum uzmanları yeterli mi? Bölgelerde bunların araştırılması gerekiyor. Ev doğumları kaç tane? Hastanede kaç tane doğum yapılıyor? Çok önemli.

Yine, bakın, geçtiğimiz günlerde çok vahim bir şiddet olayı yaşandı; otistik bir çocuğu olan aile katledildi. Neden? Çocuk gürültü yapıyormuş. Otistik çocuk dışındaki tüm fertler -Ankara Sincan'da yaşandı- katledildi. Barınma sorunu var, çok ciddi bir barınma sorunu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Gergerlioğlu.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Engelliler evlerden atılıyor, okullardan atılıyor. Geçtiğimiz günlerde devlet bakımevinde bir şiddet yaşatıldı engelli çocuğa; mahkeme sonucunda 2.700 lira verildi, engelli bakım evinin yöneticileri bile mahkemeye getirilemedi.

Yine, bakın EKPS sınavlarında engellilerin kamuya geçişi çok az ve engelli kotası şu anda kamuda yüzde 3 olarak uygulanıyor, yüzde 6'ya çıkarılması gerekiyor.

Engelli refahı varsa bir ülkede orası gelişmiş bir ülkedir. Biz, aynı zamanda yine birçok KHK'yle ihraç edilmiş ailelerin engelli çocuğu olduğunda bakım ücretleri konusunda çok büyük engeller çıkarıldığını büyük bir üzüntüyle görüyoruz. Cezaevinde engelli çocuğu olduğu için tahliye olması gereken kişilere yine büyük zorluk çıkarılıyor. Özlem Sarıçelik, Eskişehir Cezaevinde; Down sendromlu çocuğu için Adli Tıp raporu almasına rağmen savcılık tahliye kararını reddetti. Büyük bir zalimlikler bu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Sayın Başkan, toparlıyorum.

BAŞKAN – Son cümlelerinizi lütfen...

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Devamla) – Bakın, bu görüntüler, şu arabaların görüntüleri bugün Ankara Bilkent Şehir Hastanesindeki engelli otoparkından alındı. Engelli otoparkına bir vatandaş arabasını çekmiş, engelli vatandaş arabasını oraya çekemedi ve bu yüzden işlerini de bitiremedi. Böyle çok vaka oluyor, son derece üzücü. Toplumda engelliye büyük bir saygı olması gerekiyor.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Öneri üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi İzmir Milletvekili Yüksel Taşkın'a ait.

Buyurun Sayın Taşkın. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA YÜKSEL TAŞKIN (İzmir) – Sayın milletvekilleri, 3 Aralık Dünya Engelliler Günü vesilesiyle iki değerli grup önerisi verilmesi son derece olumludur. Partimizin engelliler alanına bakışını şekillendiren temel ilke, sosyal devletin her yurttaşın hayata adil ve etkin katılımı önündeki engelleri ortadan kaldırması gereğidir. Engelliler de diğer yurttaşlar ve bireyler gibi hayata etkin ve adil katılabilmelidirler.

Anayasa'mızın 49'uncu maddesi "Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir." demektedir, 60'ncı madde ise tüm yurttaşlar için sosyal güvenlik hakkını vurgular. Kısacası, engellileri toplumsal faydaya katkı koyacak bireyler olarak görüyor ve önce iş yani güvenceli istihdam diyoruz fakat tabloya baktığımızda, özellikle kadın engellilerin istihdam oranları yüzde 12,5 gibi son derece vahim bir tabloyu göstermektedir; onları eve hapsedmek bir sosyal politika olamaz. Bu bağlamda, çalışma hayatında, kamu ve özel sektörde engelliler için ayrılan kotaların doldurulması gerektiğini savunuyoruz. Kotaların rakamsal olarak ifade edilmesi, artırılmasından önce bunların doldurulması; özellikle kamuda biriken atamaların, on binlerle ifade edilen atamaların hızla eritilmesi gerekmektedir. Evinde iş bekleyen insanların duygularını anlayamazsak bu Mecliste boş yere kürek çekmiş oluruz. Özel sektörün de kotalarını kayırmadan, işlevsel ve etkin bir şekilde doldurması lazım; bunun için sadece teşvikler yetmez, güçlü yaptırımlar da gerekmektedir. Uzaktan ve hibrit çalışma koşullarının engelli istihdamı lehine değerlendirilmesi ve geliştirilebilmesi pekâlâ mümkünken bu konuda Türkiye'de herhangi ciddi bir çalışma söz konusu değildir. Çalışma hayatında engellilerin kendi eğitim, meslek ve yeteneklerine göre istihdam edilmeleri de insanlık onuru açısından gereklidir. Engelli istihdamı konusunda engelli grupları arasında dengeli bir politika belirlenmesi sağlanmalıdır. Engelli kadınlar, işitme engelliler ve zihinsel engellilerin engelli istihdamından eşit oranda faydalanmaları için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır.

Benim "emeklilikte haksızlığa takılanlar" dediğim, engellilerin emeklilik konusundaki birikmiş sorunlarının uyumlandırma politikaları ve rapor karmaşasının aşılmasıyla çözülmesi elzemdir. Biz engellileri birey olarak gördüğümüz için engelli aylıklarını ve bakım yardımlarını belirlerken ailenin gelir durumunun değil, engelli bireyin kendi gelir durumunun esas alınması gerektiğine inanıyoruz. Bu yapılmadığı takdirde yine bu engelli kardeşlerimizin, arkadaşlarımızın, yurttaşlarımızın birey olarak görülmemesi ve evlere hapsedilmesi gerçeğiyle karşı karşıya kalıyoruz. Asıl devrim bu alanda yapılmak zorundadır.

Yine, engelli aylıkları, bakım yardımları ve malzeme desteklerinin enflasyon gerçeğine göre ve hakkaniyetle belirlenmesi de elzemdir. Yine, burada bir milletvekili arkadaşımızın söylediği gibi, bütün bunları yapabilmeyin yolu da iki yılda bir engelli verisi toplamakla ancak mümkün olacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Taşkın.

YÜKSEL TAŞKIN (Devamla) – Şöyle düşünün: "Meseleleri mesele yapmazsanız mesele olmaktan çıkar." anlayışından kurtulmamız lazım. Elimizde veri yok, nasıl politika oluşturacağız? Bu nedenle Cumhuriyet Halk Partisi iki yılda bir engelli verilerinin güncellenmesi gerektiğine inanmaktadır.

Yine, engellilere medyatik hayırseverlik üzerinden lütuf sahipleri gibi yaklaşmaktan ziyade engelli sorunlarının çözüm yolunun birlikte politika oluşturmak, birlikte yönetmek ve denetime açık olmak gibi ilkelerimizle, hep beraber onlarla beraber, bu alanı yönetmeyi öngörüyoruz. Biz yönetim ilkelerini yerel yönetimlerde uyguluyoruz, merkezî iktidarımıza da taşıyacağız.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları aittir.

Buyurun Sayın Hacıoğulları. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (İstanbul) – Sayın Başkan, kıymetli milletvekilleri; kimdir engelli? İnsanlar hakikate engellilikleri oranında engellidirler; aslolan, hakikate karşı engellilik yani. Biz, hükümetlerimiz boyunca

bizden önce "sakat" olarak adlandırılan engellilerimize -evet, öyle- bizden önce "sakat" ya da "özürlü" denerek toplumsal olarak itibarı düşürülen, hayattan ötelenen insanımıza -hatırlayın- şehit Başkan Muhsin Yazıcıoğlu'nun önerisiyle sonradan "engelli" dedik. Hatırlayın, 19 Şubat 2013'te Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan tarafından verilen teklif burada, bu Mecliste 25 Nisan 2013'te kabul edilmişti; hatırlayın. Öyle dedik ve engelliler için yapılan her ne varsa onu yardım olarak değil, bir borç olarak getirdik çünkü biz, "Olanın olmayana borcu vardır, güçlü'nün güçsüze borcu vardır." inancını taşıyan bir partiyiz.

Şimdi ben size desem ki 2002 yılından bu yana engelli maaşlarında tam 114 kat artış yaptık; bunu duymayacaksınız, bu hakikat karşısında birden iştme engelli olacaksınız.

GÖKHAN GÜNAYDIN (İstanbul) – TL bazında mı?

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (Devamla) – Ben yine size desem ki 2002 yılında, AK PARTİ hükümetleri olarak iktidara yani yürütmeye geldiğimiz tarihte engelli maaşları 24 lira 48 kuruş yani yaklaşık 16 dolar, bugünse yüzde 40-yüzde 69 arası engelli maaşı 1.874 yani 64 dolar; yüzde 70 üzeri engelli maaşı 2.811 yani 97 dolar desem birden kıyas yapma, nazari bakma, muhakeme yapmakta engeliniz artacak, Allah korusun aniden zihinsel engelli olacaksınız.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Enflasyon oranlarını hesaplayın.

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – 1.800 lirayla yaşanabiliyor mu?

NİMET ÖZDEMİR (İstanbul) – O zaman küçük altın ne kadardı, şimdi ne kadar?

YASİN ÖZTÜRK (Denizli) – Bu rakamla yaşayabilir mi milyonlar?

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (Devamla) – Sayın milletvekilleri, biliyorsunuz, engellilik sonradan da olunabilen bir durum.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Herkes sizin gibi milletvekilli değil.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – 1.874 lira, el insaf...

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (Devamla) – Her sağlam insan potansiyel olarak bir engelli. Geçirdiğimiz depremlerde, kazalarda on binlerce insanımız engelli oldu artık. Sadece doğal afetler ve kazalar değil, savaşlarda da insanlar engelli oluyorlar.

NİMET ÖZDEMİR (İstanbul) – 2.400 lirayla mı geçecekler?

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (Devamla) – Dedim ya asıl engel, hakikat engeline takılmak; iki gün önce Altın Kelebek ödül töreninde kazandığı ödülü köpeği Loli için alan sözüm ona çağdaş, ilerici, modern, insancıl ve hayvancıl aktristimiz, onun gibi. Hemen yanı başımızda öldürülen, katledilen binlerce çocuğu, bebeği aşarak sokak köpeklerine yardım konusunda duyar kasan bu zihin engeli değil de nedir sizce? Bu zihin ne görme ne iştme ne yürüme engelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Milletvekili.

NİMET ÖZDEMİR (İstanbul) – Yani çok ayıp, ne ile neyi karşılaştırıyorsun? Elma ile armudu karıştırmayalım lütfen ya.

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (Devamla) – Bu tutuk akıl maalesef hakikat engelidir ve Hükümetimizin onlar için de çözümleri olacak.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Oradaki sanatçılar Gazze'deki çocukları da...

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (Devamla) – Son olarak biz gerçekten gerçeklerle uğraşıyoruz.

NİMET ÖZDEMİR (İstanbul) – O yüzden mi engelliler mağdur o kadar?

YÜCEL ARZEN HACIOĞULLARI (Devamla) – Biz gerçekten gerçeklerle uğraşıyoruz sayın milletvekilleri; kurgusal akıllarla, yalanlarla, toplumsal olarak yaratılan kaygı bozuklukları, obsesyonlarla uğraşmıyoruz. Siz, ısıklık çalarak kendi kendinize mırıldanıp cılız ecinni melodilerinizi; biz neyin ne olduğunun farkındaki engelli kardeşlerimize borcumuzu ödeyecek, kendi türkülerimizi, şarkılarımızı hür bir şekilde söyleyeceğiz dünyaya, buna hiç kimse engel olamayacak.

Teşekkürler. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

NİMET ÖZDEMİR (İstanbul) – Bütün engelliler milletvekili olmadığı için o maaşla geçiniyorlar.

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Milyonlarca engellinin en büyük dostu o köpekler, senin ondan haberin yok.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – Edebiyatla olmuyor bu işler, edebiyatla...

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Herkesin elektrikli sandalyesi yok.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan...

SEZAİ TEMELLİ (Muş) – Bir sürü görme engellinin dostu o köpekler, haberin yok senin!

BAŞKAN – Sayın Milletvekili...

ERHAN USTA (Samsun) – Sadece tutanaklara geçmesi açısından...

BAŞKAN – Ben bir şey söylemek istiyorum, lütfen izin verin misiniz.

ERHAN USTA (Samsun) – Çok talihsiz bir konuşma olduğunu ifade etmek istiyorum, çok talihsiz.

III.- OTURUM BAŞKANLARININ KONUŞMALARI (Devam)

2.- Oturum Başkanı TBMM Başkan Vekili Gülizar Biçer Karaca'nın, İstanbul Milletvekili Yücel Arzen Hacıoğulları'nın İYİ Parti grup önerisi üzerinde yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin konuşması

BAŞKAN – Sayın Milletvekili, elbette ki yanı başımızda, Filistin'de, Gazze'de katledilen çocuklar, kadınlar ve tüm yurttaşlar hepimiz için yürek acısıdır ancak hayvanlara karşı söylenmiş olan, sokak hayvanlarına karşı söylenmiş olan bu cümleleri biz de desteklemediğimizi ve Genel Kurulda da Hayvan Hakları Komisyonunda görev yapmış bir milletvekili olduğum süreçte de... Özellikle hayvanların da bu ekosistemin bir parçası olduğunun ve can dostlarımız olduğunun altını bir kez daha çizmek istiyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

VII.- ÖNERİLER (Devam)

A) Siyasi Parti Grubu Önerileri (Devam)

2.- İYİ Parti Grubunun, Denizli Milletvekili Yasin Öztürk ve 20 milletvekili tarafından, engelli vatandaşların yaşadığı ekonomik problemlerin çözümü amacıyla 14/7/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Aralık 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi (Devam)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Değerli milletvekilleri, Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu önerisi bulunmaktadır; okutup, işleme koyup oylarınıza sunacağım.

3.- HEDEP Grubunun, İzmir Milletvekili İbrahim Akın ve arkadaşları tarafından, Deniz Poyraz cinayetinin araştırılması amacıyla 23/11/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Aralık 2023 Salı günü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu 5/12/2023 Salı günü (bugün) yaptığı toplantısında siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Hakkı Saruhan Oluç
Antalya
Grup Başkan Vekili

Öneri:

23 Kasım 2023 tarihinde İzmir Milletvekili İbrahim Akın ve arkadaşları tarafından (3030 grup numaralı) Deniz Poyraz cinayetinin araştırılması amacıyla Türkiye Büyük Millet Meclisine verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 5/12/2023 Salı günü birleşimde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi İzmir Milletvekili İbrahim Akın'a aittir.

Buyurun Sayın Akın. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA İBRAHİM AKIN (İzmir) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yaklaşık on ay önce İzmir'de planlı, organize bir şekilde işlenen Deniz Poyraz cinayetiyle ilgili önergemizi grubum ve kendi adıma vermiş bulunmaktayım. Tetikçi Onur Gencer 17 Haziran 2021'de İzmir HDP il binasına girerek kurşun yağdırmış ve sevgili Deniz Poyraz'ı katletmiştir. Türkiye'de yargı pratiğinde görülmemiş bir şekilde, dava süreci, çok kısa bir zaman içerisinde aceleyle tamamlanmıştır. Cinayetin tetikçileri, bu katliamın arkasındaki güçler, azmettiriciler özenle dava sürecinin dışında tutulmaya çalışılmıştır. İstinafa giden davayı karara bağlayan hâkim bu davaya yeni atanmış olmasına rağmen, dosya hakkında bilgisi olmamış olmasına rağmen bir ay içerisinde bu davayı sonuçlandırmış ve bu davayı böyle devam ettirmeye çalışmıştır. Bu dava yeni olmasına rağmen, adli tatile girilmesine rağmen yine istinafta bu süreç çok hızlı bir şekilde sonuçlandırılmıştır.

Değerli milletvekilleri, Deniz Poyraz cinayeti diğer siyasal cinayetler gibi kapatılmak istenen, üstü örtülmek istenen bir cinayettir. İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı Terör Suçları Soruşturma Bürosu mevcut yetki ve imkânlarını maddi gerçekliğin ortaya çıkarılmasını sağlamak için kullanmadı. Soruşturmayı Onur Gencer'le ve olay günüyle sınırlı tutmak için delillerin toplanması engellendi. İzmir Terörle Mücadele Şubesi bu siyasal cinayetin soruşturmasını sadece on sekiz haftada tamamladı ve bitirmiş oldu. Demek ki İzmir Emniyet Müdürlüğü tarafından durum fark edildi ve buna bağlı olarak da dosya kapatılmak istendi. Yargılama boyunca mahkemede katilin arkasındaki güçleri açığa çıkarmak için hiçbir çaba içerisinde bulunulmadı. Sonuçta, bu tetikçinin bütün işleri tek başına yapmış olduğu, bütün işleri kendi başına becermiş olduğu ileri sürülerek dava sonuçlandırılmaya çalışıldı. Oysa katilin hak etmediği çok net bir şey vardı ve bizler, bu dosyayı başından itibaren izleyenler olarak çok net bir şekilde gördük ki katil yalnız değildi, arkasında güçler vardı.

Değerli milletvekilleri, hatırlatırım, HDP İzmir il binası ülkedeki diğer bütün binalar gibi yirmi dört saat kesintisiz polis denetimindedir. Tetikçi, bu katliamın girişiminde bölgede tam 115 kez keşif yapmıştır. Bu süre içerisinde, İzmir Emniyet Müdürlüğünü 27 kez aramıştır. Katil Onur Gencer yakalandıktan sonra, aslında en az 30 insanı katletmek istediğini söylemiştir. Tetikçinin bunları yaparken polisin dikkatini çekmemiş olması mümkün değildir. Onur Gencer'in profili çok dikkat çekicidir. Suriye'nin Menbiç kentinde silahlı gruplarla birlikte çatışmalara katılmış olduğu görülmektedir. Eli silahlı boy boy fotoğraflarını sosyal medyada yayınlamaktan zerre kadar çekinmemiştir. Silahlı çetecilerle, gruplarla ilişkileri olduğu çok açıktır. HTS kayıtlarında Ülkü Ocaklarıyla sıkı temas içerisinde olduğu çok açık bir şekilde görülmektedir. Böyle birinin binanın çevresinde 115 kez keşif yapmış olması, polisin dikkatini çekmemiş olması kabul edilebilir bir şey değildir.

Sayın milletvekilleri, katliamdan sonra bu katilin görevini yerine getiren bir vatansever gibi karşılanmış olduğuna gözlerimizin önünde tanıklık etmiş olduk. Katil, il binasının içerisine girdikten sonra tam kırk dakika içeride kalmış, hiçbir müdahale yapılmamıştır. Sonra ise el bebek gül bebek karşılanmış, gözlerimizin önünde "İsmin nedir birader?" diye sorularak koluna girilip götürülmüştür. Savcılık tarafından aceleyle hazırlanan bir iddianameyle dava açıldı ve aynı hızla sonuçlandırılmış oldu.

Değerli milletvekilleri, bu dava şimdi Yargıtay aşamasında. Bu katliamın öncesi ve sonrasıyla birlikte detaylı bir şekilde incelenmesi, sorumluların adalet önüne çıkarılması, adil bir yargılama sürecinin sağlanması gerekiyor. Gelin, bu ülkenin yargı yapısına dair yetkinin etkili bir şekilde kullanılmasını sağlayalım. Gelin, bu davanın gereği gibi yürütülmesi ve katliamın arkasındaki güçlerin açığa çıkarılması için birlikte çaba gösterelim. Biliyoruz ki bu davalar siyasidir, bu davalar planlıdır. Bu dava, HDP'ye yönelik ağır siyasal saldırıların ve linç kampanyalarının yaşandığı bir ortamda gerçekleştirilmiştir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Milletvekili.

İBRAHİM AKIN (Devamla) – Bu olayda katilin arkasındaki güçlerin karanlık güçler olduğu ve devlet içerisinde odaklandığı bilinmektedir. Unutmayalım ki bu güçler bugün bize yaptıklarını yarın sizlerden birine yapabilirler. Hrant Dink cinayetinde, Uğur Mumcu ve diğer siyasal cinayetlerde olduğu gibi bu davanın bir sis perdesi olarak kalmasını kabul etmemiz mümkün değildir. Cinayetin arkasındaki karanlığın aydınlanması, tüm sorumluların yargı önüne çıkarılması, hukuki ve adil bir yargılama yapılmasının sağlanması Parlamentonun sorumluluğundadır. Bu nedenle Meclisi göreve çağırıyoruz. Bu cinayetin kapatılmasını asla kabul etmeyeceğiz. Dolayısıyla bu cinayetin takipçisi olacağımızı, yargılama süreçlerinin sonuna kadar takipçisi olacağımızı ve ısrarla Mecliste ve her yerde gündeme getireceğimizi sizlerin huzurunda bir kez daha ifade ediyorum.

Partim ve kendim adına teşekkür ediyorum, sağ olun. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine Saadet Partisi Grubu adına söz talebi İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'ya ait.

Buyurun Sayın Kaya. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA BÜLENT KAYA (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerime tekrar Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanımız Sayın Numan Kurtulmuş'u yâd ederek başlamak istiyorum. Sayın Meclis Başkanı bir muhalefet partisinden lideriyken dönemin Başbakanı ve iktidar partisinden Genel Başkanı için, yaptıklarıyla söyledikleri birbirinden farklı olduğu için "Kalbi 'Ali', dili 'Muaviye' söylüyor." şeklinde bir benzetmede bulunmuştu. Bu benzetme bir eleştiridir, hakaret midir, yoksa bir durum tespiti midir? Bunu Sayın Meclis Başkanıyla kendisini kabul eden Genel Başkanına havale ediyorum. Ben ise sadece madem böyle bir sözle bir durum tespiti yaptıysa aynı sözün kendisi için de söyleneceğini, dolayısıyla söyledikleriyle yaptıkları birbirinden farklı olduğu zaman Sayın Meclis Başkanına "Kalbiniz Ali söylüyor olabilir ama dilinizin de 'Ali' söylemesi lazım." hatırlatmasını bu vesileyle bu kürsüden bir kez daha yapmak istiyorum.

HEDEP'in verdiği önergeyle ilgili hususta... 17 Haziran 2021'de HDP İzmir İl Başkanlığında hunharca katledilen Deniz Poyraz'ın yargılanmasıyla ilgili, özellikle cinayetin işlenmesinden önceki ihmaller, cinayet sırasında kolluk kuvvetlerinin tutumu, delillerin toplanmaması ve adil bir yargılama yapılamaması gibi unsurlarla yargı sisteminin tarafsızlığı ve etkinliği konusunda şüpheler uyandığına dair hususlar sebebiyle bir genel görüşme talebi var. Demokratik devletlerde her vatandaşın can ve mal

güvenliğini sağlamak devletin görevidir. Devlet bu görevi her kesime, her kişiye karşı sağlamakla yükümlü olduğu gibi, siyasi düşünceleri farklı olan, tutuklu olan ve hükümlü olanlar hakkında da sağlamak zorundadır ve bu ülkede herkes can ve mal güvenliği açısından devletin emanetindedir. Demokratik devletlerde zor ve cebir ancak ve ancak devlet tarafından kullanılır, o da hukuk devletinin sınırları içerisinde kullanılmak zorundadır. Devlet, aynı zamanda farklı siyasi düşüncelere sahip olan kişilerin bu düşünceleri sebebiyle saldırıya uğramamasını sağlamak gibi bir görevle karşı karşıyadır. Devlet, vatandaşlarına veya farklı siyasi düşüncelere sahip kişilere karşı devlet gücünü elinde bulunduran iktidar sahipleri bir nefret dili kullanmayacakları gibi, bu nefret dilini kullanmak isteyen kişilere de engel olmak, bunu ortadan kaldırmak gibi bir görevle karşı karşıyadır. Bu tür siyasi cinayetlerin arkasında sadece bir fail yoktur, o faile gitmeden önce onun şartlarını doğuran siyasal bir iklim vardır. Dolayısıyla bu iklime nasıl gittik? Bu insanlar bu şiddet eylemlerine nasıl yöneldi? Organize mi hareket ediyorlar?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Kaya.

BÜLENT KAYA (Devamla) – Bunları ortaya çıkarmak mecburiyetinde olduğumuz gibi, fail üzerinden belli bir grubu karalamanın da doğru olmadığını düşünüyorum. Dolayısıyla burada devlete düşen bir görev var, bu ve benzeri olayların arkasındaki siyasal iklimi, sosyolojik sebepleri ve yargının etkin işlemlerini sağlamak gibi bir görev vardır. Mecliste yapılacak bununla ilgili görüşmeler, Anayasa'nın 138'inci maddesindeki, görülmekte olan bir dava hakkında yasama meclisinde yargı yetkisinin kullanılmasyla ilgili bir konu değildir. Üstü örtülme riski olan bir konuda toplumsal barışın ortadan kalkması, mağdur olan kesimlerin "Fail devlet tarafından korunuyor." gibi bir algıyla devlete karşı şüpheli yaklaşımları söz konusu olabileceksa bunun toplumsal barışa büyük zarar verdiğini hep beraber görmemiz lazım. Dolayısıyla, devlet, suçu, suçluyu etkin bir şekilde araştırdığını kamuoyunu tatmin edecek bir şekilde ortaya koymak mecburiyetindedir diyorum, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Diyarbakır Milletvekili Mustafa Sezgin Tanrıkulu'na aittir.

Buyurun Sayın Tanrıkulu. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Diyarbakır) – Değerli arkadaşlar, hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu davanın 5 duruşmasını da izledim; hem İzmir Adliyesinde izledim hem de Aliğa kampüsünde izledim. Böyle bir cinayeti tahlil ederken üç aşamaya bakmak lazım; cinayetten önceki aşamaya, gerçekleştiği sıradaki durum ve gerçekleştikten sonra yargının tutumuna, siyasal iktidarın tutumuna bakarsınız. Gerçekleşmeden önce yani 17 Haziran 2021 tarihinden önce Türkiye'deki siyasal iklim iktidarın yarattığı bir nefret söylemiydi. İrkçilik vardı, HDP'ye karşı bir kapatma davası açılmıştı ve kadın hareketine karşı da linç girişimleri vardı; böyle bir siyasal iklim hazırlanmıştı. Cinayetin gerçekleştiği gün ve gerçekleştiği ortama bakarsak İzmir'in orta yerinde, Konak'ta, Çankaya'da ve HDP il binasının önünde bir karakol var, gelen giden herkesin kimlik kontrolü yapılıyor, gözetleniyor. Bu katil tam 105 kez binaya girmiş ve keşif yapmış, hiçbir zaman kendisinden şüphelenilmemiş ve bir araştırma yapılmamış. Âdeta izin verilmiş, tam 105 kez o binaya girmiş ve binanın önünde seyyar bir karakol var. Cinayetin işlendiği sırada tam kırk dakika beklenmiş, teslim alınmamış, âdeta cinayetin işlenmesine izin verilmiş orada ve kendisine bir kahraman muamelesi yapılmış. Peki, gerçekleştikten sonra ne yapılmış? Bakın, bir "tweet" atarsınız, dört gün gözaltında kalırsınız, öğrenciler sekiz gün gözaltında kaldı; bu katil sadece yirmi dört saat gözaltında kaldı, arkasındaki hiçbir ilişki araştırılmadı, alelacele savcılık önüne çıkarıldı, sevk edildi ve tutuklandı. Bunun kadar hızlı hazırlanan başka bir iddianame göremezsiniz. İnsanlar yıllarca, iddianame hazırlanmadan cezaevinde kalırlar; bununla ilgili iddianame yaklaşık yirmi günde hazırlandı ve hızlı bir yargılama yapıldı. Bakın, derin devletin iş birliği olmasa, böyle kendiliğinden çıkan unsurlar İzmir'in orta yerinde bir siyasi partinin içerisinde böyle bir katliam girişimi gerçekleştiremezler. O yüzden açıkça söylüyorum: Siyasal iktidar böyle bir cinayetin siyasal zeminini hazırlamıştır ve gerekli araştırmayı da yapmamıştır.

Peki, yargılama nasıl yapıldı? Duruşmaların 5'ini de izledim, zabıtlarda ismim var. "Türkiye Büyük Millet Meclisi İnsan Hakları Komisyonu Başkan Yardımcısı" diye buradayım." dedim ve zabıtlara da geçirdim, orada var. Ya, bir duruşma salonunda izleyicilere gaz sıkılır mı? Bir duruşma salonunda katile görevini yapmış insan muamelesi yapılır mı yargı tarafından? Görevini yerine getirmiş ve saygı duyulan bir muamele yapılır mı? Ve bunu yapan yargı, yargı mensupları.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Tanrıkulu.

MUSTAFA SEZGİN TANRIKULU (Devamla) – Peki, bu yargılama devam ederken 4'üncü duruşmada heyet niye değiştirilir, neden değiştirilir, hangi ihtiyaçtan? Değiştirilen başkan neden adliye içerisinde başka bir eş göreve gönderilir? Bütün bunlar orada oldu ve duruşma kamuoyundan kaçırılacak amacıyla Aliğa kampüsüne götürüldü. Kampüste sadece iki duruşma da savunma avukatları alınmadan, vekâletname istenerek ve hiçbir izleyiciye izin verilmeden yapıldı, bununla ilgili olarak da bu yargı mensuplarıyla ilgili hiçbir işlem yapılmadı. Dolayısıyla, şimdi, eğer siyasal iktidarın bu cinayete bir ortaklığı yoksa, derin ilişkilerin bu cinayete ortaklığı yoksa o zaman cinayetin işlenmesinden evvel, işlendiği sırada ve işlendikten sonraki bütün bu süreçler neden bu şekilde izlendi, işlendi, bunun hesabını Adalet ve Kalkınma Partisinin vermesi lazım veya kendisi ortak değilse bunun hesabını sorması lazım.

Evet, bu siyasal cinayetin zemini siyasal iktidar tarafından hazırlanmıştır, hâlen adalet arayışı devam etmektedir ve edecektir.

Hepinize saygılar sunarım. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine İYİ Parti Grubu adına söz talebi Afyonkarahisar Milletvekili Hakan Şeref Olgun'a aittir.

Buyurun Sayın Olgun. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA HAKAN ŞEREF OLGUN (Afyonkarahisar) – 17 Haziran 2021 tarihinde HDP il binasında öldürülen Deniz Poyraz'a Allah'tan rahmet, ailesine başsağlığı diliyor ve her saldırıda olduğu gibi şiddetle kınıyoruz.

Deniz Poyraz'a, Sinan Ateş'e, Tahir Elçi'ye ve tüm masum insanlara ırkı, dili, dini, milliyeti ne olursa olsun bu topraklarda yaşayan herkes sahip çıkmalıdır. İdeolojisi ne olursa olsun tüm siyasi cinayetlere aynı duruşu göstermek, davalarının ve arka planlarının aydınlatılmasına sahip çıkmak, en kutsal hak olan yaşama hakkına sahip çıkmak zorundayız. Ülkenin bir şehrinin ortasında, silahlı birinin polis gözetimindeki binayı basmasını ben, şahsen kabul edemiyorum. Fail, ifadesinde terör örgütlerine yönelik nefretinden dolayı bu saldırıyı yaptığını ifade etmişti. Bu tür cinayetler güvenlik güçlerinin terörle mücadelesini de sekteye uğratmaktadır. Türkiye'yi seviyorsanız, kendinize "milliyetçi" diyorsanız adalet ve kanunlardan her ne olursa olsun ayrılmamak zorundasınız. Bir hukuk devletinde kimse eline silah alıp gözüne kestirdiğini vuramaz. Suç işlediğini ancak ve ancak kanun güçleri belirler, varsa cezasını verir. Ülkenizi seviyorsanız, hukuku, adaleti, yasaların egemenliğini savunmak ve kanunların hâkimiyetini en üst değer olarak korumak zorundasınız. Aksi takdirde "ülke" diye bir varlık olmaz; yarın bir başkası da gelir, sizi vurur. Yasa yoksa kaos vardı, kaos varsa devlet yoktur; devlet yoksa hiçbir şey olmaz, ne sağlığın ne canın ne malın güvende değildir artık. Bu yüzden, gerçek vatanseverlik düşmanına bile adaletle davranmayı gerektirir. Devletin dini adalettir. Yargıya

güveni ve adaletin tesisini garanti altına almak için tüm bu cinayetlerin arka planlarının da davaya dâhil edilerek aydınlatılması elzemdir.

Sözlerime son verirken geçtiğimiz hafta sonu Engelliler Günü olması münasebetiyle, dünyaları dört duvar arasından ibaret olan sınırlarının genişlemesi dileğiyle tüm engelli vatandaşlarımızın gününü kutluyor, önlerinde saygıyla eğiliyorum.

Yine, 5 Aralık Dünya Kadın Hakları Günü ile Büyük Önder Mustafa Kemal Atatürk önderliğinde Türk kadınına seçme ve seçilme hakkı verilmesinin 89'uncu yıl dönümünü, başta Genel Başkanım Meral Akşener olmak üzere tüm kadınlarımızın gününü kutluyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi Çorum Milletvekili Oğuzhan Kaya'ya aittir.

Buyurun Sayın Kaya. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA OĞUZHAN KAYA (Çorum) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; HEDEP grup önerisi üzerine AK PARTİ Grubu adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu ve ekranları başında bizleri izleyen aziz milletimizi Gazi Meclisimizin kürsüsünden saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, saldırıyı, cinayeti, terörün her türlüünü ve terör örgütlerinin hepsini lanetleyerek sözlerime başlamak istiyorum. Provokasyonların hedefi karanlıktır, huzursuzluk ve güvensizliktir. Türkiye'de huzur ve güveni bozmayı amaçlayan provokasyonlara AK PARTİ iktidarları zamanında asla müsaade edilmedi, edilmeyecektir. 17 Haziran 2021 tarihinde HDP İl Başkanlığı binasında Deniz Poyraz'ın sanık Onur Gencer tarafından öldürülmesi olayına ilişkin İzmir Cumhuriyet Başsavcılığınca soruşturma başlatılmış, sanık Onur Gencer isimli şahıs yakalanarak gözaltına alındıktan sonra, sanığın savcılık sorgusunun ardından, mevcut delil durumu itibarıyla tasarlayarak adam öldürme suçundan 18/6/2021 tarihinde tutuklanmıştır. Yürütülen soruşturma neticesinde tasarlayarak adam öldürme, mala zarar verme ve iş yeri dokunulmazlığını ihlal suçlarından kamu davası açılmış, İzmir 6. Ağır Ceza Mahkemesinin (2021/313) esas sayılı dosyasıyla dosya görülmüştür. 14/10/2022 tarihli celsede İzmir Cumhuriyet Başsavcılığı sanığı, nitelikli kasten adam öldürme suçu, mala zarar verme, nitelikli iş yeri dokunulmazlığını ihlal suçları ile 6136 sayılı Kanun'a muhalefet suçlarından cezalandırılmasını istemiş, esas hakkında mütalaasını sunmuştur. Mahkeme de 27/12/2022 tarihli celsesinde kararını açıklamış; sanığın tasarlayarak adam öldürme suçundan ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasıyla cezalandırılmasına, sanığın iş yeri dokunulmazlığını ihlal etme suçundan iki yıl hapis cezasıyla cezalandırılmasına, yine, sanığın mala zarar verme suçundan dört yıl hapis cezasıyla cezalandırılmasına, sanığın 6136 sayılı Yasa'ya muhalefet suçundan üç yıl hapis cezasıyla cezalandırılmasına ve 2 bin lira adli para cezasıyla cezalandırılmasına, sanığın tutukluluk hâlinin devamına karar vermiştir. Verilen kararlar istinaf edilmiş, dosya İzmir Bölge Adliye Mahkemesi 1. Ceza Dairesi tarafından esasa kaydedilerek 11/10/2023 tarihinde istinaf talepleri esastan reddedilmiştir. Dosya, istinaftan sonra tebligat aşamasında bulunup yargılaması hâlen devam etmekte, temyize de tabi süreç devam edecektir.

Bu süreçte, aydınlanması gereken hususlarla ilgili olarak talepleri olanların yargı mercilerine taleplerini iletmesi, yargılamayı gerektiren bir konuda -Anayasa ve yasanın emri gereği- yargılamanın sonucunun beklenmesi gerektiği düşüncesiyle HEDEP grup önerisinin aleyhinde olduğumuzu belirtir, yüce Meclisi saygıyla selamlarım. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir öneri bulunmaktadır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

4.- CHP Grubunun, Antalya Milletvekili Aliye Coşar ve arkadaşları tarafından, Türkiye'de siyaset, kamu ve özel sektör çalışma alanlarında kadın temsiliyetinin yetersizliğinin sebeplerinin araştırılması amacıyla 4/12/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan Meclis araştırması önergesinin ön görüşmelerinin, Genel Kurulun 5 Aralık 2023 Salı günkü birleşiminde yapılmasına ilişkin önerisi

5/12/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 5/12/2023 Salı günü (bugün) yaptığı toplantısında siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından grubumuzun aşağıdaki önerisinin İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını saygılarımla arz ederim.

Gökhan Günaydın
İstanbul
Grup Başkan Vekili

Öneri:

Antalya Milletvekili Aliye Coşar ve arkadaşları tarafından, Türkiye'de siyaset, kamu ve özel sektör çalışma alanlarında kadın temsiliyetinin yetersizliğinin sebeplerinin araştırılması amacıyla 4/12/2023 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına verilmiş olan (365 sıra no.lu) Meclis araştırması önergesinin diğer önergelerin önüne alınarak görüşmelerinin 5/12/2023 Salı günkü birleşiminde yapılması önerilmiştir.

BAŞKAN – Önerinin gerekçesini açıklamak üzere Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Aliye Coşar.

Buyurun Sayın Coşar. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA ALİYE COŞAR (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; toplumsal cinsiyet eşitliği kapsamında, karar süreçlerinde Türkiye'de siyaset, kamu ve özel sektör çalışma alanlarında kadın temsiliyetinin yetersizliğinin sebeplerinin araştırılmasına dair verdiğimiz öneri üzerinde söz almış bulunmaktayım. Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bugün 5 Aralık, kadına seçme ve seçilme hakkı verilmesinin 89'uncu yıl dönümü. Genç cumhuriyetin Avrupa'daki çağdaşlarından çok önce eşitlik ve özgürlük temeliyle kadınlara sağladığı bu hak için, başta Ulu Önder Mustafa Kemal Atatürk olmak üzere biz kadınlara bu hakkı teslim edenleri saygı ve minnetle anıyorum.

Ülkemizde karar alma mekanizmalarında kadın temsiliyeti ne yazık ki gelişmiş ülkelerin çok gerisinde yer almaktadır. Kadınların toplumun her alanında var olduğu eşit birer yurttaş olarak tüm meslek dallarında erkeklerle aynı oranda görev alabilmesi için toplumsal ön yargıların ortadan kaldırılması gerekir.

Dünya Ekonomik Forumu'nun Cinsiyet Eşitsizliği Raporu'nda Türkiye yüzde 63,8'le cinsiyet eşitliğinde 129'uncu sırada yer aldı. TÜİK'in Hanehalkı İşgücü Araştırması sonuçlarına göre, şirketlerde üst düzey ve orta kademe yönetici pozisyonundaki oran ise 2021 yılında sadece yüzde 20,7'dir. TÜİK 2021 verilerine göre, Türkiye'de 15 ve daha yukarı yaştaki iş gücüne katılım oranı erkeklerde yüzde 70,3; kadınlarda ise sadece yüzde 32,8'dir. OECD ülkelerinde kadınların iş gücüne katılım ortalaması ise yüzde 51'dir.

Değerli arkadaşlar, Türkiye Büyük Millet Meclisinde, Kabinede ve yerel yönetimlerde kadın temsiliyeti eşit oranda değildir. 27'nci Dönem Meclisi oluşturan milletvekillerinin yalnızca yüzde 17'si, bu dönemde ise yüzde 19'u kadınlardan oluşmaktadır. Birleşmiş Milletler Kadın Birimi ve Parlamentolar Arası Birlik tarafından yayınlanan "Siyasette Kadın 2023"

haritasındaki verilere göre, Türkiye, 186 ülke arasında Parlamentoda kadın temsiliindeki oranla 132'nci sırada yer almaktadır.

27'nci Dönemde, Cumhuriyet Halk Partisi milletvekillerinin imzasıyla kadınların temsiliyet oranlarının artırılması amacıyla hazırlanan kanun teklifimiz, bu Genel Kurul Salonu'nda AKP ve MHP oylarıyla reddedildi. Kadınların eşitlikçi, özgür ve demokratik bir ortamda yaşaması ve var olması için gerekli bir kanun teklifiydi. Cumhuriyetin 100'üncü yılında hâlâ cinsiyet eşitsizliğini konuşuyorsak bunun bir nedeni o gün verilen "hayır" oylarıdır; ne yazık ki tarih bunu not almıştır.

Yürütme erkinde de yalnızca 1 kadın Bakan görev almakta, bir önceki Kabinede ise bu sayı 2'ydi. Kadının Aile Bakanlığı içine sıkıştırılmasını kabul etmiyoruz, kadın bakanlığı kurulması bir zorunluluktur. Kadın temsiliyeti partilerüstü bir mücadele alanıdır, bu konuda hepimize görevler düşmektedir.

Değerli arkadaşlar, ne yazık ki yargı erkinde de kadın temsiliyeti konusunda eşitlik söz konusu değildir. Anayasa Mahkemesini oluşturan 15 üye arasında maalesef kadın üye yoktur.

Hâkimler ve Savcılar Kurulunun 2022 yılında yayınladığı verilere göre Türkiye genelinde toplam 15.321 hâkim bulunmakta, bu sayının yüzde 46'sını kadınlar oluşturmaktadır. 7.494 savcının ise sadece yüzde 16'sını kadınlar oluşturmaktadır.

Toplumanın yarısını oluşturan, her gün şiddete, tacize, zorbalığa uğrayan, cinayetlere kurban giden kadınlar, siyasette ve kamuda olduğu gibi özel sektörde de karar alma süreçlerinde temsil edilmemektedir. Kadının varlığı kabul ediliyor ama görünmesi istenmiyor. Uzun yıllardan beri kadınların eşitlik, emek ve hak mücadelesi devam etmektedir. Kadın-erkek eşitliği temel haktır ve demokrasinin temelidir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Coşar.

ALİYE COŞAR (Devamla) - Kadın temsiliyetinin eşit oranda sağlanması için Anayasa'da, Seçim Kanunu'nda, Siyasi Partiler Kanunu'nda ve çalışma hayatını düzenleyen kanunlarda kadınlara yönelik özel hükümler dâhil olmak üzere gerekli yasal düzenlemeler ve tam ölçekli politikaların hayata geçirilmesi gereklidir. Kadının yok sayıldığı, eve kapatılmak istendiği, dövüldüğü, öldürüldüğü bir ortamı kabul etmiyoruz. Kadınlar Meclis kürsüsünde, iş hayatında, yerel yönetimlerde söz sahibi olana kadar mücadele edeceğiz.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerine Saadet Partisi Grubu adına söz talebi Denizli Milletvekili Sema Silkin Ün'e aittir.

Buyurun Sayın Ün. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA SEMA SİLKİN ÜN (Denizli) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin kadının kamu ve özel sektördeki temsiliyetinin araştırılmasına dair verdiği Meclis araştırması önergesi hakkında Gelecek-Saadet Grubumuz adına söz aldım.

Öncelikle, Grup Başkan Vekilimizin detaylı izahatında belirttiği üzere, Sayın Meclis Başkanımız Numan Kurtulmuş'un, grubu olan siyasi partilere muamelesinde beklediğimiz eşitliğin bir lütfun değil görevinin gereği olduğu hatırlatmasını yapmanın mahcubiyetini yaşayarak sözlerime başlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Sayın milletvekilleri, önergenin ilham kaynağı olduğunu düşündüğüm kadınlara genel seçimlerde seçme ve seçilme hakkının tanınmasının 89'uncu yıl dönümünü kutluyorum. Bu önemli yıl dönümünün kadın Meclis Başkan Vekili tarafından yönetilen bir güne denk gelmesinin ayrıca memnuniyetini yaşıyorum. Başta, 5 Aralık 1934 tarihinde kadınlara seçme ve seçilme hakkını tanıyan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'e ve 31 Ekim 2013 tarihinde başörtüsü yasağının kaldırılarak Meclise başörtülü vekillerin de girmesine sağlayan siyasilere huzurlarınızda teşekkürü bir borç bilirim.

Kadınları ilgilendiren sorunların diğer toplumsal sorunları besleyen bir özelliğe sahip olduğunu hepimiz biliyoruz. Bu yönüyle eğitimde, istihdamda, temsilde yaşadığımız ayrımcılıkların çözümüne yönelik atılacak her bir somut adım toplumun diğer katmanlarının da gelişmesini ve ilerlemesini sağlamaya yönelik özellik taşıyacaktır.

Kadınlarımızın temsildeki durumuna geçmeden önce, 2003 ve 2022 yılları arasında kadınların mutluluk düzeylerinde nasıl bir evrilme yaşadığımızdan bahsetmek istiyorum, veri olarak da yerli ve millî kurumumuz TÜİK'in verilerine başvuruyorum. Yirmi yıllık bu sürecin sonunda kendini mutlu ve çok mutlu kategorisinde hisseden kadınların oranı yüzde 15 azalıyor ve kendini mutsuz, çok mutsuz hisseden kadınların oranı yüzde 100 artış gösteriyor. Bu mutsuzlukta sosyal güvenceden yoksunluğun, istihdamda yer alamayışı, liyakatte, yükselmedeki zafiyetin, eşit işe eşit ücret alamayışı, iş-yaşam dengesini sağlayacak politikaların tam manasıyla hayata geçirilemeyeşin etkisi var.

Bu verilerde neredeyiz peki? Kadın istihdamında erkek istihdamının yarısındayız, buradaki cinsiyet açığımız yüzde 36,4. Cinsiyete dayalı ücret ayrımcılığında kamuda yüzde 5, özel sektörde yüzde 15'teyiz. Çalışma saatleri açısından OECD'nin en uzun çalışan ülkesiyiz, her çalışan ortalama dört saat fazla çalışıyor. Kadınların iş gücüne katılımında iktidar partisinin kendi hedeflerini bile yakaladığını söyleyemeyiz ve yüzde 52,4 olan dünya ortalamasının çok gerisindeyiz, Avrupa'nın sonundayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Ün.

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) – Kadın işsizliğinde ise durum bunun tam tersi, AB ve OECD ortalamasının 2 katından daha fazlayız. 12,2 milyon kadın ev, aile ve iş sorumlulukları nedeniyle çalışma hayatına dâhil olamadığını söylüyor, bunun sebebi ise iş-yaşam dengesinin sağlanamaması ve bu, çalışma saatlerinin yüksekliğinden kaynaklanıyor. Kayıt dışı istihdam yüzde 32,5 seviyesinde; 3,3 milyon kadını sosyal güvenceden yoksun çalışıyor. Kayıt dışılığı besleyen en önemli unsurun yüzde 68'le yarı zamanlı çalışma olduğunu görüyoruz. Esnek çalışma modellerinin kadınların iş tatminindeki önemini hepimiz biliyoruz ama bu tablo bunun aksini gösteriyor; demek ki burada Meclisimize düşen görev güvenceli esneklik konusunda daha fazla mesai harcamaktır.

Kadın istihdamında yüzümüzü tek güldüren yer neresi? Akademi. Orada da yüzde 34'lük kadın profesör oranıyla, evet, dünyada 3'üncü sıradayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEMA SİLKİN ÜN (Devamla) – Ama akademiye başlangıçtaki yüzde 50'lik kadın oranı sızdıran boru hattı misali yüzde 30'lara geriliyor. Bu kadarına sevinmekle yetiniyoruz, zira asıl sorun akademi yönetimindeki temsilde başlıyor, kadınlara yöneticilik düzeyinde sadece yüzde 28'lik bir alan kalıyor. Dikey ayrışmanın ve cam tavanın en belirgin yaşandığı seviye rektörlük seviyesi; 208 üniversitemizin sadece 20 üniversitesinde rektörümüz kadın. Bu temsiliyetleri artırmak için tüm ayrılıklarımızı bir tarafa bırakarak Mecliste, başta kadın milletvekilleri olarak daha fazla güç birliği yapmaya bugünün hatırına sizleri, hepinizi davet ediyorum.

Saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine İYİ Parti Grubu adına söz talebi Manisa Milletvekili Şenol Sunat'ın.

Buyurun Sayın Sunat. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ŞENOL SUNAT (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisi üzerine İYİ Parti adına söz almış bulunmaktayım. Yüce Meclisi saygıyla selamlarım.

Evet, 5 Aralık, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkının verildiği, 89'uncu yılını idrak ettiğimiz bugün tüm kadınlara kutlu olsun diyorum.

"Ey kahraman Türk kadını! Sen yerde sürüklenmeye değil omuzlar üzerinde göklere yükselmeye layıksın." diyen Büyük Önder'imiz, cumhuriyetimizin banisi Mustafa Kemal Atatürk'ü rahmetle, saygıyla ve minnetle anıyorum.

Evet, değerli milletvekilleri, bizim için cumhuriyet her şeydir; bağımsızlıktır, hürriyettir, insanca yaşamaktır ama en önemlisi kadın hakları ve fırsat eşitliğidir. Tarihin her döneminde olduğu gibi devlete ve toplum yaşantısına egemen olan siyasal düşünceler, düşünme şekilleri, çarpık zihniyet yapısı, yönetim biçimleri, bazen dinler, ideolojiler kadınların sosyal, kültürel, ekonomik ve siyasal rolünü de belirliyor. Geldiğimiz durum ortada. Yoksulluktan, yolsuzluklardan, Türkiye'nin içine sokulduğu ekonomik kriz ve sebep olduğu toplumsal çürümeden en çok kadınlar ve çocuklar etkileniyor sayın milletvekilleri; yoksulluktan oy devşiren siyasal iktidardır sözüm. Toplumun büyük kısmı açlık ve yoksulluk sınırı altında. Böyle bir düzende kadınlar çaresizdir sayın milletvekilleri.

Evet, kadın oranımız yüzde 19,8 olmuş ve baktığımızda Türkiye tarihinin en yüksek kadın temsili ama dünya ortalamasına baktığımızda yüzde 26,5 yani çok altındayız. Kaç kadın bakanımız var, kaç kadın valimiz var, kaç rektörümüz var, özel sektörde yeterli, dengeli şekilde kaç yöneticimiz var?

Sayın milletvekilleri, son on ayda 364 kadın öldürüldü. Kadına yönelik şiddet giderek yaygınlaşıyor, boşanmalar çığ gibi artıyor, aile yapımız sarsılıyor. Bu acılar yaşanırken Sayın Erdoğan diyor ki: "İstanbul Sözleşmesi'nden çekilmemizin kadın hakları ve şiddetle mücadeleyle en küçük olumsuz etkisi olmamıştır." Peki, çekilmemizin olumlu bir etkisi oldu mu Sayın Erdoğan? Aile içi huzuru sağlayabildiniz mi, kadınları koruyabildiniz mi?

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Sunat.

ŞENOL SUNAT (Devamla) – Ben, buradan, bu kürsüden tüm Türk kadınlarına seslenmek istiyorum. Toplumsal düzenin temeli olan ailenin, milletin ve devletin bekasını sürdürücüsü sizlersiniz. Toplumun eşit ve özgür bireyleri ve demokratik katılımın vazgeçilmez aktif öğeleri sizlersiniz; asla unutmayın bunu. Bu ülkeyi yönetmek ve etkili yönetim kadrolarında bulunmak kadınların hakkı ve millî bir görevdir. Gelin, kadınların korkmadan yaşayacağı, adaletine, hukukuna, yargısına güvenebileceğimiz, çocuklarımızı huzurlu büyüteceğimiz Türkiye'yi hep birlikte inşa edelim. Türk siyasetinin kadın bakışının özenine ve kadının içgüdüsel zenginliklerine ihtiyacı var. Ülkemizin aydınlık geleceğinde kadınlar etkili olacak ve başaracaklardır diyorum.

Hepinizi saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Öneri üzerine Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyigit'e aittir.

Buyurun Sayın Sayyigit. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Van) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Cezaevlerinde bizleri izleyen siyasi tutsakları ve tüm halklarımızı saygıyla sevgiyle selamlıyorum.

Bir ülkenin gelişmişlik düzeyi, kadın haklarının varlığı ve sosyal, siyasal yaşamdaki karşılığıyla ilişkili olarak karşımıza çıkmaktadır. Günümüzde "gelişmiş ülke" olarak tabir edilen birçok ülkede önce yasal zemini oluşmuş olan kadın hakları, maalesef, sadece kâğıt üzerinde kalmış durumda.

Türkiye de dünyada kadın-erkek eşitsizliğinin en ağır yaşandığı ülkelerden bir tanesi. Dünya Ekonomik Forumu'nun 144 ülke üzerinden yaptığı araştırmaya göre, Türkiye, kadın-erkek eşitliğinde 131'inci sırada, sağlık konusunda 59, eğitime erişimde 101, siyasete katılımı 118 ve ekonomide 128'inci sırada yer almaktadır. Bizler eğitim hakkından erkeklerle eşit oranda faydalanamıyoruz, aynı işi yaptığımız erkeklerle aynı ücreti almıyoruz, üstelik bunları değiştirmek için siyasete katılmak istediğimizde önümüz kesiliyor. Zemini erkek egemenliği olan, cinsiyet ayrımcılığına yol açan ve kadına yönelik şiddetin en temel nedeni olan cinsiyet eşitsizliği, biz kadınların toplumda eşit ve özgür biçimde var olmasını engelleyen sonuçlar doğurmaya devam ediyor maalesef. Bu sorunlara kısmen de olsa burada değinmek istiyorum. Kadın mücadelesinin kazanımları mevcut iktidar tarafından her fırsatta yok edilmeye ve görünmez kılınmaya çalışılıyor. Neden mi bunu söylüyorum? Buyurun birlikte bakalım. Biz, Plan ve Bütçe Komisyonunda, On İkinci Kalkınma Planı'nda "3.3.5. Kadın" başlığı altında "Kamu, özel sektör, siyaset dâhil tüm karar alma mekanizmalarında ve yönetimin her kademesinde nüfusun yarısını oluşturan kadınların temsili ve katılımının artırılması hedefiyle, aşamalı bir geçiş için çalışmalar yapılacaktır."ın arkasına "Yerel yönetimlerde belediye eş başkanlığı sisteminin ihdas edilmesi için yasal altyapı oluşturulacaktır." cümlesinin eklenmesini istedik, reddedildi. Aynı cümleyi defaatle ifade edeceğiz ve buradaki görüşmelerimizde de ısrarla bunun altını çizeceğiz.

Şimdi, Mecliste her dönem kadın temsiliyetinin en yüksek olduğu partiye baktığımız zaman, en yüksek olan parti biziz. Yine 28'inci Dönemde Mecliste yüzde 47'yle en yüksek kadın temsiliyeti alan parti HEDEP. Hepiniz çok iyi biliyorsunuzdur, partimizde eş başkanlık sistemi var; bunu yerelde de uygulayan bir model geliştirdik çünkü kadınların siyasete ve kamusal alana aktif biçimde dâhil olmasını politik hattımızın ana unsuru olarak görüyoruz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Sayyigit.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Devamla) – 2016-2019 DBP, 2019-2024 yıllarında HDP belediyelerine atanan kayyumlar âdeta kadın belediyeçiliği modelimize bir savaş açtı. Kayyumların ilk icraatları belediyelerde sözleşmeli işçi ve memur olarak çalışan kadınları işten atmak oldu. Yaşamın toplumsallaşmasına hizmet eden mor satış kabinlerimiz, kadın kooperatiflerimiz, kreşlerimiz, yine, ucuz yemek merkezlerimiz, çamaşırhanelerimiz kapatıldı. Yine, kadın politikaları ve kadın istihdamı alanında çalışma yürüten merkezlerimiz kapatıldı. Ne vardı bunların içerisinde? Kadın politikaları daire başkanlıkları, kadın politikaları müdürlükleri gibi... Kadın kazanımlarına pervasızca çöken bir iktidar var karşımızda; belediye eş başkanlarımız tutuklandı.

Son olarak şunu ifade etmek istiyorum: Bu eşitsizliğin nedeni erkek egemen zihniyet ve bu zihniyetin bugünkü temsilcisi AKP ve MHP iktidardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Devamla) – Çözüm şudur: Çözüm, yaşamın her alanını kapsayan demokratik, ekolojik ve kadın özgürlüğü paradigmasıdır diyorum, sizleri saygıyla selamlıyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine Adalet ve Kalkınma Partisi Grubu adına söz talebi Sakarya Milletvekili Çiğdem Erdoğan Atabek'e aittir.

Buyurun Sayın Atabek. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Sakarya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri kadınların seçme ve seçilme hakkının 89'uncu yıl dönümü olan bu önemli günde en kalbî duygularıyla selamlıyorum.

Bizler AK PARTİ olarak, iktidara geldiğimiz günden bu yana, kadınların toplumsal hayatın her alanına katılımının önündeki engelleri kaldırmak için çalıştık, onlara eşit fırsatlar sunmak ve özgür tercihler yapmalarına imkân sağlamak için

durmadan mücadele ettik. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın ifadesiyle, kadınsız siyasetin, kadınsız demokrasinin yalnız kadınlar için değil toplumun bütünü için bir haksızlık ve adaletsizlik olduğunun farkındaydık.

Sayın milletvekilleri, sizleri verilere boğmak istemiyorum ancak sayılarla konuşmak gerekirse kadınların ilk kez oy kullandığı ve aday olabildiği Türkiye Büyük Millet Meclisi 5'inci Dönem seçimlerinde kadınlar Türkiye Büyük Millet Meclisindeki tüm milletvekillerinin yüzde 4,5'ini oluşturmuştur. Ne mutlu ki son yıllarda bu oranlarda dikkat çekici bir artış vardır. Kadın milletvekillerinin oranı 23'üncü Dönemde yüzde 9 iken, 28'inci Dönemde bu oran yüzde 19,83'e çıkmıştır. Bu oranlar şüphesiz yeterli değildir ancak her dönem yükselişin devam etmesi bu alanda yapılan çalışmaların değerini göstermektedir.

Yargı alanında kadın verilerine bakıldığında: Kadın hâkim sayımız 2002 yılında 1.725 idi, bugün itibarıyla kadın hâkim sayımız 7.104; oransal olarak bakıldığında kadın hâkim sayısındaki artış oranı yüzde 312. Yine, 2002 yılında kadın savcı sayımız 122'ydi, bugün itibarıyla kadın savcı sayımız 1.222; kadın savcı sayısında ise yüzde 900 gibi dikkat çekici bir artış söz konusu. Aynı şekilde, bugün Yargıtayda görev yapan 1.013 hâkim ve savcıdan 580'i, oransal olarak da yüzde 57,25'i kadın; Danıştayda görev yapan 476 hâkim ve savcıdan 237'si yani yüzde 49,78'i kadın.

Sayın milletvekilleri, ülkemizde kadınların iş gücü piyasasındaki durumu incelendiğinde, 2002 yılında istihdam edilen 6 milyon 122 bin kadın bulunurken, 2023 yılı Ağustos ayı itibarıyla bu rakamın 10 milyon 473 bine çıktığını görmekteyiz. Buradaki artış, oransal olarak bakıldığında yüzde 70,5'e tekabül etmekte.

Kadınların diğer kariyer meslek alanlarında da dikkate değer gelişmeleri var. Üniversitemizdeki kadın öğretim görevlilerinin oranı yüzde 50'yi aşmıştır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Atabek.

ÇİĞDEM ERDOĞAN ATABEK (Devamla) – Yükseköğretimde görevli kadın profesör oranı yüzde 33,2'ye, doçent kadrosunda görev yapan kadın oranı yüzde 40,2'ye yükselmiştir. Hekimlerin yüzde 45,8'i, toplam sağlık çalışanlarının ise yüzde 65,2'si kadındır. Kadın büyükelçi sayısı 2002 yılında 14 iken bugün itibarıyla 80'e ulaşmıştır.

Sayın milletvekilleri, kadınların başarıları ve kazanımlarına ilişkin bahsetmiş olduğum bu veriler artarak devam edecektir. Zira, Türk kadını tarihin her safhasında, toplumun her sahasında var olmuştur, bundan sonra da var olmaya devam edecektir. Hiçbir ayırım yapmadan, kadınların özgürlük, çalışma, istihdam ve temsil alanlarını genişletmek için mücadelemiz sürecektir. Kadınların hayatın her alanında bulunmasını başarmak için başka kültürlerle öykünmeye, onlardan örnek almaya da ihtiyacımız yoktur. Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan'ın söylediği gibi, ülkemiz kadınlarının inandığı ve sahiplendiği hiçbir meselenin başarısız olma ihtimali bulunmamaktadır.

Yüce Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmemiştir.

Adalet ve Kalkınma Partisi Grubunun İç Tüzük'ün 19'uncu maddesine göre verilmiş bir önerisi bulunmaktadır, okutup işleme alacağım ve oylarınıza sunacağım.

5.- AK PARTİ Grubunun, bastırılarak dağıtılan 79 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 1'inci sırasına alınmasına ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesine; Genel Kurulun 5, 6, 7, 26, 27 ve 28 Aralık 2023 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmesiyle gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesine; Genel Kurulun çalışma gün ve saatlerine ve 79 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak bölümler hâlinde görüşülmesine ilişkin önerisi

5/12/2023

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulunun 5/12/2023 Salı günü (bugün) yaptığı toplantıda siyasi parti grupları arasında oy birliği sağlanamadığından İç Tüzük'ün 19'uncu maddesi gereğince grubumuzun aşağıdaki önerisinin Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Abdulhamit Gül

Gaziantep

AK PARTİ Grubu Başkan Vekili

Öneri:

Bastırılarak dağıtılan 79 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin kırk sekiz saat geçmeden gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 1'inci sırasına alınması ve bu kısımda bulunan diğer işlerin sırasının buna göre teselsül ettirilmesi,

Genel Kurulun;

5, 6, 7, 26, 27 ve 28 Aralık 2023 Salı, Çarşamba ve Perşembe günü birleşimlerinde denetim konularının görüşülmesiyle gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında yer alan işlerin görüşülmesi,

5 Aralık 2023 Salı günü (bugün) birleşiminde 79 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümünde yer alan maddelerin oylamalarının tamamlanmasına kadar,

6 Aralık 2023 Çarşamba günü birleşiminde 79 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin ikinci bölümünde yer alan maddelerin oylamalarının tamamlanmasına kadar,

7 Aralık 2023 Perşembe günü birleşiminde 79 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar,

7 Aralık 2023 Perşembe günü birleşiminde 79 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanamaması hâlinde haftalık çalışma günlerinin dışında, 8 Aralık 2023 Cuma günü saat 14.00'te toplanması ve bu birleşiminde denetim konularının görüşülmesiyle gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmında bulunan işlerin görüşülmesi ve aynı birleşiminde 79 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerinin tamamlanmasına kadar

çalışmalarını sürdürmesi;

79 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin İç Tüzük'ün 91'inci maddesine göre temel kanun olarak görüşülmesi ve bölümlerinin ekteki cetveldeki şekliyle olması

önerilmiştir.

79 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi
(2/1812)

Bölümler	Bölüm Maddeleri	Bölümdeki Madde Sayısı
1. Bölüm	1 ila 29'uncu Maddeler	29
2. Bölüm	30 ila 57'nci Maddeler	28
3. Bölüm	58 ila 86'ncı Maddeler	29
Toplam Madde Sayısı		86

BAŞKAN - Öneri üzerine Saadet Partisi Grubu adına söz talebi İstanbul Milletvekili İsa Mesih Şahin'e aittir.

Buyurun Sayın Şahin. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA İSA MESİH ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, 5 Aralık Dünya Kadın Hakları Günü'nü kutluyorum. Yine, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkı verilisinin 89'uncu yıl dönümünü de kutluyorum. Kadınlarımızın Türkiye Büyük Millet Meclisinde ve yaklaşan yerel seçimlerde daha fazla temsil edildiği bir ortamın olmasını da temenni ediyorum.

Evet, değerli milletvekilleri, iktidar partisinin Türkiye Büyük Millet Meclisinin çalışma işleyişiyle ilgili vermiş olduğu öneriye dair söz almış bulunuyorum.

Değerli milletvekilleri, biz Gelecek Partisi-Saadet Partisi ortak Meclis Grubu olarak kurulduğumuz ilk günden bugüne kadar burada yapıcı bir muhalefet anlayışı ortaya koymaya çalıştık, burada yapıcı bir siyaset üretmeye çalıştık, yeri geldi çözüm önerilerimizle bir şeyleri ifade etmeye çalıştık ve hep iyi niyetli davrandık; özellikle de siyasi partilerin birbirleriyle ilişkilerinde, Türkiye Büyük Millet Meclisinin işleyişinde hep olgun davranmaya, anlayış göstermeye, karşılıklı nezaketi maksimum seviyede korumaya gayret gösterdik.

Ancak, değerli milletvekilleri, burada bir siyasi parti grubu var, burada bir emek var, burada 2 siyasi partinin oluşturduğu güçlü bir siyasi muhalefet, yapıcı bir muhalefet anlayışı var. Şimdi, sizin de grubunuz var; bu grubunuzun, çalışma arkadaşlarınızın hepsinin odası var, Grup Başkan Vekillerinin odası var. Az önce, ben bir çalışma yapmak için Halkla İlişkiler Binası'ndaki odama gittim, geldim; az sonra yayına çıkacağım tekrar odama gidip gelmek zorunda kalacağım ancak Sayın Gül veya diğer Grup Başkan Vekilleri hemen buradaki odasına gidip çok kolay bir şekilde çalışmalarını yapacaklar.

Değerli milletvekilleri, oda derdinde değil ancak burada eşit şartlarda siyaset yapacaksak, adaletli olacaksak, Türkiye Büyük Millet Meclisinin itibarını koruyacaksak, Türkiye Büyük Millet Meclisinin itibarına, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanının ve diğer yetkililerin, yöneticilerin tarafsızlığına gölge düşürmeyeceksek o zaman bu konuyu çözmek zorundayız. Bakın, biz, beş aydır bu konuya anlayış gösteriyoruz. Böyle çok olumsuz şeyler de ortaya koymuyoruz. Ben burada, bir önceki konuşmamda -üzerinden üç hafta geçti- Osmaniye'nin yaylalarından çadır kültürüne alışkın bir çocuğum demiştim; ya, ne yapalım, buraya çadır mı kuralım demiştim. Sonra, Meclis Başkanımız da bizi ziyaret ettiğinde, Sayın Başkanım, ben Mecliste böyle bir ironi yaptım ama lütfen, bu eylemi de bize yaptırmayın demiştim. Arkadaşlar, biz eylem meraklısı değiliz ancak ortada çok açık bir haksız rekabet var, Türkiye Büyük Millet Meclisinin itibarı çok açık bir şekilde zedelenmektedir. Biz bu haksızlığın giderilmesini istiyoruz, başka bir şey istemiyoruz. Bu şartlarda...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Şahin.

İSA MESİH ŞAHİN (Devamla) - Toparlıyorum.

Ben bütün Grup Başkan Vekillerimizi daha önce grup odamıza kahveye davet etmiştim, gelen olmadı. Yine davet ediyorum, gelip bizzat yerinde görebilirsiniz. Arkadaşlar, 36 çalışma personeli küçük bir odada çalışıyor yani çalışmıyor. Grup Başkan Vekillerinin zaten odası yok. Grup Başkanımız heyet geldiği zaman, heyet... Yabancı heyet geldi geçen gün, Filistin'le ilgili yabancı heyet geldi, ağırlamadık. Bu, Türkiye Büyük Millet Meclisinin itibarıdır. Burada özellikle başta iktidar partisi grubu olmak üzere bütün gruplardan bu konuda ellerinden gelen gayreti göstermelerini istiyoruz. Eğer iktidar tarafı isterse -altını çiziyorum- bu konu çözülür ama bugüne kadar bu iyi niyeti görmedik. Biz iyi niyetli davrandık, karşımızda bu iyi niyeti, bu adaletli duruşu görmedik, umarım bundan sonra görürüz diyorum.

Tekraren, bütün Türkiye Büyük Millet Meclisini, Sayın Başkan, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine İYİ Parti Grubu adına söz talebi Samsun Milletvekili Erhan Usta'ya aittir.

Buyurun Sayın Usta. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Değerli milletvekilleri, yine bir AK PARTİ klasiğiyle karşı karşıyayız esasında. 86 maddelik bir torba yasa teklifi geldi ve bunlar yılın sonuna sıkıştırıldı, şimdi bizi sıkboğaz ederek "Bunu bir an evvel çıkaralım." anlayışıyla bir şey yapılmaya çalışılıyor. Bu, çalışma saatlerine ilişkin olduğu için ben torba yasa teklifinin içeriğine girmeyeceğim. Yani burada neler var? Bakıyorsunuz, işte, birtakım süre uzatımları var, doğru veya yanlış. Ya, bunların, bu sürelerin biteceği... Ya, bu sürelerin konulduğu zaman belli, 2023 Aralık sonunda bitecek süreler; üç yıldır, dört yıldır bilinen bu süreler, bunlar dahi bugüne kadar -son güne- bekletilmiş. "Gelecek hafta bütçeyi konuşacağız, bütçeden önce bu torbayı çıkaralım." şeklinde bir anlayış var.

Şimdi, değerli arkadaşlar, bu olmaz yani bakın, milletvekilleri kimsenin memuru filan değil. Burası Parlamento, iktidar Parlamento üzerinde bu kadar çok hâkimiyet kuramaz, bunun olmaması lazım; ya, bu en fazla AK PARTİ'li arkadaşlarımızı rahatsız etmeli. Böyle bir şey olabilir mi? Yani orada Bakanlar, kurumlar yatacak... Altı ay olmuş Hükûmet kurulu, ya, altı aydır bu kanun teklifini niye getirmiyorsunuz arkadaşlar? Bir çoğu bilinen meseleler. Zaten içerisinde reform mahiyetli yeni, düzgün bir şey yok da yani bunları niye daha önce getirmiyorsunuz? Burada aylardır biz -değil mi?- hep beraber uluslararası sözleşmeleri görüşüyoruz. Hâlbuki bir kanun teklifi olmuş olsa uluslararası sözleşmeleri -zaten muhalefet şerhi olmayan anlaşmaları görüşüyoruz- hemen iki dakikada çıkarabiliriz. İş olmadığı için onlar konuşuluyor ve onlar üzerinde uzun uzadıya konuşuluyor. Değerli arkadaşlar, bunu kabul etmek mümkün değil; bu birincisi.

İkincisi, şimdi "kırk sekiz saat geçmeden..." Tüzük "kırk sekiz saat" diyor. Gelen bütün kanun teklifleri "kırk sekiz saat geçmeden..." Niye geçmeden görüşüyoruz bunu? Şimdi, sıra sayısı dahi -bugün ya çıktı ya çıkacak, çıkmış olması lazım- yeni basıldı. Şimdi, arkadaşlarımız belki bu geceden itibaren, yarından itibaren bunun üzerinde konuşacak -herkes Plan ve Bütçe

Komisyonu üyesi değil- alacak, muhalefet şerhine bakacak. Yani kanun yapma kalitesi açısından da ciddi bir problem var. Yani sıra sayısını bugün görecek, bu akşamdan itibaren konuşmaya başlayacak; böyle bir şey olabilir mi? Yani İç Tüzük'e kırk sekiz saatlik süre boşuna konulmadı ki.

Sonra, şimdi, bizim üzerimize baskı nereden geliyor? "Efendim, burada çalışan emeklilere ikramiye var; işte, bakın, bunu siz de istiyordunuz..." Kardeşim, biz bunu istiyorduk, evet de biz bunu aylardır istiyoruz, biz bununla ilgili kanun teklifi verdik, önerge verdik, Plan ve Bütçe Komisyonunda başka bir torba yasa teklifi görüşülürken önerge verdik, aynı önergeyi verdik. O gün önergemizi reddettiniz, şimdi, bugün bunun içerisine sonradan koyduğunuz bir önergeyle bu madde çıksın diye bize baskı yapıyorsunuz. Hâlbuki bunun içerisinde bizim katılmadığımız çok ciddi maddeler var. Mehmet Şimşek bir yandan "Ben istisna ve muafiyetleri azaltacağım." diyor, orta vadeli programda onu getiriyor. Ya, burada getirdiğiniz maddelerin yarısı istisna ve muafiyetleri genişleten maddeler; bu nasıl iş? Böyle bir plansızlık olamaz ve dolayısıyla bunu kabul etmek hakikaten mümkün değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Usta.

ERHAN USTA (Devamla) – Altı ay geçmiş, altı ay yatacağın ondan sonra son günde bir şey getireceksin, doğru mu yanlış mı, kaliteli mi kalitesiz mi... Sonra da yaptığımız hataları düzeltmek için tekrar tekrar aynı işler yapılıyor. Birçok madde kanun teklifini veren arkadaşlar tarafından Mecliste zaten açıklanamamış yani maddelere ilişkin, milletvekillerinin, iktidar milletvekillerinin, imza atanların dahi hâkimiyeti yok. "Efendim, muhalefet milletvekillerinin çalışmaya zamanı yok, bu kanunu geçirelim..." Böyle bir şey olmaz, bunları kabul etmek mümkün değil. Bu ikazı her zaman yapıyoruz ama bir kez daha bu ikazı yapma ihtiyacı hissettim. Dolayısıyla hakikaten, Parlamentodaki milletvekillerini ve Parlamenti kimse kendi memuru gibi görmesin değerli arkadaşlar, burada kimse memur filan değil. Çalışalım, gece yarısına kadar çalışalım, sabaha kadar çalışalım ama onların yaptığı planlamaya göre değil. Kendi planlamamızı kendimizin yapabilmesi lazım, kendi gündemimize hâkim olmamız lazım. Bu konuları önemseyeceğim için sizlere arz etmek istedim.

Genel Kurulu saygıyla selamlarım. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Öneri üzerine Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Antalya Milletvekili Hakkı Saruhan Oluç'a aittir.

Buyurun Sayın Oluç. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA HAKKI SARUHAN OLUÇ (Antalya) – Sayın Başkan, sayın vekiller; defalarca tartıştığımız bir şey bir kere daha tutanaklara girsin diye konuşuyorum yani bu torba yasa tekniğini bu iktidar yeni bir normal hâline getirdi ve uzun zamandır bunu böyle yapıyor. Bu sayede, baktığımızda, son beş yılda Meclisten geçen yasaların çok önemli bir kısmı bu torba yasa tekniğiyle halledilmiş vaziyette. Ya, bunu hep konuşuyoruz, söylüyoruz, şimdi bu torba yasanın içinde -bunda da eski getirdiklerinizde de vardı- diyelim doğru bulduğumuz maddeler var ama yanlış bulduğumuz maddeler de var, birbiriyle alakasız konular üstelik. Bu torba yasa nedeniyle doğru bulduğularımıza "evet" veremiyoruz, herkes "hayır" oyu kullanıyor. Üstelik de bu "torba yasa" diye getirdiğiniz yasama kurnazlığıyla birlikte -yasama kurnazlığı bu, başka bir şey değil- şöyle bir şey yapmış oluyorsunuz: Müzakereyi ortadan kaldırılıyorsunuz, denetleme imkânlarını ortadan kaldırılıyorsunuz yani Meclisin sağlıklı bir yasama faaliyeti yapmasını engellemiş oluyorsunuz; yaptığınız bu esas itibarıyla. Bunu her seferinde tekrar anlatıyoruz ve siz diyorsunuz ki: "Tamam, tamam, bunu değiştireceğiz." Geliyoruz, yine torba yasa karşımıza çıkıyor. Üstelik bu torba yasayı da Plan ve Bütçe Komisyonunda -80 madde getirdiniz, 86 oldu- iki günde hallettiniz. Ben eminim burada el kaldırmış olan Adalet ve Kalkınma Partisi Grubundan vekillere şu maddede ne yazıyor, bu maddede ne yazıyor diye sorsam bilmezsiniz ve siz böyle bir yasama faaliyeti yaptığınızı sanıyorsunuz; yasama filan değil bu ya. Bu, el kaldırıp indirmektir ya, bunun ciddiyeti yoktur. Defalarca söyledik, aynı şeyi yapmaya devam ediyorsunuz, hiçbir şekilde vazgeçmiyorsunuz. Bakın, bu torba yasada toplamda 28 kanun, 2 kanun hükmünde kararname ve 79 maddede değişiklik yapılıyor ya, farkında mısınız bunun? Bu torbada yapılıyor yani sağlıklı bir şey değil bu. Üstelik de biz bunu konuştuğumuz zamanında, yeni Meclis Başkanımız Sayın Kurtulmuş da bu sistemin değiştirileceğine dair çeşitli sözler sarf etti yaptığımız toplantılarda ama hiçbir değişiklik yok, aynı şeyi uygulamaya devam ediyorsunuz. Bunun doğru olmadığını bir kez daha vurgulayalım, söyleyelim. İsterseniz bunu bu cuma da çalışmaya devam edelim, bütçe bittikten sonraki hafta da çalışmaya devam edelim yılbaşına kadar, yetmezse yılbaşından sonra da çalışmaya devam edelim. 86 madde. Biz grubumuz olarak şunu ilettik...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Toparlıyorum Sayın Başkan.

BAŞKAN – Toparlayın.

HAKKI SARUHAN OLUÇ (Devamla) – Grup olarak şunu ifade ettik, ilettik Adalet ve Kalkınma Partisi Grubuna da: İç Tüzük'ten gelen haklarımızı kullanacağız ve bu torba yasayla ilgili ne konuşma yapmamız gerekiyorsa yapacağız eğer belli konularda bir aşama kaydedilemezse, bazı sorunların çözümü doğrultusunda gerçekten adımlar atılamazsa; bunu üzümlere söylüyoruz ama durum bu.

Son bir cümle bir şeye dair söylemek istiyorum, bunu yarın daha uzun da konuşacağım: Biraz evvel burada, kürsüde bir engelli hatip hiç hoş olmayan sözler sarf etti. Yani bu sözleri kınadığımı ve protesto ettiğimi söyleyeyim. Bu konuyla ilgili konuşmak için önce İsrail'le askerî anlaşmalara karşı çıkacaksınız, İsrail'e gemi gönderilmesine, ticaret yapılmasına karşı çıkacaksınız, ondan sonra başkalarını eleştireceksiniz, boş konuşmayacaksınız. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Adalet ve Kalkınma Partisi grup önerisini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Öneri kabul edilmiştir.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) Açıklamalar

1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının, Saadet Partisi Grubunun yer konusundaki eleştirilerine ilişkin açıklaması

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, Saadet Partisi Grubunun yer konusundaki eleştirilerine ilişkin, Meclis Başkanlığı tarafından Meclis Genel Kuruluna sunulmak üzere bir yazı gönderilmiştir, Genel Kurulun bilgisine sunacağım.

"Bilindiği üzere, 28'inci Yasama Döneminde siyasi parti gruplarının sayısının artmasının yanı sıra grup yönetimlerinde görev alan milletvekili sayısında da artışlar olmuştur. Bu doğrultuda, Başkanlığımız tarafından Ana Bina'da öncelikle siyasi parti gruplarının bulunduğu 2'nci katta ve binanın tamamında incelemeler yapılmış olup yeni bir siyasi parti grubunun bir arada bulunmasına olanak sağlayacak sayı ve yeterlilikte tahsis uygun boş odanın bulunmadığı tespit edilmiştir.

Yapılan incelemelerin sonucunda, Ana Bina'daki fiziki koşulların elverdiği ölçüde, Saadet Partisi Grubuyla da koordineli olarak 2'nci katta bulunan 247 numaralı oda (58 metrekare) ile zemin katta daha önceki yasama döneminde Uluslararası Komisyon Başkanı ve sekreteryaya odası olarak kullanılan 439 ve 440 numaralı odalar (toplam 70 metrekare) yine, eski Meclis

Başkanları katında bulunan 121/B no.lu oda (31 metrekare) tahsis edilmiştir.

Siyasi partilerin milletvekili sayıları göz önünde bulundurulduğunda hem Ana Bina'da Saadet Partisine tahsis edilen oda sayısı ve büyüklüğü hem de gruplarına Genel Kurulda ön sıraların tahsis edilmesi dikkate alındığında mevcut fiziki şartlar çerçevesinde en iyi imkânın sağlandığı görülmektedir.

Bu çerçevede, oda ve yer tahsisine ilişkin söz konusu iddialar gerçeği yansıtmamaktadır.

Genel Kurulun bilgisine sunulur."

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kaya.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

65.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının Genel Kurulun bilgisine sunulan açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) - Öncelikle Meclis Başkanımıza zülfüyâre dokunduğumuz zaman hemen, hızlı cevap vermesi gibi sorunların çözümüyle ilgili de bu refleksleri beklediğimizi buradan ifade etmek istiyorum. Gerçekten takdire şayan bir hızla hareket etmiş Meclis Başkanımız; aynı şeyi Can Atalay kararında, aynı şeyi Meclisin diğer çalışmalarında da göstermesini bekliyoruz.

"Yerimiz yok." diyor. "Adalet" dediğiniz şey odur ki sınırlı imkânları eşit ve adil bir şekilde dağıtasınız. Yeriniz olduğu zaman zaten adil olmanıza gerek yok, herkese yetecek yer sağlayabilirsiniz. Yerinizin olmaması Saadet Partisinin bir sorunu değil, Meclis Başkanı olarak sizin sorunuz. Kaldı ki yeriniz var, Ek Bina'da, Tören Salonu'nun olduğu yerde 7 tane boş oda var, sadece 1 tane Meclis Başkanı Danışmanı olan Sibel Eraslan Hanım'ın odası var, o da kullanılmıyor, diğer 6 oda ve toplantı yapılacak 1 oda boş; kendisinden burayı talep ettiğimiz zaman "Orayı ben özel olarak değerlendirmek istiyorum." diyor ve henüz işe almadığı yazım ekibiyle ilgili o boş odaları tuttuğunu haricen öğrendik.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Devam ediyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kaya.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Dolayısıyla Saadet Partisiyle koordineli bir şekilde yapılan bir çalışma yok, "Sadece şu oda boş, bunu ancak size tahsis edebiliyoruz." deyip tek taraflı bir beyan var. Saadet Partisi olarak bizim baştan beri savunduğumuz bir şey var: Sayın Başkan, bizim grup bütünlüğümüzü koruyun, arkadaşlarımıza bir grup koridoru tahsis edin, diğer bütün gruplara tahsis ettiğiniz gibi bize de bu tahsisatı yapın.

600 milletvekili geliyor, milletvekilleri arasında eski milletvekilleri dâhil olmak üzere yeni dönemde devam edenler için de kura çekiyorsunuz, aynı şeyi grup odaları için de yapabilirsiniz; yerimiz darsa hep beraber sıkışalım, yerimiz genişse hep beraber yayılalım. Dolayısıyla bizim burada zaten Meclis Başkanıyla anlaşamadığımız konu bu. Adil olan bir kişi, sınırlı imkânları eşit ve adil dağıtır. "Benim elimden gelen budur." Onu bankamatik memurları da yapar ya da bilgisayarlar da bu dağılımı yapar, milletvekili sayısına göre oda bölüştürmek adalet değildir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Kaya.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Milletvekili sayılarına göre oda dağıtmak bankamatik memurlarının ya da otomatların işidir. Biz Meclis Başkanından bir inisiyatif ortaya koyup çözüm üretmesini ve kendi yazım ekibi için hâlâ boş tutmaya devam ettiği 7 odanın Meclis amaçları doğrultusunda Parlamentoda grubu bulunan partilere kullandırılmasını istiyoruz. Dolayısıyla "Bu en iyi imkân." diyerek lütfetti ve Meclis Başkanının hâlâ bu haksız tutumunu devam ettireceğini ortaya koyuyor. Biz de Saadet Partisi olarak Meclis Başkanımızın parti memuru mu Meclis Başkanı mı olduğuna dair tercihe buradan her konuşmamızda davet edeceğiz. Dolayısıyla, Sayın Meclis Başkanı bir an önce sınırlı imkânları adil ve eşit dağıtmayı ya öğrenecek ya da erdemli bir şekilde istifa edecek.

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

66.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının Genel Kurulun bilgisine sunulan açıklaması ile İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ve kendilerinin de yer tahsisi konusunda benzer sıkıntıları olduğuna ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Şimdi, Saadet Partisinin bu eleştirisi de talebi de haklı bir taleptir, haklı bir eleştiridir Sayın Başkan. Yani burada "Bu Mecliste 5'ten fazla grup olmayacak." diye böyle bir demokrasi anlayışı var mı ya? Yani 6 olabilir, 7 olabilir, bunu yönetmek gerekiyor.

Şimdi, bizim de benzer sıkıntımız var ama artık Saadet Partisinin sıkıntısı bizim çok üzerimizde olduğu için biz sıkıntımızı söyleyemiyoruz. Yani şimdi, ben Milliyetçi Hareket Partisinin de Grup Başkan Vekilliğini yaptım, oda büyüklüğünde falan değil ama bu başka taraflarda da... Yani o günkü odamın dörtte 1'i, beşte 1'i büyüklüğünde bir odadayım; 3 misafir geldiği zaman 4'üncüsü sığmıyor bizim odalarımıza. Grup çalışanlarımız... 1 tane toplantı salonumuz var, 8-10 grup çalışanı orada çalışıyor. Diyelim ki 1 heyet geldiği zaman o heyeti içeriye, grup salonuna aldığımızda, 8-10 personelimizi dışarı çıkarmak durumunda kalıyoruz; bunlar olmaz.

Mesela biz önceki Meclis Başkanına, şu andaki Sayın Meclis Başkanına çözümler de söyledik ama 2'si de kulaklarının üzerine yattı, bunları duymazdan geliyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Usta.

ERHAN USTA (Samsun) – Bunların çözülmesi lazım, bunların hepsine tekrar baştan bir bakmamız gerekir. Yani Saadet Partisinin çok daha acil ama biz de aynı şekilde aynı durumdayız. Yani odalar arasında da tahsis edilen büyüklüklerin bir kuralı olur, bir kurala bağlarsınız, ondan sonra olmadı, diğer taraflardan kısarsınız. Mesela bizim önerimiz vardı: Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanlığı oradan diğer komisyonlar gibi kaldırılabilir, o zaman çok ciddi bir yer açılıyor.

Uluslararası komisyonlar... Bakın, Allah aşkına, uluslararası komisyonlar kaç defa toplanıyor? Bütün uluslararası komisyonların başkanlarının odalarına bakın, her biri benim Genel Başkanın odasından daha büyük. Yani işte "Eski şudur, eski budur, makamı olmuştur, bilmem nedir..." diye onlara büyük büyük odalar tahsis edeceksiniz, bu Parlamentoda grubu olan bir siyasi partiye yer vermeyeceksiniz, bu kabul edilemez.

Teşekkür ediyorum. (İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Gül.

67.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; burada -ben de tutanaklardan az önce vâkıf oldum- Bülent Kaya Bey'in ifadelerinde Sayın Meclis Başkanımıza yönelik kullandığı ifadelerin gerçekten eleştiri sınırının üzerinde olduğunu düşünüyorum. Meclis Başkanımız, Anayasa ve İç Tüzük'e göre bağımsız, tarafsız bir şekilde görevini ifa etmektedir ve siyasi hayatı boyunca da -bu tüm siyasi partilerce ve kamuoyunca da bilinmektedir- istişareyle ve tüm parti gruplarıyla, milletvekilleriyle meseleleri müzakere ederek bu konuda istişareye önem veren bir yapı içerisinde olduğu malumdur. Genel Kurulun bu anlamda -elbette her şeyi konuşuruz ama- Meclis Başkanımızla ilgili tüm... Az önce de Sayın Meclis Başkan Vekilimiz, okudu, bilgi verdi; bunların hepsi değerli...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Gül.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – İmkânlar ölçüsünde elbette -yani içerikle ilgili bir şey demiyorum, bu konuda açıklamalar yapıldı- en iyi ortamlarda tüm siyasi parti gruplarının çalışması bizim de arzumuzdur, bizim de beklentimizdir, bu konuda ortak arzumuzdur. Meclis Başkanımızın da arzusu bu yöndedir elbette ama onun ötesinde "Parti memuru mu, Meclis Başkanı mı?" gibi -tutanaklardan da okuduğum kadarıyla- bir siyasi üslubu gerçekten çok doğru bulmadığımı, Numan Kurtulmuş Bey'in bu anlamda, hem de hele de burada bulunamayan, kendini savunamayan bir Meclis Başkanımızla ilgili bu tür ifadelerin Meclisin bu çatısı altında çok yakışık almayan ifadeler olduğunu düşünüyorum. Bu anlamda, bu hususlarla ilgili meslektaşımın daha özenli... Türkçede çok güzel kelimeler var, Türkçede daha güzel ifadeler var.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Gül.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Daha güzel kelimelerle meramlar ifade edilebilir. Bu hususta, ben Meclis Başkanımıza yönelik -elbette talepler dile getirilebilir ama- bu kabul edilemeyecek ifadeleri hele de burada bulunmayan Başkanımızla ilgili serdedilen hususları doğru bulmadığımızı Genel Kurulun bilgisine arz ediyorum.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Efendim...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kaya.

68.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Grup Başkan Vekilimiz Abdulhamit Gül Bey'in şahsıyla ilgili yapmış olduğu değerlendirmelerin iyi niyetli değerlendirmeler olduğundan şüphem yok ama ben Adalet Bakanlığı da yapmış olan Sayın Abdulhamit Gül'ün Saadet Partisinin altı aydan beri uğradığı haksızlıkla, bu adaletsiz uygulamalarla ilgili de birkaç kelam etmesini beklerdim yani en azından Sayın Meclis Başkanının hukukuna sahip çıktığı kadar haksızlığa uğrayan bir siyasi parti grubuyla ilgili de burada yer bulamadığı zaman, oda verilmediği zaman çıkıp "Bu yaptığımız şey doğru değil, ben kendi partim adına bir inisiyatif alıyorum." diyebilseydi memnun olurum.

Elbette siyasette siyasi üslubumuza, dilimize dikkat eden kişileriz. Bakın, ben kürsüde bir "Ali-Muaviye" benzetmesi yapmadım. Sayın Meclis Başkanımız ülkenin Başbakanı hakkında "Kalbi 'Ali' dili 'Muaviye' söylüyor." gibi bir eleştiri yaptı. Benim herhâlde yaptığım eleştiri Sayın Numan Kurtulmuş'un Cumhurbaşkanımız hakkında yaptığı bu eleştiri kadar ağır olmasa gerek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Kaya.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sorunları çözme makamında olan kişilerin ağır siyasi eleştirilere de hazır olması lazım. Ben bu konuşmayı altı ay önce de yapabilirdim ama altı aydır sabırla yürüttüğümüz bir süreç var. En son perşembe günü Sayın Genel Sekreterden bir randevu aldım, dedim ki: Biz basın toplantısında 1 Aralık son tarih olarak belirledik. Artık bizim bu sorunumuzu çözün. Kendisi de bana dedi ki: "Akşam Sayın Meclis Başkanımızı İstanbul'a yolcu edeceğim. Bu taleplerinizi bir kez de orada kendisine dile getireceğim. Haklısınız." Ama eğer bu taleplerimiz çözülmezse bu konuyu Mecliste gündeme getireceğim dedim. Akşam saatlerinde Whatsapp'tan kendisine bir mesaj attım: "Sayın Genel Sekreterim, Meclis Başkanımızın olumlu bir yaklaşımı oldu mu?" O mesajıma da herhangi bir cevap gelmedi. Dolayısıyla bu dili, bu üslubu altı aydır haksızlığa uğramış olan insanların bir feryadı olarak değerlendirin ve siz de Meclis Başkanını savunduğunuz kadar haksızlığa uğrayan siyasi bir rakibiniz de olsa onların da haksızlıklarına itiraz etmeyi de bir cümleyle de olsa keşke sözlerinizin arasına alabilseydiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Kaya.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Farklı siyasi partilere mensup olabiliriz, birbirimizi eleştirebiliriz ama bir kişiye, bir siyasi partiye karşı olan rekabet anlayışımız onlara karşı bir haksızlığa göz yummamızı gerektirmemeli. Ben Sayın Grup Başkan Vekilimizin şahsında bütün AK PARTİ'li arkadaşlara emin olun... Kendisi de HAS Partinin yöneticisiydi. Sayın Grup Başkan Vekilimiz HAS Partinin bir milletvekili olarak burada 20 milletvekili olan bir grup olsaydı nasıl bir vicdan azabı çekiyorsa onu çeksin, nasıl bir tavır içerisinde giriyorsa çeksin; ben altına açıkça imza atıyorum. Sayın Abdulhamit Gül HAS Parti milletvekili olarak, 20 milletvekiline mensup bir kişi olarak burada hangi tavrı ortaya koyuyorsa ben bütün itirazlarımı geri çekip altına imza atmaya hazır olduğumu ifade ediyorum.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun, söz talebinizin konusu neydi Sayın Özdağ?

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Şöyle: Şimdi, Sayın Başkanla, Meclis Başkanıyla birkaç defa da ben konuştuğum için en azından burada yazdıkları ile bizim konuştuklarımız arasında bir çelişki var, o nedenle müsaade ederseniz söz istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Özdağ.

69.- Muğla Milletvekili Selçuk Özdağ'ın, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının Genel Kurulun bilgisine sunulan açıklaması ile Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Şimdi, Sayın Abdulhamit Gül şunu bilsin ki -altı ay oldu grubumuzu kuralı- Sayın Başkanla konuşmamızın her seferinde şunu söylemiştir: "Bunu hallediyoruz. Arkadaşlarımızla görüşüyoruz, grup yerinizi hallediyoruz. En son 2 tane alternatifte indirdik, bunu hallediyoruz. Bugün hallediyoruz, yarın hallediyoruz." Hiç yakışıyor mu bir Meclis Başkanı? Hiç yakışmıyor ki. Keşke bu yazıyı bize önceden söylemiş olsaydı "Evet, size grubunuzun sayısı kadar, 50 metrekaresel bir yer verdik, konu kapanmıştır." deseydi. Biz burada başka metotlar da işletebilirdik ama doğru değil ki şimdi; gelinen noktada, yaptığı çok şık bir davranış değil. Bizi ziyaret ettiği zaman da şunu söyledi: "Haklısınız, biz yeni odalar tahsis edeceğiz size." Keşke odamıza geldiği zaman da bunu söylemiş olsaydı. Onun için... "Komşu komşunun külüne muhtaç." der atalarımız, bunu söylerler.

Mademki metrekaireleri söylüyor, yarın noter getireceğim, eğer orada 70 metrekairelik bir yer varsa, 70 metrekairelik bir yere sizden özür dileyeyceğim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Özdağ...

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Şimdi, 2 tane oda var burada, 38 kişi çalışıyor; sizde de 38 kişi çalışıyor, artı, sayınız kadar da yüzde 10'luk bir fazlalık verilmiş; diğer partilere de aynı şekilde. 38 kişi 35 metrekairelik, 20 metrekairelik yerde çalışabilir mi? El insaf! Orada 7 tane oda boş. Eski Meclis Başkanlarının odaları boşaltılsın. Burada Meclis Başkanlığı yapanların niçin odaları var? Yok mu onların konutları? Var, onların tüm konutlarını devlet karşılıyor, imkânlarını devlet karşılıyor kiralarına kadar, niye Mecliste odaları olsun ki? Gitsinler, kendilerinin ofisleri olsun, oralarda olsunlar. Eski milletvekillerinin odaları var mı, eski Meclis başkan vekillerinin, grup başkanlarının var mı odaları? Kaldırın, o odaları çalışanlara verelim ve orada çalışmış olsunlar.

Şunu da yapalım biz... Sayın Meclis Başkanı bize şunu demek istiyor herhalde: "Grup Başkanı odanızı da verin onlara, orada çalışsınlar." Evet, veririz arkadaşlarımıza, zaten orada çalışıyorlar ama el insaf diyorum. O nedenle, yapılanlar doğru değildir.

Bir de şunu söyleyeyim size: Lütfen, birbirimize hitap ederken isimle hitap etmeyelim; en azından "Sayın Bülent Kaya" demeyi de öğrenelim derim.

Teşekkür ederim.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Son bir dakika Sayın Başkanım, lütfen.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Kaya.

70.- İstanbul Milletvekili Bülent Kaya'nın, Saadet Partisi Grubuna tahsis edilen personel ile Grup Başkanı ve Grup Başkan Vekili sayısının oda ihtiyaçları olduğuna ilişkin açıklaması

BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, Meclis Başkan Vekilimizin milletvekili sayısı ile ilgili bir değerlendirmesi oldu. Saadet Partisi Grubuna tahsis edilen personel sayısı 37, İYİ Parti 39, MHP 40, HEDEP 40, CHP 48, AK PARTİ 61 artı 5 de Başkan Vekilleri var. Yani 61 personel artı 5 Başkan Vekili için tahsis edilen oda sayılarına bir baksınlar, 37 personel artı Grup Başkanı ve 2 Grup Başkan Vekili yani 40 kişiye tahsis edilen oda sayılarına, metrekairelerine baksınlar. Öyle matematiğe yalan söylettirerek kendilerinin işine geldiği şekilde istatistiki rakam ortaya koymasın Meclis Başkanlığımız; gerçek matematik adaletle beraber değerlendirilir, verdiğimiz sayılardır grupların metrekaire ihtiyacı. Yoksa milletvekillerimiz gidip o grup odalarında oturmuyorlar, onların kendi odaları var Ana Bina'da. Burada ihtiyaç, personel sayısı ve Grup Başkanı ve Başkan Vekili sayısındadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Kaya, son kez açıyorum mikrofonu.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – AK PARTİ'nin 61 personel artı 5 Grup Başkan Vekiliyle beraber 66 kişilik ihtiyacı vardır, Saadet Partisinde 40; 1,5 katı kadar oda kullanmaları gerekirken en az 10 katı kadar oda kullanıyorlar. Adilse sesimizi keselim Sayın Başkan.

Teşekkür ediyorum.

SELÇUK ÖZDAĞ (Muğla) – Sayın Devlet Bahçeli burada bir tasarrufta bulunmasaydı, bu kriz devam ediyor olacaktı.

VI.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

C) Önergeler

1.- Manisa Milletvekili Selma Aliye Kavaf'ın, (2/1404) esas numaralı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi'nin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergesi (4/35)

BAŞKAN – İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre verilmiş bir doğrudan gündeme alınma önergesi vardır, okutup işleme alacağız ve oylarınıza sunacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

(2/1404) esas numaralı Kanun Teklifi'min İç Tüzük'ün 37'nci maddesine göre doğrudan Meclis gündemine alınması hususunu bilgilerinize arz ederim.

Selma Aliye Kavaf
Manisa

BAŞKAN – Önerge üzerine teklif sahibi olarak Manisa Milletvekili Selma Aliye Kavaf konuşacaktır.

Buyurun Sayın Kavaf. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Süreniz beş dakikadır.

SELMA ALİYE KAVAF (Manisa) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; öncelikle Türk kadınına seçme ve seçilme hakkı verilisinin 89'uncu yıl dönümü nedeniyle cumhuriyetimizin kurucusu Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ü rahmetle anıyorum.

Ayrıca, Genel Kurulumuzu bilemiyorum rastlantı mı, program mı bir kadın Meclis Başkan Vekilimizin yönetmesini de değerli buluyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 28'inci Yasama Dönemi içerisinde emekli vatandaşlarımızın yaşadığı geçim sıkıntılarının giderilmesi için vermiş olduğum kanun tekliflerinin gündeme alınması talebiyle ilgili söz almış bulunuyorum. Bu anlamda, Genel Kurulu tekrar saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime başlarken bu konudaki ısrarımın temel dayanağı olan ve toplumun büyük bir kesimini ilgilendiren derin yoksulluk tablosunu hatırlatmak isterim. Geçtiğimiz kasım ayı itibarıyla açlık sınırı 14.025 liraya ulaşırken yoksulluk sınırı ise 45.686 liraya ulaşmıştır. Söz konusu rakamlar hem asgari ücreti hem en düşük ve ortalama emekli aylığını hem de tüm sosyal yardım kalemlerinde verilen yardım miktarlarını fazlasıyla aşmaktadır. Yani, asgari ücretle çalışan, emekli aylığıyla geçinen ve sosyal yardımlarla yaşamlarını sürdüren yaklaşık 50 milyon vatandaşımız açlıkta ve yoksullukta eşitlenmiştir. Özellikle, en düşük emekli aylığı 7.500 liranın altında kaldığı için aylık artışıyla faydalanamayan ve asgari ücretin altında emekli aylığı alan yaklaşık 10 milyon emeklimize 2023 bütçesinden vadedilen ve hakları olan refah payı verilmedi. 2024 bütçesinde de emekliler için refah payı öngörülmemektedir. Günü kurtarma mantığıyla tek seferlik verilmesi öngörülen 5 bin liralık ödenekler 2024 yılı bütçesinde yüzde 25 oranında artışı öngörülen doğrudan ve dolaylı vergilerle çoktan erimiştir. Bunun yanında, 5 bin lira olarak belirlenen tek seferlik ödeme sayısını 3 milyonu bulan dul ve yetim vatandaşlarımızın en az yüzde 25 kesintiyle alacak olması da acı tablonun başka bir yüzü olarak karşımızda durmaktadır. Vaziyet bu hâldeyken yalnızca ekonomik büyüme oranlarına dayanarak tencerenin kaynadığını, ocağın tüttüğünü söylemek yaşanan gerçeklerle örtüşmüyor. Ortalama yüzde 3 oranındaki ekonomik büyümeyi üstün başarı olarak göstermek bazı önemli konuların görmezden gelindiğini ortaya koymaktadır.

Ekonomi istatistiksel olarak büyüyor ama işsiz büyüyor yani ekonomik büyüme nüfus artış hızıyla paralel olarak istihdam

imkânlarını sağlamakta yetersiz kalıyor. DİSK-AR'ın TÜİK verilerinden faydalanarak yaptığı hesaplamaya göre 2019 Ağustos'ta geniş tanımlı işsizlik yüzde 19,2 iken Ağustos 2023'te yüzde 23'e yükseldi. Buna göre geniş tanımlı işsiz sayısı 1 milyon 433 bin artarak 7,4 milyondan 8,8 milyona yükseldi.

Ekonomi büyüyor ama acımasız büyüyor; millî gelirden zengin aldıkları pay artarken fakirin aldığı pay giderek azalıyor yani gelir dağılımında adalet giderek bozuluyor. 2024 bütçe planına göre faize 1 trilyon 277 milyar TL harcanılması planlanmışken sosyal yardımlar için yalnızca 497 milyar liralık ödenek ayrılmıştır.

Ekonomi büyüyor ama köksüz büyüyor; alın teri, emek karşılığını bulamıyor, ahlaki değerlerimiz kayboluyor, kaynağı belirsiz paralarla sosyal medya fenomenlerinin teşhir ettiği yaşama biçimleri gençleri sanal dünyalara sürüklüyor.

Ekonomi büyüyor ama sessiz büyüyor; kendisini özgür düşünce ortamından uzakta bulan ve özgüveni elinden alınmış gençlerle büyüyor, iyi yetişmiş insan kaynağını kaybederek büyüyor. Milletimizin büyük bir kısmının temel ihtiyaçlarını dahi karşılayamayacak duruma düştüğü bu tablo siyasi farklılıklarımızı, kısır tartışmaları ve suni gündemlerimizi bir tarafa bırakarak çözüm için hızlı adımlar atmayı gerektiriyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Kavaf.

SELMA ALİYE KAVAF (Devamla) – Bunu, çözüm önerisinin iktidardan mı muhalefetten mi geldiğine bakmadan yapmak gerekiyor; emekli hepimizin emekli, yoksul hepimizin yoksul. Bu vesileyle en düşük emekli aylığının mevcut asgari ücret seviyesine çıkarılmasını öngören (2/1404) esas numaralı Kanun Teklifi'miz başta olmak üzere emeklilerin, sosyal yardım alan vatandaşlarımızın ve asgari ücretlilerinin mali durumlarına katkı sağlayacak tüm kanun tekliflerimizin gündeme alınarak bekletilmeden yasalaştırılmasını temsil ettiğimiz milletimiz adına talep ediyor, Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Önerge kabul edilmemiştir.

Birleşime yirmi dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.46

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.20

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Muhammed ADAK (Mardin)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 29'uncu Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

Alınan karar gereğince denetim konularını görüşmüyor ve gündemin "Kanun Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına geçiyoruz.

1'inci sıraya alınan, Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve Samsun Milletvekili Ersan Aksu ile 120 Milletvekilinin Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu'nun görüşmelerine başlayacağız.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

A) Kanun Teklifleri

1.- Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve Samsun Milletvekili Ersan Aksu ile 120 Milletvekilinin Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1812) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 79)(*)□

BAŞKAN – Komisyon? Yerinde.

Komisyon raporu 79 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Sayın milletvekilleri, alınan karar gereğince bu teklif İltüzük'ün 91'inci maddesi kapsamında temel kanun olarak görüşülecektir. Bu nedenle teklif tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanıp maddelerine geçilmesi kabul edildikten sonra bölümler hâlinde görüşülecek ve bölümlerde yer alan maddeler ayrı ayrı oylanacaktır.

Teklifin tümü üzerinde söz talebi, Saadet Partisi Grubu adına İstanbul Milletvekili Sayın Bülent Kaya'ya aittir.

Buyurun Sayın Kaya. (Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA BÜLENT KAYA (İstanbul) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi üzerine Saadet ve Gelecek Grubu adına söz almış bulunuyorum.

Bu iktidar iddialı bir dille 2014 yılında Sayın Erdoğan Cumhurbaşkanı seçildikten sonra... Anayasa'nın "Cumhurbaşkanlarının seçilmesiyle birlikte partisiyle olan ilişkileri kesilir." hükmüne rağmen ve Anayasa'ya göre Cumhurbaşkanı yemininde tarafsız bir Cumhurbaşkanı olacağına dair yemin içerek göreve başlayan Sayın Erdoğan, 2014 yılında Cumhurbaşkanı seçildikten sonra fiilî olarak Adalet ve Kalkınma Partisinin Genel Başkanlığını ve yine fiilî olarak Adalet ve Kalkınma Partisinin oluşturmuş olduğu Hükûmetin başbakanı olarak hareket etmeye başladı; öyle ki il ve ilçe kongrelerine müdahale eder hâle geldi, Hükûmetin icraatlarına müdahale eder hâle geldi ve gelen kanun tekliflerine müdahale eder hâle geldi. İş öyle bir noktaya gitti ki artık Sayın Erdoğan âdeta Anayasa'yı tanımayarak, bir anayasa suçu işleyerek fiilen bir başkanlık sistemine doğru geçti. Bu sistemin elbette sorunları vardı çünkü anayasayı yok sayarak ülkeyi yönetmek isteyen bir Cumhurbaşkanı vardı. Ardından, hepimizin malumu olduğu üzere 15 Temmuz hain darbe kalkışması meydana geldi. Milliyetçi Hareket Partisindeki arkadaşlarımızın devlet hassasiyeti ve Türkiye Cumhuriyeti'nin kurum kültürüne olan inançları ve Anayasa'ya bağlılıkla ilgili hassasiyetleri sebebiyle bu durumun sürdürülemez olduğunu kendileri de fark etmiş olacak ki Sayın Cumhurbaşkanına Sayın Devlet Bahçeli bir çağrıda bulundu, dedi ki: "Türkiye Cumhuriyeti Anayasası'na göre parlamenter sistemle idare edilen bir hükûmet modelimiz var. Dolayısıyla siz de Cumhurbaşkanı seçildiniz, Türkiye Cumhuriyeti'nin Cumhurbaşkanı olarak Anayasa üzerine yemin içtiniz ve tarafsız bir Cumhurbaşkanı olarak partiyi ve hükûmeti kendi haline bırakmanız lazım. Ama görülüyor ki siz hâlâ Adalet ve Kalkınma Partisinin Genel Başkanı olarak hareket ediyorsunuz, dolayısıyla bu durum fiilî bir Anayasa ihlalidir. Sayın Erdoğan'a çağrımız odur ki kendi anayasal sınırlarına çekilsin." çağrısında bulundu Sayın Bahçeli ve "Milliyetçi Hareket Partisi olarak biz parlamenter sistemden yanayız ve Türkiye'nin yaklaşık yüz yıla varan parlamenter sistem tecrübelerinin doğurmuş olduğu eksiklikleri ortadan kaldırarak parlamenter sistemle yol yürünmesi gerektiğini ifade ediyoruz ama Sayın Cumhurbaşkanı bu fiilî Anayasa suçunu işlemeye devam ettiği takdirde Türkiye Cumhuriyeti açısından Anayasa'yı ihlal etmiş bir Cumhurbaşkanı tarafından yönetiliyor olmasının da sonuçları ağır olur. Dolayısıyla ya anayasal sınırlarına çekil ya da sürekli gündeme getirmiş

(*) 79 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

olduğu başkanlık sistemini müzakere etmeye, konuşmaya hazırız.” önerisiyle Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi tartışmaları gündeme geldi.

Toplam 14 Anayasa maddesiyle, 14 metrekarelik bir kumaşla 85 milyona elbise dikilmeye çalışıldı. Elbette birçok sorunu beraberinde getirdi ve dolayısıyla Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminde referanduma gidilirken bu iktidarın ve bu Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemini destekleyenlerin bir sloganı vardı: “Güçlü yürütme, güçlü yasama.” Hükümet kendi işini yapacak, Meclis kendi işini yapacak. Artık Meclisin içerisinde bir hükümet çıkmadığı için kanunlar milletvekilleri tarafından yapılacak. 2017 yılında referandumda kabul edilen sisteme Haziran 2018’de geçtik ama 2018’den bu yana maalesef, kanunların büyük bir kısmı sarayda hazırlanıyor, sadece sarayın buraya gönderdiği kanunlar iktidar partisinden milletvekilleri eliyle burada yasalaşüyor yani burada iktidar partisine mensup milletvekili arkadaşlarımızın hazırladığı kanunlar yok, sarayın bürokratları tarafından hazırlanan kanun teklifleri var, imzaya geliyor, milletvekilleri tarafından imzalanıyor, Plan ve Bütçe ve diğer komisyonlardan geçiyor, çoğu zaman noktasına virgülüne dokunulmadan bu Genel Kuruldan geçiyor. Daha sonra Sayın Cumhurbaşkanımız lütfediyor, bir eksikliği tespit ediyor, tekrar, daha önce kendisinin eksik getirdiği işi kendisi düzelterek yepyeni bir düzenlemeyi yeniden bu Meclise sunarak Meclisi gereksiz yere, 2’nci bir kez meşgul eder hâle getiriyor. Dolayısıyla bu “güçlü yürütme, güçlü yasama” dediğiniz sistem tam tersine güçlü yürütme, güçlü yürütmenin götürdüğü güçsüz yasama ve güçlü yürütmenin etkisinde olan bir yargıyla sonuçlandı. Bugün yargı bağımsızlığı eğer her zamankinden daha fazla tartışma konusuysa bu tamamen yürütme organının hem yasamayı hem de yargıyı baskılamasından kaynaklanıyor.

Evet, görünüşte Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle ilgili bir sorun olmadığını zannedebilirsiniz ama bu sistem 2 güçlü Genel Başkanın kendi partilerine hâkim olduğu müddetçe ve kendilerinin belirlediği devlet hassasiyetlerine riayet ettikleri ölçüde yürüyen bir sistemdir. Bugün Sayın Cumhurbaşkanının partisi Mecliste azınlık durumunda, 263, İYİ Partiden aldıkları 1 milletvekiliyle beraber 264 oldu yani Sayın Cumhurbaşkanına bugün ortakları tarafından “Artık biz seninle birlikte yol yürüyemeyiz.” denildiği an total ördek durumuna düşen bir Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle karşı karşıya kalırız. Yani sizin övdüğünüz Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin biz henüz eksilerini test etme imkânına sahip olmadık, henüz Cumhurbaşkanının başka bir partide, Meclis çoğunluğunun başka bir ittifakta olduğu bir süreçte test etmedik. Test ettiğimiz zaman ortaya çıkacak sorunların ne kadar büyük sorunlar olduğunu o zaman görme imkânına sahip olacağız. Onun için asla ve asla Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi artık kurumsallaştı ve yol yürüyor diye düşünmeyin çünkü bu hükümet sistemi dediğimiz şey, olağanüstü şartların getirdiği, 2 Sayın Genel Başkanın kontrolünde ve iteklemesiyle giden bir süreçtir, kurumsal yürüyen bir süreç değildir. Ya Sayın Devlet Bahçeli’nin evinde ya da Cumhurbaşkanlığı Külliyesi’nde 2 liderin bir araya gelerek sorunları konuştuğu ve 2 liderde saklı kalan bilgilerle yürüyen bir süreç var. Dolayısıyla kurumsal olarak bir hükümet aklı, kurumsal olarak bir devlet aklı yok.

Evet, hak veriyorum, Türkiye olağanüstü şartlardan geçti, dolayısıyla geçici olarak belki bu sistemin bu şekilde gitmesi normal karşılanabilir ama emin olun, Türkiye Cumhuriyeti, Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle yol yürüyemez. Adalet ve Kalkınma Partisindeki arkadaşlarımız da çok iyi biliyor ki bu elbise Sayın Cumhurbaşkanına göre dikildi yani Sayın Erdoğan’a göre dikildi. Sayın Erdoğan’ın Cumhurbaşkanı olmadığı ve Sayın Erdoğan’a Meclis içerisinde 301 destek olmadığı müddetçe yürümeyecek bir sistemdir bu sistem. Onun için önümüzdeki günlerde daha sağlıklı, daha sıhhatli ortamlarda biz bu Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle niçin yol yürünmeyeceğini ittifaklarımızdan bağımsız olarak, siyasi tarafgirliklerimizden bağımsız olarak daha akademik düzeyde ve Türkiye Büyük Millet Meclisindeki milletvekili arkadaşlarımızla daha sağlıklı ortamlarda oturup konuşacağız çünkü ben inanıyorum ki buradaki 600 milletvekilinin tamamı Türkiye Cumhuriyeti’nin sağlıklı bir şekilde yol yürümesiyle ilgili hassasiyet sahibidir. Onun için bugün Genel Başkanlara karşı sesimizi yükseltmemiz olabiliriz ya da Genel Başkanlarımızın güçlü olması sebebiyle bu sistem yürüyor olduğu için eksikliklerin farkına varamıyor olabiliriz ama yol yakinken gelin, henüz bu sorunlar ortaya çıkmadan bir risk analizi yapalım, bu Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle ilgili farklı modeller, farklı simülasyonlar olduğu zaman bu ülkenin neler çekeceğini, ne tür sorunlar yaşayacağını hep beraber görelim. Dolayısıyla yasaması, yasama organı güçlü olan bir Meclisin güçlü bir Meclis Başkanına sahip olması lazım.

Bu Meclisin bir milletvekili, bir mensubu Sayın Can Atalay Hatay’dan milletvekili seçildi, bütün milletvekillerinin iradesiyle İnsan Hakları Komisyonu üyesi olarak seçildi ve özlük hakları kendisine tanındı. Kesinleşmiş gerekçeli karar Meclise intikal ettiği zaman, Anayasa Mahkemesine müracaat edilmişti, bir hak ihlali kararı Sayın Can Atalay’ın. Sayın Meclis Başkanımız Anayasa’ya duyduğu saygı gereği bunu Genel Kurulda okutmadı ve Anayasa Mahkemesinden çıkacak sonucu bekledi. Anayasa Mahkemesi, daha önceki örneklerinde olduğu gibi, yine aynı içtihat doğrultusunda, 83’üncü maddedeki yasama dokunulmazlığının ihlal edildiğini, dolayısıyla yargılamanın durması gerekmesine rağmen dokunulmazlık yokmuş gibi yargılamanın devam edilmesinin bir hak ihlali olduğuna hükmetti ve kişinin tahliye edilmesini, yargılamanın yeniden başlamasını ve yeni yargılamaya dair dosya numarasının da kendilerine iletilmesini istedi. Âdeta hukuk okumayan, lise mezununu bir tarafa bırakın, ilkökul öğrencisinin anlayacağı açıklıkta bu sorunun nasıl çözüleceğini ortaya koydu. Ardından 13. Ağır Ceza Mahkemesi yine usule aykırı bir şekilde 3 kişilik heyet olarak bir karar vermesi gerekirken Mahkeme Başkanı tek imzayla “Bu, Yargıtayın vereceği bir karardır.” diye dosyayı Yargıtaya gönderdi. Oysa Ceza Muhakemesi Kanunu’muz gereğince yargılamanın yenilenmesi talepleri hükmün kesinleşmesinden sonra talep edilir ve bu kararı veren ilk derece mahkemesi tarafından yargılamanın yenilenmesi talepleri karara bağlanır Yani bu hüküm Yargıtayın onayından geçmiş olsa dahi yargılamanın yenilenmesiyle ilgili bir talebi ilk derece mahkemesi Yargıtaya göndermez, kendisi bununla ilgili olumlu ya da olumsuz bir karar verir ama bu açık hükme rağmen dosya Yargıtaya gönderildi. Yargıtay, Anayasa Mahkemesinin Anayasa’dan kaynaklanan bu yetkilerini yok sayarak Anayasa Mahkemesi üyeleri hakkında suç duyurusunda bulundu. Hadi, o kısmı diyelim ki Meclis Başkanımızın işi değil. Yine, maksadını aşarak Türkiye Büyük Millet Meclisine âdeta görevini hatırlatacak şekilde parmak salladı “Bu kesinleşmiş hükmü bir an önce Genel Kurulda okuyun.” dedi. Sayın Meclis Başkanımız Numan Kurtulmuş’a bu konu sorulduğu zaman “Ben tartışmaların tarafı olmam istemiyorum, onun için bu konulara girmiyorum.” dedi.

Sayın Meclis Başkanı, sizin bir mensubunuz yargıdaki bir karar tanınamazlık sebebiyle hak kaybına uğruyor; siz burada taraf olmayacaksınız da hangi konuda taraf olacaksınız, çiçek böceklerle ilgili mi taraf olacaksınız, Meclis bahçesindeki çimlerin ekilmesiyle ilgili hususlarda mı taraf olacaksınız yoksa Meclis lokantalarında kola, nescafe yasaklansın mı yasaklanmasın mı konusunda taraf olacaksınız? Bir Meclis Başkanının üstüne düşen ilk görev kendi Parlamento üyesine sahip çıkmaktır. Siz Anayasa’nın Meclise tanıdığı, milletvekiline tanıdığı hakkı tanımayan bir yargı zorbalığına karşı ses çıkarmayacaksınız da hangi dönemde ses çıkaracaksınız? İşte, böyle bir Meclis Başkanınız olursa elbette yasama da güçsüz olur, yürütme de 86 maddeyi bir torbanın içerisine koyar ve Türkiye Büyük Millet Meclisine “Bir an önce el kaldırın indirin de bu 86 maddeyi çıkarın.” der; Adalet ve Kalkınma Partisindeki grup yöneticisi arkadaşlarımız da muhalefete gelir “Zaman sıkıştı, hadi, bu 86 maddeyi bir an önce çıkaralım.” gibi bir talepte bulunmak mecburiyetinde kalır. Onun için, güçlü bir Meclisin yolu, Meclisin hukukuna sahip çıkan bir Meclis Başkanından geçiyor.

Genel Kuruldaki yer sıralarımız, bizim grubumuza tahsis edilmiş olan odalar sadece Saadet Partisi Grubunun hakkı değil, Türkiye Büyük Millet Meclisinin hukukudur. Dolayısıyla, Sayın Meclis Başkanı kendi göreve almak istediği 7 kişiye o boş

odaları tahsis edip Saadet Partisi Grubuna odaları vermediği zaman aslında “Ya, bu Meclis zaten formalite. Benim 7 kişilik yazım ekibim kadar bu Meclisteki bir siyasi partinin değeri yok.” diyerek Türkiye Büyük Millet Meclisinin itibarını ayaklar altına alıyor. Buna itiraz etmeyeceğiz de buna sesimizi yükseltmeyeceğiz de ne yapacağız? Dolayısıyla, Türkiye Büyük Millet Meclisinin güçlü olması, Meclis Başkanının ortaya irade koymasıyla başlayacak bir süreçtir.

Torba kanunla ilgili... Maalesef, artık Adalet ve Kalkınma Partisi, özellikle saraydan gelen taleplerle, torba kanunu bir istisna olmaktan çıkardı, neredeyse bir gelenek hâline getirdi. Sadece 28'inci Dönemdeki bu kısa sürede bile bu herhâlde görüştüğümüz 3'üncü torba yasa. Dolayısıyla, torba yasaların kanun yapma tekniğine aykırı olduğunu buraya çıkan muhalefete mensup her milletvekili dile getiriyor. Eminim ki bunu dile getirmese de iktidar partisine mensup milletvekilleri de bunun böyle olduğunu çok iyi biliyorlar ama maalesef milletvekilleri “Hayır, bu torba yasa kanun yapma tekniğine aykırıdır.” diymedikleri için biz önümüzdeki süreçlerde de bu torba yasalarla yüz yüze kalmaya devam edeceğiz.

Birçok farklı kurumu, 30'dan fazla kanunu ilgilendiren 86 maddelik bir konuyu biz bugün tek bir kanun metni hâlinde oturup konuşup tartışıyoruz. Ne esas, ana komisyonlarda bu konular uzmanları tarafından yeterince tartışılabilir ne de üzerimizde oluşturulan süre baskısı sebebiyle burada biz yeterince bunları konuşabiliyoruz. Hoş, konuşsak ne olur çünkü Hükümetin başında olan Sayın Cumhurbaşkanımız icazet vermediği zaman buradaki haklı itirazlarımız bile karşılık bulamıyor. Örnek mi istiyorsunuz? Daha geçen haftalarda getirmiş olduğunuz bir torba yasaya emeklilerimizle ilgili 5 bin TL miktarlı bir kereye mahsus ikramiye koydunuz. Buralarda bizler, bütün muhalefet partisi milletvekilleri olarak defalarca itiraz ettik “Bu 5 bin TL'nin bir kez verilmesi eksik bir uygulamadır. 5 bin TL olarak verilmesi de eksik bir uygulamadır. Hadi vicdanınızdan o kadar koptu, hiç olmazsa bunu bütün emeklilere verin.” dedik ama o gün bunun çalışan emeklilere niçin verilmemesi gerektiğinin faziletlerini iktidar partisinin milletvekilleri burada anlattılar, iktidar partisi milletvekilleri de o fazileti anlatanları ayakta alkışladılar. Bugün geldiğimiz nokta itibarıyla Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak bizim söylediğimizi ama sizin yapmadığınızı Sayın Cumhurbaşkanı bir talimatla tekrar bu torba yasaya koydu. Şimdi de bu kürsüye çıkıp 5 bin TL'nin bütün emeklilere verilmesi gerektiğini, dolayısıyla bir eşitsizliği, bir adaletsizliği gidermek için bunun şart olduğunu söyleyeceksiniz; e, yine sizler alkışlamış olacaksınız. Dolayısıyla ben burada, aslında milletvekili olarak, iktidar partisi milletvekillerinin yürütmeyle aralarına biraz mesafe koyarak Türkiye Büyük Millet Meclisinin itibarını hep beraber yükseltmeyle ilgili bize destek vermelerini salık veriyorum.

Yine, aynı şekilde, 2018 yılında, Haziran ayındaki seçimlerden hemen önce, 30 Nisanda apar topar bütün emeklilere 1.000 TL bir ikramiye getirdiniz yılda 2 kez Kurban ve Ramazan Bayramlarında. Herhâlde işinize gelmemiş olacak “Nasil olsa bu seçimi alalım da sonrası önemli değil.” diyerek bu 1.000 TL'nin ne şekilde artırılacağına dair bir hüküm koymadınız. 2021 yılında lütfen, belki de pandemi koşullarının etkisiyle, 1.100 TL'ye çıkardınız. Yine, sandık kapıya dayandı, 2023 seçimlerinden önce de 2.000 TL'ye yükselttiniz. İnsaf edin, 1.000 TL verdiğiniz zaman asgari ücret 980 TL'ydi, şimdi 2.000 TL veriyorsunuz, asgari ücret 11.500 TL, belki önümüzdeki günlerde 15, 16, 18.000 TL'lere çıkacak, sizin hâlâ verdiğiniz ikramiye 2.000 TL. Çünkü sizin tek bir endişeniz var, oy almak, seçimleri kazandırmak; yoksa milletin derterli, milletin çektiği sıkıntılar emin olun umurunuzda değil. Eğer umurunuzda olsaydı... İlk 2018'de o 1.000 TL'yle çok rahat bir kurban kesebilecek durumdaydı emeklilerimiz, bugün verdiğiniz 2.000 TL'yle herhâlde bir tavuk bile kesebilecek durumda olmayan emeklilerimiz var. Bunları görüp akıl edip düşünmemiz lazım, bunları eğer akıl edip düşünmezsek ülke olarak vatandaşlarımızı bu sıkıntılarla yüz yüze bırakmaya devam edeceğiz.

Dolayısıyla önerilen maddelerle ilgili çok farklı hususlar var, işte BDDK personelinin İstanbul'a taşınması. İstanbul'da hayat pahalılığı çok fazlaymış, onun için bunlara ek ödenek verilmesiyle ilgili bir önerge de bu torba yasada var. Gören de zannedecek ki Hükümetimiz İstanbul'a değil de herhangi bir Afrika ülkesine BDDK üyelerini gönderiyor, orada da bir fakirlik sorunu var ve kendi yurt dışına göndermiş olduğu bu görevlilerle ilgili ekonomik tedbirler alıyor. Sizin İstanbul'da kirasını ödeyemeyen binlerce üst düzey bürokratınız var, hâkiminiz var, Emniyet müdürünüz var, millî eğitim müdürünüz var, bankacı personeliniz var; peki, bunların 20 bin TL, 30 bin TL kiralara nasıl geçineceğini hayal edebiliyorsunuz? Profesörleriniz var, doçentleriniz var, bilim üretmeye çalışıyorlar, aynı zamanda bilimsel kaynaklara da kendi paralarıyla imkân ayırmaya çalışıyorlar. Bilimsel araştırmaya mı para ayırırlar, kendi çocuklarının iâşesine mi para harcasınlar, kiraya mı harcasınlar; peki, bütün bunları niçin düşünmüyorsunuz? Dolayısıyla bu getirdiğiniz torba yasalar sadece ve sadece Hükümetin yırtıklarını, söküklerini dikme yasalarıdır. Gelin, bu ülkenin gerçek sorunlarını burada kanunlaştıralım; yoksa altı aydır kurulan bir Hükümetin erteleye erteleye, ihmal ede ede bugüne getirmiş olduğu tarihsel bazı sorunları tarih değişikliklerine giderek düzeltme gibi bir yola gitmeyelim.

Bir diğer husus, burada yine Sosyal Güvenlik Kurumuna imkân sağlayan bir düzenleme var, kamunun borçlarıyla ilgili kendi mülkiyetinde olan taşınmazları devretme imkânı. Aynı kısım, bir kısım mükellefler için de düzenleniyor. İlk başta, bu teklif, borcunu ödemekte zorlanan mükelleflerin haklarını korumak için atılan bir adım gibi anlaşılabilir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Tamamlayın Sayın Kaya.

BÜLENT KAYA (Devamla) - Fakat ne yazık ki kanunu yapan AK PARTİ Hükümeti olunca düşünmek “Acaba bunun altında ne var?” diye araştırmak gibi bir mecburiyetle karşı karşıyayız çünkü bu değer tespiti sürecini ne kadar objektif, ne kadar tarafsız bir şekilde yürüteceğinizi iddia ediyorsanız da büyük belirsizlikler var. Siz, bugüne kadar milyonlarca TL vergi borcu olan mükelleflerin vergi borçlarını sıfırlayan bir iktidarsınız. Dolayısıyla, hiçbir zaman garip gureba vatandaşımızın vergi borcunu silmek aklınıza gelmez, tam tersine, maaşlarına haciz koyar ve gerekli tahsilatları yaparsınız ama söz konusu olan size yakın bir iş adamı olduğu zaman 300 milyon, 400 milyon, 500 milyon TL vergi borcunu bir kalemde sıfırlama gibi bir mahareti gösteren bir iktidarsınız. Onun için biz, sizin getirdiğiniz her düzenlemenin altında bir bit yeniği arama gibi bir sorumlulukla karşı karşıyayız.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BÜLENT KAYA (Devamla) - Bu duygu ve düşüncelerle, yasama organını güçlendirmenin milletvekillerinin elinden geçtiğini ve bunu sağlayacak kişinin de Meclis Başkanı olduğunu ama Sayın Meclis Başkanının henüz bir partiye oda tahsisini bile sağlayamamışken “yeni bir Anayasa”, “İç Tüzük” gibi büyük büyük laflar etmesinin ne kadar boş bir uğraş olduğunu ifade ederek Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - İYİ Parti Grubu adına söz talebi İzmir Milletvekili Ümit Özlafe'ye aittir.

Buyurun Sayın Özlafe. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA ÜMIT ÖZLALE (İzmir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Gazi Meclisimizi saygılarımla selamlıyorum.

Şimdi, karşımızda çok önemli bir torba yasa var. Bu torba yasadaki önce, bir tane -torba yasa dışındaki- bugün olan, güncel bir gelişmeyi sizlerle paylaşmak istiyorum. Bugün PISA skorları açıklandı ve bizler maalesef OECD ülkeleri arasında okuduğunu anlama, matematik ve fen gibi konularda tekrar sonuncu olduk. Bu önemli, torba yasa kadar önemli. Türkiye'nin kanayan yaralarından bir tanesi eğitimidir. Türkiye'nin en büyük zenginliği beşerî sermayesidir, Türkiye'nin en büyük zenginliği genç nüfusedir ve bizler, bu eğitime yeterince önem vermedikten sonra, bu eğitimde doğru politikalar izlemedikten sonra en büyük zenginliğimizi kullanamaz hâle geliyoruz. Dolayısıyla, torba yasayı tartışmadan önce bu önemli konuyu sizin gündeminize getirdim. Özdemir Asaf'ın çok sevdiğim bir dizesi vardır: “Bütün renkler aynı hızla kirleniyordu/Birinciliği beyaza verdiler.” Maalesef

bizde de eğitim en fazla ama en fazla kirlenen, bozulan sektörlerin başında geliyor. Bunun bir an önce düzeltilmesi lazım.

İkinci nokta şu: Önümüzde bir torba yasa var ve biz bu torba yasa için iki gün harcadık, tam 86 madde için. Peki, yurt dışında bu nasıl oluyor? Mesela, bakınız, Amerika Birleşik Devletleri'nde bütçe görüşmeleri sekiz ay sürüyor. Bizdeki bütçe görüşmeleri otuz altı gün, iki yüz on sekiz saat sürdü. Yani bizler dünyanın ilk 20 ekonomisinden biri olan Türkiye'nin bütçesini, sadece otuz altı günde, iki yüz on sekiz saat çalışarak karara bağlamışız. Amerika Birleşik Devletleri'nde bu bütçe süreci sekiz ay sürüyor. Plan ve Bütçe Komisyonunun değerli üyeleri, çalışma arkadaşlarımız da burada, onları da ekstra saygıyla selamlıyorum. Burada çok ciddi bir çalışma yaptık. Fakat dediğim gibi, koskoca Türkiye'nin bütün bakanlıkların bütçesini otuz altı günde, iki yüz on sekiz saat çalışarak karara bağlamak ve muhalefetten gelen çok değerli önerileri de reddederek bir bütçeyle 2024'e girmek bence doğru bir yaklaşım değil.

Şimdi, gelelim torba yasaya. Karşımızda Meclisimizin 3'üncü çalışma ayındaki 3'üncü torba yasamız var. Şu ana kadar 250'den fazla maddeyi bu 3 tane torba yasada karara bağladık. Bakınız, iki günde 86 madde görüşmüşüz ve bu, âdeta, jet hızıyla geçmiş. O kadar jet hızıyla geçmiş ki size bir anekdot anlatayım: Kanun maddelerinden bir tanesinde Sermaye Piyasası Kurulunun görüşüne ihtiyacımız bulunmuştu. Cumhuriyet Halk Partisinin sözcüsü, meslektaşım, mevkidaşım Sayın Türel SPK'den üst düzey yönetici ya da başkanın burada olup olmadığını sordu ve karşımıza sadece genç bir uzman geldi. Daha sonrasında da -Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı Sayın Muş'a buradan teşekkür ederiz- gerekli tedbirler alınıp Sermaye Piyasası Kurulundan üst düzey bir yönetici çağırıldıktan sonra o maddenin görüşülmesi sağlandı. Arkadaşlar, bu Meclis hepimizin, bu Meclisin itibarını yüceltmek, yükseltmek hepimizin görevi.

(Uğultular)

SERAP YAZICI ÖZBUDUN (Antalya) – Sayın Başkan, çok uğultu var, hatibi duyamıyorum.

ÜMİT ÖZLALE (Devamla) – AK PARTİ'nin de Milliyetçi Hareket Partisinin de hedefinde...

BAŞKAN – Sayın Özlale, bir saniye...

Değerli milletvekilleri, hatibin konuşmasını milletvekillerimiz duyamıyor. Lütfen, salondaki uğultuya son verelim, hatibimizi dinleyelim.

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Başkan, salonda kaç kişi var zaten?

YÜKSEL SELÇUK TÜRKOĞLU (Bursa) – Uğultu AK PARTİ tarafından gelmiyor, yoklar çünkü!

BAŞKAN – Buyurun.

ÜMİT ÖZLALE (Devamla) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Dolayısıyla, bu torba yasa o açıdan önemli ve...

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Sizden geliyor demek ki.

FUAT OKTAY (Ankara) – Demek ki İYİ Parti Grubu dinlemiyor o zaman, uğultu oradan geliyor.

BAŞKAN – Arkadaşlar, lütfen...

ÜMİT ÖZLALE (Devamla) – Dolayısıyla, biz, Plan ve Bütçe Komisyonuna gereken bu önemi maalesef vermiyoruz.

Mesela, çok önemli bir üst düzey kuruluşumuzun üst düzey yetkilisini bile soru sormak için çağırdığımızda onun orada olmadığını görüyoruz. Bu Meclis hepimizin, bu Meclisin itibarını yükseltmek partilerden bağımsız olarak hepimizin görevi. O yüzden Plan ve Bütçe Komisyonuna en azından kamu kurum ve kuruluşlarının çok daha fazla saygı göstermesini bekleriz.

Bir başka nokta da şu tabii ki: O 86 madde arasında vergi mevzuatından tutun liman işletmelerine kadar birçok farklı konu ve uzmanlık isteyen konular var. Oysa yine bizim aramızdaki çok değerli milletvekillerinden oluşan tali komisyonlar var. Bu çok önemli maddeler ilk önce bu tali komisyonlara gönderilebilirdi fakat bizler orada Plan ve Bütçe Komisyonu olarak gerçekten birbirinden çok farklı ve uzmanlık isteyen konularda birer görüş bildirmek zorunda kaldık dolayısıyla Meclisin en önemli faaliyeti olan yasama faaliyeti böylece sekteye uğruyor; bunu da bir kez daha sizlere hatırlatmak istiyorum.

Şimdi, torba yasanın bana göre bir trajik bir de trajikomik yönü var. İlk önce trajik yönden bahsedelim: Neredeyse 86 tane maddenin üçte 1'inde Cumhurbaşkanına ek yetkiler veriliyor. Bakınız, Sayın Cumhurbaşkanımız günde neredeyse binden fazla imza atmak zorunda. Binden fazla imza atmaya denediniz mi bilmiyorum ama atmaya denediğiniz zaman bunun fiziki olarak bile imkânsız olduğunu görebilirsiniz. Dolayısıyla karşımızda Sayın Cumhurbaşkanına daha fazla yetki veren, uzmanlık gerektiren çok farklı alanda çok farklı yetkiler veren bir torba yasayla karşı karşıyayız. Biz bunu daha önceki torba yasalarda olduğu gibi olumsuz buluyoruz; bu, işin trajik tarafı. Bir de işin trajikomik tarafı var tabii, o da cumhuriyetimizin 100'üncü yılı dolayısıyla emeklilere ödenecek olan ikramiye. Bundan tam kırk bir gün önce, 25 Ekimde yine, biz, bu Mecliste, sadece çalışmayan emeklilere değil tüm emeklilere 5 bin lira emekli ikramiyesinin verilmesi gerektiğini söylemiştik dolayısıyla bu verilecek olan 5 bin liralık emekli ikramiyesinin sadece çalışmayan emekli vatandaşlarımızı değil bütün vatandaşlarımızı kapsaması gerektiğini söylemiştik. Bütün muhalefet partileri bunlarla ilgili görüşlerini bildirdi, önerilerini verdi ve sizler Cumhur İttifakı olarak bunu reddettiniz. Bundan tam kırk bir gün sonra, bugün, bu torba yasada, AK PARTİ ve Milliyetçi Hareket Partisinden 254 milletvekilinin reddettiği önerenin tam tersi oylanacak ve o kırk bir gün önce 254 milletvekili çalışan emeklilere de emekli ikramiyesi verilmesini reddederken bugün aynı öneriyi kabul edeceksiniz, aradan kırk bir gün geçmesine rağmen. Bunu kendi hür iradenize, kendi vicdanınıza nasıl sığdırıyorsunuz, onu ben gerçekten merak ediyorum? Tekrar söyleyeyim: Kırk bir gün önce "hayır" dediniz ve "Çalışan emeklilere emekli ikramiyesi verilmesin." dediniz, kırk bir gün sonra bunun tam tersini şu anda yine tekrar aynı milletvekilleri oylayacaklar ve kabul edecekler. Bunun hür iradenize, vicdanınıza sığan ne tarafı vardır, onu ben merak ediyorum?

Şimdi, burada torba yasaya baktığımız zaman vergi muafiyeti ve istisnaları var. Ben bu torba yasanın en olumlu tarafının vergi muafiyeti ve istisnalarının kaldırılması olduğunu düşünüyorum. Bakın, bugün bütçemizin yüzde 20'si muafiyet ve istisnalarla dolu, harcamalar tarafında vergi harcamaları olarak geçiyor ve bu, normal bir gelişmekte olan ve gelişmiş ülkenin ortalamasının çok üstünde. Dolayısıyla ben bu torba yasada vergi muafiyeti ve istisnalarının yavaş yavaş kısılmasını oldukça olumlu buluyorum. Ama bir de önerim var burada: Bu vergi muafiyeti ve istisnalarının etkisini biz ölçmüyoruz. Bir sektöre mesela diyelim ki biz bir vergi avantajı veriyoruz, bu vergi avantajının o sektördeki yatırım etkisi, istihdam etkisi ne olmuş; onu ölçmüyoruz. Plan ve Bütçe Komisyonunda karşımıza gelen etki analizleri çok amatörce yapılmış etki analizleri. Bir önceki torba yasadın zaten bunu biz hatırlıyoruz. Dolayısıyla bizim buradaki önerimiz şudur: Her ülkede olduğu gibi bizim ülkemizde de vergi muafiyeti ve istisnaları verilmelidir. Fakat bir sektöre, bir şirkete, bir gruba bu muafiyet ve istisna sağlanırken bunun ülke üzerinde, sektör üzerinde yatırım, istihdam etkisi çok iyi ölçülmelidir. O bakımdan, ben burada bir kez daha uyarıyorum: İlgili kamu kuruluşlarının bu etki analizi kapasitesinin mutlaka güçlendirilmesi gerekiyor ve önümüzdeki dönemde mutlaka ama mutlaka sıfır bazlı bir bütçeyle bizim 2025 yılına başlamamız gerekiyor.

Torba yasanın maddelerinden bir tanesi de konut kredilerinde eğer 2'nci ya da 3'üncü konutunuz varsa onlardan -konut kredisi alacaksanız- BSMV istisnasının kaldırılması çok doğru bir karar. Doğrudur, Türkiye bir barınma krizi yaşıyor ve inşaat sektörünün o kadar fazla kollarına rağmen -buraya da dikkat çekmek istiyorum- Türkiye'de konut sahipliği oranı düşüyor. Zaten barınma krizinin tanımlarından bir tanesi de bu, o kadar fazla ev satılmasına rağmen Türkiye'de, TÜİK istatistiklerine göre, konut sahipliği oranı düşüyor çünkü insanlar 2'nci, 3'üncü, 4'üncü evi alıyorlar yani birikimlerini tekrar gayrimenkule aktarıyorlar,

hiç evi olmayan vatandaşlarımız da bu evi alamıyorlar, kaldı ki mevcut koşullarda 1 tane evi almaları giderek daha fazla zorlaşıyor. Dolayısıyla ben 2'nci ya da 3'üncü konutta BSMV istisnasının kaldırılmasını olumlu buluyorum fakat bu, Türkiye'nin barınma krizini çözmez. Türkiye'nin barınma krizini çözmesi için yurt dışında uygulanan örneklerle bakmanız lazım. Mesela, yerel yönetimlere sosyal konutlar inşa etmesi için daha fazla ödenek ayırmanız lazım; mesela, Kanada'da uygulandığı gibi ya da şimdi İspanya'da uygulanıp çok da olumlu sonuç verdiği gibi, boş ev vergisini getirmeniz lazım. Türkiye'nin bugün en önemli problemlerinden bir tanesi olan ve Maslow'un ihtiyaçlar hiyerarşisinde en başta gelen barınma krizini ortadan kaldırmak istiyorsanız, yurt dışında sosyal konutların yapılması için yerel yönetimlere daha fazla ödenek nasıl sağlanıyor, nasıl boş ev vergisiyle beraber doğru bir vergilendirmeye konut sektörüne, sosyal konutlara daha fazla para nasıl aktarılabilir, bu tür uygulamaların da yapılması gerekiyor.

Torba yasadaki önemli konulardan bir tanesi enflasyon muhasebesiyle ilgili. Enflasyon muhasebesi yüksek enflasyonu olan ülkelerde, yüksek enflasyonla karşılaşılacak ülkelerde olumlu şeylerden bir tanesidir. Şimdi, burada, enflasyon muhasebesinde bilanço kalemlerine bakıldığı zaman, bu bilanço kalemleri enflasyondan arındırıldığında bankacılık sektörü vermesi gereken verginin çok altında bir vergi yüküyle karşılaşacak. Bu torba yasanın olumlu taraflarından bir tanesi de bu, buna bir muafiyet getiriyor ve bankacılık sektörünün normal şartlarda daha az vergi vermesinin önüne geçiyor. Biz bunu da çok olumlu buluyoruz, bizim için finans-sermayenin daha fazla vergilendirilmesi lazım. Fakat burada dikkatinizi çekmek istediğim bir konu daha var, o da şudur: Reel sektör sabit kıymet yatırımı yaptığı için, bilanço kalemleri enflasyondan arındırıldıktan sonra daha yüksek bir vergi yüküyle karşılaşacak, bunun da önüne geçilmesi lazım. 2024 ve sonraki izleyen yıllarda reel sektörün mutlaka daha az vergi vermesini sağlamamız lazım, finans-sermayeyi de çok daha fazla vergilendirmemiz lazım. Ben sizin dikkatinizi bu konuya da çekmek istiyorum.

Şimdi, KDV'yle ilgili yani KDV iadelerinin iade hakkı, kısmen kaldırılması, yeniden kaldırılmasıyla ilgili Cumhurbaşkanımıza verilen yetkiler genişletiliyor. Bu yetkinin genişletilmesine karşı çıkmakla beraber, ben vergi istisnalarının ve muafiyetlerinin kaldırılması açısından bunu da olumlu buluyorum ama kur korumalı mevduat sistemine geldiğimiz zaman, bu torba yasada kur korumalı mevduata getirilen o istisnaların 2024 Haziranına kadar uzatılması ve daha sonrasında uzatılmasının yolunun açılmasını da son derece olumsuz buluyorum.

Bakın, kur korumalı mevduat sisteminin tarihçesine baktığınız zaman -hemen bir hafızalarınızı yoklayın- akılla, bilimle bağdaşmayan bir iktisadi politika bu ülkeyi bir kur krizine götüreceksen bir anda 1980 öncesinde "DÇM" denilen sistemle uygulanan ve Türkiye'ye çok büyük maliyetler getiren o modelin bir benzeri uygulandı kur korumalı mevduat sistemiyle. Bu kur korumalı mevduat sisteminin biz şu anda Türkiye ekonomisine maliyetini kestiremiyoruz ama bunun yüzlerce milyar TL olduğunu biliyoruz. İYİ Parti olarak -ve diğer muhalefet partileri de bizimle beraber aynı şeyi düşünüyorlar- kur korumalı mevduat sisteminin bu açıdan bir servet transferi olduğunu düşünüyoruz ve bu servet transferindeki kurumlar vergisi istisnasının uzatılmasını da biz son derece yanlış buluyoruz.

Hizmet ihracatıyla ilgili maddeler de var, bunlarla ilgili zaten İYİ Parti vekilleri görüşlerini bildirecekler ama ben de bu hizmet ihracatına yönelik bir görüş bildirmek istiyorum. Burada mimarlık, mühendislik, yazılım gibi hizmet ihracatı gelirlerinin tamamı ülkeye getirilirse eskiden yüzde 50 olan kazanç istisnası yüzde 80'e çıkarılıyor. Tamam, güzel, Türkiye hizmet ihracatını mutlaka teşvik etmeli, biz de bunu teşvik ediyoruz. Önümüzdeki dönemde çok farklı bir küresel iktisadi yapı var olacak, hizmet ihracatının artacağını biliyoruz fakat burada belli konulara dikkat çekmemiz lazım arkadaşlar. Bu, kayıt dışı bir şekilde Türkiye'nin dışına çıkarılan bir paranın yurt dışından yurt içine neredeyse yüzde 20 vergiyle getirilmesine yol açmamalı. Neden bahsediyorum? Diyelim ki sizin burada bir şirketiniz var, yurt dışında da başkasının üstüne bir şirket açtınız ve oraya hizmet ihracatı gösterdiniz, ondan sonrasında da -aslında böyle bir ihracatı yapmamış da olabilirsiniz- o hizmet ihracatını yaptıktan sonra oradaki kazancı buraya getirdiğiniz zaman yüzde 80'lik bir istisna ile karşılaşıyorsunuz. O yüzden gerçekten dışarıya yaptığınız o hizmet ihracatında dışarıdan sizden ithalatı yapan şirketin ortaklık yapısı çok büyük önem taşıyor. Bu, biraz önce söylediğim gibi, bir şekilde Türkiye'nin dışarısına çıkarılan bir paranın çok düşük bir maliyetle tekrar Türkiye getirilip kayda alınması fırsatı sağlamamalıdır.

Aynısını biz, bu yurt dışındaki şirketlerin ortaklık yapısında, Sermaye Piyasası Kurulunun halka arz işlemlerinde de görüyoruz. Bakın, son dönemlerde halka arzlarda neler yaşandığını maalesef üzülmeye başlıyoruz. Türkiye'de eğer sizler bir şirketi halka arz etmek isterseniz, orada yabancı fonlara bir öncelik tanıyorlarsınız. Peki, bu fonlar ne kadar yabancı? İşte, oraya baktığınız zaman çok da yabancı olmadığını görüyorsunuz. Bugün sizler, dışarıda bir yabancı fon kurarak, "vergi cenneti" dediğiniz adalarda yabancı fonlar kurarak halka arzda kendinize bir öncelik tanıyabiliyorsunuz. O yüzden, hizmet ihracatı olsun, halka arz olsun ama bizim, burada, dışarıdaki şirketin ortaklık yapısını mutlaka ama mutlaka incelememiz ve bunu, kayıt dışı bir paranın ülkeye getirilmesinin aracı olmaktan çıkarmamız gerekiyor.

Torba yasanın önemli maddelerinden bir tanesi de internet üzerinden hizmet sağlayan, halk arasında "YouTuber" dediğimiz bu kişilerin vergilendirilmesiyle ilgili. Önümüzdeki dönem bu bizim çok fazla karşımıza çıkacak, şu anda bununla ilgili bu torba yasa bir düzenleme getiriyor, bir disiplin getiriyor fakat bu disiplin yeterli değil ve halk diliyle "YouTuber" olarak bilinen internetten hizmet sağlayıcılarına getirilen yüzde 15 vergi çok az bir vergi. Bugün siz beyaz yakalı bir mühendis olduğunuz zaman, doktor olduğunuz zaman, yazılımcı olduğunuz zaman çok daha yüksek bir gelir vergisiyle karşılaşıyorsunuz. O yüzden, ben bu torba yasada, internet üzerinden hizmet sağlayan bu kişilerin kazançlarına getirilecek olan verginin olumlu olduğunu fakat yetersiz olduğunu düşünüyorum. Bizler bu açıdan, çok daha yüksek gelir vergilerini daha iyi bir denetimle sağlamalıyız.

Bir de tabii, önemli olan noktalardan bir tanesi, sporcu ücretleri. Burada yüzde 20 stopaj oranının 2028'e kadar uzatılması gündemde. Arkadaşlar, Türkiye, profesyonel futbolcular başta olmak üzere vergi açısından tam bir cennet, bizler buna karşı çıkmalıyız. Bugün ben sizin karşınızda hem bir sporsever hem de bir futbolsever olarak duruyorum ve özellikle, son ayda gündemi çok fazla meşgul eden, bizim "Ponzi oyunu" dediğimiz, futbolcuların düştüğü durumları üzülmeye başlıyoruz. Bugün vergi oranlarına baktığımız zaman, milyonlarca dolar, milyonlarca euro kazanan profesyonel futbolcuların çok daha sıkı bir şekilde vergi denetimine tabi tutulması lazım. Bu oyuncuların, bu sporcuların kazançlarının çok daha iyi bir şekilde incelenmesi lazım. Bunların, sporcu ücretlerinin Avrupa standartlarına getirilmesi lazım ve hem profesyonel futbol kulüplerimizin hem de profesyonel sporcularımızın bu çerçevede mutlaka daha etkin bir şekilde denetime tabi tutulması gerekiyor.

Son olarak da Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumunun İstanbul'a taşınmasından dolayı, taşınanların taşınma ücretleriyle ilgili bir madde hakkında konuşmak istiyorum. Ben doktora tezimi merkez bankacılığı üzerine yaptım ve dünyadaki bütün merkez bankalarını ve BDDK benzeri kurumları bilirim. Neredeyse hepsinde merkez bankaları ve bankacılık düzenleme ve denetleme kurumları o ülkenin başkentindedir, bunun bir sebebi vardır. Eğer sizler Merkez Bankası olarak para politikasını düzenleyecekseniz onu Hazine ve Maliye Bakanlığıyla koordine bir şekilde yapmalısınız, onu yürütmenin olduğu yerde daha etkin bir şekilde yapmalısınız. Eğer gerçekten İstanbul'u bir finans merkezi hâline getirmek istiyorsanız bunun yolu Merkez Bankasını oraya taşımak ya da BDDK'yı oraya taşımaktan geçmez. Dünyada finans açısından başkent olabilmış, çok iyi yerlere gelmiş şehirlere baktığınız zaman, bunların BDDK benzeri kurumları ya da merkez bankalarını o şehirlere taşıyarak başarmadıklarını

görsünüz; daha şeffaf, daha iyi bir regülasyonla bunu yaptıklarını görsünüz. O yüzden, bugün -maalesef- Türkiye'nin kamu kurumlarının, Türkiye'nin denetleyici ve düzenleyici kurumlarının İstanbul Finans Merkezi'ne taşınması ne İstanbul'u bir finans merkezi hâline getirir ne de bu konuda İstanbul'un Türkiye'nin bir cazibe merkezi olmasını sağlar.

Bizim bugün burada yapmamız gereken şey, Meclisimize, Cumhurbaşkanlığına, kamu kurum ve kuruluşlarına çok daha yakın bir şekilde çalışması gereken Merkez Bankası gibi, Bankacılık Denetleme ve Düzenleme Kurumu gibi kurumları Ankara'da tutmak, bunu siyasi iradede bağımsız bir şekilde düzenlemek ve ondan sonra onlar işini yaparken, dolayısıyla fiyat istikrarını sağlarken, bankacılık piyasasını denetleyip düzenlerken onları serbest bırakmaktır. Onları finans merkezine taşımak ne Türkiye'nin problemlerini çözer ne de İstanbul'u bir finans merkezi hâline getirir diyorum, yüce Meclisimizi saygılarımla selamlıyorum.

Teşekkürler. (İYİ Parti, CHP ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talebi Konya Milletvekili Mustafa Kalaycı'ya aittir.

Buyurun Sayın Kalaycı. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 79 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Sizleri hürmetle selamlıyorum.

“Ekonomi paketi” diye de adlandırılan kanun teklifi, 31 kanun ve 2 kanun hükmünde kararnamenin çeşitli maddelerinde değişiklik yapmakta olup yürürlük ve yürütme dâhil toplam 86 maddeden oluşmaktadır.

Ekonomimize dair son dönemde açıklanan göstergeler sevindirici olup makroekonomik istikrar ve insanımızın refahı bakımından olumlu gelişmelere işaret etmektedir. Türkiye, küresel ekonominin yavaşladığı, enflasyonla mücadele kapsamında faizlerin yükseltildiği bir ortamda 2023 yılı üçüncü çeyreğinde de yüzde 5,9 büyüme oranıyla kesintisiz ve güçlü büyüme performansını sürdürmüştür. Türkiye, 2023 yılı üçüncü çeyreğinde verisi açıklanan G20 ve OECD ülkeleri arasında en hızlı büyüyen ekonomi konumundadır. 2023 yılının dokuz ayında büyüme yüzde 4,7 gerçekleşmiş, yıllıklandırılmış millî gelirimiz 1 trilyon 76 milyar dolar seviyesine yükselmiş ve kişi başına millî gelir 12.449 dolara çıkmıştır. Türkiye, şubat ayında yaşanan ve ekonomimize büyük maliyet yükleyen asrın felaketi depremlere rağmen dünyanın yaşamış olduğu sorunlardan pozitif olarak ayrılmıştır.

Türkiye, bir yandan enflasyonla mücadele kapsamında adımlar atarken bir yandan da üretim, istihdam, ihracat ve yatırım odaklı büyümeyi destekleyici politikalar uygulamaktadır. Sabit sermaye yatırımları 2023 yılı üçüncü çeyreğinde yüzde 14,7 artmış, büyümenin dinamiklerinden olan makine ve teçhizat yatırımları ise yüksek oranda, yüzde 23,7 artarak son on altı çeyrektir üst üste büyüme başarısını göstermiştir.

Türkiye, üretmek büyümektedir; bu yılın üçüncü çeyreğinde sanayi sektörü yüzde 5,7; hizmetler sektörü yüzde 4,3; tarım sektörü de yüzde 0,3 büyümüştür. İmalat sanayi kapasite kullanım oranı, kasım ayı itibarıyla yüzde 77,5 seviyesindedir. İstihdam, 2023 yılı üçüncü çeyreği itibarıyla yıllık 937 bin kişi artarak 31 milyon 724 bine yükselmiş, işsizlik oranı 9,2'ye, genç işsizlik oranı da yüzde 19,1'e inmiştir.

Küresel mal ticaretinde yavaşlama ve önemli ihracat pazarlarımızda kritik oranda talep daralmalarına rağmen net dış talebin büyümeye katkısı azalmakla birlikte ihracatımız rekorlar kırmaya devam etmektedir. İhracat, kasım ayı itibarıyla yıllık 255 milyar 814 milyon dolarla rekor düzeye yükselmiştir. Turizm gelirlerimiz de 2023 yılının dokuz aylık döneminde yüzde 20,1 artarak 42 milyar dolarlık rekor düzeye çıkmıştır. Cari açık, 2023 yılının üçüncü çeyreğinde bir önceki yılın aynı çeyreğine göre yüzde 56,3 oranında azalmıştır. Eylül ayında 1,9 milyar dolar cari fazla verilmiştir. Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankasının brüt rezervleri 24 Kasım haftasında 136 milyar 493 milyon dolarla tüm zamanların en yüksek seviyesine ulaşmıştır.

Enflasyonla mücadelede olumlu sonuçlar alınmaya başlanmıştır. Nitekim son aylarda enflasyon ciddi oranda hız kesmiş, kasım ayı çekirdek enflasyonunda düşüş görülmüştür. Kasım ayı itibarıyla Tüketici Fiyat Endeksi yıllık yüzde 61,98 düzeyinde gerçekleşmiştir. Yıllık enflasyonun 2023 yılında yüzde 65 olması ve 2024 yılında dezenflasyon sürecine girilmesiyle birlikte yüzde 33'e inmesi öngörülmektedir. Hiç kuşku yok ki herkesin ortak şikâyeti olan hayat pahalılığı günden güne tesirini tümüyle kaybedecektir.

Başta çalışanlar ve emeklilerimizin enflasyon karşısında alım gücünün korunması ve yapılan desteklerle tüm toplum kesimlerinin enflasyona ezdirilmemesi için sık aralıklarla çok önemli düzenlemeler yapılmıştır. Bu kanun teklifiyle de -başta emekli çiftçilerimiz ve emekli esnaflarımız olmak üzere- çalıştığı gerekçesiyle 5 bin liralık ödeme yapılmayan emeklilerimizin de yararlanması hükme bağlanmaktadır. Ocak ayında asgari ücretlileri, kamu çalışanlarını ve emeklileri sevindirecek yüksek oranda maaş artışı beklenmektedir. Maaş artışlarının belirlenmesindeki farklılıklar dikkate alınarak SSK ve BAĞ-KUR emekli aylıklarına altı aylık enflasyona ilave refah payı verilmek suretiyle aylık artışlarında denge sağlanması doğru olacaktır. Kuşkusuz, bütçe imkânları arttıkça çalışanların ve emeklilerin maaşları çok daha yüksek düzeylere ulaşacaktır.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifinde ihracatı desteklemeye, ülkemize döviz girişini teşvik etmeye, vergi güvenliğini sağlamaya, bazı harçları ve idari para cezalarını artırmaya, bazı uygulamalarda süre uzatımına ve Anayasa Mahkemesi kararlarının gereklerini yerine getirmeye dönük düzenlemeler yapılmaktadır. Bu kapsamda, yurt dışındaki şirketlerden elde edilen kâr paylarının tamamının Türkiye'ye getirilmesi şartıyla bu kazançların yarısı gelir ve kurumlar vergisinden istisna edilmektedir. Yurt dışına verilen mimarlık, mühendislik, tasarım, yazılım, eğitim ve sağlık gibi hizmetlere uygulanan yüzde 50 kazanç istisnası kazancın tamamının Türkiye'ye getirilmesi kaydıyla yüzde 80'e çıkarılmaktadır. İmalatçı veya tedarikçi şirketlerin dış ticaret sermaye şirketleri ve sektörel dış ticaret şirketleri üzerinden gerçekleştirdikleri ihracat faaliyetlerine ilişkin kazançlarda da 5 puanlık kurumlar vergisi indirimi uygulanması hükme bağlanmaktadır. Sosyal ağ sağlayıcıları üzerinden elde edilen kazançlar için sağlanan vergilendirme kolaylığının internet ve benzeri elektronik ortamlardan elde edilen gelirlere de uygulanması sağlanarak mevcut istisnanın kapsamı genişletilmektedir. İhracat, inşaat, onarım, montaj ve taşımacılık işlerinde yurt dışından elde edilen kazançlara yönelik, belgeye dayanmaksızın hasılatın binde 5'i olarak uygulanan götürü gider indirimi OECD eleştirileri de dikkate alınarak kaldırılmaktadır. İhracat kredileri için kefalet vermek amacıyla kurulan Katılım Finans Kefalet Anonim Şirketinin de kurumlar vergisi muafiyeti kapsamına alınması ve dolaylı olarak KDV, damga ve harç istisnalarından da faydalandırılmaları sağlanmaktadır. ÖTV'ye tabi malların yurt içinden serbest bölgelere yapılacak teslimlerinde ihracat istisnasının olmadığı konusu açıklığa kavuşturulmaktadır. Cep telefonlarındaki asgari maktu vergi tutarının yeniden değerlendirilmesine ilişkin imkân sağlanmakta; ayrıca, uygulamanın süresi uzatılmaktadır.

Yıllara sâiri inşaat ve onarım işlerini yapanlara ödenen istihkak bedelleri üzerinden yapılacak tevkifat oranlarının işin kamuya taahhüt edilmesine, süresine ve nevine göre veya yüklenicinin durumuna göre belirlenebilmesi amacıyla Cumhurbaşkanına yetki verilmektedir.

Cumhurbaşkanının, mevduat ve katılım hesapları için azami yüzde 15, döviz tevdiat hesapları için ise yüzde 30'a kadar tevkifat oranı belirleme yetkisi azami yüzde 40'a yükseltilmektedir. Kur korumalı mevduat ve katılım hesaplarından elde edilen faiz ve kâr paylarına uygulanan kurumlar vergisi istisnası 30 Haziran 2024 tarihine kadar uzatılmaktadır. Kur şokuna karşı finansal istikrarı korumak amacıyla ve risk alınarak iki yıl önce uygulamaya konulan kur korumalı mevduat hesabı kriz bekleyenlerin

umutlarını da yıkarak amacına ulaşmış olup uygulamadan kaldırılmasına dair politikalar neticesi ciddi bir azalma sürecine girmiştir. Sporculara yapılan ücret ödemelerinin tarife dışında tevkif suretiyle vergilendirilmesine ilişkin uygulamaların süresi 31/12/2028 tarihine kadar uzatılmaktadır.

Lisanslı depoculuk kapsamında elektronik ürün senetlerinin satışlarına ilişkin gelir ve kurumlar vergisi istisnasının süresi 31/12/2028'e kadar uzatılmaktadır.

Mükellefler tarafından sorumlu sıfatıyla beyan edilen katma değer vergisinin ödenmesi hâlinde hesaplanan KDV'den indirim konusu yapılabileceği açık bir şekilde hükme bağlanmaktadır. Vergi kesintisi yapmakla sorumlu tutulanların KDV beyan ve ödeme tarihleri genel KDV beyannamelerinin önüne çekilmektedir. KDV iade hakkı doğuran bazı işlemlerde iadelerin sınırlandırılması ve bu tutarların gider yazılması konusunda Cumhurbaşkanına yetki verilmektedir.

Kamu-özel iş birliği çerçevesinde projeleri üstlenenler ile ihaleyle görevlendirilenlere proje kapsamında yapılan mal teslimleri ve hizmet ifalarına ilişkin istisnanın süresi uzatılmaktadır.

Şehir içi raylı ulaşım sistemlerinin Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı, belediyeler ve bağlı kuruluşlar arasında yapılacak devir ve teslimlerine ilişkin istisnanın süresi uzatılmaktadır.

Motorlu araç ticareti yapanların bayilik, yetkili satıcılık veya acentelik ilişkisinin noterde düzenlenen sözleşmeyle tesis edilmiş olması düzenlenmektedir.

Kamu yatırımlarındaki uluslararası ihaleye çıkarılma şartına bağlı getirilmiş bulunan istisna, Anayasa Mahkemesinin iptal kararı da dikkate alınarak kaldırılmaktadır. İhale kararına ilişkin sözleşmenin iptal edilmesi hâlinde sözleşmeye ait damga vergisinin iade edilebilmesine imkân sağlanmaktadır.

Nüfus idarelerinin resen yapmış oldukları düzeltme işlemleri neticesinde ticaret ve tapu sicilinde yapılacak düzeltme işlemlerine harç istisnası sağlanarak vatandaşlarımızın mağduriyeti giderilmektedir.

Konut kredilerine uygulanan banka ve sigorta muameleleri vergisi istisnası bir konutla sınırlandırılmaktadır.

Yeni makine ve teçhizat için amortisman oranı ve sürelerinin faydalı ömür sürelerinin yarısı dikkate alınarak hesaplanması uygulamasının süresi 31/12/2024 tarihine kadar uzatılmaktadır.

Banka ve finans kurumlarının 2024 ve 2025 yıllarında yapacakları enflasyon düzeltmesi sonucu oluşacak kâr ve zararların kazancın tespitinde dikkate alınmaması düzenlenmektedir.

Tüm şans oyunları için ikramiye dağıtım oranının üst sınırı yüzde 83'ten yüzde 93'e yükseltilmektedir.

Bağlama kütüğü harçları artırılarak yıllık alınması öngörülmekte, gemi ve liman harçları yeniden belirlenmektedir. Türkiye limanları arasında kabotaj yapan gemilerin kaptanlarına ve yabancılara ait deniz araçlarının sahiplerine uygulanacak idari para cezasının üst sınırı artırılmaktadır. Deniz taşımacılığında izinsiz yolcu taşımaları ile taşıma haddinden fazla yolcu ve yük taşınmasına ilişkin cezaların artırımı uygulanması düzenlenmektedir.

Türk taşıyıcı tarafından usulüne uygun olarak kiralanan yabancı tescilli hava araçlarıyla da ülke içinde yolcu, posta ve yük taşımaları yapabilmelerine imkân sağlanmaktadır.

Yabancı plakalı taşıtlara kesilen idari para cezaları ödenmeden aracın yurtdışına çıkışına izin verilmemesi düzenlenmektedir.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifinde bazı kamu idareleri ve kamu personeliyle ilgili düzenlemelerin yanı sıra, bazı uygulamaların elektronik ortama aktarılması, vadeli çek uygulaması, bankalara olan borçların yeniden yapılandırılması, yapım işleri için fiyat farkı verilmesi, genel sağlık sigortası prim borçlarının silinmesi gibi çeşitli konularda düzenlemeler de yapılmaktadır. Anayasa Mahkemesi kararları doğrultusunda bazı kamu personelinin statüsü belirlenmekte, huzur hakkına ilişkin genel düzenleme yapılmakta, görevleri sona eren yöneticilerin atanacağı kadrolar belirlenmekte ve TÜBİTAK çalışanlarına yapılacak ödemelere dair düzenleme yapılmaktadır. Ayrıca, BDDK meslek personeline ek tazminat ödenmesi düzenlenmektedir. Söz konusu ek tazminatın, tüm üst kurullar, kariyer uzmanları, denetim elemanları ve mühendisler ile akademik kadro başta olmak üzere diğer kamu çalışanlarına da ödenmesi için düzenleme yapılması kamu ücret dengesi bakımından gerekli görülmektedir.

Gelir İdaresinin bilgi ve veri toplama, risk analizi yapma yetkisine ilişkin hüküm Anayasa Mahkemesi kararı doğrultusunda teşkilat kanununa taşınmaktadır. Gelir İdaresi Başkanlığına, beyanname, bildirim veya form verme veya ödeme sürelerinin son gününü on beş günü geçmeyecek şekilde yeniden belirleme yetkisi verilmektedir.

Devlet gelir uzmanlarının müdür atanabilmelerine ilişkin hüküm Anayasa Mahkemesi kararı doğrultusunda kanuna taşınmakta, Gelir İdaresi Başkanlığında sözleşmeli bilişim personeli istihdam edilebilmesi düzenlenmektedir.

Gelir İdaresi Başkanlığınca vergi mükellefleri bilgilerinin yasal çerçevede paylaşımlarından, kamu idareleri hariç, sorgu başına katılım payı alınması öngörülmektedir.

Vergi dairelerinde görev alanına giren konularda yapılacak tüm tebligatlarda elektronik tebligat sisteminin kullanılabilmesi düzenlenmektedir. Menkul malların fiilî hacizlerinde kullanılan haciz tutanaklarının elektronik ortamda düzenlenebilmesine imkân sağlanmaktadır. Özelleştirme ihalelerinin elektronik ortamda yapılabilmesi düzenlenmektedir.

Vergi ve SGK prim borçlarına karşılık gayrimenkul alımına imkân veren düzenlemenin süresi uzatılmaktadır.

Mahallî idarelerin kira sertifikası ihracı Hazine ve Maliye Bakanlığının iznine bağlanmaktadır.

Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryollarının hazineye olan borçları ödenmemiş sermayesine mahsup edilmektedir.

Devlet Malzeme Ofisi tarafından idareler adına yapılacak taşıt alımları, taşıt kiralama, akaryakıt alımı ile ilaç, tıbbi malzeme ve tıbbi cihaz alımlarına dair usul ve esaslar belirlenmektedir.

Koşullu erişim yöntemiyle yayın hizmeti sunan kuruluşların yıllık net satış gelirleri üzerinden yüzde 1,5 tutarındaki payı Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna ödemeleri şartı getirilmektedir.

Kamu üniversitesi hastaneleri ve diş hekimliği fakültelerine 2023 yılında yapılan global ödeme tutarı ile tedavi hizmetlerine ilişkin tahakkuk tutarı arasındaki fark terkin edilmektedir.

Tütün ve alkollü içeceklerin üretim ve satışında kaçakçılık fiillerinden soruşturma ve/veya kovuşturma başlatılması durumunda verilen belgelerin askıya alınmasına ve adli sürece dair düzenleme yapılmaktadır.

Akaryakıt kaçakçılığıyla mücadele kapsamında sahte ve muhteviyatı itibarıyla yanıltıcı belge düzenleme veya kullanma suçları ile ödeme kaydedici cihaza yönelik gerçekleştirilen fiillerle ilgili soruşturma ve/veya kovuşturmanın bulunması durumunda geçici olarak faaliyetlerin durdurulması, haklarında kesinleşmiş mahkeme kararı bulunanlara lisans verilmemesi hükme bağlanmaktadır.

50'den az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan iş yerleri ile kamuya ait iş yerlerinde iş güvenliği uzmanı ve iş yeri hekimi görevlendirilmesine dair hüküm bir yıl daha uzatılmaktadır. İş sağlığı ve güvenliği gibi önemli bir konuda on yılı aşkın süredir sürekli ertelenen bu hükmün uygulanması konusunda mutlaka kalıcı çözüm üretilmelidir.

Finansal sıkıntıda olan işletmelerin bankalara olan borçlarını yeniden yapılandırabilmelerine imkân sağlayan düzenlemenin iki yıl daha uygulanması ve sürenin Cumhurbaşkanı tarafından iki yıl daha uzatılabilmesi düzenlenmektedir.

Çeklerin yazılı keşide tarihinden önce ödenmek için muhatap bankaya ibrazının geçersiz olması ilişkin süre 31 Aralık

2025 tarihine kadar uzatılmaktadır.

Yapım işlerinin girdi fiyatlarında öngörülme­yen artışlar meydana geldiği dikkate alınarak sözleşmelerin 1 Ocak 2024 tarihinden sonra gerçekleştirilen kısımları için yapım işlerine ek fiyat farkı ve süre uzatımı verilmesi düzenlenmektedir.

6 Şubat depremleri nedeniyle Genel Hayata Etkili Afet Bölgesi ilan edilen 17 ildeki seyahat acentelerinden 2023 ve 2024 yılları için yıllık aidat alınmaması düzenlenmektedir.

Genel Hayata Etkili Afet Bölgesi ilan edilen yerlerde yapı malzemeleri ve yapım işlerinde fahiş fiyat uygulamalarına verilecek cezanın 31/12/2025 tarihine kadar 10 katı olarak uygulanması hükme bağlanmaktadır.

2004 yılı öncesine ait ödenmemiş genel sağlık sigortası primleri ile gecikme cezası ve zammı gibi ferî alacakların tahsilinden vazgeçilmektedir.

İl ve ilçe seçim kurullarında siyasi partilerden alınanlar haricindeki üyelerin görev süresi, 2025 yılı Ocak ayı son haftasında yapılacak olan yeni oluşuma kadar uzatılmaktadır.

Milliyetçi Hareket Partisi Grubu olarak "kabul" oyu vereceğimiz kanun teklifinin ülkemize ve milletimize hayırlar getirmesini diliyorum, hepinize saygılar sunuyorum. (MHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi Muş Milletvekili Sezai Temelli'ye aittir.

Buyurun Sayın Temelli. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA SEZAI TEMELLİ (Muş) – Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Sözlerime tabii ki öncelikle Filistin'le başlamak istiyorum. İnsanlık dramı çok ciddi boyutlara ulaşmış durumda; her gün onlarca insan, çocuk, sivil katledilmeye devam ediliyor. Buna karşılık maalesef yaşanan bu olaylar normalleşiyor. Gazze saldırısı başladığı zamanki tepkilerden bugüne dönüp baktığımızda bunun nasıl bir normalleşme olduğunu hepimiz görüyoruz. Elimizde ne var? Elimizde oldukça fazla sayıda hamaset var; sabah akşam Filistin üzerine, bu katliam üzerine, bu vahşet üzerine hamaset yapıyoruz ya da işte bildiğiniz gibi bazı tüketim maddelerini -kahveyi, kolayı- yasaklayarak çözüm ona protesto eylemlerinde bulunuyoruz. Tabii, bütün bunların, yol açılan insanlık dramının üzerinde hiçbir etkisinin olmadığını da çok iyi biliyoruz aslında. Bir şey yapamamamızın nedeni, bir adım atamamamızın nedeni sadece ticaret değil. Evet, ticaretten vazgeçmiyoruz, İsrail'le sürdürülen ekonomik ilişkilerin ne kadar önemli olduğu belli, belli olduğu için de hiçbir yaptırım zaten iktidar partisi tarafından gündeme gelmiyor. Ama bunun arkasında başka bir neden daha var, ticaretten belki de çok daha önemli bir neden: Aslında Filistin sorununun bir Orta Doğu sorunu olması.

Ve "Orta Doğu" sorunu diyorsanız aslında başat sorun kuşkusuz Kürt sorunudur. Kürt sorununu çözememiş bir ülke, hatta çözümsüz kılmak için gece gündüz çabalayan bir iktidar, savaşıla, şiddetle Kürt sorununu yok sayan bir iktidar, Filistin meselesinde de işte böyle sahibi olmayan protestolarla ya da hamaset edebiyatıyla günü kurtarmaya çalışır. Oysa Orta Doğu'nun sorununu çözmek Kürt sorununu çözmekten, Orta Doğu'daki bütün dinamikleri dikkate almaktan geçiyor. Şengal'den Afrin'e, Rojava'dan Gazze'ye kadar bütün Orta Doğu meselesini bütünlüklü ele alıp savaşa karşı barışçıl bir politikayı üretmek aslında bizim elimizde. Oysa bu Meclis ne yapıyor? Bu Meclis ha bire tezkere çıkarıyor; Suriye tezkeresi, Irak tezkeresi, Libya tezkeresi, elinden gelse dünyada 172 ülkeye tezkere çıkaracak. Bu kadar militarist bir akılla hareket ettiğiniz sürece hiçbir soruna çözüm üretemezsiniz, zaten söylediğiniz lafları da dünyada hiç kimse ciddiye almaz, almıyor da zaten.

Dolayısıyla bu ikiye bölünmüş bedelini, maalesef, çocuklar ödüyor, kadınlar ödüyor, sivil halklar ödüyor, Kürt halkı ödüyor, Filistin halkı ödüyor. Orta Doğu'ya bir çözüm üretmek lazım, Filistin meselesine de Kürt meselesine de çözüm üretmek lazım. Bunun yolu, özellikle Kürt meselesinin çözümünde Kürtlerin statüsünün tanınmasından geçiyor ama bu konuda bırakın statüyü tanımak, ciddi bir inkâr, yok sayma politikası hâlâ gündemde yerini koruyor. Dolayısıyla zaten karşı karşıya kaldığımız sorunların hepsinin bu kavşaktan geçmesinin en temel nedeni de bu. Bu sorunu çözemediğimiz için zaten burada bu yasaları konuşuyoruz.

Neyi konuşuyoruz? Torba yasa. Şimdi Komisyon'da kanun teklifi sunulurken kanun teklifi sözcüsü bize dedi ki: "Buna 'torba yasa' demeyin." Ne diyelim dedik, "Buna 'uyarlama' deyin." dedi. Biz de dedik ki: Bu, uyarılama değil çuvallama çünkü çuvalladınız, çuvalladığınız için artık çuvallara sığmayan böyle torba yasalar yapıp karışımıza getiriyorsunuz. 2018'den bugüne kadar çıkan yasaların neredeyse yüzde 75'i torba yasa şeklinde çıkmış yani başka bir yasa yapma tekniği ortada kalmamış. Bu da zaten neden torbalardan çuvalara evrildiğimizi çok net bize gösteriyor.

Bakın, bu torba yasaya gelmeden önce uzunca süre Plan ve Bütçe Komisyonunda, sonra Genel Kurul'da neler görüştük? Önce kalkınma planını görüştük. Kalkınma planı... Gerçi orta vadeli program ondan önce görüldü, orada da anlamsız bir ilişki vardı ama kalkınma planını görüştük. Kalkınma planında bize söylenen, bize anlatılan hikâye o kadar geleceği güzelliyordu ki 2028'de neredeyse bütün sorunlarını çözmüş, bütün sıkıntılarını aşmış bir ülkeyi bize tasvir ediyordu. Şimdi kalkınma planı bir kere plan değil, uydurma olduğu ortaya çıktı. Orta vadeli program da program değil, onun da nasıl bir uydurma program olduğu ortaya çıktı. Peki, bütçe nasıl bir bütçe? Plan ve Bütçe Komisyon'dan geçti, işte haftaya Genel Kurul'da gelecek; göreceksiniz ki o bütçe de bütçe değil. Zaten bütçenin neredeyse yüzde 25'i açık yani açığa satış yapıyorsunuz, hiçbir karşılığı yok bütçenin. Şimdi, böyle bir durumda biz bunu ne kadar anlatırsak anlatalım... Tabii, kalkınma planını savunanlar, orta vadeli programı savunanlar, bütçeyi savunanlar aslında bizim yıkıcı muhalefet yaptığımızı, gerçekleri görmediğimizi söylüyorlardı.

Peki, biz gerçekleri görmüyoruz ama siz gerçekleri çok iyi görmüşsünü, işte bu çuval yasayı getirmişsiniz. Bu 86 maddenin 85 maddesi -1 madde hariç- aslında -içinde yok yok tabii bu torba yasanın- durumu en iyi izah eden maddelerdir. Yani bütçenin sürdürülemez olduğunu, 2024 yılı bütçesinin belki de haziranı göremeyecek olduğunu anlatıyor bu torba yasa bize. 2024, 2025, 2026 yıllarını kapsayan orta vadeli programın aslında ne kadar tutarsız bir program olduğunu bize gösteriyor bu torba yasa. Ve 2028 hedefleriyle uyuşmayan... Kaldı ki o kalkınma planında 2053'e kadar bir planlama söz konusuydu, dolayısıyla o planlamanın da bir karşılığının olmadığını biz bu torba yasada görüyoruz.

Peki, neden böyle oluyor? Çünkü bu sistem ne kalkınma planı yapabilir ne program hazırlayabilir ne de bütçe hazırlayabilir. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemi uydurma bir sistem olduğu için hazırladığı her şey uydurma, hiçbir tutarlılığı yok; biz orada rakamları çok net bir şekilde dile getirdik, dedik ki: Bunlar tutarsız rakamlar, bu hesap tutmuyor. Bu hesap tutmuyor, dedikçe hesap makinesini ellerini aldılar, yeniden hesapladılar; baktılar tutmuyor, yeni şeyler uydurdular, dediler ki: "Biz, yeşil dönüşüm, dijital dönüşüm; şunu yapacağız, bunu yapacağız, ihracatta inanılmaz dramatik gelişmeler sağlayacağız; 2028'e geldiğimizde bu cari işlem açığı bitecek, bütçe açığı bitecek, tasarruf açığı bitecek, ülke refaha kavuşacak." Bunu söyledikten birkaç hafta sonra, işte bu "yasama kurnazlığı" dediğimiz 86 maddelik teklif önümüze geldi ve bu teklifin içine baktığımızda, ne kadar acze düşmüş bir yönetimin olduğunu hep beraber görüyoruz. Neden görüyoruz? Çünkü bu teklifin maddelerine tek tek baktığınızda, bu açıkları bir nebze kapatılabilmek adına artık her şeye saldırıldığını görüyoruz. Şimdi, böyle devasa planlar yapıp burada derede boğulmanın anlamı, işte bu gördüğümüz maddelerdir.

Ortada tabii sadece yasama kurnazlığı yok, bir de -ilginç bir şey- bürokrasi kurnazlığı var. Yani bürokrasi de bu çarkın içine girmiş artık; o da günü kurtarmak adına, AKP iktidarının karışımıza çıkarmış olduğu bu yasama kurnazlığının içine -her türlü kurnaz aklıyla- bazı maddeleri yerleştirmeye, o da kendini kurtarmaya çalışıyor. Dolayısıyla baktığımızda, burada, bir yasama

faaliyetinin olduğunu söylemek çok güç. Şu anda yaptığımız, tabii ki muhalefet olarak bizim yaptığımız, bu eleştirilerle bu gerçekliği açığa çıkarmak, bunun üzerinden aslında toplumu bu konuda uyarmak, duyarlı hâle gelmesini sağlamak. Neden? Çünkü toplumun ihtiyaçlarını gidermek gibi bir derdi yok, tam tersine günü kurtarmak dedik.

Şimdi, bunların içinde bazı maddelere baktığımızda neyi anlatmaya çalıştığımız daha iyi anlaşılacak. Madde 15; bu torba yasada en ilginç maddelerden biri madde 15. Rahmetli Süleyman Demirel'i hatırlarsınız; tarihe geçtiği en önemli anlardan biri ülkenin 70 sente muhtaç kaldığını söylediği andır. Bunu yaşı yetmeyenler de hatırlar çünkü bu, öyle bir tarihe geçmiştir ki kuşaktan kuşağa anlatılır. Şimdi, bu madde 15'e baktığınızda, bu madde 15 de sizi tarihe geçiriyor; 25 kuruşa muhtaç bir ekonomi yarattığınızın belgesi madde 15'tir. 70 sente muhtaç ekonomiden, 25 kuruşa muhtaç ekonomiye kadar aradan tam kırk beş yıl geçmiştir ve dolayısıyla kırk beş yıl sonunda geldiğimiz nokta budur. Bu da işte sizin yaratmış olduğunuz yıkımın en temel göstergesidir.

Bu madde 15 gibi diğer maddelere de baktığımızda, aslında ekonomideki bu felakete sürüklenişin en temel nedenlerinden biri, tek tek maddelerdeki bu olumsuzluklardan öte yaşanan siyasi krizdir çünkü bu ülke çok ciddi bir siyasi krizin içindedir. Siyasi kriz ve ekonomik krizin birlikte hareket ettiğini bilmemiz gerekiyor; bunlar ayrı ayrı hareket etmez, birlikte hareket eder, birbirini besler. Dolayısıyla, siz siyasi krizleri çözmediğiniz sürece ne yaparsanız yapın iktisadi krizleri çözme şansınız yok.

Peki, bu ülkede nasıl bir siyasi kriz var? Bu ülkede demokrasiden kaçan bir iktidar var, otoriter rejimi pekiştirmeye çalışan bir iktidar var, faşizmin ekonomisini dayatan bir iktidar var. Dolayısıyla, bu anlayışla yol almaya çalışan bu iktidar tabii ki siyasi krizi de derinleştiriyor. Bugün bu ülkedeki siyasi krizin geldiği en temel meseleyi görmek istiyorsanız hukuka bakacaksınız, ülkedeki adaletsizliğe bakacaksınız. Siyaset ve hukuk arasındaki ilişkiyi, ilintiyi, rabıtayı iyi kuramadığınız bir ülkede zaten demokratikleşme mümkün değil; olmadığı da ortada. Dolayısıyla, hukuk devletinden bahsetmek mümkün değil. "Adalet" dediğiniz mesele artık sizin tabelanızda kalmış bir meseleye dönüşmüş durumda. Bunu nereden mi anlıyoruz? Cezaevlerine bakın, bugün cezaevlerinde açlık grevi var, belki çoğu insan farkında bile değil. Neden cezaevlerinde açlık grevi var? Çünkü bu ülkede tecrit olduğu için açlık grevi var. Bu ülkede tecrit olduğu sürece sizin bu ülkeyi bir hukuk devletine çevirmeniz mümkün değil, hukuk devletine çeviremediğiniz bir ülkede de siyasi krizi sonlandırmamız mümkün değil. Siyasi krizin bu denli derinleştiği bir yerde, tecritleşmiş bir ülkede açlık greviyle siyasi mahpuslar aslında sizi uyarıyorlar, bunu dikkate almanızı istiyorlar. Bu ülkenin özgürleşmesi için, bu ülkenin demokratikleşmesi için; bu ülkenin Kürt meselesinin, bu ülkenin barış meselesinin çözümü için yeniden bir uyarı eylemine başlamış durumdadır. Bunu görmezden gelemezsiniz. Bunu görmezden gelmek bu ülkeyi tecride mahkûm etmektir ki çözümsüzlüğe mahkûm etmektir ki eğer buna devam ederseniz siz daha çok torba yasa getirirsiniz; bu felaketi de bu ülkenin insanlarına dayatmaya, bu ülkenin insanlarına bu zulmü yaşatmaya devam edersiniz.

Baktığımız zaman, işte, Cumhurbaşkanlığı hükûmet sisteminin aslında ortaya koymuş olduğu bu yapı, bu hukuksuzluk, ekonomide yaratmış olduğu bu tahribat öyle bir hâle gelmiştir ki Anayasa'yı ihlal ede ede yoluna devam etmek istiyor. Bu teklifin içinde de geçmişteki Anayasa ihlallerini telafi edecek maddeler var ama diğer maddeler de Anayasa'yı ihlal etmeye devam ediyor. Dolayısıyla "Anayasa yapalım, yeni bir anayasa yapalım." teziyle bugünlerde ortaya çıkmanız hiçbir samimiyete karşılık gelmiyor, samimi değil. Neden değil? 12 Eylül anayasası bile ihlal edilebilecek bir hâle gelmiş. Evet, militarist bir anayasa. Meclis Başkanı "Bunu nasıl içinize sindiriyorsunuz?" dedi. Ya, biz ne içimize sindireceğiz, esas siz yirmi yıldır bunu nasıl içinize sindirdiniz? Biz 12 Eylül'den beri faşizmle mücadele ediyoruz, bu Anayasa'ya karşı "Hayır." demiş insanlarız biz ama siz yirmi yıldır bunu içinize sindirdiniz, şimdi geldiniz bize Anayasa üzerinden demokrasilik oynuyorsunuz. Eğer siz anayasa yapma konusunda samimiyetseniz önce bu zihniyetten kendinizi kurtarın, önce bu ülkedeki hukuksuzluklara son verin; önce bugün Edirne'de, Kandıra'da, Sincan'da mahpus olan siyasiler özgürlüğüne kavuşsun çünkü anayasa yapacaksa siyasetin içinde yapacağız. Siyasileri tutsak ederek anayasa yapamazsınız ama sizin anayasadan anladığınız, aslında bu düzeni sürdürecektir yeni bir formülasyon üretmek.

Bakın, bunun nasıl bir sistem olduğunu anlamak için maddelerden oluşan birkaç tane başlık: Bir tanesi şu BDDK tartışması... İşte "İnsanlar nasıl geçinecek; biz BDDK'yi İstanbul'a taşıdık, finans kent yaptık." Niye yaptınız? Bir kere bu finans kent yapma fikri nereden kaynaklandı bilmiyoruz. Finansı bu kadar kötü durumda olanın beton bir şehirle finansını kurtardığı dünyanın hiçbir yerinde görümemiştir. Önce o kent finans kent olur, sonra gider binalarını yapar, insanları taşır. Ama Türkiye'nin bir finans kent yaratma kapasitesi yok ki; girtlağına kadar borca batmış, varını yoğunu özelleştirmiş bir ekonomiden bahsediyorsunuz. Sorun, burada BDDK'lilerin alacağı maaş değil aslında; sorun, burada kamu emekçilerinin durumu. Öyle bir kamu personel rejimi var ki kamuda öyle bir ücret adaletsizliği var ki en düşük memur maaşını asgari ücretle kıyaslıyorsunuz. Asgari ücret zaten sefalet ücreti, bununla bir şeyi kıyaslamak bile büyük bir utançken siz memurlarla, kamu emekçileriyle âdeta dalga geçer gibi, bakın, asgari ücretten daha iyi bir gelir elde ettiğini söylüyorsunuz. Peki, asgari ücretten daha iyi geliri elde ediyor; yoksulluk sınırına göre nerede, açlık sınırına göre nerede? Bugün bunlarla ilgili bir kıyas yapmak yerine, genellikle aslında o asgari ücreti referans olarak kullanarak topyekûn yoksullaşmanın bir aracı hâline getiriyorsunuz.

Bir başka madde, kur korumalı mevduat... Şimdi, kur korumalı mevduatla ilgili aslında muafiyetin uzatıldığını görüyoruz. Evet, çünkü neden? Kur korumalı mevduat zaten başlı başına bir kâbustu; şimdi bunu sonlandırmak istiyorsunuz, bu sönmülsün istiyorsunuz. Peki, bu kur korumalı mevduattan çıkanlar nereye gidecekler? Böyle bir yüksek enflasyon... Her ne kadar siz bunu saklasanız da piyasalar bunu çok iyi bildiği sürece eğer siz kur korumalı mevduatla bunu desteklemezseniz kendini korumaya alacak. Nerede korumaya alacak? Yine döviz piyasalarında alacak, yine altın piyasasında alacak ya da başka, yurt dışı finansal araçlarda alacak. Bunu önlemenin yolu, her şeyden önce kur korumalı mevduat gibi aslında yeni saçmalıklara yol verecek bir ekonomi anlayışı değil, bir istikrar politikası yaratmaktan geçiyor. Hazine ve Maliye Bakanı sürekli dilinden düşürmüyor: "Makroekonomik istikrar, makroekonomik istikrar..." Fakat onun niyeti de şu: Aslında bu, neoliberal okulların, neoklasik okulların değişmez varsayımdır; kendisi de Londra merkezli bir iktisatçı olduğu için makroekonomik istikrardan anladığı şey düşük ücrettir yani çalışanları yoksulluğa mahkûm etmektir yani kemer sıkmadır. O yüzden de çıkıyor diyor ki: "Aslında bu ülkede ücretlerin bu ülkede ücretlerin bu kadar artması enflasyonun nedenidir." "Böyle dedin." diyoruz. "Yok, ben öyle demedim." diyor. İngilizce konuş o zaman; madem bunu, Türkçe anlatamıyorsun meramını İngilizce anlat, oradan anlayalım ne demek istediğini.

Sayın Cevdet Yılmaz da çıktı yine bu ücretler üzerinden dedi ki: "Enflasyonla mücadele etmek için hep birlikte fedakârlık yapacağız." Fedakârlığı yapacak kesim emekçiler değil, fedakârlığı yapacak kesim burjuvazidir, sermayedir, zenginlerdir yani servet sahipleridir. Bunun yolu da onları vergilemekten geçer, iş gücünün vergilemekten değil, emekçileri vergilemekten değil; muafiyet ve istisnalarla besleyip büyüttüğünü sermayeyi vergilemek zorundasınız. Sermayeyi vergilemediğiniz sürece, sermaye servetine servet kattığı sürece o servetlerden borç alarak bütçe açığını da kapatamazsınız, ekonomideki hiçbir açığı da kapatamazsınız. Dolayısıyla, bu kısır döngünün içinde kaybolur gidirsiniz. Nitekim öyle oldu. Türkiye, ekonomisiyle siyasetiyle çoklu krizin içinde tükenmeye devam ediyor.

Bir başka madde, yine ilginç bir şey: Bugünün Türkiye ekonomisini belki de bir başka yönüyle anlatan bize bu şans oyunları meselesi. Yüzde 85 ayrılmıyormuş da yüzde 93'e çıksın. Şimdi, biliyorsunuz, bu ülkede bir Millî Piyango vardı. Millî Piyango masum bir şeydi, insanlara güzel umutlar veren bir şeydi; gittiniz, onu da özelleştirdiniz, onu da bir kumar çarkına çevirdiniz; yok

Şans Topu, yok şans bilmem nesi diye acayip bir işe döndü. Bu yetmedi, bir de İddaa koydunuz yanına. Herkesi kumarbaz yapacaksınız. Yani insanların tek umudu emekleriyle çalışarak ayakta durmak değil, insanca yaşamının yolu burada değil, kumar oynamakta. Bahis siteleri öyle bir hâl aldı ki yasa dışı bahis artık neredeyse ülkenin en belirli ekonomik sektörü oldu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Temelli.

SEZAİ TEMELLİ (Devamla) – Şimdi, böyle bir kara ekonominin içinden suç ekonomisi çıkar. Suç ekonomisinin farklı farklı yansımalarını izliyoruz; işte, foncular türedi, şimdi foncuları görüyoruz. Bahis sitelerinin meselesini Kıbrıs'ta yaşıyoruz. Hani hep diyorsunuz ya "yavru vatan, yavru vatan..." "Yavru vatan" dediğiniz şey kumarhane merkezi, övünülecek bir şey midir yavru vatan? Eğer Kıbrıs halkını düşünüyorsanız orayı bu bataklıktan kurtarmanız gerekirken neredeyse bu bataklığı besleyen bir politika izliyorsunuz.

Tabii, şimdi, bu bütçeye de baktığınızda, bu torba yasaya da baktığınızda şunu görüyorsunuz: Önümüzde seçimler var, esas arkasında yatan dert bu. Kaynağa ihtiyaç var çünkü o kaynakları kullanarak yerel seçimlerden bir performans, bir başarı bekliyorsunuz. Ama bir madde var dedim; o bir madde, işte, çalışan emeklilere 5 bin lira vermek.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

SEZAİ TEMELLİ (Devamla) – Ama -çalışan emeklisiyle, çalışmayan emeklisiyle, bütün emekçileriyle- hangi torba yasayı getirseniz getirin, 31 Martta bu sadaka anlayışınıza, bu zulüm anlayışına en güzel cevabı yine halkımız verecektir. Nasıl ki Mayıs seçimlerinde sizi yüzde 34'e indirdi, 31 Mart seçimlerinde çok daha aşağı indirecektir.

Sizleri saygıyla selamlıyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Karabük Milletvekili Cevdet Akay'a aittir.

Buyurun Sayın Akay. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CEVDET AKAY (Karabük) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Kadınlarımızın seçme ve seçilme hakkıyla ilgili 89'uncu yılını kutluyorum; hem sivil toplum kuruluşlarında hem siyasette hem iş dünyasında daha fazla yer edinmesini destekliyoruz.

Bugün, 79 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Dair Kanun Teklifi'yle ilgili söz almış bulunmaktayım.

Tabii ki bu kanun teklifi yine bir torba yasa. Plan ve Bütçe Komisyonunda bütün sözcülerin de belirttiği şekilde 33'ten fazla kanunda değişiklik yapan ve 84 madde üzerinde de değişiklik yapılmış bir torba yasa şeklinde. Defalarca da söylememize rağmen sürekli torba yasa şeklinde gelmesi, tali komisyonların ve ana komisyonların çalıştırılmaması, İç Tüzük'e de aykırı hareket edilmesi sakıncalı bir durum. Gerçekten, bazı maddelere baktığımız zaman ana komisyonları ilgilendiren maddeler var yani Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunu ilgilendiren bazı maddeler var. Burada görüşülmeden, yeterince incelenmeden Plan ve Bütçe Komisyonunun önüne gelmiş bir kanun ve yine baktığımız zaman da aşağı yukarı 86 madde üzerinde 23 maddede Cumhurbaşkanına çok geniş yetkiler devredilmiş yani tabiri caizse "Cumhurbaşkanına verilecek yetkiler hakkındaki değişiklik yapılmasıyla ilgili kanun teklifi" de diyebiliriz bu kanuna. 23 madde, bu, Cumhurbaşkanına verilen geniş yetkilerle ilgili olarak önümüzde duruyor.

Maddeler üzerine konuşacak olursak muhalefet gözüyle bu maddelere bakmak istiyorum. Burada 4922 sayılı Denizde Can ve Mal Koruma Hakkında Kanun'daki 2'nci madde var. Burada bazı uluslararası belgelerin veya kanunda belirtilen belgelerin noksan olması nedeniyle gemilerin alıkonma olayı var ve bu alıkonma işlemiyle ilgili de kesilen idari cezalar var yani gemiler bağlanıyor. Eskiden, bu madde değişmeden önce bu idari para cezası ödenmeden gemiler serbest bırakılmıyordu. Şimdi, bu maddeye baktığımız zaman, teminat verildiği takdirde bu gemiler serbest bırakılıyor ama burada bir boşluk var. Nedir bu? Ne tür bir teminat alınacağı açıkça yazılmamış yani banka teminat mektubu mu, gayrimenkul teminatı mı verilecek yoksa sigorta poliçesi kefaleti mi verilecek, net ve belli değil. Yani bazı lisanslama işlemleriyle ilgili, özellikle akaryakıt istasyonu ile ilgili lisanslamada vergi dairelerine verilecek teminatlar var; oraya banka teminat mektubu da kabul ediliyor, kefalet senedi de kabul ediliyor sigortanın, gayrimenkul de kabul ediliyor. Burada nasıl bir teminat verilecek? Bu teminat türü net olmadığı için bu kesilen idari para cezaları geç tahsil edilebilir veya tahsil edilemez. Burada bir önerimiz var: Burada kesin ve süresiz teminat mektubu verilmeli ve mektup metninin içerisinde de üç ay içerisinde bu idari para cezasının ödenmemesi durumunda mektubun tazmin edileceği ifadesinin yer almasına, uygulamada keyfiyete yer verilmemesine, düzenlenecek tebliğlerde ve iç yönetmeliklerde bu konunun açıklığa kavuşturulmasına önem veriyorum ki hızlı tahsilat olsun.

Yine maddelerden devam ediyorum.

Madde 5, 6183 sayılı Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'la ilgili. Devlete borcu olan kamu kurumlarının -buna mahallî idareler de dâhil, SGK'ye olan borçlarını da dâhil edebiliriz- borçlarına karşılık gayrimenkul vermelerini yani mahsuben borcuna karşı ilgili Hazine ve Maliye Bakanlığına veya SGK'ye gayrimenkul teklif ediyorlar. Burada uygulamada şunu görüyoruz: Bu gayrimenkullerin değerinin tespitinde sıkıntılar olduğunu görüyoruz. Yani değer tespiti açısından nasıl bir yöntem belirleniyor? Burada bir düzenli mutabakat sağlanması lazım. Bazı gayrimenkullerin de hiçbir değerinin olmadan ilgili kurum tarafından alınması durumunda da bunların satılamaması ve duran varlık şeklinde kendi bünyesi içerisinde yer aldığından likidite sıkıntısı çekilmesi, özellikle SGK gibi kurumlarda karşılaştığımız hususlardan biri.

Bu madde 6, konut kredileriyle ve BSMV'nin düzenlenmesiyle ilgili bir madde. Yani 1 konutu olan kişi BSMV istisnasından yararlanamayacak, bu olumlu. Tabii ki -eskiden- uygulamada baktığımız zaman BSMV'den muaf olduğu için ticareten 3-4 gayrimenkul alıp bunu ucuz kaynak olarak kullanarak bazı firmalar vardı; şimdi bunu burada vergilendiriyoruz, bu vergiden de 1 milyar 300 milyon civarında bir gelir elde etmeyi umuyoruz. Fakat uygulamada baktığımız zaman hem kredi arzı yönünden hem de kredi talebi yönünden bir durgunluk içerisinde olduğumuz için bu beklenen hedefin gerçekleşmeyecek olması önümüzde sıkıntı olarak duruyor.

Bir de 29'uncu madde, bu da Türk Sivil Havacılık Kanunu'yla ilgili bir madde. Eskiden uluslararası taşımacılık, hava yolculuğuyla ilgili olarak sadece kiralama yapılabiliyordu operatörlerden, şimdi yurt içi olarak da bu araçların, uçakların kiralınmasına imkân veriyor. Yani bir uçak şirketi, bir operatör kendi mülkiyetinde hiçbir uçak olmadan bu kiralama yöntemiyle bu uçakları kiralayıp yurt içi yolcu taşımacılığı da dâhil yapabilecek. Örneğin, 20 tane operatörü kiraladığınız zaman, bir yıl içerisinde 22 bin ayrı uçuş noktasında 3 milyon 700 bin kişiyi taşımanız mümkün. Bu, haksız rekabete neden olacak bir uygulama. Bu maddeyi de yanlış buluyoruz.

Bir de 41'inci madde var, bu da mahallî idarelerle ilgili bir madde. Eskiden tahvil ihracıyla ilgili Hazine ve Maliye Bakanlığından izin alınması gerekiyordu. Tabii ki ne kadar bir belediye bunu kullanıyor, o araştırılabilir ama böyle bir hakkı var. Yani gayrimenkul kira sertifikası ihracı yaptığı zaman da Hazine ve Maliye Bakanlığından izin alması gerekecek. Yerel yönetimler seçimi öncesinde böyle bir iznin olması belediyelerin finans sıkıntısını daha da artıracaktır. Yani eskiden bir uygulama vardı: VDMK, varlığa dayalı menkul kıymet ihracı gibi. Büyükşehir belediyelerinin özellikle gayrimenkullerini kiraya verdiklerinde bu

sertifikaları çıkartıp serbest piyasa koşullarında ilgili bankalardan finansmanını, kredisini kullanması gerekir; bunun önüne geçilmiş oluyor. Bunu seçim öncesi yapmayı uygun bulmuyoruz, keşke seçim sonrası böyle bir düzenleme yapılsaydı. Burada da farklı belediyeler arasında, iktidar belediyeleri ve muhalefet belediyeleri arasında finansman açısından haksız bir rekabetle karşı karşıya kalmış olacağız.

42'nci madde, bu da Türkiye Cumhuriyeti Devlet Demiryollarının durumuyla ilgili bir madde. Bütçe kanununun 12'nci maddesine göre proje finansmanı şeklinde kullanılan dış kaynak kredileri var; bunlar avans kredisi şeklinde olabiliyor, Hazine ve Maliye Bakanlığının borç üstlenimi şeklinde olabiliyor, bir de ikrazen kullanımlar olabiliyor. Burada da TCDD'nin çok kullandığı krediler var; baktığımız zaman da bu krediler zamanında ödenmediği için temerrüde düşülmüş, gecikmiş, vadesi geçmiş ve hâlen ödenmemiş; bilançolarında da borç ve faiz yükü olarak duruyor.

Şimdi, bu maddeyle tanınan şu: Bunların bilançodan silinmesini ve ödenmemiş sermayelerin de ilavesini mümkün kılıyor ve bilançoğu da tamamen borçtan arındırıyor. Hâlbuki bu krediler yatırım yapmak, istihdamı artırmak, ihracatı geliştirmek ve yatırıma yönelik projeleri hayata geçirmek için kullanılan krediler, hazine garantisiyle kullanılan krediler. Siz bunları ödemiyorsunuz, ödemediğiniz gibi de sermayeye ilave ediyorsunuz. Türk Ticaret Kanunu hükümlerine göre özel sektörde biri bunu yapacak olsa 376'ncı maddeye göre şirketin iflasının istenmesi durumuna kadar gider, burada hatalı bir uygulama var. Şimdi, TCDD'nin nominal sermayesi 150 milyar, yine, baktığımız zaman, ödenmiş sermayesi de 184 milyar civarında yani ödenmemiş sermaye kısmına ilave edip hem sermayeyi ödüyorsunuz hem bilançoğu burada arındırılıyorsunuz. Sanki bu, bir özelleştirmeye hazırlık gibi geldi bize, bu uygulamayı da yanlış buluyoruz.

Ayrıca, konu TCDD'ye yani Demiryollarıyla ilgili bir konuyu da özellikle buradan belirtmek istiyorum. Buraya ait mülklerle alakalı olarak kira artışlarında fahiş tutarlar, zamlar yapıldığı bilgisi tarafımıza ulaşıyor özellikle bölge müdürlükleri civarında yani 1'e 4 gibi. Bu mevcut sıkıntılı bir ortamda bu kira artışlarının da bu kadar yüksek olması kabul edilebilir bir durum değil. Buradan da ilgilileri uyarmış olalım; bu, kira dönemleriyle ilgili artışlarda daha makul artışlar yapılması gerekir diye ifade ediyoruz.

48'inci madde EPDK'yle ilgili bir madde yani sahte fatura kesimiyle ilgili bir madde. Buradaki, Anayasa'ya aykırılık nedeniyle iptal edilen bir madde nedeniyle bu kanun metninde bir düzenleme yapılıyor. Yalnız, burada da EPDK'ye yani idareye bir geniş yetki veriliyor. Savcılık ve mahkemeye konuşarak buradaki lisans tadiliyle ilgili yani lisans iptaliyle ilgili durumları ortadan kaldırma yetkisi EPDK'ye kıymet takdiri kendilerinde bırakılmış. Burada böyle bir yetkinin bırakılması farklı firmalarla ilgili farklı uygulamalara sebep teşkil edebilir. Buradaki bu takdir yetkisinin de düzgün kullanılmasını özellikle buradan vurguluyoruz.

Yine, maddelerle ilgili ilerleyecek olursak, madde 55 çalışan emeklilerle ilgili bir madde, biliyorsunuz, 5 bin lira ikramiye konusu. Biz bunu daha önce de Plan ve Bütçe Komisyonunda bütün emeklilere verilecek pozisyonda iken teklif etmiştik yani çalışan-çalışmayan ayrımını yapmayalım diye. Yine, Cumhurbaşkanımızın ifadesiyle, bundan yararlanan 4 milyon 689 bin çalışan emekli var. Aşağı yukarı hepsinin, işte, 5 bin lira civarında bir ikramiye aldığını düşünürsek de 23 milyar gibi bir rakam yapıyor. Hâlbuki bu rakam çok düşük bir rakam. Sadece kur korumalı mevduatın 2024 yılındaki kurumlar vergisi istisnasından yani 6'ncı aya kadar olacak istisnadan kaynaklanan vergi kaybı yani kur korumalı mevduat kaybı 20 milyar civarında; yani bu çok önceden verilebilirdi. Yine bir önerge verdik, bunun çok yetersiz olduğunu söyledik, asgari ücrete çıkarılması gerektiğini ve bu 5 bin liranın da her ay kök maaşa eklenerek düzenli ödenmesi talebinde bulunmuştuk; o talep de uygulamaya geçmedi. Ben de bölge olarak Karabük Milletvekiliyim, nüfus yoğunluğuna göre en çok emeklinin yaşadığı 2'nci sıradaki bölge Karabük, 1'inci sırada da Zonguldak var. Buradaki emeklilerimiz hâlbuki bu ikramiyeleri dört gözle bekliyorlardı, çoğu ikinci bir işte çalışmak zorunda; hatta haddehanelerde, ağır sanayide 65 yaş üstü çalışan hemşehrilerimiz var. Bu durumun buradan tekrar gözden geçirilmesi, bu hayat pahalılığında özellikle emeklilerin durumunun ayarlanması elzem. Bu maddeyle, düzenlemeyle bu ikramiye ödeniyor ama sorun çözülmüş olmuyor maalesef.

Yine, 63'üncü madde... Yine, 15 Temmuz 2023 yılında bir torba yasa gelmişti Plan ve Bütçeye, buradan da geçirdik, ihracatçılarla ilgili; buradaki kurumlar vergisini yüzde 20'den 25'e çıkarıp ihracatçıların vergi oranını yüzde 20'ye indirmiştik. Buradaki bu maddeyle, imalatçı ve tedarikçi şirketlerin yaptıkları anlaşmayla dış ticaret sermaye şirketleri veya sektörel dış ticaret şirketleri üzerinden yaptığı ihracat gelirlerinde de bu istisnanın yani yüzde 5 iskontonun uygulanmasına imkân veriliyor. Hâlbuki bu kanun çıkmadan önce ihracat gelirleriyle ilgili bu maliyet yüzde 19'du, yine yüzde 1 artmış durumda, yüzde 20'lik bir maliyet var. Keşke eski maliyet üzerinde kalsaydı çünkü dövize ihtiyaç olunan, ihracatçıların desteklenmesi gereken bir ortamda bu yüzde 1 maliyet de yüksek cirolar içerisinde çok geniş pay tutmakta ve aynı zamanda da maliyet enflasyonunu körüklemekte. Bu maddenin noksan tarafını bu şekliyle ifade edebiliriz.

Şimdi, 76'ncı madde... Bu madde, bazı kamu kurum ve kuruluşlarıyla alakalı bir madde. Kamu görevi ifa eden kamu görevlilerinin bazı kamu kurum ve kuruluşlarında, danışma kurulunda, yönetim kurullarında ve denetleme kurullarında aldığı görevlerle alakalı. Şimdi, biliyorsunuz, bu Cumhurbaşkanlığı kararnamesiyle daha önce çıkmıştı, 2018 yılında Temmuz ayında çıkan kararnameyle. Kamu görevlilerine birkaç yerden böyle huzur hakkı verilme imkânıyla ilgili Cumhurbaşkanlığı kararnamesini biz Anayasa Mahkemesine götürmüştük Cumhuriyet Halk Partisi olarak. 29/12/2022 tarihinde de bu madde iptal edildi. Şimdi kanun maddesi olarak önümüze gelmiş fakat bu huzur hakkı, çoklu maaş sistemini uygulamaya sokuyor. Bir kamu görevlisi birden fazla yerden maaş almamalı, bu uygulamaya karşıyız. Buradaki çoklu maaşla bu imkân açılıyor. Sadece bu da değil aynı zamanda bu katsayıya göre baktığımız zaman 9000 katsayı üzerinden, ayda 4 kere toplantı yapılabilir biliyorsunuz, her toplantı için de 4.500 TL ödeniyor, 4 toplantı yapılırsa 18.000. Asgari ücret üzerinden gelir vergisi alınmıyor ama burada, bu 18.000 üzerinden, tamamı üzerinden gelir vergisi alınmıyor. Hâlbuki özel sektörde böyle bir durum olduğu zaman asgari ücret tutarının üstündeki kısmından gelir vergisi kesiliyor. Burada da eşitsizlik var, adaletsizlik var. Bu konuyla ilgili olarak da hem çoklu maaş açısından hem gelir vergisi kaybı açısından -bu gelir vergisi aynı zamanda kamunun üstüne yüklenmiş oluyor- hem üçlü, dörtlü maaş alıp hem gelir vergisi ödemeyip hem de böyle bir imkândan yararlanılması kabul edilebilir bir durum değil. Aynı zamanda, bu maddenin Anayasa'ya aykırılığı da devam edecek. Bu kanun çıktıktan sonra da yine biz bunu Cumhuriyet Halk Partisi olarak Anayasa Mahkemesine götüreceğiz, itirazımızda bulunacağız, bunu da buradan özellikle ifade etmiş olalım.

Bir de Plan ve Bütçe Komisyonunda ben Millî Eğitim Bakanımıza da bu konuyu ifade etmişim, özellikle söylemişim: 2022 yılı KPSS sonuçlarıyla ilgili olarak öğretmenlerimizin atanmasıyla alakalı. Gelen cevabi yazıda, Millî Eğitim Bakanlığımızın şahsıma yazdığı cevabi yazıda bu sürenin, iki yıllık sürenin dolduğu ve böyle bir atamanın yapılamayacağını ifade etti. Biz de bunun öğretmenleri mağdur edeceğini, sıkıntıya sokacağını, bu konuyla ilgili olarak verilen sözlerin olduğunu -mülakat dâhil- dolayısıyla bu ek torbayla yani bu torba yasaya ek bir maddeyle KPSS sonucunun bir kereye mahsus süresinin uzatılması ve bu atanamayan öğretmenlerin de bu hakkının verilmesini buradan özellikle talep etmiştik. Bu, uygulamada yerine getirilmedi. Buradan öğretmenlerimizin talebini bütün Genel Kurula ben bir daha belirtiyorum, ikaz ediyorum. Gerçekten zor durumlar, bunu yapmamız çok zor bir şey değil, rahatlıkla yapabiliriz. Nasıl torba yasa hızlı bir şekilde geliyorsa burada da bu öğretmenlere bu hakkı vermemiz gerekir.

Yine, aynı şekliyle, BDDK'yle ilgili söz konusu bir durum var, gündemde olan, ona da ayrıca ben değinmek istiyorum. BDDK'nin üst düzey yöneticilerinin, murakıpların, daire başkanlarının, uzmanların Ankara'dan İstanbul'a gelişiyle ilgili olarak ifade ettikleri bir konu var yani hayat şartlarının zorlukları nedeniyle ek tazminat ödenmesiyle ilgili. Burada da 60000 gösterge rakamının memur maaş katsayısıyla çarpılan bir rakam var, 2023 yılı için 30 ile 35 bin arasında bir rakam, 2024 yıl için de 45 bin lira civarında bir rakam. Yine bu, Cumhurbaşkanının yetkisinde ünvanlara göre oynanılabilecek bir rakam. Hâlbuki bunların haricinde de bu yerlerde, İstanbul'da yaşayan bir sürü kamu çalışanı var, kamu mühendisleri var, öğretmenleri var, polis memurları var, emniyet müdürleri var, sağlık çalışanları var, tapu ve kadastro memurları var, ceza infaz memurları var. Yani aynı durumda olan bir sürü memur ve çalışan var. Tabii ki BDDK'da, çalışanlar da hak ettikleri ücretleri alsınlar ama bu saydığımız kişilerin de bu ek tazminatları alması gerekiyor. Burada eşitsizlik var, bu maddeye bu yüzden muhalefetiz. Bu maddenin bu şekliyle düzenlenip gelmesi ve herkese verilmesi gerekir.

Bakın, şimdi size bir şey göstereceğim, burada bir ilan var. Bu, Adalet Bakanlığı'nda çalışan bir kişi. İstanbul'da hayat şartlarındaki zorluklar nedeniyle geçinemediği için -becayış sistemi var biliyorsunuz, aynı kamu kurumlarında çalışan kişilerin farklı illerde, anlaşarak, yetkili amirleri tarafından izin verildiği zaman yerlerinin değiştirilmesi sistemi- bu kişi, bu ilanda yerini değiştirmek istediğini söylemiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Akay.

CEVDET AKAY (Devamla) – Samsun, Ordu, Giresun, Bartın, Sinop, Zonguldak gibi illere gidebileceğini ifade etmiş ve bunu ifade ederken de buradaki -bunu da söylemek istemiyorum ama- gerekli ödemeyi de yapacağını ima etmiş; bu, çok üzücü bir durum. Yine, bu tarafa baktığımız zaman, burada da diğer bakanlıklarla alakalı aynı durum söz konusu. Ben detaya girmeyeceğim yani İstanbul'dan birisi -üstteki tarafta- "Kültür ve Turizm Bakanlığı, Çorum ve Eskişehir'i isterim." demiş. Yine, İstanbul'dan birisi "Elâzığ, Aile Bakanlığından isterim." demiş. İstanbul Taksim Eğitim Araştırma Hastanesinden birisi "Şırnak'a giderim." demiş. Böyle devam ediyor. Görüyorsunuz, yaşam her yerde çok zor ve sıkıntılı. Önümüzdeki dönem hepimiz için daha sıkıntılı bir dönem, etrafımız savaşlarla çevrili, ekonomik koşullar ve sıkıntılar önümüzdeki dönemde daha da artacak.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

CEVDET AKAY (Devamla) – Dolayısıyla, bu torba yasa ve bu kanunlar, değişiklikler usulüne uygun olarak yapılmamış. Önemli olan, emeklimizin, işçimizin, esnafımızın, asgari ücretlimizin imkânlarının daha da iyileştirilmesi diyor, teşekkür ediyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahsı adına ilk söz talebi, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'ya aittir.

Buyurun Sayın Ağbaba. (CHP sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

AK PARTİ Grubunun da aslında yirmi dakika konuşması vardı ama konuşmuyorlar demek ki takdir onların, ne konuşacaklarını onlar da bilmiyor.

Şimdi, Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; yoğun bir Plan ve Bütçe dönemini geçtik. Plan ve Bütçe döneminde arkadaşlarımız geldiler, fikirlerini ifade ettiler, konuştular. Plan ve Bütçeden sonra, hemen ardından, Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı Sayın Mehmet Muş 80 maddelik bir torba kanunu önümüze koydu. "Herhâlde Türkiye'nin çok ihtiyacı var, fakir fukaranın ihtiyacı var, milletin ihtiyacı var." diye düşündük ama hakikaten bu torba yasayı bu Meclisin huzuruna getirmek biraz utanma ister. Bunun içinde ne var? Sayın Grup Başkan Vekili, Sayın Bakan duyuyor beni; acaba seçim döneminde taahhüt ettikleriniz mi var ya da söz verdikleriniz mi var? Yok. Ya da hepimizin yaşamış olduğu -Sayın Grup Başkan Vekilinin de yaşamış olduğu- depremle ilgili bir çözüm önerisi mi var? Maalesef o da yok.

Değerli arkadaşlar, bakın, bu torba yasanın mucidsiniz, birçok alanda mucitsiniz ama bu alanda da mucitliğiniz var. Şimdi, seçimde birçok söz verdiniz; değerli arkadaşlar, örneğin, burada, 7.500 lirayla geçinmek zorunda kalan emeklilerin olmadığını görüyoruz ya da seçime bir hafta kala anketlerin sayesinde esnafa 7200 emeklilik prim sözü verdiniz, o da yok; stajyer ve çıraklar yok, taşerondan kadroya geçmeyi bekleyen -aynı işi yapan- işçiler yok, 3600 ek göstergeli bekleyen memurlar yok, ücretli öğretmenler yok, atanamadığı için intihar edenler yok, söz verdiğiniz hâlde ev hanımlarına sigorta yok, deprem bölgesine dair herhangi bir şey yok. Ki bu deprem bölgesinde -bizim de Malatya olarak yoğun yaşadığımız bir süreç- maalesef, bugün olmuş, hâlâ enkazlar kaldırılamamış, hâlâ ağır hasarlı binalar yıkılamamış ve hâlâ millet maalesef konteynerde yaşamak zorunda. Sayın Bakan, konteyner bulanlar çok şanslı; hâlâ konteyner bulamayan insanlar var, hâlâ her gün yüzlerce telefon alıyoruz "konteyner, konteyner, konteyner" diyorlar. Millet evden vazgeçti, millet kalıcı konutlardan vazgeçti ama hâlâ, maalesef, konteyner problemi devam ediyor. Bununla ilgili bir çözüm var mı? Vallahi yok, billahi yok. Peki, hani meydanlara çıkıp Sayın Cumhurbaşkanı dedi ya "yerinde dönüşüm" diye. Yerinde dönüşümle ilgili bir şey var mı? Yok. Yerinde dönüşüm... Siz müteahhitleri iyi bilirsiniz, parayı iyi bilirsiniz. Ya, Allah aşkına, bu paralara; 1,5 milyona bir dairenin yapılması mümkün mü? Ama TOKİ müteahhitlerine 4 milyon liraya ihale edersiniz, fakir fukaraya "1,5 milyon liraya bu evi yap." dersiniz. Bununla ilgili de bir şey yok.

Değerli arkadaşlar, bu torbada bunlar yok ama bu torbada başka şeyler var. Ne var? Huzur hakları var, ihaleler var, yandaşlara vergi indirimleri var, peşkeşler var. Şimdi, bir önemli şey var ama onun hakkını verelim. Ne var? Çalışan emeklilere 5 bin TL ikramiye var. Bunu kim veriyor? Vallahi de billahi de CHP veriyor bunu. (CHP sıralarından alkışlar) Cumhuriyet Halk Partisi söylemeseydi, kamuoyu oluşmasaydı bu 5 bin lirayı verir miydiniz? Ya, vermeyen sizsiniz; yalvardık yakardık -Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanı Sayın Mehmet Muş nereye gitti, ona da laf atayım biraz- yapmayın dedik. Bak, ÇKS kaydı olan çiftçilere vermiyorsunuz, çalışan emekliye vermiyorsunuz. Allah aşkına, bir emekli niye çalışır? Bir emekli keyfinden çalışır mı? Yok. E, sonra kamuoyunun tepkisini gördünüz, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu sayesinde verildi.

Değerli arkadaşlar, bakın, öyle şeyler var ki devletin kasasını kalpazanlara destek fonu hâline getirdiniz. Şimdi, sporcular için vergi indirimi, istisnası 2028'e kadar uzatılıyor, beş yıl daha. Normalde "iyi bir şey" diyebilirdik ama iyi bir şey değil. Bakın, arkadaşlar, Süper Lig'de oynayan bir futbolcunun 1,9 milyon liraya kadar olan geliri sadece yüzde 20 vergilendiriliyor. Herhangi bir çalışan 70 bin liranın üstünde yıllık geliri için yüzde 20; 1,9 milyonsa geliri tam yüzde 40 gelir vergisi vermek zorunda. Peki, bu futbolcular vergiyi vermiyor, ne yapıyor; vergiyi vermiyor, ne yapıyor? Devlete vermediği vergiyi Seçil Erzan'a veriyor, Seçil Erzan'a veriyor.

Değerli arkadaşlar, öyle skandallar var ki bunlarla ilgili rakamları bilmiyoruz. Milyon dolarlar, bizim hiç ömrümüzde görmediğimiz, sizin gördüğünüz ama bizim bilmediğimiz rakamlar havada uçuşuyor. Ancak burada dikkat çekilmesi gereken bir nokta var, ne Seçil Erzan ne futbolcu ne para; dikkat çekilmesi gereken bir nokta şu: Değerli arkadaşlar, dolandırılan bazı futbolcular; Emre Belözoğlu, Arda Turan, Muslera nisan ayında Sayın Cumhurbaşkanıyla görüşüyorlar havaalanında. Sayın Cumhurbaşkanının yanında Sayın Murat Kurum var, Sayın Süleyman Soylu var, Sayın Mustafa Varank var. Onları dinleyen Erdoğan, Süleyman Soylu'ya talimat veriyor "Bunu çözün." diyor. Peki, burada Cumhurbaşkanı konumunu ne olarak adlandırabiliriz? Bir dolandırıcılık var, bir kalpazanlık var, bir üçkâğıt var; Sayın Cumhurbaşkanının Allah aşkına buradaki konumu ne? Bakın, buraya gelelim, bakın, dünyanın hiçbir ülkesinde böyle bir olay göremezsiniz. Dünyanın hiçbir ülkesinde bir

Cumhurbaşkanı gelip sahtekârlar arasında, kalpazanlar arasında ara buluculuk yapamaz, yapamaz, yapamaz değerli arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar) Ne yapıyor? Denizbanka talimat veriyor, "Bunu çözün." diyor. Bakın, bir şey söyleyeyim: İyi ki Denizbankta olay olmuş, Vakıfbankta olsaydı, Ziraat Bankasında olsaydı, Cumhurbaşkanının talimatıyla bu paralar şakır şakır ödenmiş olurdu.

Şimdi, burada, değerli arkadaşlar, olacak iş mi Allah aşkına, elinizi vicdanınıza koyun; bakın, gelişmiş bir ülkede böyle şeyler yaşayamazsınız! Bakın, değerli arkadaşlar, gelişmiş ülkelerde niye yaşayamazsınız biliyor musunuz? Orada hukuk var, sistem var. Ne var? Ahlak var, ahlak, ahlak; utanma var, ar var!

ABDULLAH GÜLER (Sivas) – Nerede?

VELİ AĞBABA (Devamla) – Bakın, muhafazakârsınız ya Sayın Abdullah Güler; bu memlekette ekonomi çöker, işsizlik artar, dolar yükselir ama bu memlekette ahlakı yok ettiniz, ahlakı; utanmayı yok ettiniz, arı yok ettiniz! (CHP, İYİ Parti ve Saadet Partisi sıralarından alkışlar)

Birkaç örnek vereceğim: Şimdi, hep duyarız ya; Sülün Osman, Raki ya da Parsadan; vallahi bunlar iyi adamlarmış, namuslu adamlarmış bunları görünce, bunları görünce namuslu adamlarmış! Ya, memlekette, bakın, hatırlayın, ne vardı? Thodex vardı. Ne vardı? Çiftlik Bank vardı. Peki, başka ne vardı? Seçil vardı. Başka, ne, o?

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Tosuncuklar vardı.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Tosuncuklar var. Bir de şey var ya, yeni çıktı, Polat ailesi. Peki, bunların ortak özelliği ne? Hepsinin ortak özelliği, Sayın Bakanın Kabine arkadaşlarıyla resminin olması. Şimdi, peki, bunlara ne oluyor, bunlara ne oluyor? Vallahi, bunlara bir şey olmuyor. Örneğin, bir gazeteci çıkıyor, Sayın Bakan, bu Amerika tarafından mal varlığına el konulan bir iş adamıyla ilgili... "10 milyon euro verelim, çözerim." diyor. Ne oluyor? Gazeteci işinden istifa ediyor. Utanma var mı? Hâlâ geziyorlar, kimisi hâlâ siyasetin göbeğinde.

Değerli arkadaşlar, bu muhafazakâr iktidar "Yerliyim ve milliyim." diyen iktidar bu memlekette ahlakı yok etti, hayâyı yok etti, utanma duygusunu yok etti. Şimdi birkaç örnek daha verelim, İçişleri Bakanı -araştırıldı mı bilmiyorum- "Bir milletvekili mafyadan 10 bin dolar maaş alıyor." dedi ya; ne oldu, ne oldu Allah aşkına? Ya da bakın, bu memlekette nerede namussuz varsa, nerede sahtekâr varsa, nerede hırsız varsa, nerede kokocu varsa bir bakanınızla resmi var; ne oluyor, bir şey oluyor mu? Olmuyor.

Şimdi, Sayın İçişleri Bakanı Ali Yerlikaya göğsünü gere gere, böbüre böbüre övünüyor, diyor ki: "Bu ülke suç örgütlerinin cenneti olmuştu, suç örgütleriyle mücadele ediyoruz, suç örgütlerinin üzerine operasyon yapıyoruz." Adama sorarlar Ali Yerlikaya "Bundan bir yıl önce İçişleri Bakanı Gökhan Günaydın mıydı, Abdurrahman Tutdere miydi, Cavit Arı mıydı?" diye sorarlar adama, sorarlar! (CHP sıralarından alkışlar) Yahu, İçişleri Bakanı AK PARTİ'den, bu memleketi yirmi iki yıldan beri yöneten siz; suç örgütleriyle ne yapıyorlar? Mücadele ediyorlarmış. Utanmasalar bunu da CHP'ye bağlarlar, utanmasalar bunu da CHP'ye bağlarlar.

Değerli arkadaşlar, maalesef -ben içinde çok namuslu milletvekili arkadaşlarım olduğunu biliyorum, siz de dâhil Sayın Başkan, bu işlerle hiçbir elinizin olmadığını biliyorum ama- bakın, suç ortaklarıyla oturuyorsunuz, suç ortaklarıyla! Suç örgütlerini koruyanlarla oturuyorsunuz!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Ağbaba.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Yahu, memlekette, Ankara'da operasyon yapılıyor, yurt dışına kaçarken... İsmi unutttum, siz daha iyi bilirsiniz, ben ismini hatırlayamıyorum.

İNAN AKGÜN ALP (Kars) – Kaplan, Kaplan.

VELİ AĞBABA (Devamla) – E, kimin arkadaşı? Sizin bakanınızın arkadaşı ya da siyasetçinin arkadaşı.

Bir şeyi daha söyleyeyim: Hani, millî, yerli, düşünmeyen, muhafazakâr, işte, dindar nesil yetiştirmek isteyen iktidar ne yaptı biliyor musunuz yirmi iki yılda? Memleketi kumarhane, vatandaş da kumarbaz yaptı. Bakın, memleket kumarhane oldu, millet de kumarbaz oldu. Niye? Arkadaşlar, kimisi yasal kimisi yasa dışı bahisten milyonlarca dolar kazanılıyor. Bununla ilgili bir tedbir var mı? Bununla ilgili de bir tedbir yok. 2023 yılının sadece ilk on ayında şans oyunlarından elde edilen gelir 19,4 milyar lira, 2024'te şans oyunlarından toplanması beklenen para 55 milyar lira.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Devamla) – Sayın Başkan, hemen bitiyorum.

BAŞKAN – Selamlayın Sayın Ağbaba.

VELİ AĞBABA (Devamla) – Hemen selamlıyorum.

Memleketin hâli bu. Dedim ya, memlekette insanlar artık Sülün Osman'a, Raki'ye, Banker Bilo'ya rahmet okuyor, "Bunlar temiz insanlar, temiz insanlar." diyor. Memlekette bunların sebebi... Bakın, bu sebepsiz zenginleşme, emeksiz zenginleşme, ter akıtmadan zenginleşme maalesef memlekette itibar kazandırıyor. Hırsızlık yapan, namussuzluk yapan, dolandırıcılık yapan bir insanın utandığını ya da ceza aldığını hiç duydunuz mu? Duymadınız. Dolayısıyla yapılması gereken -bu torba morba hikâye- bu memlekete tekrar ahlakı, tekrar utanmayı getirmektir.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (CHP ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Gül.

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

71.- Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın 79 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; burada bazı eleştiriler yapıldı, elbette eleştiriler yapılabilir ancak hepimiz siyasetçiyiz ve siyasetçi olarak da -seçimden yeni çıktık- bütün vatandaşlarımızla sokakta, çarşıda, pazarda tüm siyasetçiler fotoğraf çeker, resim çeker, bir arada olur. Bu bir kare üzerinden, bir fotoğraf üzerinden kimsenin suçunu hiç kimse üstlenemez; suç ve ceza şahsidir, bir kişinin biriyle olan fotoğrafından dolayı... Hepimiz için olabilir yani bir vatandaşımız bize "Bir resim çekelim." diyor, hep beraber resim çekiyoruz. Buradan kalkıp da bir genelleme yapmak ya da özdeşleştirmek çok doğru bir yaklaşım değil.

Bakın, burada itiraz ediyorsunuz ama Sayın Ağbaba daha önce Mecliste beraber yaptığı bir basın toplantısında...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Onu da siz söyleyin Sayın Bakan.

Sizde fotoğraf yok, albüm var, albüm; hırsızlarla, namussuzlarla, dolandırıcılarla! (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Tamamlayın sözlerinizi.

ABDULHAMİT GÜL (Gaziantep) – Mecliste basın toplantısı yaptı, sonradan bir terör örgütü mensubu olduğunu öğrendi ve “Ben bilmiyordum, öğrenci olduğunu biliyordum.” diyor. Bu anlamda, kimseyi o fotoğrafla, o resimle beraber özdeşleştirmek lazım.

AK PARTİ hem maddi hem manevi kalkınmayı önclemiştir, AK PARTİ çetelerle, suç örgütleriyle kim olursa olsun hukuk çerçevesinde mücadeleyi önclemiştir; bu, Hükümetimiz kurulduğu günden beri yapılmaktadır, bu dönem de yapılmaktadır, gelecekte dönemde de bu mücadeleyi sürdüreceğiz; milletimizin hukukunu, milletimizin emanetini en güzel şekilde korumaya devam edeceğiz. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, sataşma var, müsaade ederseniz cevap vermek istiyorum kürsüden.

BAŞKAN – Yerinizden bir dakika söz veriyorum Sayın Ağbaba.

72.- Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın, Gaziantep Milletvekili Abdulhamit Gül'ün yaptığı açıklamasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

VELİ AĞBABA (Malatya) – Sayın Başkan, keşke Sayın Grup Başkan Vekilinin söylediği gibi bir karelik resim olsaydı, maalesef albüm var, albüm! Bakın, memlekette dolandırıcılık yapan, kaçakçılık yapan, suç örgütü lideri olup da resmi olmayan kimse var mı? Vallahi, olmayanlar suçlu gibi gözüküyor; herkesin resmi var, keşke bir fotoğraf olsa. Maalesef, cezasızlık bir kültür oldu.

O terörist meselesine gelelim. Ben yedi yıl önce Mecliste basın toplantısı yapıyorum, yedi dakika görüyorum, yedi yıl sonra örgüte katılıyor, orada öldürülüyor. Ya, yedi yıl önce yedi dakika gördüğüm birinin terörist olduğunu nereden bileceğim? Siz yirmi yedi yıl aynı yatakta göz göze baktığınız Fetullah'ın terörist olacağını anlamıyorsunuz da ben yedi dakika gördüğümün terörist olacağını nereden bileceğim? (CHP sıralarından alkışlar)

ERHAN USTA (Samsun) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Usta.

73.- Samsun Milletvekili Erhan Usta'nın, Malatya Milletvekili Veli Ağbaba'nın 79 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde şahsı adına yaptığı konuşmasındaki bazı ifadelerine ilişkin açıklaması

ERHAN USTA (Samsun) – Teşekkür ederim.

Sayın Veli Ağbaba bize de sataştı, ben de bir anlamda o yüzden söz aldım, işin şakası bu.

Tabii, bu torba kanun teklifinde, hepimizin bildiği gibi, çalışan emekliler için o 5 bin liralık ikramiye var; bu, sadece Cumhuriyet Halk Partisinin bir başarısı falan değildir, muhalefet olarak bunu günlerce, defalarca biz de tekrar ettik. Dolayısıyla, burada bunu muhalefetin başarısı olarak demesi daha doğru olurdu. İYİ Parti olarak çok önemsedığımız bir husustur, hatta önerge verdik, önergelerimiz o gün reddedildi; keşke o gün yapılmış olsaydı, bugün bu düzenlemeye gerek kalmazdı, bunu da belirtmek istedim.

Teşekkür ederim.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve Samsun Milletvekili Ersan Aksu ile 120 Milletvekilinin Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1812) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 79) (Devam)

BAŞKAN – Şahsı adına ikinci söz talebi, Samsun Milletvekili Ersan Aksu'ya aittir.

Buyurun Sayın Aksu. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

ERSAN AKSU (Samsun) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Afyonkarahisar Milletvekilimiz Sayın Ali Özkaya'yla birlikte ilk imza sahibi olduğum ve 120 milletvekilimizin imzasını taşıyan 79 sıra sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde şahsım adına söz almış bulunuyorum. Genel Kurulu ve aziz milletimizi saygı ve sevgiyle selamlıyorum.

Bugün, Türk kadınının seçme ve seçilme hakkını elde etmesinin 89'uncu yıl dönümü ve Dünya Kadın Hakları Günü. Geçmişten bugüne fedakârca mücadele eden kahramanlık abidesi tüm kadınlarımızı rahmetle ve şükranla anıyorum. İsrail zulmü altındaki Filistinli kadınların en temel hakkı olan yaşam haklarının ellerinden alındığı bir dünyada ve dönemde yaşıyoruz. Bugünün çocukların, kadınların ve tüm insanlığın hakkının ve hukukunun korunduğu güvenli, huzur dolu ve adil bir dünyaya vesile olmasını diliyorum.

Değerli milletvekilleri, ekonomik program hedeflerimize katkı sağlamak amacıyla, yürütme ve yürürlük maddeleriyle toplam 86 maddeden oluşan teklifimiz geçen hafta Plan ve Bütçe Komisyonumuzdan geçerek Genel Kurula, takdirlerinize gelmiş bulunmakta. Komisyonunda katkı veren tüm milletvekillerine teşekkür ediyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; ülkemizin jeopolitik, jeostratejik konumu ve dinamik coğrafyamız nedeniyle her alanda yeni, güncel, günün şartlarına uygun düzenlemeler yapılması gereği hiçbirimizin yadsıyamayacağı bir gerçektir. Mecellenin bir hükmüdür “Ezmanın tagayyürü ile ahkâmın tagayyürü inkâr olunamaz.” yani zamanın değişmesiyle birlikte ihtiyaç duyulan yeni düzenlemelerin yapılması gereği kaçınılmaz bir zorunluluktur.

Teklifimizde yer alan düzenlemelerin ekseriyeti bu kapsamda güncelleme, uyarılma, istisna ve muafiyetlerin kaldırılması ve kimi yetki düzenlemelerinden ibaret. Ülkemizi yirmi iki yıldır her alanda kaldırmak için içeride ve dışarıda mücadele vererek, Cumhurbaşkanımız Sayın Recep Tayyip Erdoğan liderliğinde ülkemizin refah seviyesini yükseltmek, nesillerimizin daha müreffeh yarınlarda yaşayacağı toplumsal bir yapı oluşturmak için durmadan, dinlenmeden, yılmadan, yorulmadan çalışıyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; AK PARTİ iktidarları döneminde yapılan yatırımların, ortaya konulan eserlerin tümü ülkemiz ve milletimizin menfaatine ve daha güçlü, daha müreffeh Türkiye hedefine hizmet etmektedir, teklifimiz de bu yönde düzenlemeler içermektedir.

6 Şubat 2023 tarihinde meydana gelen Kahramanmaraş merkezli deprem neticesinde büyüklüğü yaklaşık 104 milyar doları bulan bir facia gerçekleşmiştir. Asrın felaketi olarak tanımladığımız bu büyük afetin altından kalkmak kolay olmadığı gibi, bu felaketin yaralarını sarabilecek ülke sayısı da oldukça azdır. Bizler, milletimizle birlikte bu felaketin yaralarını çok şükür sardık ve sarmaya devam ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; satır başlarıyla ifade etmek gerekirse, teklifimizde ülke ekonomisinin uluslararası rekabetçiliğinin geliştirilmesi, ihracatın desteklenmesiyle büyümeye katkıda bulunulması, ülkemize döviz girdisi sağlamak suretiyle dış ticaret dengesine olumlu katkı sağlanması, Türk lirası enstrümanlarına yatırım yapılmasının teşvik edilmesi, mükellef haklarının korunması ve vergiye gönüllü uyumun artırılması, gelişen teknolojiyen yararlanılarak bazı uygulamaların elektronik ortama taşınması, vergi güvenliğinin sağlanması gibi hususlar yer almakta.

Ülkemize döviz getirilmesini teşvik etmek üzere, yurt dışından elde edilen kâr paylarının tamamının Türkiye'ye getirilmesi şartıyla bu kazançların yarısının gelir ve kurumlar vergisinden istisna edilmesi, yine, yurt dışına verilen mimarlık, mühendislik, tasarım, yazılım, eğitim ve sağlık gibi hizmetlere uygulanan yüzde 50 kazanç indiriminin, kazancının tamamının Türkiye'ye getirilmesi şartıyla yüzde 80'e çıkarılması gibi düzenlemeler yer almakta.

Özellikle ticari faaliyet gösteren gemilerin gerek denizlerimize gerekse insan sağlığına olabilecek tehditlerini önlemek amacıyla, olağanüstü durumlar haricinde yaptırımlar artırılarak caydırıcılığının sağlanması hedeflenmekte. Bağlama kütüğüne kayıtlı deniz araçlarıyla ilgili düzenleme yapılarak yıllık tarifelendirme yapılması sağlanmaktadır.

Uluslararası düzeyde artan konut kiralari ve konut fiyatlarına yönelik çalışmalarımız, yine bu süreçte, bu yasayla bir düzenlemeye giriyor ve bu kapsamda ilk defa konut sahibi olacak vatandaşlarımıza pozitif ayrımcılık getiriyoruz.

Nüfus ve tapu idarelerinden kaynaklanan maddi hatalar sebebiyle oluşan ticaret sicili ve tapu kayıtlarında yapılacak düzeltmelerin harçtan muaf olması şeklinde bir düzenlemeyle vatandaşlarımızın mağduriyetinin önlenmesi sağlanmaktadır.

Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığınca belirlenen usul ve esaslar çerçevesinde, ülke içinde iki nokta arasında hava yoluyla ticari amaçlı yolcu, posta ve yük taşımaları yapmalarına imkân sağlanarak daha fazla vatandaşımızın uçuşlardan yararlanması ve yine, hızlı ulaşım imkânı kazanması sağlanmaktadır.

Gelişen teknolojiye dayanarak bazı uygulamaların elektronik ortama taşınması, bu itibarla zamandan tasarruf ederek vatandaşlarımızı kolaylık sağlamak, ayrıca ticari faaliyetlere katılımın ve kamu gelirinin artırılması amaçlanmaktadır.

Sosyal içerik üreticilerine sosyal ağ sağlayıcıları dışında internet ve benzeri elektronik ortamlar üzerinden verilen hizmetler de dâhil edilerek kayıt altına alınıp vergilendirmeye gönüllü uyum sağlanmaktadır.

Tütün, tütün mamulleri ve alkol ürünlerinin kaçakçılığa konu edilmesi durumunda vergi kaybı ve haksız rekabet ortamı oluşmaması amacıyla ciddi anlamda düzenlemeler hedeflenmektedir.

6 Şubat 2023 tarihinde vuku bulan depremler nedeniyle Genel Hayata Etkili Afet Bölgesi ilan edilen 11 ilimiz kapsamında yapı malzemeleri ve yapım işlerinde fahiş fiyat uygulamalarına fırsat verilmemesi ve oradaki vatandaşlarımızın mağduriyetinin önlenmesi yönünde düzenlemeler getirilmektedir.

Karayolu Taşıma Kanunu'na aykırı fiillerden yabancı plakalı taşıtlara düzenlenen idari para cezalarının tahsili yapılmadan ülkeyi terk etmelerinin önüne geçilmesi suretiyle yabancı plakalı araçların da özellikle Taşıma Kanunu'na aykırı fiilleri doğrudan yaptırıma tabi tutulmaktadır.

2014 öncesi sağlık prim borcu olan vatandaşlarımızın sağlık hizmetlerinde yaşayacakları sorunların giderilmesi amacıyla borçlarının silinmesi düzenlemesi yine düzenleme içerisinde yer almaktadır; bu kapsama giren tüm vatandaşlarımıza hayırlı olmasını diliyorum.

Yasa dışı bahis faaliyetlerinin azaltılması, etkin mücadele edilmesi ve kamu gelir kaybının azaltılması amacıyla şans oyunlarında ikramiye dağıtım oranının üst sınırının yükseltildiğinin yine bu düzenleme kapsamında olduğunu belirtmek isterim.

Koşullu erişim yöntemiyle sunulan yayın hizmetleri izleyici ve dinleyicilerin ödedikleri ücrete karşılık olarak verilen abonelik ya da erişim izinleri çerçevesinde yürütülmekte ve kuruluşlar abonmanlık ve izin ücretlerinden elde ettikleri gelir kapsamında faaliyetlerini sürdürmektedir. Bu faaliyetlerde yıllık satışlardan elde ettikleri net kârlardan yüzde 1,5 oranında payın Radyo ve Televizyon Üst Kuruluna verilmesi suretiyle haksız rekabetin önlenmesi sağlanmış olacaktır.

Çalışan emekçilerimize bir defaya mahsus 5 bin TL ödemesini de kanun kapsamına dâhil ettik; tüm ilgili vatandaşlarımıza hayırlı olmasını diliyorum.

Kanun teklifimize hazırlık aşamasında katkı sunan, imzasıyla destek veren ve yine Plan ve Bütçe Komisyonunda katkı veren değerli milletvekillerimize teşekkür ediyorum. Kanun teklifimizin siz değerli milletvekillerimizin takdirleriyle yasalasacağına inanıyor ve ülkemize, aziz milletimize şimdiden hayırlı olmasını temenni ediyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, soru-cevap için sisteme giren sayın milletvekillerinin bu taleplerini karşılayacağım.

Soru-cevap süresi yirmi dakikadır; on dakikası soru, on dakikası cevap olarak uygulanacaktır. Komisyonun cevabı sonrasında eğer zaman kalması durumunda diğer milletvekillerinin soru işlemlerine devam edilecektir.

Soru-cevap işlemini başlatıyorum.

Sayın Asu Kaya...

ASU KAYA (Osmaniye) – Sayın Başkan, teşekkür ederim.

Osmaniye'mizde gün geçmiyor ki devlet hastanesi önünde trafik kazası yaşanmasın çünkü hastane önünde bir alt geçit yok, trafik kazası sürekli yaşanıyor çünkü yayalar için bir düzenleme yok. Daha dün aynı noktada bir yurttaşımız hayatını kaybetti. Alalecele bir seçim yatırımı olarak hastanenin bu ihtiyaçlarını düşünmediniz. Biz bunu daha önce dile getirdik, dinlemediniz ve sizin umursamazlığınız bir canımıza daha mal oldu. Hastane önüne alt geçit, trafik düzenlemesi için Sayın Bakanı göreve çağırıyorum.

BAŞKAN – Sayın Abdurrahman Tutdere...

ABDURRAHMAN TUTDERE (Adıyaman) – Sayın Başkan, başkanlık sisteminin dayattığı torba yasa tekniği nedeniyle bu Parlamentoda maalesef nitelikli yasalar çıkmıyor. Bunun en son örneği EYT yasasıydı. Geçen hafta Emekleri Yasalara Takılanlar Platformu ile BAĞ-KUR tescil mağdurları ziyaretimize geldiler, bunlar da EYT kapsamı dışında kaldıkları için büyük bir mağduriyet yaşadıklarını ifade ettiler. Sayıları yüz binleri bulan bu mağdurların mağduriyetlerinin giderilmesi gerekiyor. Bu mağdurlar özellikle 1982 ile 2000 yılları arasında yürürlükte bulunan 1479 sayılı Yasa'daki haklarının verilmesini istiyorlar.

Ben buradan Hükûmete, Cumhurbaşkanına çağrı yapıyorum: Bu konuda mağdur olan bütün mağdurların mağduriyetini giderecek yasa çalışmalarını yapalım, emeklilik haklarını teslim edelim diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Orhan Sümer...

ORHAN SÜMER (Adana) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Bu kürsüden narenciye üreticisinin çok zor koşullar altında olduğunu, özellikle limonun geçen seneki fiyatının yarısına bile alıcı bulamadığını, ürünlerin dalında çürüdüğünü, Tarım Bakanlığının bu duruma derhâl müdahale etmesi gerektiğini defalarca dile getirdik, iktidar her zaman olduğu gibi yine uyarılarımıza kulak asmadı.

Bakın, arkadaşlar, bu fotoğraf iki gün önce Kozan ilçemizde çekildi; en az 20 ton limon dere yataklarına dökülmüş, çöpe atılmış vaziyette; zincir marketlerde kilosu 15 lira, Adanalı çiftçi ise ürününü satamıyor. Üreticinin feryadını duymayan, ihale rantçılarının servetine servet katan, bir gecede milyonlarca liralık vergi borcunu silen ancak çiftçinin alın terini yok sayan ve garanti vermeyen AKP iktidarına yazıklar olsun diyoruz.

BAŞKAN – Sayın Murat Çan...

MURAT ÇAN (Samsun) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Kasım ayı enflasyonu yüzde 3,28; bir önceki aya göre 0,62 puan artarak yıllık enflasyon yüzde 62 olmuş. Neymiş?

Çekirdek enflasyon azalma eğilimindeymiş ve Sayın Bakan Mehmet Şimşek'e cesaret verici gelmiş.

Sorum şudur: Kasım ayı enflasyon rakamından aldığınız cesaretle çiftçinin, emeklinin, emekçinin, sanayicinin ve esnafın üzerine görüşülmekte olan 79 sıra sayılı torba yasayla giderek toplamda ne kadar gelir elde etmeyi düşünüyorsunuz? Allah, milletimizi cesaretinizden korusun.

BAŞKAN – Sayın Ömer Fethi Gürer...

ÖMER FETHİ GÜRER (Niğde) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Niğde merkez Yaylayolu köyü içme suyu için GES projesi söz verilmesine karşın hâlen yapılmamıştır. Köyde çok sayıda tarihî yapı da bulunmaktadır. Bu yapıların bir kısmı kullanılamaz hâle geldiği hâlde ya yıkılmamış ya da onarılmaması sorun yaratmaktadır. Bu tarihî yapılar kurtarılmalıdır.

İçmeli köyümüzde ise araziler yabancılar tarafından alınmakta, özellikle yabancı şirketlerin bu arazileri almasıyla tarlalar el değiştirmektedir. Ekonomik kriz tarla sattırmaktadır. İçmeli köyünde gölet sorunu vardır, çözülmelidir.

Kayırlı köyü ise sit alanı olan geniş kesimleriyle tarihî derinliği bulunan bir köyümüzdür. Burada da sit alanlarında bilimsel kazı yapılmalı ve tarih gün ışığına çıkarılmalıdır. Ayrıca, Kayırlı köyünde artan nüfustan dolayı ortaya çıkan sorunlar vardır, çözüm üretilmelidir. Kayırlı köyü desteklenmeli, örnek gösterilmeli...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Eylem Ertuğ Ertuğrul...

EYLEM ERTUĞ ERTUĞRUL (Zonguldak) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; dün Dünya Madenciler Günü'ydü. Madencilik dünyanın en eski ve en zor mesleklerinden biri. Her vardiyada "Selamette!" diye uğurlanan, çıkışta ise birbirlerine "Geçmiş olsun!" denilen başka bir meslek dalı daha yoktur. Amasra'da, Zonguldak'ta, Soma'da, Ermenek'te her faciada taş kömürü ocaklarının işleyişine, işçi sağlığı ve iş güvenliği meselelerinin göz ardı edildiğine şahit oluyoruz. Ayrıca, kaçak maden ocakları Zonguldak'ta âdeta sektöre dönüşmüş durumda, tahminlere göre 4 bine yakın insan kaçak maden ocaklarında çalışıyor. Kentte işsizliğin artması madencilerimizi bu ocaklara mahkûm ediyor. Devlet, Türkiye Taşkömürü Kurumunda bu madencilerimize istihdam sağlamak yerine bu ocaklara göz yumuyor.

4 Aralık Dünya Madenciler Günü vesilesiyle, maden ocaklarında emek veren, ter döken tüm madencilerimize şükranlarımı sunarken kaybettiğimiz tüm madenci kardeşlerimizi rahmetle anıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Ayça Taşkent...

AYÇA TAŞKENT (Sakarya) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sakarya Hendek'te faaliyet gösteren Burda Bebek Ürünleri Fabrikasındaki 9 işçi PETROL-İŞ Sendikasına üye oldukları yani sendikalı haklarını kullandıkları gerekçesiyle işten çıkarıldı. Bu işçilerin 3'ü sendikadan yetki belgesi alma sürecinde mahkeme devam ederken, 6'sı ise yetki belgesi alındıktan sonra işten çıkarıldı. İşinden edilen 9 kadın işçi haftalardır fabrika önünde direnişlerini sürdürüyor. Buradan, direnen emekçi kadınlarımızın sesini yükseltiyoruz. Suç olan hangisi; işçilerin sendikalı olması mı, yoksa Anayasa'yla güvence altına alınan sendikalaşma hakkının patron temsilcileri ve yöneticileri tarafından ihlali mi? Emeklerine ve geleceklerine sahip çıkan, direnişteki kadın işçilerimizin yanındayız.

BAŞKAN – Sayın Mehmet Tahtasız...

MEHMET TAHTASIZ (Çorum) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Emeklilerimiz hiçbir şeyden çekmedi AKP iktidarından çektiğini. Maaşları kuşa döndü, hayatları çileye. Yıllarca çalıştılar, emekli oldular; AKP'nin yarattığı enflasyon canavarı onları yeniden çalışmak zorunda bıraktı. Emeklilerimizi 5 bin liralık ikramiyeye dahi muhtaç ettiniz.

Çorum'da da emeklilerimizi TOKİ mağduru ettiniz. "2021 yılında teslim edeceğiz." dediniz, olmadı "2022" dediniz, olmadı "2023'ün 7'nci ayında" dediniz, olmadı "Kırk beş gün sonra teslim olacak." dediniz, gene olmadı. 743 konuttan sadece 90-100 tanesinin anahtarını verebildiniz ama su yok, elektrik yok. TOKİ mağdurları sizlerden buraların eksiksinin bitirilmesini istiyor. Birçok emeklimiz orada hayatını kaybetti. Eğer vicdanınız var ise kara kış gelmeden, anahtarını verdiğiniz dairelerin sorununu çözün, teslim edemediğiniz 500 ailenin dairelerini ne zaman teslim edeceğinizi yakın zamanda açıklayın.

BAŞKAN – Sayın Reşat Karagöz...

REŞAT KARAGÖZ (Amasya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Seksen dokuz yıl önce bugün Mustafa Kemal Atatürk'ün üstün vizyonuyla Türkiye Cumhuriyeti, Türk kadınına seçme ve seçilme hakkını vererek dünyada kadınlara bu hakkı veren devletlerin başında yer almıştır. Aziz Türk milletinin tarihinde kadınlarımız her zaman cesareti, azmi, fedakârlığı ve çalışkanlığıyla var olmuştur. Türk kadını, toplumun inşasında en temelde yerini almış, eğitimden spora, sanattan bilime, ekonomiden siyasete pek çok alanda başarılarını kanıtlamış, ülkemizi gururla temsil etmiştir.

Yaşantımız boyunca doğumdan ölüme her anımızda varlıklarıyla onurlandığımız, desteklerini bizden hiçbir zaman esirgemeyen kadınlarımızın 5 Aralık Dünya Kadın Hakları Günü'nü en içten dileklerle tebrik eder, Türkiye'de kadınlara seçme ve seçilme hakkı verilmesinin 89'uncu yıl dönümünü kutlar, Genel Kurulu saygıyla selamlarım.

BAŞKAN – Sayın İlhami Özcan Aygun...

İLHAMİ ÖZCAN AYGUN (Tekirdağ) – Teşekkür ederim Başkanım.

2014 yılında Türk-Sudan Uluslararası Tarım ve Hayvancılık Anonim Şirketi kuruldu, TİGEM yüzde 80 ortak, Sudan yüzde 20 ortak; yaklaşık 1 milyon dekar alanda üretim yapılacağı ifade edilmişti. Tam on yıl geçti ama bir karış toprak ekilmedi. Sayın Bakana Kirişçi'ye sorduk, dedik ki: "Burada hiçbir masraf yapıldı mı, huzur hakkı ödendi mi veya herhangi bir ödeme yapıldı mı?" Soru önergesine verdiği cevapta... "Hiçbir ödeme yapılmadı." Ama Sayıştay raporuna baktığımızda, 2021 yılında 419.965 liralık huzur hakkı ödenmiş, damga vergisi ve diğer vergilerle beraber -bizim çiftçimize ödenmeyen- Sudan'daki o şirkete 686.054 lira para ödenmiş.

Ben şimdi Sayın Bakana soruyorum buradan: Bu ödemeleri geri alacak mısınız? Hani 1 kuruş ödenmemiştir? Ama Sayıştay raporunda ortaya çıktı. Bizim çiftçimizin 2006 yılından beri devletten -kanundan gelen- 530 milyar lira alacağı var. Siz kendi çiftçimize vermiyorsunuz ama Sudan'daki çiftçiye...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Nermin Yıldırım Kara...

NERMİN YILDIRIM KARA (Hatay) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Hatay özelinde mücbir sebep hâlinin 30 Nisan 2024 tarihine kadar ertelenmesini yetersiz buluyoruz, daha evvel de ifade ettik ki 31/12/2023 tarihinden itibaren bu süre en az iki yıl olmalıdır. Düzenlemeye göre, mükelleflerin af kanunu dışındaki borçları 1 Temmuz 2024 tarihine ertelenmiştir ancak teminat verme ve nakit döngüsü meseleleriyle alakalı bazı kriterler konmuştur.

Biliyorsunuz ki Van depreminde 2013/14 sayılı SGK Genelgesi'nde "Tecil ve taksitlendirme işlemlerinde borçlunun çok zor durum şartı aranılmayacaktır." ifadesi vardır. Dolayısıyla ezbere ya da göstermelik ertelemeler ve teşvikler gerçekten Hatay

için işlevsiz kalıyor. Doğal olarak Hatay'da kurumlar vergisi, gelir vergisi ve geçici vergiyi en az yüzde 50 oranında indirim tabi tutmalısınız.

BAŞKAN - Cevap işlemi için Komisyon Başkanımız, buyurun.

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU BAŞKANI MEHMET MUŞ (Samsun) - Sayın Başkanım, teşekkür ediyorum.

Değerli milletvekilleri, Komisyonumuza doğrudan bir soru gelmemiştir, sadece bir milletvekilimiz teklifin gelir amaçlı bir teklif olduğunu dile getirmiştir, onunla alakalı bir açıklamada bulunacağım. Dolayısıyla görüşmeler esnasında milletvekillerinin dile getirdikleri konular vardır, o konularla ilgili açıklık getireceğiz.

Değerli milletvekilleri, Samsun Milletvekili Sayın Murat Çan "Görüşülmekte olan kanun teklifi gelir tedbirleri hedefiyle hazırlanmıştır." ifadesinde bulunmuştur. Bu teklifte çiftçinin, esnafın, vatandaşımızın vergi yükünü artıracak bir düzenleme bulunmamaktadır. Görüşmelerde de ifade edildi, maddelerde de görüşülecek bu teklifin vergi alanındaki hükümleri, başta döviz kazandırıcı düzenlemeler olmak üzere kayıt dışılıkla mücadele ve vergi uyumunu artırmaya yöneliktir.

Yine milletvekillerimiz tarafından, tümü üzerinde yapılan görüşmeler esnasında dile getirilen konulardan bir diğeri: Bağlanan gemilerin serbest bırakılmasında teminat işleminin belirsizliği. Burada Komisyon olarak onunla alakalı bir açıklama yapmak istiyoruz. Dünyada, gemilere kesilen cezalarda sorumluluk birinci derecede, geminin sahibi ve sigorta şirketidir; gemiye herhangi bir ceza kesildiğinde cezanın ödenmesiyle ilgili, devletler teminat mektubu isterler. Bazı durumlarda, örneğin tatil günleri cezalar anında ödenemeyebilir, gemi sahipleri bunu banka teminat mektubu olarak verirler, hatta bazı durumlarda geminin sigorta şirketi bile bunda garantör olabilir. Mevcut kanun metninde de bu ibare "teminat mektubu" şeklinde olup ilave olarak, yeni düzenlemeyle bu ibareye "süresiz ve şartsız" ibaresi de eklenmiş olup idare istediği an bu teminatı nakde çevirebilir; maddede bir eksiklik bulunmamaktadır.

Yine burada gündeme getirilen bir başka konu: Sosyal Güvenlik Kurumuna olan borçlara karşılık gayrimenkul satın alınmasında değer tespitine ilişkin belirsizliğin olduğu ifade edilmiştir. Burada bir komisyon oluşmaktadır. Komisyonun nasıl oluştuğunu açıklamak istiyorum. Mülkiyeti başta belediyeler olmak üzere kamu kurum veya kuruluşlarına ait olan ve teklife konu edilen taşınmazlardan Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından uygun görülenler Sosyal Güvenlik Kurumunun görevlendireceği 3 temsilci ile taşınmazın bulunduğu yerdeki il millî emlak müdürlüğü tarafından görevlendirilecek 2 temsilciden oluşan komisyon tarafından belirlenir. Gerekliğinde SPK lisanslı gayrimenkul değerlendirme uzmanlarınca hazırlanacak değer tespit raporlarında takdir edilecek değer üzerinden, borçlu kurumun da uygun görüşü alınarak, kurum bütçesinin gelir ve gider hesaplarıyla ilişkilendirilmeksizin kurumca satın alınabilir. Uygulama 2012 yılından bu yana başarıyla yürütülmektedir. Teklif edilen her gayrimenkulün alınması söz konusu değildir. Sosyal Güvenlik Kurumu tarafından uygun görülenler alınmaktadır.

Yine, burada Gelir İdaresi Başkanlığı sistem sorgulamasından alınacak 25 kuruş hizmet bedeliyle alakalı eleştiri dile getirilmiştir. Onunla alakalı da bir açıklamada bulunmak istiyorum. Teklifin 15'inci maddesiyle, 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nda, Gelir İdaresi Başkanlığı sisteminden verilen bilgi sorgulama hizmetlerinden katılma payı alınmasına ilişkin düzenleme yapılmaktadır. Gelir İdaresi Başkanlığı tarafından bürokrasinin ve kırtasiyeciliğin azaltılması, mükelleflerin ilgili tarafa sunacağı bilgilerin onlar adına sunulması suretiyle uyum maliyetinin azaltılması ile kayıt dışı ekonomiyle mücadele edilmesi gibi amaçlar çerçevesinde, 150'ye yakın kurum ve kuruluşla 213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 5'inci maddesinde düzenlenen vergi mahremiyeti hükümlerine uygun olarak bilgi paylaşımı yapılmaktadır. Maddeyle amaçlanan husus gelir elde edilmesi değil, gereksiz sorgulamaların önüne geçilerek sistemin sağlıklı ve etkin bir şekilde hizmet vermesinin temin edilmesidir. Öngörülen düzenlemeyle günlük yaklaşık 4,8 milyon ve aylık 100 milyon sorgu yapılmaktadır; bunu belirtmek isterim.

Yine, değerli milletvekilleri "Cumhurbaşkanına geniş yetkiler verilmektedir." şeklinde bir eleştiri burada gündeme getirilmiştir. Anayasa'nın 73'üncü maddesinin dördüncü fıkrasında, vergi, resim, harç ve benzeri mali yükümlülüklerin muafık, istisnalar ve indirimleri ile oranlarına ilişkin hükümlerinde kanunun belirttiği yukarı ve aşağı sınırlar içinde değişiklik yapma yetkisi Cumhurbaşkanına verilmiştir. Verginin kanuniliği ilkesinin istisnalarından sayılan bu hüküm, aynı zamanda yürütme organına vergilendirme alanındaki düzenleme yetkisinin anayasal temelini oluşturmaktadır.

Değerli milletvekilleri, yine, burada, çalışan emeklilere yapılan 5 bin TL'lik bir defaya mahsus ödemeyle alakalı gündeme getirilen bazı bilgiler talep edilmiştir, kaç vatandaşın faydalanacağı şeklinde. Gelir ve aylık alan emekli ve hak sahiplerine tek seferlik 5 bin TL ödeme yapılmasına ilişkin kanuni düzenleme 2 Kasım 2023 tarihinde yürürlüğe girmiştir. Kasım ayında 10 milyon 429 bin 922 kişiye 44 milyar 468 milyon 838 bin 223 TL 34 kuruş ödeme yapılmıştır. Bu kapsamda daha önce ödeme yapılmayan 4 milyon 688 bin 945 emekliye 5 bin TL ödeme yapılacaktır. Çalışan emeklilere ödeme yapılması hâlinde ilave maliyetin ise yaklaşık 23 milyar lira olması beklenmektedir.

Yine, burada gündeme getirilen "1'den fazla maaş alınmasına imkân verilmektedir." şeklinde eleştirilmiş ve "Huzur hakkı düzenlemesinde çoklu maaş sistemi uygulamasına geçiliyor." şeklinde bir eleştiri yapılmıştır. Değerli milletvekilleri, teklifin ilgili maddesiyle, Anayasa Mahkemesinin bazı Cumhurbaşkanlığı kararnamelerinde yer alan huzur hakkı ödemesine cevaz veren hükümlere yönelik iptal kararları ve bu kararların gerekçeleri doğrultusunda, konuyla ilgili 375 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin ek 29'uncü maddesinin yeniden düzenlenmesi amaçlanmaktadır. 1'den fazla maaş alınmasına imkân verilmemektedir. 631 sayılı Kanun Hükmünde Kararname'nin 12'nci maddesine göre, memurlar ve kamu görevlileri hangi sayıda kurul, komite üyesi olursa olsun bunlardan yalnızca 1 adedi için ödeme alabilmektedirler. Dolayısıyla ne mevcut durumda ne de teklifle huzur hakkı vasıtasıyla çoklu maaş alınması mümkün değildir.

Değerli Başkanım, Komisyonumuza ulaşan eleştiriler ve bilgi talepleriyle alakalı gerekli açıklamaları yaptım.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederiz.

Sayın Nurten Yontar...

NURTEN YONTAR (Tekirdağ) – Sayın Başkan, fizik öğretmenleri atama bekleyen öğretmenler grubu arasındadır.

Kadrolu fizik öğretmenlerin 1'den fazla okulda görevlendirilmesi, ders saatlerinin fen liseleri hariç diğer liselerde daha az olması, ücretli öğretmen ve farklı branşlardan kadrolu öğretmenlerin fizik derslerine girmesi gibi nedenlerden dolayı fizik öğretmenlerimiz boş bulunan kadrolara yerleşememektedir. Bu öğretmenler özel sektörde bulunan kurs ve kolejlerde çalışmak zorunda kalmakta ya da iş değiştirme yolunu seçmektedir. Buradan sormak istiyorum: Bakanlığınızın resmî verilerine göre atama bekleyen fizik öğretmeni sayısı kaçtır? Atama bekleyen fizik öğretmenlerimiz için ihtiyaç nispetinde kadro açılması hususunda Bakanlığınızca yürütülen herhangi bir çalışma var mıdır?

BAŞKAN – Sayın Ömer Faruk Gergerlioğlu...

ÖMER FARUK GERGERLIOĞLU (Kocaeli) – AK PARTİ'liler Filistin'e dua, İsrail'e silah malzemesi gönderiyor. Boykot çağırısı yapan AK PARTİ'liler, son hızla İsrail'le ticaret yapıyor, paralar kazanıyor; yüzlerce gemi, yüz binlerce ton sevkiyat gönderiyorlar. Videosu da çıktı; işte "Made in Turkey" yazan termal içlikler Türkiye'den İsrail'e gönderiliyor. İletişim Başkanlığı bir açıklama yaptı ama 2023'te bunların İsrail'e gönderildiği apaçık ortaya çıktı.

TÜİK raporlarına da girdi; MÜSİAD üyesi İÇDAŞ, İsrail ordusunun çelik ihtiyacını karşılıyor.

AK PARTİ Trabzon Milletvekili Vehbi Koç, HAZAR S isimli gemisiyle Hayfa Limanı'na gidiyor. Tersanesinde İsrail tankerine hizmet verdiği iddialarına bir an evvel cevap bekliyoruz...

BAŞKAN – Sayın Mehmet Emin Ekmen...

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Başkanım, söz hakkı istiyorum, sataşma var.

MEHMET EMİN EKMEN (Mersin) – Sayın Başkanım, teşekkür ederim.

Sayın Başkanım, Cumhurbaşkanlığı sistemine geçişten sonra Meclisin denetim faaliyetleri oldukça zayıflamış durumdadır, elde bir tek yasama faaliyeti kalmaktadır, yasama faaliyetinin de torba yasalarla kadük hâle getirildiği gözükmemektedir. Plan ve Bütçe Komisyonu Başkanımız Sayın Muş'un başarılı, dengeli ve özenli Başkanlık yönetimine rağmen bu torba yasa içerisinde en az 3 ayrı komisyonu ilgilendiren düzenlemeler olduğunu ve 5 madde ihdasının da Komisyon görüşmeleri esnasında yapıldığını görmekteyiz. Bir önceki düzenlemede 1 İnfaz Yasası maddesi geçirilmişti. Sayın Başkan, acaba Komisyonuna haksızlık yapıldığını düşünmekte midir? Diğer komisyonların çalışmalarının kadük hâle getirilmesini torba yasalar yoluyla nasıl değerlendirmektedir?

Teşekkür ederim.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Kürsüden konuşmak istiyorum efendim.

BAŞKAN – Sataşma hangi konuda?

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Benim gemilerimle İsrail'e mal taşınmış falan...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Adın neydi? Anlamadık biz konuyu.

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Vehbi Koç.

İSMET GÜNEŞHAN (Çanakkale) – Hangi gemileriniz?

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Hangi gemiler?

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Benim gemim yok ama benim adımla kullanarak İsrail'e yük taşıdığımı söylüyorsunuz. Bununla ilgili olarak açıklama yapmak istiyorum.

BAŞKAN – Buyurun Sayın Milletvekili. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

Süreniz iki dakika.

IX.- SATAŞMALARA İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Trabzon Milletvekili Vehbi Koç'un, Kocaeli Milletvekili Ömer Faruk Gergerlioğlu'nun 79 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin tümü üzerinde soru-cevap kısmında yaptığı konuşması sırasında şahsına sataşması nedeniyle konuşması

VEHBİ KOÇ (Trabzon) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; malum, son zamanlarda İsrail'le ilgili olarak birtakım sevkیاتlar, Türkiye Cumhuriyeti'nin İsrail'deki olaylara yeterince ilgi göstermediği noktasında muhalefet sıralarından bizlere oldukça eleştiriler getiriliyor. Oysa Sayın Cumhurbaşkanımızın gecesini gündüzüne katarak bu sıkıntının ortadan kalkması için verdiği mücadeleye bütün dünya şahittir.

Değerli arkadaşlar, tabii ki medyada bazı şeyler konuşulabilir, birtakım yanlışlar varsa bunlar kamuoyuyla paylaşılabılır ama ahlak çok önemli. Adını burada zikretmek istemiyorum ama bu konuyu gündeme getiren arkadaşlar ve birtakım kanallar üç gündür adımla kullanarak 2009 yılında ortak olduğum bir tersaneden bahsediyor. Evet, o tersanenin 2009 yılında ortağıydım, 6 ortaktan biriydim ama 2009 yılında yani on dört yıl önce ayrılmıştım. Benim tersanemde İsrail'e yük taşıyacak olan gemilerin tamirati yapıldığı söylendi; bunu şiddetle protesto ediyorum. Oysa ki bu tip haberler yapılırken, en basitinden, en sıradan kuruluşlar için bile, ortağı kimdir, ne zaman burada bulunmuştur, ne zaman ayrılmıştır, şu anda faaliyet nasıl yapılyordur, söz konusu olan geminin kaydı nerededir, hepsi ticari sicil gazetelerine bakılarak rahatlıkla bilinebilir. Maksatlı...

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Gerçi, seyrüsefer karnesini gösterirseniz belli olur, seyrüseferi gösterin, netleşir.

VEHBİ KOÇ (Devamla) – Mahmut kardeş, Sayın Milletvekilim; bu devirde hepiniz biliyorsunuz ki hangi şirketin, kime ait olduğu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Yok, yok; gemilerin seyrüsefer hareketi var ya, onu gösterirseniz netleşir.

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Olmayan şeyin neyin neyini gösterecek ya!

(AK PARTİ sıralarından gürülteler)

VEHBİ KOÇ (Devamla) – Bakın, Mahmut, ben...

BAŞKAN – Teşekkür ederiz Sayın Milletvekili.

VEHBİ KOÇ (Devamla) – Arkadaşlar, bakın, Mahmut, Sayın Milletvekili, şimdi...

BAŞKAN – Arkadaşlar...

VEHBİ KOÇ (Devamla) – Bakın, denizcilikle alakalı konuşacaksa bu çatı altında...

(AK PARTİ sıralarından "Sesini açar mısınız?" sesleri)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Milletvekili.

Son cümlelerinizi rica ediyorum.

(AK PARTİ sıralarından "Sataşma var." sesleri)

BAŞKAN – Arkadaşlar, kürsüde hatibiniz var, siz müdahale etmeyin.

DERYA BAKBAK (Gaziantep) – Ama olmaz öyle şey; konuşturuyorsunuz, söz veriyorsunuz.

BAŞKAN – Buyurun, son cümlelerinizi...

VEHBİ KOÇ (Devamla) – Şimdi, bir gemiden bahsedildi ki o geminin sahibi -seferi nasıl yaptığını, 7 Ekimden önce sefere gemisinin bağlanmış olduğunu- kendi avukatı vasıtasıyla kamuoyuna yeterli açıklamayı yaptı. Firmanın yetkilisi, sefer esnasında olaylar başladıktan sonra İsrail'e uğrayıp yükünü tahliye ettikten sonra ayrıldığını ve bir daha İsrail'e sefer düzenlemediğini açıklamıştır. Bu gemiyle de uzaktan yakından, bu tersaneyle de uzaktan yakından hiçbir alakam olmadığını bütün herkesin bilmesine rağmen ısrarla, AK PARTİ Trabzon Milletvekili Vehbi Koç'un tersanesinde İsrail'e yük taşıyan gemilerin tamir edildiği ve kendisine ait bir başka geminin de İsrail'e yük taşıdığı yalanına nasıl ortak olabilirsiniz? (AK PARTİ sıralarından "Bravo!" sesleri, alkışlar)

Bizler bu çatı altında Türkiye Cumhuriyeti'nin milletvekilleri olarak ülkenin hak ve menfaatlerini korumak için gece gündüz çalışırken...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÖMER FARUK GERGERLIOĞLU (Kocaeli) – TÜİK raporlarına yansıdı, TÜİK raporlarına. TÜİK raporlarını da mı yalanlıyorsunuz? (AK PARTİ ve HEDEP sıralarından karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Kes sesini de bir dinle! İftiracı!

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Saygılı olun! Biraz saygı ya!

VEHBI KOÇ (Devamla) – ...araştırmadan, bakmadan, etmeden nasıl böyle konuşuyorsunuz? Ayıp olmuyor mu? Yakışıyor mu... (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Milletvekili.

ÖMER FARUK GERGERLİOĞLU (Kocaeli) – TÜİK raporları ya; devletin İstatistik Kurumunun raporlarına yansıdı bunlar. (AK PARTİ ve HEDEP sıralarından karşılıklı laf atmalar, gürültüler)

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Ne var, ne var? Hatibi dinleyin, hatibi.

NEVROZ UYSAL ASLAN (Şırnak) – Biraz saygılı olun be! Elini kolunu indir, sen bir kadınla konuşuyorsun!

AHMET FETHAN BAYKOÇ (Ankara) – Saygısızlar!

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve Samsun Milletvekili Ersan Aksu ile 120 Milletvekilinin Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1812) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 79) (Devam)

BAŞKAN – Sayın milletvekilleri, teklifin tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelere geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Maddelere geçilmesi kabul edilmiştir.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Sayın Başkan...

BAŞKAN – Buyurun Sayın Tanal.

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Değerli Başkanım, 60'a göre pek kısa bir sözüm var, izin verebilir misiniz?

BAŞKAN – Buyurun, yerinizden bir dakika...

V.- AÇIKLAMALAR (Devam)

74.- Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Tanal'ın, Şanlıurfa'daki Özak Tekstil işçilerinin zorla ücretsiz izne ayrıldığına ilişkin açıklaması

MAHMUT TANAL (Şanlıurfa) – Teşekkür ederim Değerli Başkanım.

Şanlıurfa ilinin organize sanayi bölgesinde faaliyet gösteren 700 işçinin çalıştığı Özak Tekstil işçilerinin büyük çoğunluğu uzun süreden beri aynı iş yerinde çalışmaktadır. Buradaki işçiler sendika değiştirdikleri için patron işçileri ücretsiz olarak izne ayırmıştır ve istifaya zorlamaktadır. Bu anlamda sendikalaşmanın anayasal bir hak olduğunu... Çalışma Bakanını göreve davet ediyorum. İşçilerin üzerinde baskı kurarak bunların ücretsiz izne zorla ayrılması suçtur ve sendikal örgütlemenin engellenmesi de suç teşkil etmektedir. Çalışma Bakanının bir an önce yasal işlemler yapması hakkında gereğini yapmasını talep ediyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Değerli milletvekilleri, birleşime on dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 22.59

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 23.21

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 29'uncu Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

VIII.- KANUN TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

A) Kanun Teklifleri (Devam)

1.- Afyonkarahisar Milletvekili Ali Özkaya ve Samsun Milletvekili Ersan Aksu ile 120 Milletvekilinin Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi (2/1812) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (S. Sayısı: 79) (Devam)

BAŞKAN – 79 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yerinde.

Şimdi birinci bölümün görüşmelerine başlıyoruz.

Birinci bölüm 1 ila 29'uncu maddeleri kapsamaktadır.

Birinci bölüm üzerine söz isteyen, Saadet Partisi Grubu adına Kocaeli Milletvekili Hasan Bitmez.

Buyurun Sayın Bitmez.

SAADET PARTİSİ GRUBU ADINA HASAN BİTMEZ (Kocaeli) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Meclisi adalet ve liyakatle yönetemeyen âciz Meclis Başkanımıza kendisinin daha önceden bir partinin Genel Başkanıyken kullandığı bu cümleyi hatırlatmak istiyorum: “Harun gibi gelip Karun gibi gitmeyeceğime söz veriyorum.” diyor. Yani burada adaletle davranamayan bir Meclis Başkanına ben bu sözünü hatırlatıyorum.

Bir devletin bağımsızlığını ve egemenliğini hedef alan her müdahale ve eylem terördür. Bu eylem ve müdahaleleri gerçekleştiren organizasyon ise terör örgütüdür. İsrail de yıllardır Filistin'de ve son dönemde daha yoğun biçimde Gazze'de bu eylemleri gerçekleştirdiği için bir terör örgütüdür. Evet, İsrail işgalcidir, İsrail vahşidir, İsrail canidir, İsrail siyonizmin tetikçisi ve siyonist bir terör örgütüdür. Aksini iddia ve ifade etmek şuur eksikliğidir. Siyonist İsrail, Filistin'de dünden bugüne gözümüzün önünde işgalini sürdürüyor ve terörün şiddetini artırıyor. Emperyalist devletler, kapitalist ve evanjelistler, siyonizmden ve terör örgütü İsrail'den yana taraf olarak ona her türlü katkıyı sağlıyorlar. Bunların kim olduğunu biliyoruz. Bunlar uçak gemilerini ve savaş gemilerini destek için gönderen uluslararası terör şebekelerinin parçalarıdır. Dünya devletleri de susarak İsrail'i destekliyor. Uluslararası kuruluşlar âdeta terör devletine yol gösteriyorlar. Birleşmiş Milletler, Avrupa Birliği, NATO ve İslam İşbirliği Teşkilatı kuruluş amaçlarının ve kararlarının gereğini icra etmekten çekiniyorlar. Bu, İsrail'i cesaretlendiriyor; daha pervasız, cani ve daha vahşi yapıyor. Dünyanın suskunluğu ve kimsenin bir şey yapmaması terörün dozunu artırdığı gibi siyonistlerin de motivasyonunu artırıyor. İsrail kararsızlıkları ve eylemsizlikleriyle sessiz kalan iş birlikçiler tarafından maalesef besleniyor. “Kim bunlar?” diye sorarsanız, İsrail'i terörle ilişkilendiren ama ona karşı hiçbir adım atmayanlar; tüm insanlık için bir kâbus olan siyonizmin arzımevut hayalini gerçekleştirmesine seyirci kalanlar; kürsülerde İsrail'i siyonist terör örgütü olarak tanımlayan fakat uluslararası diplomasiyi kullanmaktan ısrarla kaçınan, diplomatik temsilciliklerini kapatmayanlar. Şimdi bu vesileyle sormak istiyorum: Hükümetimiz İsrail'in elçisini istenmeyen adam ilan edip elçilikle ilgili hiçbir tasarrufta bulundu mu? Bulunmadı. Bu, niyet eksikliğinden mi irade yetersizliğinden mi kaynaklanmaktadır? Tel Aviv'deki Elçiliğimiz de hiçbir zaman kapatılmadı, diplomatlarımız da hâlen orada.

Peki, size göre İsrail'in Gazze'de yaptıkları Tel Aviv Elçiliğimizi kapatmamız için yeterli bir gerekçe oluşturuyor mu? Dışişleri Bakanlığımız gereksiz bir nezaketle "Elçimizi istişarelerde bulunmak üzere çağırdık." dedi. Diplomatik personeli geri çekip Elçiliği kapatmak, İsrail'e ticaret gemisi göndermekten daha az zararlı değil midir? İsrail'in siyonist terör örgütü olduğunu deklare edip diplomatik ilişkilerimizi bitirmememizin nedeni nedir? Bu teröristlerle bir menfaat ilişkisi ve ticareti olanlar mı vardır? Şu gayet açıktır ki Hükümet siyasi, diplomatik ve ticari ilişkileri sürdürerek İsrail'e destek olmaya devam ediyor, böylece Filistin davasına ihanet ediyor. Herhangi bir uluslararası kuruluşu harekete geçirme niyeti ve çabası maalesef göremiyoruz; varsa da bilmek ister ve destek olmak isteriz. İsrail'in bir terör organizasyonu olduğu gerçeğini dünyaya göstermek için gerekli diplomatik ve siyasi tavır açık, net, kesin ve kararlı şekilde hemen ifa ve ifade edilmelidir. Hükümet İsrail'e yönelik tepkisini kürsü-mikrofon, miting-meydan eşliğinde tutmaktan vazgeçmelidir. Mesele, siyonist işgali ve terörü sona erdirmektir. Bu yüzden, İsrail'e karşı sadece söz söylemek hiçbir şeyi çözümüyor, hedef Filistin'in bağımsızlığını sağlamaktır. Hükümete düşen İsrail'i durdurmak, Filistin'in bağımsızlığını desteklemektir. Bu konuda Hükümetin şuur ve icraat eksikliği olduğu çok net. Tekrar ifade edelim: Hükümet miting yapmaz, icraat yapar. Hükümet şu ana kadar miting dışında maalesef hiçbir ciddi adım atmadı.

Kıymetli arkadaşlar, hatırlatmak isteriz ki bizler ve sizler yaptıklarımızdan ve gücümüzün yettiği hâlde yapmadıklarımızdan hesaba çekileceğiz. Bu zulmü durdurmak için milletin ve devletin gücünü kullanmaktan kaçınıyorsunuz, vebal altındasınız. "Eğer bu zulmü durdurmaya gücümüz yetmiyor." diyorsanız bu koltuklarda oturmanıza gerek yok. Artık "dünya lideri" safsatasıyla milleti kandırmayı da bırakın. İsrail sözden değil güçten anlıyor, İsrail güçlü hitabetle değil güce dayalı siyasetle yola getiriliyor. Hitabetiniz ve hamasetinizin diplomasınız ve siyasetiniz kadar zayıf olmadığını bir kez daha ispatladınız. Oysa Hükümetten siyasi ve diplomatik güç yoluyla İsrail'i hizaya getirmesini bekliyoruz. Hükümet ne yapıyor? İsrail'e ticarete devam ediyor; çok sayıda gemi ve uçak hâlâ her gün İsrail'e yük taşıyor. Gemiler neden engellenmiyor? Kaç gemi gitti? Ne götürdü? Bu soruların Mecliste cevaplanmasını istedik, cevaplarını en az bizim kadar bildiğiniz için reddettiniz. Yanlış yapmaktan değil yanlış yaptığınızın bilinmesinden rahatsızsınız. İsrail'in siparişlerini reddedemiyorsunuz ama Mecliste millet adına soru sorulmasını reddediyorsunuz. BOP Eş Başkanlığı sorumluluğunun İsrail'in siparişlerinin gönderilmesindeki ve millet adına bilgi alma iradesinin reddedilmesindeki etkisini merak ediyor insan. Büyük Orta Doğu Projesi'nin ne olduğunu bile bile buna ortak oluyorsunuz ama Gazze'deki soykırımın da arzımevut hayalinin de bunun uzantısı olduğunu görmezden geliyorsunuz. Siyonizmin taraftarları uçak gemilerini, savaş gemilerini Gazze açıklarına gönderirken siz de bugün hâlâ Türkiye'den İsrail limanlarına İsrail'in siparişlerini teslim eden gemilerin gitmesine izin veriyorsunuz. Yıllar önce Gazze'ye insani yardım götüren Mavi Marmara için "Bana mı sorup gittiniz?" diye soranlar şimdi bu gemiler ve gemicilerle ilgili sorulara, konuşmalara, haberlere maalesef hiç tahammül edemiyorlar. Şimdi, herkes şuna şahit ki: Gazze'ye gidemeyen gemiler de İsrail'e gitmesi engellenemeyen gemiler de sözde dünya lideri Erdoğan'ın maharetidir, tarihe de böyle geçmiştir. Buradan Hükümete ve siz değerli milletvekillerine ifade etmek isterim ki İsrail'e ticaret meziyet değil, acziyettir. İsrail'e ticaret Filistin'e ihanettir. Siyonizme ve İsrail'in terörüne karşı çıkışta lafı bırakın ve somut bir adım atın. Türkiye limanlarından bugün hâlâ İsrail'e giden gemileri hemen şimdi durdurun. "Birleşmiş Milletler tepki vermiyor, Avrupa Birliği sessiz kalıyor." demeyi anlamsızlaştıran bu ayıbınıza, bu günahınıza son verin, önce Hükümet olarak siz adım atın. Hükümet İsrail'e köstek, Filistin'e destek olacak kararları, diplomatik çabaları, uluslararası girişimleri hızlandırsın. Hükümet kendi iradesi ve gücüyle terör üreten İsrail'in terör üreten iflahını kesmeli. Cumhurbaşkanı Erdoğan'ın 2003 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nde söylediği bir sözü sizlere aktarmak istiyorum. Maalesef, bir dakika... (AK PARTİ sıralarından gülüşmeler)

Sevinmeyin, sevinmeyin.

BÜLENT KAYA (İstanbul) – "One minute" de Başkanım, "bir dakika" değil.

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Evet.

(Hatibin cep telefonundan bir ses kaydı dinletmesi)

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Ne diyor Sayın Cumhurbaşkanımız? "İsrail devletinin yaşama hakkını kimsenin tehdit etmesine Türkiye razı olmayacaktır." diyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Milletvekili.

HASAN BİTMEZ (Devamla) – Aradan geçen yirmi yılda bu sözünün gereklerini ifa noktasındaki durumu milletimizin takdirlerine bırakıyoruz. Biz tam yirmi yıl sonra Sayın Erdoğan'dan siyonizmin Filistin'deki terör eylemlerine ve Filistin'i işgaline, Filistin devletinin yaşama hakkını kimsenin tehdit etmesine Türkiye razı olmayacaktır cümlesini duymak ve bu manada iradesini görmek istiyoruz.

İklim Zirvesi'nde siyonist terör örgütü İsrail'in sözde Cumhurbaşkanıyla aynı fotoğrafta yer almamak, aile fotoğrafı pozu vermemek ya da Herzog'un o fotoğraf karesinde olmamasını sağlayamamak dirayetini gösteremeyenlerden çok şey istiyoruz belki. Ama sizlere Erbakan Hocanın bir sözünü hatırlatmak istiyorum: "Siyonizm öyle ustadır ki 'Kim, ben mi?' diye diye Yahudi ordusunda kendisine hizmet ettirir."

Saygılar. (Saadet Partisi ve İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – İYİ Parti Grubu adına söz talebi Antalya Milletvekili Aykut Kaya'ya aittir.

Buyurun Sayın Kaya. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

İYİ PARTİ GRUBU ADINA AYKUT KAYA (Antalya) – Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Genel Kurulumuzu ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum. Bugün, Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi üzerine söz almış bulunuyorum.

Öncelikle, birden çok kanunda değişiklik yapan kanun tekliflerini çok doğru bulmadığımı ifade etmek isterim. Çünkü "torba kanun" şeklinde Türkiye Büyük Millet Meclisinin gündemine getirilen kanun değişiklikleri ülkemizin yaşadığı sorunları makro düzeyde ele alıp, sistematik çözümler üretmekten uzak olup, sorunlara günübirlik çözümler üreten çalışmalar. Ülkemiz torba kanun uygulamasından çok zarar görmüştür. Aslında AK PARTİ hükümetleri de bu sorunun farkına varmış ve kanunların nasıl hazırlanacağı konusunda 19/12/2005 tarihli ve 2005/9986 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı'yla Mevzuat Hazırlama Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'i çıkarmıştır. Bu yönetmelikle kanunların hazırlanma sürecinde düzenleyici etki analizi yapılması, kanunların hangi kesimlere avantaj ve dezavantaj sağladığının tespit edilmesi, kanun uygulandığı takdirde ne tür sonuçlar doğuracağını simülasyonlarının yapılması ve bütçeye getireceği yüklerin hesaplanması gerekmektedir. Aslında, bu yönetmelik güzel hazırlanmış. Bu yönetmeliğin amacı kanun teklifinin gerekçesinin objektif verilerle izah edilmesi, kanunların hazırlanmasında belli standartların uygulanması ve milletvekillerinin üzerinde tartıştıkları kanun teklifleri konusunda teknik bilgilere sahip olmasını sağlamaktır ancak AK PARTİ hükümetleri kendi çıkardıkları yönetmeliğe hiçbir zaman uymadılar çünkü yapmak istedikleri günübirlik çözümlere veya birilerine avanta sağlayan kanun değişikliklerine bu yönetmelik izin vermiyordu. Bu yönetmelik hükümlerine göre torba kanun şeklinde birçok kanunda değişiklik yapmak mümkün değildi. Yürürlükte kaldığı sürece dikkate alınmayan bu yönetmelik unutuldu. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemine geçildikten sonra da Cumhurbaşkanlığı kararıyla yürürlükten kaldırıldı ve aynı isimle yeni bir yönetmelik çıkarıldı. Üzülerek ifade edeyim ki yeni çıkarılan yönetmelik eski yönetmelik gibi kapsayıcı ve objektif düzenlemeler içermemektedir.

Değerli arkadaşlar, ülkemiz artık yangından mal kaçıracasına çok değişik konuların aynı kanunda düzenlendiği kanun teklifleri uygulamasına son vermelidir. Çok karmaşık ve neyin düzenlendiğini tam olarak anlayamadığımız bu kanun değişiklikleriyle ülkemizin yönetim sistemi tahrip edilmektedir. Bu değişiklikler ülkemizin sorunlarını da çözmemekte, o an yaşadığımız bazı sorunlara palyatif çözümler üretmeye çalışmaktadır.

Değerli milletvekilleri, Türkiye artık bu tür düzenlemelerle yönetilecek bir ülke değildir. Biz kanun hazırlama sürecinde neye izin verildiğini, kime ne çıkar sağlandığını, kime ne mali yükler getirildiğini ve yapılan düzenlemenin devlet bütçesine ne kadar yük getirdiğini tam olarak görmek istiyoruz. İktidar partisi milletvekilleri "Biz görüyoruz." diyebilirler ancak görselerdi şu an yaşadığımız sorunları yaşamazdık. Bakınız, Dünya Bankasının hesapladığı Düzenleme Kalitesi Endeksi'nde 2022 itibarıyla 185 ülke arasında 101'inci sırada yer almaktayız, 2013'te ise 62'nci sıradaymışız.

Gündemimizde olan kanun teklifine dönecek olursak teklifteki ilk 30 madde aslında "torba yasa" mefhumunun bir özeti gibi; bir yandan denizcilik alanında harç ve cezalar güncellenirken bir yandan haciz işlemleri kolaylaştırılıyor, ilk konut alımındaki kredilerden banka sigorta muamele vergisi alınmayacağı şeklinde, sanki konut sahipliğinde adaleti tesis etmeye tek başına yetecekmiş gibi düzenleme yapılıyor. Merkezi ülkemizde olmayan şirketlere "Yeter ki kârını Türkiye'ye getir, senin gelir vergisi muafiyetinin kapsamını artırırım." deniyor. Zaten birçok maddede vergi harcaması kararını alma yetkisi Sayın Cumhurbaşkanına verilerek isteniyor ancak sporculardan düşük vergi almaya devam edileceğini ve hatta bu kesim için vergi oranını sıfıra indirme yetkisinin Cumhurbaşkanına verilmesini tartışıyoruz.

Elbette sosyal medya fenomenleri de unutulmuyor. Sosyal medya fenomenlerine yönelik vergi istisnasının kapsamı da genişletiliyor ama bunu yaparken internet fenomeni ile mobil cihazlar için uygulama geliştirenlere aynı muamelenin yapılacağı söyleniyor. Sadece ilk 30 maddeye baktığınızda dahi "yasa" kısmının tartışmaya açık olduğunu ama "torba" kısmının aşikâr olduğunu görmekteyiz.

Kıymetli milletvekilleri, Google Trends'e girin ve arama terimi olarak "Fatih Terim" "Arda Turan" ya da "Seçil Erzan" yazın, göreceksiniz ki iki haftadır tüm bu arama terimleri son bir yıldaki arama yoğunluğunun zirvesine çıkmış durumda. Niye? Bir bankanın "Seçil Erzan" adlı Şube Müdürü birçok ünlü futbolcuyu yüksek kazanç vaadiyle dolandırmış diye. Sanki ülkemizin daha önemli bir sorunu yokmuş gibi tüm basın bunu yazıp çizmekte, tüm TV kanallarında bu konu tartışılmakta. Sporcuların kendi kazançları olan 44 milyon dolar gibi bir meblağ söz konusu bu davada. Elbette ortada bir suç varsa bunun gündeme gelmesi doğal ancak beni rahatsız eden bir durumu sizlerle paylaşmak istiyorum. TÜRK TELEKOM'un özelleştirilmesi sürecinde ülkemiz milyarlarca dolar dolandırıldı ama ne yazık ki bu kadar konuşulmadı. Suç örgütü lideri Ayhan Bora Kaplan'a Halkbank 700 milyon TL yani yaklaşık 24 milyon dolar kredi verdi ama bu kadar konuşulmadı. Sosyal medya fenomenlerinin yaşadığı aşırı lüks hayatlar da yaptıkları mali usulsüzlükler de çokça konuşuldu ama Gelir İdaresi Başkanlığının bunları zamanında fark etmemesi de pek gündem olmadı.

Kıymetli milletvekilleri, ben bu torba yasaya baktığımda sporcularının dolandırılmasından çok sporcuların ödediği gelir vergisinin ülkemizde gündem olması gerektiğini düşünüyorum. Geçenlerde değindiğim üzere, 15.000 TL ücreti olan işçi ile 15 milyon yıllık geliri olan sporcunun aynı vergi oranıyla vergilendirilmesi, hatta ücreti arttıkça işçinin muhatap olduğu vergi oranının sporcunun ödediğinin üzerine çıkması pek rasyonel gelmiyor. Aynı şekilde, mobil cihazlar için yazılım geliştiren ile sosyal medya fenomenine aynı muamele yapılması da bence gündem olmalı sayın milletvekilleri. Allah aşkına "sosyal medya fenomenleri" ya da "YouTuber" dediklerimiz ne kadar ülkemiz için kayda değer bir katma değer yaratıyor da onlara vergi indirimi sunuluyor. İlla bir vergi istisnası sunulacaksa sizce de sunduğu katma değer belli olan ve ülkemizin arzu ettiği ilerleme vizyonunun neferleri olan bireylere, bilim insanlarına, genç girişimcilere sunmak daha makul değil mi?

Madem konumuz vergi, Hazine ve Maliye Bakanımız Sayın Mehmet Şimşek'in hummalı bir reform hazırlığı içinde bulundukları ve vergiyi tabana yayacakları beyanına da değinmemiz lazım. Bakanımızın bu açıklamayla vergi tabanını genişletmeyi kastettiğini biliyoruz ama burada asıl mesele vergiyi tabana yaymak kalıbına vatandaşın gelen tepkiler. Sosyal medyadaki paylaşımlara baktığımızda "Vergi zaten tabanda, tabanın canı kalmadı." "Zenginlerin borcunu silelim ama vergiyi tabana yayalım!" gibi birçok tepki görmekteyiz. Bu tepkiler vekili olduğumuz milletin içinde bulunduğu durumun ufak bir özeti aslında. Önce "nas" denildi, neticesi yas oldu, arşa çıkan enflasyonun acısını en çok taban çekti; sonra bütçe açığını kontrol altına almak için vergi oranları arttı, yine dolaylı vergi yükünü sırtlayan taban bu politikanın da mağduru oldu. Vergi artışı enflasyon artışını tetikledi, olan gene tabana oldu.

Mevcut ekonomi yönetiminde kayıt dışılığın azaltılacağı söyleniliyor. Peki, hızla zenginleşen ve üstüne üstlük bunu kamunun gözüne gözüne sokmaktan imtina etmeyenleri tespit etmekte geciken denetim altyapısıyla mı yapılacak bu? "Vergide adalet sağlanacak." deniliyor ama sunduğu katma değer tartışmaya açık olana vergi istisnası sunarken dolaylı vergilere yüklenerek mi yapılacak bu? "Teşviklerde, desteklerde adalet tesis edilecek." deniliyor ama Sayıştay raporlarında da tespit edildiği üzere, kamu malını belirli vakıf ve derneklere peşkeş çekmeye devam ederek mi sağlanacak adalet? Alınırın teriyle ücret kazanarı rahatça vergilendirirken dökülen terden para kazanan vergi muafiyeti sunarak mı sağlanacak adalet? Yarattıkları katma değerden işçilerin aldığı pay 2016'da yüzde 55 iken 2022'de yüzde 34'e gerilerken şirketleri kollayan düzenlemeler yaparken işçiyi, emekçiyi unutarak mı sağlanacak adalet?

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; konuşmamın başında da beyan ettiğim gibi, ilk 30 maddenin özeti ortada bir torba olduğu ama bir yasa olmadığıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Milletvekili.

AYKUT KAYA (Devamla) – Mevcut durumda âdeta noter gibi işlem görüyoruz. Bizler bu halkın milletvekilleriyeşek asıl işimiz onların öncelikleri, onların sıkıntılarının çözümleri olmalıdır. İşte, tam da bu nedenle ben bu aziz milletin bir vekili olarak gönül rahatlığıyla altına imza atacağım bir yasa teklifi göremiyorum ne yazık ki.

Konuşmamı bitirirken sizlere Türkiye Cumhuriyeti'nin nüfusunun 2022 itibarıyla 85 milyonun üzerinde olduğunu, ülkedeki girişim sayısının ise yine 2022 itibarıyla 3 milyon 785 bin olduğunu hatırlatmak istiyorum. Ancak asıl dikkatinizi çekmek istediğim, 85 milyonun 3 milyondan da toplam milletvekili sayısı olan 600'den de büyük olduğudur sayın milletvekilleri.

Genel Kurulumuzu saygıyla selamlıyorum. (İYİ Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz talebi İstanbul Milletvekili İsmail Faruk Aksu'ya aittir.

Buyurun Sayın Aksu. (MHP sıralarından alkışlar)

MHP GRUBU ADINA İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; 79 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin birinci bölümü üzerine Milliyetçi Hareket Partisi Grubu adına söz aldım. Gazi Meclisi ve aziz milletimizi saygıyla selamlıyorum.

Görüştüğümüz kanun teklifi bazı vergi, istisna ve indirim uygulamalarının kaldırılması, ülkemize döviz girişinin teşvik edilmesi, vergi işlemlerinin kolaylaştırılması, idari para cezalarının güncellenmesi, Anayasa Mahkemesi kararlarının gereklerinin yerine getirilmesi ve bazı süre uzatımlarına ilişkin düzenlemelerden oluşmaktadır.

Birinci bölümde genel olarak kamu gelirlerini azaltıcı bazı istisnaların gelir artırıcı yönde güncellenmesine ilişkin hükümler yer almakta, bu kapsamda ticari gemilere kesilecek cezaları yükseltecek şekilde güncel yeni eşik değer belirlenmesi gibi denizcilikle ilgili önemli düzenlemeler yapılmaktadır. Türkiye limanları arasında kabotaj yapan gemilerin kaptanlarına ve yabancılara ait deniz taşıtlarının sahiplerine uygulanan idari para cezaları artırılmakta, bağlama kütüğü ve liman çıkış belgelerine ilişkin harçlarda yeni tarife oluşturulmakta, zorunlu belgelere sahip olunmaması idari para cezası kapsamına alınmaktadır. Ayrıca, izinsiz yolcu, haddinden fazla yolcu ve yük taşıma cezalarının artırımı uygulanmasıyla da caydırıcılık sağlanması amaçlanmaktadır.

Teklifle bazı uygulamaların elektronik ortama taşınması yönünde düzenlemeler yapılarak vatandaşlarımızın hayatının kolaylaştırılması, hem vergiye uyumun hem de ihalelere katılımın artırılması öngörülmektedir. Bu kapsamda, menkul malların fiilî hacizlerinde kullanılan haciz zaptının elektronik ortamda düzenlenerek işlemlerin etkin ve dinamik bir yapıda yürütülmesi, özelleştirme ihalelerinin elektronik ortamda yapılmasına imkân sağlanarak iş ve işlemlerin daha hızlı, geniş katılımlı ve rekabetçi bir ortamda yapılması amaçlanmıştır.

Yapılan bir diğer düzenlemeyle de banka ve sigorta muameleleri vergisi istisnası 1 konutla sınırlandırılmaktadır. Üzerine kayıtlı konutu olanlara açılan konut kredileri ve yapılan sigorta işlemleri dolayısıyla uygulanan banka ve sigorta muameleleri vergisi istisnası kaldırılarak tek konut teşvik edilmektedir.

Önemli düzenlemelerden biri de ülkemize döviz getirilmesinin teşvik edilmesi ve ihracatçının desteklenmesine yöneliktir. İş yeri, kanuni iş merkezi Türkiye'de bulunmayan anonim ve limitet şirket niteliğindeki kurumların ödenmiş sermayesinin en az yüzde 50'sine sahip olunması ve elde edilen kâr paylarının belli bir tarihe kadar ülkemize getirilmesi şartıyla yabancı kurumlardan elde edilen kâr paylarının yarısı gelir vergisinden istisna tutulmaktadır. Bununla birlikte, yurt dışında verilen mimarlık, mühendislik, tasarım, yazılım, tıbbi raporlama, muhasebe, çağrı merkezi, ürün testi, sertifikasyon gibi hizmetler ile yabancılara verilen eğitim ve sağlık hizmetlerinden elde edilen kazancın tamamının elde edildiği takvim yılına ilişkin gelir vergisi beyanname tarihine kadar Türkiye'ye getirilmesi şartıyla gelirlerin indirim konusu yapılabilecek kısmı yüzde 50'den yüzde 80'e çıkarılmaktadır.

Teklifle yıllara sâri inşaat işlerinde tevkifat oranının belirlenmesinde işin nevine göre ayırım yapılabilmesiyle mevduat, katılım ve döviz tevdiat hesapları için uygulanabilecek tevkifat oranlarına ilişkin Cumhurbaşkanına yetki verilmektedir. 193 sayılı Gelir Vergisi Kanunu'nun 67'nci maddesinde yabancı para cinsinden ihraç edilen menkul kıymetlerden ve döviz cinsinden açılmış hesaplardan elde edilen gelirler dâhil olmak üzere, tüm sermaye piyasası araçları için uygulanabilecek tevkifat oranının Cumhurbaşkanına verilecek yetki çerçevesinde yüzde 40'a kadar artırılması mümkün hâle getirilmektedir.

213 sayılı Vergi Usul Kanunu'nun 33'üncü maddesine göre 31/12/2023 tarihli mali tabloların enflasyon düzeltilmesi şartlarının oluşup oluşmadığına bakılmaksızın enflasyon düzeltilmesine tabi tutulacağı hükme bağlanmıştır. Yapılan düzenlemeyle ise bankalar, finansal kiralama, faktoring, finansman ve tasarruf finansman şirketleri, ödeme ve elektronik para kuruluşları, yetkili döviz müesseseleri, varlık yönetim şirketleri, sermaye piyasası kurumları ile sigorta ve reasürans şirketleri ve emeklilik şirketleri tarafından 2024 ve 2025 hesap dönemlerinde yapılan enflasyon düzeltilmesinden kaynaklanan kâr-zarar farkının kazancın tespitinde dikkate alınmaması öngörülmektedir.

Ayrıca, bu fıkra kapsamında belirlenen dönemleri bir hesap dönemi kadar uzatmaya Cumhurbaşkanına yetki verilmektedir.

Yine, 31 Aralıkta sona erecek olan kur korumalı mevduat ve katılım hesaplarına uygulanan kurumlar vergisi istisnasının tedrici şekilde kaldırılması doğrultusunda süresi altı ay uzatılarak Cumhurbaşkanına bu süreyi altı ayı geçmeyen süreler hâlinde 3 defa uzatma yetkisi verilmektedir.

Bir başka düzenlemeyle de internet üzerinden sağlanan kazanç istisnası kapsamına sosyal ağ sağlayıcıları dışında, internet siteleri ve benzeri elektronik ortamlar üzerinden verilen bireysel kurs, eğitim, veri işleme ve geliştirme gibi bazı hizmetlerin dâhil edilmesi öngörülmektedir.

Seçim kanununda yapılan değişiklikle ise 31 Mart 2024 tarihinde yapılacak olan mahallî idareler genel seçimlerinin sıhhatli ve idari yeknesaklık içerisinde yürütülmesi amacıyla görevde olan il ve ilçe seçim kurullarında siyasi partilerden alınan üyeler dışındaki kurul üyelerinin görev süreleri uzatılmaktadır.

Yapılan önemli bir düzenleme de 2023 yılı Ekim ödeme döneminde aylık ödenen sigortalı ve hak sahiplerinden çalışmayanlara bir defaya mahsus olmak üzere verilen 5 bin lira tutarındaki ödemenin aylık almaktayken çalışan emeklilere de yapılmasına imkân sağlanmaktadır. Başta ÇKS'ye kayıtlı çiftçilerimiz ve esnafımız olmak üzere tüm emeklilerimizin çalışıp çalışmadığına bakmaksızın 5 bin liralık ikramiyeden yararlandırılması hakkaniyete uygun ve yerinde bir düzenleme olmuştur.

Milliyetçi Hareket Partisi olarak emeklilerimiz başta olmak üzere, tüm vatandaşlarımızın gelirlerinin onları enflasyona ezmeyecek seviyede tutulmasını amaçlıyoruz. Asgari ücretlimizin, çalışanlarımızın, esnaf, çiftçi, ve dar gelirli vatandaşlarımızın hayat standartlarını yükseltmeyi mümkün kılan adımların atılmaya devam edilmesini, ülkemizi büyütürken daha adil bir gelir dağılımının tesisini hedefliyoruz.

Değerli milletvekilleri, kanun teklifiyle 31 Aralık 2023 tarihinde sona erecek bazı hükümlerin süreleri uzatılmakta ve Anayasa Mahkemesince iptal edilen hükümlere ilişkin düzenlemeler yapılmaktadır. Amme Alacaklarının Tahsil Usulü Hakkında Kanun'da yapılan değişiklikle KİT'ler, belediyeler, kamu bankaları ve diğer tüzel kişilik ve ortaklıklara ait borçlara karşılık olarak mülkiyeti bu idarelerin olan ve üzerinde herhangi bir kısıtlama bulunmayan taşınmazların merkezî idare kapsamındaki kurumlar ve hazineye takdir edilecek değer üzerinden alınmasını öngören ve uygulama süresi 31 Aralıkta bitecek olan geçici 8'inci madde hükümlerinin süresi 31 Aralık 2028 tarihine kadar uzatılmaktadır.

Çek Kanunu'nda yapılan değişiklikle de esnafın ödemelerini planlayabilmesi ve likidite sorunu yaşamaması için, üzerinde yazılı keşide tarihinden önce çeklerin ödenmek için muhatap bankaya ibrazının geçersiz olmasına ilişkin süre 31 Aralık 2025 tarihine kadar uzatılmaktadır.

Ayrıca, teklifle yasadışı bahisle mücadele kapsamında tüm şans oyunları için ikramiye dağıtım oranı yüzde 83'ten yüzde 93'e yükseltilmektedir.

Yapılan önemli bir düzenlemeyle de 6 Şubat depreminden kaynaklanan yıkım sebebiyle yapım ve malzeme fiyatlarındaki fahiş fiyat artışlarını önlemek için uygulanacak cezalar 10 kat artırılarak suistimallere karşı caydırıcılığın artırılması amaçlanmaktadır. Milliyetçi Hareket Partisi ve Cumhur İttifakı olarak depremin yollarını bir an önce sarmak hem üretimi arttırmak hem de insanlarımızı yüksek refah seviyesine ulaştırmak için gayret gösteriyoruz.

Yapılan düzenlemelerin bu amaçlara hizmet edeceğini düşünüyorum, ülkemize ve milletimize hayırlı olması dileğiyle sizleri saygıyla selamlıyorum. (MHP ve AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Halkların Eşitlik ve Demokrasi Partisi Grubu adına söz talebi, Van Milletvekili Gülcan Kaçmaz Sayyığıt'e aittir.

Buyurun Sayın Sayyığıt. (HEDEP sıralarından alkışlar)

HEDEP GRUBU ADINA GÜLCAN KAÇMAZ SAYYIĞİT (Van) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşmekte olduğumuz (2/1812) esas numaralı Yasa Teklifi hakkında konuşmadan

önce, Genel Kurulu saygıyla selamlarken önemli bir hususa da dikkat çekmek istiyorum. Türkiye'de demokrasi yoksunluğu, hukukun aşındırılması, özgürlüklerin kısıtlanması beraberinde ülkeyi içinde bulunduğumuz noktaya getirdi maalesef. Öyle ki AKP ve ortakları beğenmedikleri kurumlara saldırıp kayyum atayabiliyor, belediyelerde halkın iradesini gasbedebiliyor. Son olarak Türk Tabipleri Birliğinin Merkez Konseyi görevden alınıp kayyum atandı. Bunun adı "faşizm"dir, bu faşizmi şiddetle kınıyor ve Türk Tabipleri Birliği camiasıyla dayanışma içinde olduğumuzu belirtiyoruz.

Bugün, cezaevlerinin hıncahıncı siyasetlerle dolması, cezaevlerinde artan işkence, kötü muamele ve hak ihlalleri de bundan bağımsız gelişmiyor. Özellikle başta ağır hasta mahpusların durumu olmak üzere, hasta mahpuslara yönelik Hükümetin yaklaşımı kabul edilemez çünkü bugün tespit edilebildiği kadarıyla 650'si ağır 1.520 hasta mahpus ciddi bir risk altındadır. Özgürlük İçin Hukukçular Derneği verilerine göre 2022 yılı içerisinde aralarında hasta mahpusların bulunduğu en az 83, 2023 yılı içerisinde ise 22 hasta mahpus yaşamını yitirmiştir. Yaşanan bu ölümlerin bir kısmının sebebi cezaevinde yaşamını idame ettiremeyecek kadar hasta olmalarına rağmen Adli Tıp Kurumunun bunu görmezden gelip "Cezaevinde kalabilir." raporu vermesidir. İşte, tam da bu nedenle altını çizerek söylüyorum: Ağır hasta mahpusları cezaevinde tutmak cinayete teşebbüştür. Bakın, Van'da Makbule ana var, Makbule Özer; 81 yaşında, yüzde 60'ın üzerinde engeli var, birçok kronik hastalığa sahip ama ATK'nin marifetiyle cezaevine götürülmek isteniyor Makbule ana. Yaşlı ve hasta bir insanı hapsederek başınız göğe mi erecek, devleti mi kurtaracaksınız bu şekilde? Daha dün Cemal Tanhan hayatını kaybetti, o da 68 yaşındaydı, ağır hastaydı. Birçok kez yapılan başvurulara, uyarılarımıza rağmen infazı ertelenmedi Cemal Tanhan'ın; felç geçirip ölüm döşeğine geldiği anlaşıldığı zaman tahliye edildi ama kırk üç gün içerisinde maalesef hayatını kaybetti. Hukuk, yasalar, hamasetiniz bir tarafa, bu açıkça zulümdür, vicdansızlıktır, cinayettir.

Değerli milletvekilleri, AKP'nin önümüze koyduğu torba teklife baktığımızda, en çok dikkatimizi çeken nokta Cumhurbaşkanına Anayasa'nın tanıdığı yetkilerin çok üzerinde yetkinin verilmesidir çünkü birçok vergi kaleminde Cumhurbaşkanı Erdoğan'a oranları artırma ve azaltma yetkisi veriliyor. Dolayısıyla torba yasanın bir özelliği de yetki devrinin birçok maddeye yerleştirilmiş olmasıdır. Bu torba yasa yetki devrinin giderek hızlandırıldığını ve yasama faaliyetlerine içkin bir hâle getirildiğini göstermektedir. Bu sebeple söz konusu torba yasa bir yönüyle Cumhurbaşkanı yetkilerinin artırılması hakkında bir yasa teklifi görüntüsü taşımaktadır. Komisyonunda buna yönelik itirazlarımızı dile getirdik, 2024 yılı merkezî yönetim bütçesini görüşürken de aynı şeyleri yaşadık maalesef. Öyle ki sarayın yaptığı teklifin bir virgölünü bile değiştirmeye bu Meclisin gücünün yetmediğini fark ettik. Bu durumun tüm toplumsal kesimlerin karar alma süreçlerine katılımını engellediği açık bir şekilde ortadadır.

Elbette cumhuriyetin kuruluşundan bugüne yurttaşların yönetime doğrudan katılımı daima sınırlı kalmıştır, özellikle Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte halkın karar alma süreçlerindeki sınırlı varlığı da âdeta sonlandırılmıştır. Geline nokta da tek adam rejiminde alınan kararların siyasi ve ekonomik alanda büyük yıkımlara sebep olduğunu maalesef yaşayarak görmekteyiz. Bir tarafta saraylılar sefa sürerken milyonlar yoksulluğa mahkûm edilmiştir.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte, parlamenter sistemin üzerine inşa edildiği kuvvetler ayrılığı ilkesi büyük oranda işlevsizleştirilmiş, denetim mekanizması görevi gören kuvvetler ayrılığı ilkesi pratikte ortadan kaldırılmış, tüm yetkiler tek bir adamda toplanmıştır. Özerk ve birbirini denetleyen kurumlar olan yasama, yürütme ve yargının kuvvetler ayrılığı ilkesi önemli oranda ortadan kaldırılmış, Parlamento neredeyse devre dışı bırakılmıştır. Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle Meclis, yetki ve görevlerini hızlıca kaybederek kısa sürede işlevsizleştirilmiştir. Böylece, halk iradesini temsil eden Türkiye Büyük Millet Meclisi yasama faaliyeti yürüten bir merci olmaktan maalesef çıkmıştır. Meclis, sadece partili Cumhurbaşkanının talimatlarını yerine getiren bir onay makamına dönüşmüştür. Saray tarafından yapılan torba yasalar Mecliste sadece şekil şartıyla görüşülmektedir.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sisteminin uygulanmaya başlanmasıyla birlikte, Türkiye, ekonomik buhranın daha da derinleştiği bir ülke olmuştur. Yasalar, toplumsal ihtiyaçlar gözetilerek rasyonel bir zeminde değil, iktidarın çıkarının devamlılığı veya belirli bir grubun faydası gözetilerek çıkarılmıştır. Tek adam rejiminin bu yeni iktisadi politikası sonucu sınıflar ve bölgeler arası ekonomik ve sosyal adalet uçurumu gittikçe derinleşmektedir.

Cumhurbaşkanlığı hükümet sistemiyle birlikte kurumların birbirlerinin yetkilerini açıktan gasbettiği Türkiye tablosu açığa çıkmıştır. Bu tabloda bir taraftan birbirlerinin yetki ve görev alanlarını ihlal eden kurumlar, diğer tarafta ise devletin bütün imkânlarından faydalanan zengin yandaş grubu ile kronik ve derinleşmiş yoksulluğun içinde yaşam mücadelesi vermek zorunda kalan milyonlarca yurttaş bulunmaktadır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; torba yasa teklifi jet hızıyla hem de 2024 genel bütçesi Genel Kurula henüz gelmeden önce, araya sıkıştırılarak Plan ve Bütçe Komisyonunda bir oldubittiye getirildi. Bu, kabul edilebilir bir durum değildir; yasama süreci hızla kurban edilemez. Toplumun pek çok kesimini bir biçimde ilgilendiren yasal düzenlemeler "Zaten teknik mevzular." denilip geçiştirilemez, yasama süreciyle ilgili taraflar ve toplumsal kesimler de dâhil edilerek gerçekleştirilmelidir. Toplumun dışarıda bırakılması suretiyle sarayda hazırlanan ve tıpkı bir hazır giyim, konfeksiyon ürünü gibi Meclise düzenleme getirilmesi yasama kalitesizliğini de maalesef beraberinde getirmektedir. 86 maddeden oluşan bir yasa teklifi, kapsamlı bir yasa teklifidir, dolayısıyla bu kapsama ve ciddiyete uygun bir biçimde görüşülmeliydi ama AKP ve MHP iktidarının neden bu kadar acelesi var, neden bu kadar acele ediliyor açıkçası merak ediyoruz. Kaldı ki ülkenin acil çözüm bekleyen sorunları orta yerde durmaktadır. Bu torba yasa ülkenin hiçbir acil sorununa çözüm getirmeyecek cinsten bir yasa. Ülkenin öncelikli çözüm bekleyen sorunları bunlar değil. Ülkede resmî enflasyon yüzde 62'ye, bağımsız kuruluşların yaptığı araştırmalara göre yüzde 126'ya dayanmış, emekliler 7.500 lira gibi sefalet ücretine mahkûm edilmiş, asgari ücret açlık sınırının altında kalmış, özellikle büyük kentlerde kiralar fahiş seviyelere ulaşmıştır. Bu süreçte, engelliler kamuda istihdam edilmeyorken, öğrenciler barınma sorunu yaşıyorken, on binlerce öğretmene atama bekliyoruz bu sorunlar yokmuş gibi böyle bir torba yasa teklifi getirmek AKP ve MHP iktidarının yasama önceliğini net bir şekilde ortaya koymaktadır, iktidarın ekonomide denkleme nerede kurduğunu çok açık bir şekilde göstermektedir. AKP ve MHP iktidarının yasama önceliği, emeğiyle geçinen on milyonlarca yurttaş ve onların geçim sıkıntısı olmadığını da gayet iyi bir şekilde teyit ediyor çünkü AKP ve MHP iktidarı sermayenin iktidarındır.

Bu torba yasa teklifinin genel gerekçesinde ülkeye döviz girdisi sağlanmasından ve TL'nin güçlendirilmesinden söz edilmektedir. Daha düne kadar AKP iktidarı "yüksek döviz kuru, düşük TL" formülüyle, adına "Türkiye ekonomisi modeli" dedikleri safsatayla ülkeye döviz yağacağını iddia ediyordu, şimdi ise hem ülkeye döviz girdisi sağlanmasından hem de TL'nin güçlendirilmesinden söz ediyor. Ülke ekonomisi yapboz değil, deneme tahtası hiç değil. AKP-MHP iktidarının aldığı ekopolitik kararlar toplumun her bireyinin yaşamını doğrudan etkilemektedir. Bedelini toplum öderken, fatura Türkiye halklarına kesilirken "Dün canım öyle istedi 'yüksek döviz kuru, düşük TL' formülü uyguladım; bugün canım öyle istedi, rasyonel politikalara dönüyorum, TL'yi güçlendireceğim." diyemezsiniz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Milletvekili.

GÜLCAN KAÇMAZ SAYYİĞİT (Devamla) – Bu sebeple, Türkiye ekonomisi modelinin artık bir safsata olduğunu her fırsatta dile getiriyoruz ancak kulak asmadınız, şimdi de hiçbir şey olmamış gibi Türkiye ekonomisi modelinden vazgeçiyorsunuz. Bunun hesabını vermek zorunda olan halklar değil, AKP iktidarının ta kendisidir. Ülkeyi yirmi bir yıldır yöneten AKP iktidarı

ekonomideki denklemi yanlış kurduğunu kabullenmeli artık çünkü sermayenin her istediğini yapınca ekonominin düzeleceğini zannetmesinin rasyonel hiçbir tarafı yoktur. Dolayısıyla, siyasi iktidar, sermayenin çıkarının tüm toplumun çıkarı olduğu manipölasyonunu terk etmelidir; sermayenin çıkarı tüm toplumun çıkarı demek değildir. Öte yandan, tekrar altını çizmek gerekirse, mevcut ekonomi politik bağlamda ne kadar demokrasi varsa, o kadar ekonomi vardır gerçeği kavranmalı; demokrasinin rafa kaldırıldığı, hukukun iptal edildiği, en temel insan haklarının ortadan kaldırıldığı, Kürt sorununun çözülmediği, tecridin devam ettirildiği bir sistemde ekonominin düzeleceğini düşünmek irrasyonel bir durumdur diyorum.

Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum. (HEDEP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz talebi Antalya Milletvekili Cavit Arı'ya aittir.

Buyurun Sayın Arı. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA CAVİT ARI (Antalya) - Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; öncelikle hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bu kanun düzenlemesiyle birlikte şunu görüyoruz değerli arkadaşlar: AKP tarafından Anayasa'nın 73'üncü maddesinde Cumhurbaşkanına tanınan bir yetkinin -yani bu yetki de vergi düzenlemeleriyle ilgili olarak vergide indirim, istisna, muafiyet ve artırımlarla ilgili olarak kullanması gereken yetkinin- aslında çok fazlasıyla kullanılmaya çalışıldığı, aslında istisnai olarak Cumhurbaşkanına yetki olarak verilmesi gereken bir hususun artık neredeyse sıradan bir olay hâline getirilip Meclisin asli yetkisinin Cumhurbaşkanına devredilmesine dair düzenlemeleri burada görmekteyiz.

Değerli arkadaşlar, bu alışkanlık doğru bir alışkanlık değildir. "Bu, Anayasa'da yazıyor." diye geçiştirilemez. Evet, Anayasa'da böyle bir düzenleme var ama bu düzenlemeyi her bir maddede, her bir vergisel düzenlemede uygulayın diye Anayasa'ya konulmadı. İhtiyaç hâlinde Cumhurbaşkanı tarafından uygulansın diye yani zaman zaman ihtiyaç hâlinde uygulansın diye getirilen bir düzenleme artık neredeyse günlük uygulamaların bir parçası oldu. Bunun Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygınlığına gölge düşüren bir uygulama olduğunu buradan hatırlatmak istiyorum. Bu düzenlemelere karar vermek esasen bizim görevimiz yani Türkiye Büyük Millet Meclisinin görevi. Her düzenlemeye sınırsız yetkiler, süresiz yetkiler verirsiniz işte yine bugünkü görüşüğümüz bu 84 maddelik düzenleme içerisinde birçok düzenlemenin Anayasa Mahkemesi tarafından iptal edilmesi nedeniyle Anayasa Mahkemesi kararlarının uygulanmasına dair düzenlemeleri buraya getirmek zorunda kalacağınızı burada söyledik, daha önce de söyledik ama siz ne yaptınız? Bildiğinizi okumaya çalıştınız. Anayasa Mahkemesinden çok sayıda iptal kararları geldi. Bu düzenlemede işte birçok iptal kararı gerekçesine uygun düzenlemeler yapmak zorunda kaldığınız hükümler var. O nedenle, değerli arkadaşlar, Cumhurbaşkanına verilen yetkiyi öyle her fırsatta verilen bir yetki olmaktan çıkarıp Türkiye Büyük Millet Meclisinin saygınlığını hep beraber koruyalım diyorum.

Bu düzenleme içerisinde çok enteresan bir madde var değerli arkadaşlar. Yabancı plakalı taşıtlar için idari cezalar yani trafik cezalarının o araçlar yurt dışına çıkarken mutlaka alınma kayıt ve şartı getiriliyor. Yani artık ülkeyi öyle bir hâle getirdiniz ki her fırsatta sınır kapıları yabancılara açıldı. Bugün Antalya'da 4 araçtan 1 tanesi yabancı plakalı arkadaşlar, sayenizde. İşte bu yabancı plakalı araçların almış olduğu trafik cezaları eğer bu araçlar çıkarsa, ödemeden çıkmaya çalışırsa sonuçta sınır kapılarında, gümrüklerde cezalarının alınması hükmü getirildi. Aslında bunun doğru bir düzenleme olduğunu söylemek istiyorum ama ülkeyi de bir taraftan yabancılar tarafından doldurdunuz, bir taraftan da yabancı araçlarla doldurduğunuzun işte açık göstergesi.

Şimdi, bu düzenlemelerden bir tanesi de kur korumalı mevduat sistemiyle ilgili olarak kurumlar vergisi istisna süresinin 31/12/2023 tarihinden 30 Haziran 2024 tarihine kadar uzatılması. Yine buna benzer bir düzenleme daha var; kamu-özel iş birliği, yap-işlet-devret modeli yani bizim her fırsatta söylediğimiz, ülkemizin temeline neredeyse dinamit konmuş olan kur korumalı mevduat sistemi ve yap-işlet-devret ya da kamu-özel iş birliği projelerine KDV muafiyet sürelerinin 2028 yılı sonuna kadar uzatılma konuları.

Değerli arkadaşlar, şimdi, her ne kadar Cumhurbaşkanına da altı ayı geçmemek üzere 3 kere uzatma süreleri falan verilmekte bu kur korumadan. Bugün kur korumalı mevduat sisteminin yaklaşık maliyeti 700 milyar. Bu düzenleme ilk getirildiğinde "30-40 milyar" denilerek küçümsenen ama bizlerin o günden "Bakın, ülke ekonomisine ciddi bir risk oluşturunuz." dediğimiz bu kur korumalı mevduat sisteminin bugün yaklaşık maliyeti 700 milyar. Birçok vergiyi de bu yüzden koymak zorunda kaldınız. Vergi gerekçesini "deprem" diye adlandırsanız da bakın, siz ilk defa bu ülkede motorlu taşıtlar vergisini 2 kez alma zorunluluğu getiren bir iktidarsınız ve vatandaşımız bugünlerde bu vergiyi ödemek zorunda ama birçok vatandaşımız ödeyemedi.

Yine, kamu-özel iş birliği projelerinin maliyetini defalarca buralarda söyledik. Arkadaşlar, biz yatırıma karşı değiliz ama o yatırımların, şehir hastanelerinin, köprülerin devletin kendi kaynaklarıyla yapılmasını hep savunduk. İşte, siz burada masum bir maddeymiş gibi kamu-özel iş birliği projelerine KDV istisnasını uzatıyorsunuz ama bugün kamu-özel iş birliği projelerinin artık sonlandırılması gerektiğini hep söyledik, söylemeye de devam ediyoruz.

Yine, masummuş gibi lanse edilen bir maddeden daha bahsetmek istiyorum. Bakın, şehir içi raylı sistemleri; metro, tramvay, teleferik gibi tesis ve eklentileri Ulaştırma ve Altyapı Bakanlığı ile belediyeler ve bunlara bağlı kuruluşlar arasında yapılacak devir ve teslimlerde KDV muafiyeti... Arkadaşlar, ilk okuduğunuzda bu madde sıradan, masum, sanki sadece bir KDV muafiyeti getirilen bir düzenleme gibi değerlendirilebilir. Evet, ilk başta böyle ama bakın, bu madde AKP'nin siyasi davrandığını, belediyeler arasında ayrıcalık yaptığını, Cumhuriyet Halk Partili belediyeleri cezalandırmaya çalıştığı uygulamalar ile bugün, Bursa, Kocaeli, Sakarya Trabzon, Samsun gibi AKP'li büyükşehir belediyeleri ödüllendirmeye çalıştığı bir maddedir. Nasıl mı? Buralara yapılacak olan raylı sistemlerle ilgili Ulaştırma Bakanlığı bu işleri üzerine almakta ve bununla da KDV muafiyeti sağlayarak o belediyeye maliyetini azaltmaktadır.

Peki, Antalya Büyükşehir Belediyesi, Ankara Büyükşehir Belediyesi, İstanbul Büyükşehir Belediyesi gibi bugün Cumhuriyet Halk Partili belediyeler tarafından yönetilen belediyelerde ne yaptınız, onu söyleyeyim. AKP'li belediye başkanları zamanında yapılan raylı sistemlerin "Hasılat üzerinden yüzde 15'ile geri alınır." hükmünü bu belediyeler Cumhuriyet Halk Partisine geçer geçmez "İller Bankasından gelen paydan yüzde 5 kesilir." hükmü getirerek Cumhuriyet Halk Partili belediyelerden aldınız. Bugün Antalya Büyükşehir Belediyesi sizin bu uygulamanız nedeniyle belki on yıl gibi bir sürede ödenecek olan parayı, 380 milyon civarında bir parayı- iki senede ödedi; İstanbul Belediyesi yine aynı şekilde. Ankara Büyükşehir Belediyesi -eğer bugün aynı uygulama devam etseydi- 380 milyon civarında ödemesi gereken bir parayı 2 milyara yakın bir bedelle ödedi, bitirdi. İşte, sizin "Cumhuriyet Halk Partili belediyeleri cezalandırıyoruz." diyerek aslında oradaki vatandaşları cezalandırdığınızı ifade etmek istiyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Arı.

CAVİT ARI (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

Bu halk da bu yerel seçimde sizin bu ayrıcalıklı davranışınızın, bu siyasi kayırmacılığınızın hesabını soracaktır diyorum.

Hepinize saygılar ve sevgiler sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahsi adına ilk söz talebi Rize Milletvekili Tahsin Ocaklı'ya aittir.

Buyurun Sayın Ocaklı. (CHP sıralarından alkışlar)

TAHSİN OCAKLI (Rize) – Sayın Başkanım, değerli milletvekilleri; Genel Kurula saygılarımı sunuyorum.

Biliyorsunuz ya, Rize'den geldim. Rize'de bizim Yasemin ile Necip diye bir çiftimiz var. Yasemin ile Necip sabahları başlarlar -sabah altıda- gidip çay toplamaya, akşam gelirler, hayvanlarını sağırlar, onlara yem yaparlar, sonra da gidip balıkçılık yaparlar bir miktar daha balıkçılıkla -2-3 kilo- ek gelir elde etmek üzere. Şimdi, Necip ile Yasemin size selam söylüyor, diyorlar ki: "Bu torba yasada bizi ilgilendiren, benim gelirlerimi kesen şeyler var, düzenlemeler var." Nedir bunlar? Necip ile Yasemin'in 5,5 metrelik bir tekneleri var. Sizin hani bu 5 bin lira verdiğiniz, sonunda teslim olduğunuz o 5 bin lira var ya, oradan geriye tahsil etmeye başlamışsınız Yasemin'den. Yani boyu 5 metreyi geçen teknelerden "bağlama kütüğü" adı altında alınan vergiler 100 lira iken, getirdiniz, Yasemin'e "5 bin lira ödeyeceksiniz." dediniz. Yahü, Yasemin 3 kilo, 4 kilo balık tutuyor; 30 liradan, 40 liradan 120 lira eder arkadaşlar. 120 lirayı günlük yaparak sizin o 5 bin liranızı zaten çıkaramaz ki! Haksızlık ediyorsunuz.

Çay ortağım var, Mevlüt Usta; o da gider, gündüzleri vakit bulduğu, çaydan vakit bulduğu zamanlarda ustalık yapar, alçıpan çeker, boya yapar vesaire falan filan. Emeklilerimiz var bir sürü çalışan, bunlar da kendileri geçinemediği için ek gelir elde etmek üzere her birisi bir yerde çalışır; kimi minibüste çalışır, kimi tarlada çalışır. Göz diktiniz bunların parasına, bunların elde ettiği, geçinemedikleri için yaptığı çalışmalara göz diktiniz. Nasıl göz diktiniz arkadaşlar? Ya, bir kanuni düzenleme yaptınız. Adam otuz günlüğüne, doksan günlüğüne evini kiraya verecek, dayısının evinde kalacak; ondan vergi istiyorsun. Ona "Git, Turizm Bakanlığından bana belge al, gel." diyorsun. O belgeyi alabilmek için 150 bin lira para ödeyecek, o parayı da sen alacaksın ama amacınız tabii, nedir? Amacınız, onun elde ettiği bu küçük gelirleri sizin istediğiniz sermaye gruplarına vermektir. Düzenlemenin kendisi bunu getiriyor.

Şu 5 bin lira meselesi var ya arkadaşlar, biz "Bunu verelim." diye size teklif ettiğimizde reddettiniz. E, peki, kendiniz teklif ettiniz ve şimdi kendiniz kabul ettiniz. Niye biliyor musunuz? Muhalefetten korktuğunuzdan değil; sokakta, kahvehanede otururken bankomata gidip parasını alamayan adam sinkaflı olarak küfretti. Bu bilgiler geldi size, bunlar geldiği için çekindiniz ama iyi ki çekindiniz, doğru yaptınız; bunun cezası ağır olurdu, en azından buraya kadar iyi. Fakat bizim işin başında söylediğimiz 5 bin TL'yi o zaman vermiş olsaydınız ne olacaktı, biliyor musunuz? Baktım 3,2 gram altın vermiş olacaktınız ama siz bugün itibarıyla verirsiniz 2,6 gram altına düştü. Bir başka deyişle de 170 euro verecektiniz, bugün 156 euroya düştü ama halkımızın anlayabileceği şekilde daha iyi bir izah yapayım: 769 tane ekmek parası verilecekti biz söylediğimizde kabul edilse, şimdi 625'e düştü. Ekmeğini çaldınız arkadaşlar, ekmeğini çaldınız vatandaşın. Geciktirmeyin...

Plan ve Bütçe Komisyonunda tam beş yüz saat çalıştık, emeği geçen bütün arkadaşlarıma teşekkür ederim. Bütçe yönetimimizin de Mehmet Muş'un da -çok iyi yaptığını- hakkını teslim edeyim. Ya, ama 1 tane mi muhalefetin verdiği önerge kabul edilmez arkadaşlar, bu kadar insafsızlık olur mu? 1 tane, 1 tane... Size 700 tane önerge verdik. Nasıl beraber ortaklaşacağız da, hani Cumhurbaşkanının dediği gibi, siyaseten birliktelik yaparsak Türkiye'yi ileri götüreceğiz? Nasıl yapacağız 700 taneden 1 tanesini kabul etmediğiniz zaman?

Arkadaşlar, bu torba yasanın özeti şudur: Anayasa Mahkemesi kararlarına çalım atılıyor ve Cumhurbaşkanının -yani bütünü üzerinde söylüyorum- yetkileri artırılıyor, bütün yetkilerin, neredeyse kanunun yarısında bütün yetkilerin Cumhurbaşkanına devri söz konusu.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Ocaklı.

TAHSİN OCAKLI (Devamla) – Peki.

Vergi düzenlemesiyle ilgili iade hakkının, KDV iadesi hakkının Cumhurbaşkanına tanınması kadar adil olmayan bir düzenleme olamaz. Vergi dairelerinde yazar ya "Vergi kutsaldır." diye; değil, değil, alın teriyle toplanan vergi kutsaldır ve siz alın teriyle toplanan bu vergilerden de adil bir düzenleme yapmak yoluyla eğer vergi toplarsanız doğru bir iş yapmış olursunuz. Ama gelinen noktada bütün düzenlemelerde Cumhurbaşkanına yetki verilmesi demokrasinin yok edilmesi demektir. Demin Cavit arkadaşım da değindi, işinize geldiğinde -kendi hükmettiğiniz kurumlar- Devlet Demiryollarının borçlarını silebiliyorsunuz ama işinize gelmediği zaman muhalif belediyelerin mal varlıklarına el koyarak, kredi kullanımlarına engel oluyorsunuz, olmadı kayyum atıyorsunuz.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

TAHSİN OCAKLI (Devamla) – Son, bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alalım.

TAHSİN OCAKLI (Devamla) – Özet: Dört kişilik bir ailenin şu anda 14.000 TL gıda masrafı var arkadaşlar, sizin 17.000 TL asgari ücret vereceğinizi öngörüyoruz. Lütfen, lütfen, bu "çuval" diye getirdiğiniz yükü vatandaşın sırtına yüklemeyin, bunların bir kısmını geriye çekelim ve vatandaşın cebini, göğsünü, gönlünü rahatlatacak düzenlemeler olsun.

Saygılarımı sunuyorum.

Teşekkür ederim. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Şahsı adına ikinci söz talebi Antalya Milletvekili Atay Uslu'ya aittir.

Buyurun Sayın Uslu.

ATAY USLU (Antalya)– Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; Genel Kurulumuzu ve sizleri saygıyla selamlıyorum.

Kanun teklifinin birinci bölümü üzerine konuşmak için söz almış bulunmaktayım. Ülkemiz ve milletimiz için önemli bu kanun teklifini hazırlayan, katkı koyan milletvekillerimize, Plan ve Bütçe Komisyonu üyelerimize teşekkür ederiz. Genel Kurulda da inşallah beraberce katkı ve değişikliklerle bunu kanunlaştıracacağız.

Değerli arkadaşlar, bilindiği gibi pandemiyle başlayan, Rusya-Ukrayna savaşıyla derinleşen küresel ekonomik daralmanın olumsuz etkileri tüm dünyayı ve ülkemizi de etkiledi. Göç, pandemi, savaşlar, iklim değişikliği gibi küresel konulara ek olarak "yüzyılın afeti" olarak kayıtlara geçen 6 Şubat depremlerinin yıkımları da küresel ekonomik daralmaların yanında ülkemizi ciddi şekilde ek maliyetler oluşturarak etkiledi. 6 Şubat depremlerinin toplam ekonomik maliyetinin 120 milyar dolar civarında olduğu yani 3,5 trilyon civarında olduğu tespit edilmiş durumdadır. Hakikaten yaşadığımız afet çok büyük bir afetti. Türkiye'de yaklaşık 13 milyon vatandaşımızı etkilemiş, 110 bin metrekare bir alanda olumsuzluklar oluşturmuş, Avrupa'daki birçok ülkenin nüfusundan ve yüz ölçümünden daha büyük bir alanı etkileyen bir depremi yaşadık. Ülkemiz ekonomisi bir yandan "yüzyılın felaketi" denebilecek depremler, diğer yandan da dünyada ciddi kırılmalar ve krizler yaşandığı bu süreçte ciddi bir dayanıklılık göstermiştir. Bu süreçte gerçekleştirdiğimiz atılımlar, aldığımız tedbirler, ekonomiyi büyüten adımlarla kırılmaların vatandaşımıza etkisini minimize etmeye çalıştık. Üretime, yatırıma, ihracata ağırlık vererek hazırladığımız orta vadeli program da haftaya Genel Kurula gelecek olan 2024 bütçesi de aynı kararlılığın, aynı anlayışın etkisiyle hazırlanmıştır. Bugün görüştüğümüz kanun teklifini de aynı bakış açısıyla hazırladık.

Değerli milletvekilleri, ülkemizde özellikle mayıs seçimleriyle beraber siyasi istikrarsızlıklar ortadan kalkmış, milletimiz bize tekrar destek vermiştir, bizi tekrar beş yıl için görevlendirmiştir. Biz de bugün yirmi iki yıldır yaptığımız gibi eser ve hizmet siyasetiyle yola devam ediyoruz. Bugün bir yandan ekonomik dinamizmi ve istikrarı sürdürürken diğer yandan dünyada siyasi

etkisini ve gücünü artıran bir iktidar var. Bugün istikrarı, istikbalı, istiklali için kenetlenmiş bir Cumhuriyet var. Bugün ülkemizde enerji esnekliğinden arz güvenliğine, ekolojik adımlardan dijital dönüşüme, altyapının güçlendirilmesinden insan kaynağının zenginleştirilmesine kadar farklı alanlarda projeler üreten bir Türkiye, bir iktidar var. Bugün dirençli şehirler, dirençli ekonomi, dirençli toplum için adımlar atan bir hükümet var. Evet arkadaşlar, dünyadaki kırılmalara, bölgedeki kriz ve çatışmalara rağmen barış eksenli etkili diplomasisi; mazlumların yanında, zalimlerin karşısında olan, daha adil bir dünya düzeni için dünyaya liderlik yapan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'a sahip güçlü bir Türkiye var. Bu Türkiye'yle beraber biz de inşallah tüm dünyayı sarsan bu ekonomik krizin etkilerini yapısal bir soruna dönüştürmeden çözeceğiz ve yöneteceğiz.

Sayın milletvekilleri, sözlerimin bu noktasında Gazze'den bahsetmemek olmazdı. Maalesef, dünyadaki kırılmalara, krizlere her gün yenisi ekleniyor. Bugünlerde İsrail ve Filistin bağlamında Gazze'de yaşanan insani dramın sonuçları ortada. Maalesef, insan hakları yüzyılı olarak lanse edilen İkinci Dünya Savaşı sonrası bu süreçte çocuklar, kadınlar ve siviller acımasızca öldürülmekte, İsrail âdeta soykırım yapmakta, katliam yapmakta, sözde insan hakları havarileri susmakta, maalesef, zaman zaman da katliama ortak olmaktadır. Gazze'de bir savaş suçu, insanlığa karşı bir suç, bir soykırım suçu işlenmektedir. Gazze'de yalnızca insan değil, insanla beraber insanlık da ölmektedir. Hiçbir kelime, hiçbir cümle, hiçbir kınama oradaki katliamı anlatmaya yetmez; belki de bugün Gazze'de yaşananlar insanlık tarihinin, maalesef, en kara tablosudur. Daha fazla kan dökülmemesi, bu konuda daha fazla insanın acı çekmemesi için çalışıyoruz. Türkiye olarak çatışmaların ve acıların sonlandırılması konusunda acil ve kalıcı bir çözümün bulunması yolunda kararlı bir şekilde yolumuza devam ediyoruz. Cumhurbaşkanımız Recep Tayyip Erdoğan'ın, Dışişleri Bakanımız Hakan Fidan'ın, bakanlarımızın, barolarımızın, Meclisimizin, milletvekillerimizin, komisyonlarımızın, sivil toplum örgütlerimizin katliamı durdurması için çabası büyüktür. Filistin için barışı savunmak, özgürlüğü savunmak, can güvenliğini savunmak, yurt hakkını savunmak bir insanlık görevidir. Filistin için 1967 sınırlarında başkenti Doğu Kudüs olan bağımsız bir Filistin devletini kabul etmek, desteklemek, o bölgedeki barış ve huzur için meşru bir süreçtir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ATAY USLU (Devamla) – Bitiriyorum Başkanım.

BAŞKAN – Tamamlayın Sayın Uslu.

ATAY USLU (Devamla) – Sayın milletvekilleri, küresel düzeyde artan politik ve ticari gerilimler, kırılmalar, krizler, savaşlar karşısında önümüzdeki dönemde ekonomik istikrar, küresel barış için gayretlerimiz daha da yoğunlaşacak. Bu yoğunlaşmada iktidar, muhalefet bir olarak çaba ortaya koymak tarihimizin, medeniyetimizin, mazlumların, atının ve mazinın bize yüklediği bir sorumluluktur. İnşallah bu sorumluluğu hep beraber yerine getiririz diyorum.

Bugün ortaya koyduğumuz kanun teklifi biraz önce de ifade ettiğim gibi Türkiye ekonomisinde ortaya koyduğumuz istikrar için önemli bir kanun teklifidir, ekonomik programın gerçekleşmesi için önemli bir kanun teklifidir. Bu ekonomik hedeflerin gerçekleşmesine bu kanun teklifi önemli katkı sağlayacaktır. Tekrar, hazırlanmasında emeği geçenlere teşekkür ediyorum, kanun teklifi hayırlı olsun diyorum. (AK PARTİ sıralarından alkışlar)

BAŞKAN – Soru-cevap işlemi yoktur.

Birinci bölüm üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Birleşime iki dakika ara veriyorum.

Kapanma saati: 00.31

BEŞİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 00.32

BAŞKAN: Başkan Vekili Gülizar BİÇER KARACA

KÂTİP ÜYELER: Mustafa BİLİCİ (İzmir), Mahmut Atilla KAYA (İzmir)

-----0-----

BAŞKAN – Türkiye Büyük Millet Meclisinin 29'uncu Birleşiminin Beşinci Oturumunu açıyorum.

79 sıra sayılı Kanun Teklifi'nin görüşmelerine devam ediyoruz.

Komisyon yok.

Ertelenmiştir.

Gündemimizde başka bir iş bulunmadığından, alınan karar gereğince kanun teklifleri ile komisyonlardan diğer işleri sırasıyla görüşmek için 6 Aralık 2023 Çarşamba günü saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 00.33